

ÎNVĂȚĂMÂNTUL JURNALISTIC CLUJEAN
(1993-2006)

ILIE RAD

*Învățământul
jurnalistic clujean
(1993-2006)*

© Autorul

ISBN

(10) 973-8915-16-3

(13) 978-973-8915-16-9

Editura Accent, 2006

Str. Dorobanților 98/20

Tel./fax: 0264-265922

e-mail: office@accentpublisher.com

Lector: DOINA RAD

Tehnoredactor: FOGARASI EDITH

Coperta: KÖNCZEY ELEMÉR

Sumar

Cuvânt de întâmpinare	7
I. Învățământul jurnalistic clujean	11
1. Preliminarii. 2. Pe urmele tradiției. 3. Realități contemporane. 4. Admiterea la facultate. 5. Acreditarea. 6. Personalul academic. 7. Relațiile cu instituțiile mediatice din Cluj-Napoca. 8. Managementul catedrei. 9. Studenții. 10. Condiții de cazare și burse. 11. Mobilități interne și internaționale. 12. Oportunități de angajare. 13. Activitatea științifică a cadrelor didactice. 14. Prezent și perspective.	
II. Actul de întemeiere a Secției de Jurnalism	45
III. Personalul didactic	49
1. Cadre didactice de conducere: Andrei Marga, Nicolae Bocșan, Ovidiu-Cătălin Baba, Cseke Peter, Ilie Rad. 2. Cadre didactice titulare. Linia română: Elena Abrudan, Ion Maxim Danciu, Andreea Alina Mogoș, Mihaela Mureșan, Cristina Nistor. Linia maghiară: Könczey Elemer, Szabo Zsolt, Vallasek Julia-Reka, Vincze Hanna Orsolya. Linia germană: Veronica Irina Câmpian, Delia Cristina Balaban, Călin Flaviu Rus. 3. Cadre didactice care au plecat de la Catedra de Jurnalism. 4. Cadre didactice asociate (selectiv): Marius Aciu, Emil Boc, Ștefan Borbely, Dan Florentin Chiribucă, Dan Curean, Mihai Dragolea, Vistian Goia, Emil Moritz, Viorel Nistor, Alina Pamfil, Mircea Popa, Constantin Trofin, Nicolae Urs, Radu Vida. 5. Alte cadre didactice asociate	
IV. Absolvenții Secției de Jurnalism (promoțiile I-IX, 1997-2005)	96
V. Planul de învățământ (curricula, 2005-2006) pe trei ani de studiu	108
VI. Descrierea cursurilor (selectiv)	113
VII. Descrierea specializării de masterat.....	121
“Comunicarea mediatică în epoca globalizării”	
VIII. Activitatea științifică a cadrelor didactice	125
(începând cu anul 1993)	
IX. Activitatea științifică și culturală a studenților	165

X. Publicații studentești	169
<i>(Moftul studentesc, Carusel, Campus, Ziarul studentesc, Doi pe doi, Semn)</i>	
XI. Activitatea internațională a Catedrei de Jurnalism	176
XII. Proiecte științifice și culturale (profesori și studenți)	178
XIII. Simpozioanele naționale de jurnalism:	186
1. <i>Curente și tendințe în jurnalismul contemporan</i> (2002).	
2. <i>Schimbări în Europa, schimbări în mass-media</i> (2003).	
3. <i>Jurnalismul cultural în actualitate</i> (2004).	
4. <i>Presa scrisă românească – trecut, prezent și perspective</i> (2005).	
XIV. Mesaje de la foști studenți	203
XV. Un moment aniversar:	
10 ani de învățământ jurnalistic la Cluj-Napoca	207
XVI. Mesaje din Cartea de Onoare a Catedrei de Jurnalism	210
<i>(Andrei Marga, Alex. Ștefănescu, Stelian Tănase, Adelin Petrișor, Vartan Arachelian, G. Gruță, Marian Petcu, Lucian Ionică, Lia Roberts, Victor Vișinescu, John Ryder)</i>	
XVII. Absolvenți cu care ne mândrim	216
XVIII. Examenul de licență 2006	218
XIX. Cronica Departamentului de Jurnalism	224
<i>(principalele acțiuni organizate în intervalul 1995-2006): Horia-Roman Patapievicu s-a întâlnit, la Cluj, cu studenții jurnaliști. Conferința lui Mihai Coman. Colaborarea Catedrei de Jurnalism cu Universitatea de Stat din Sankt-Petersburg. Adelin Petrișor, invitat al Catedrei de Jurnalism. Cooperare academică între Catedra de Jurnalism și Universitatea de Stat din Istanbul. Alex. Ștefănescu, oaspete al Catedrei de Jurnalism. Lansări de cărți. Participări la colocvii, școli de vară, conferințe și congrese internaționale. Stelian Tănase, invitat al Catedrei de Jurnalism</i>	
XX. Oaspeți din țară	290
<i>Interviuri cu: Andrei Marga, Cristian Tudor Popescu, Marius Mircu, Alex. Ștefănescu, Mircea Pospai</i>	
XXI. Oaspeți din străinătate	322
<i>Interviuri cu: Libuše Valentová (Cehia), Kenneth Starck (SUA), Juan Manuel Coteló (Spania), Henry Steck (SUA), Koos Linders (Olanda), Mary Beth Marklein (SUA), Nilüfer Penbecioğlu Öcel (Turcia), Larry Gerber (SUA).</i>	

Cuvânt de întâmpinare

Moto: „Cum o să mă convingeți că ideile voastre sunt bune, când mă faceți să sufăr atât de mult pentru ideile mele?”

(Din pledoaria unui scriitor român, condamnat, în 1945, pentru convingerile sale politice)

Am scris lucrarea de față oarecum sub semnul urgenței. De ani de zile, practic de când lucrez la Catedra de Jurnalism, am strâns materiale pentru ceea ce va fi, cândva, istoria învățământului jurnalistic clujean. Peste cincizeci sau peste o sută de ani, lucrarea de față poate oferi cercetătorului interesat un important material documentar.

Am făcut, în paginile cărții, un scurt istoric al învățământului jurnalistic clujean și al tradițiilor pe care se bazează această formă de învățământ superior. Am reprodus actul de întemeiere a facultății, lista primelor serii de absolvenți, activitatea științifică a cadrelor didactice titulare, de la liniile română, maghiară și germană, pentru a sublinia caracterul multicultural al Catedrei de Jurnalism (în consens cu al universității noastre), prezent încă de la începutul acestei forme instituționalizate de învățământ. Un alt capitol consemnează principalele momente și evenimente ale catedrei (simpozioane, lansări de cărți, conferințe, întâlniri cu diverse personalități din mass-media, participări la conferințe internaționale etc.). În două capitole am reluat interviurile realizate cu o parte dintre cei care ne-au vizitat facultatea și secția – personalități din țară sau din străinătate.

Desigur, investigarea arhivei oficiale a Universității ar putea pune în valoare planurile de învățământ pentru fiecare an, lista completă a cadrelor didactice asociate etc. Se pot adăuga capitole noi, cum ar fi modul în care s-au reflectat în presă și în literatura de specialitate lucrările scrise de cadrele didactice titulare, volumele simpozioanelor naționale, publicațiile catedrei etc.

Un imbold și un model pentru volumul de față mi-au fost două lucrări ale unor cadre didactice pe care le prețuiesc în mod deosebit: Prof. univ. dr. Mihai Iacobescu, *Universitatea "Ștefan cel Mare" Suceava. File de istorie (1963-2003)*. Cuvânt înainte: rector, prof. univ. dr. ing. Emanuil N. Diaconescu, membru al Academiei Române, Editura Universității, Suceava, 2003, și conf. univ. dr. Aurelia Lăpușan, *Reporter de serviciu. Universitatea "Ovidius" din Constanța*, Ovidius University Press, Constanța, 2006.

Prin articolele scrise, și eu sunt un fel de istoric și un reporter de serviciu al Catedrei de Jurnalism.

Cele mai multe articole și interviuri din prezentul volum au apărut mai întâi în paginile cotidianului *Adevărul de Cluj* și ale săptămânalului de cultură *Tribuna*, publicații cărora le mulțumesc pentru sprijinul acordat.

De altfel, cele două publicații au fost, de-a lungul anilor, autentici „parteneri media”, cum se spune acum, în sensul că ne-au publicat prompt materialele trimise, reflectând, de fiecare dată, cu obiectivitate și profesionalism, activitățile catedrei noastre. De aceea aș vrea să aduc și aici mulțumiri ziaristei de excepție, care este Doamna Michaela Bocu, redactorul paginii de cultură a *Adevărului de Cluj*, căreia scriitorii și artiștii, oamenii de cultură clujeni îi datorează atât de mult, precum și colegului nostru, Ion Maxim Danciu, redactorul-șef al revistei *Tribuna*.

Cele mai multe articole, știri și interviuri poartă data și locul publicării (unele păstrând și patina epocii, de pildă în ceea ce privește denumirea unor instituții).

Sincere mulțumiri studenților care m-au ajutat la redactarea acestei lucrări: Liliana Astăluș, Ioana Baboș, Ioana Constantinescu, Andrada Coos, Raluca Deac, Irina Gălățean, Jakab Gabriel, Sergiu Penciu, Dona Săsărman, Olivia Tămaș.

Asist. univ. Könczey Elemér și Mihai Rad, masterand, au făcut afișe și diplome pentru diferite ocazii.

Cele mai multe fotografii au fost realizate de către asist. univ. drd. Andreea Mogoș.

Le exprim, tuturor, gratitudinea mea.

Mulțumesc și doamnei Edith Fogarasi, pentru competența arătată în procesul de tehnoredactare și pentru răbdarea pe care a manifestat-o de-a lungul pregătirii cărții pentru tipar.

Mulțumesc în mod deosebit domnului Ionuț Burcă, directorul Editurii Accent, care m-a determinat să dau o nouă înfățișare cărții mele, oferindu-mi soluții tehnice nebănuite.

Decanul facultății, conf. univ. dr. Cătălin Baba, a sprijinit imediat realizarea acestui proiect, fiind conștient de impactul pe care o asemenea lucrare îl va avea în mediul academic cu profil jurnalistic și nu numai.

Dacă este adevărată vorba că „orice-nceput se vrea fecund”, atunci trebuie să spun că volumul al II-lea din *Învățământul jurnalistic clujean* se află deja în fază avansată de pregătire, ceea ce va constitui un stimulent pentru colegii mei de catedră, în sensul de a se implica în proiecte originale și de valoare, care să se ridice la înălțimea tradițiilor pe care le are în spate Catedra de Jurnalism de la Universitatea „Babeș-Bolyai”.

În volumul următor vom reflecta în detaliu proiectele pe care în primul volum doar le-am enunțat, vom scrie despre învățământul la distanță, despre toate ideile și inițiativele care vor marca activitatea noastră.

În volumul (volumele) care urmează vom publica nu numai lista absolvenților licențiați, ci și fotografiile acestora, astfel ca lucrarea să devină un prim document de referință în cariera acelor care vor ajunge personalități cunoscute în viața politică, socială, culturală sau mediatică din România. Am vrea ca prin aceste demersuri să păstrăm legătura cu absolvenții noștri, care trebuie să fie mândri că au fost studenți ai Secției de Jurnalism din cadrul Almei Mater Napocensis.

Dacă timpul și condițiile ne vor permite, vom include în baza de date a catedrei toate știrile și articolele apărute în presa locală sau națională, cu referire la activitățile organizate de noi.

În cadrul proiectului “Ziaristi clujeni în vizită la Catedra de Jurnalism”, vom întocmi portretele biografice ale invitaților noștri, ca un prim pas pentru realizarea unui al proiect îndrăzneț al catedrei: *Dicționarul jurnaliștilor clujeni*.

Dorind ca revista *Studia Universitatis “Babeș-Bolyai”*, seria *Ephemerides*, să publice studii exclusiv în limbi străine, ar urma ca revista *Reporter* și volumele viitoare (din seria *Învățământul jurnalistic clujean*) să devină autentice *anuale* ale Catedrei de Jurnalism, actualizând astfel o frumoasă tradiție a învățământului universitar românesc din perioada interbelică.

Un asemenea deziderat va fi oarecum lesne de îndeplinit, după tipărirea, începând cu luna iulie 2006, a unui *Newsletter* al Catedrei de Jurnalism, care va fi un demers jurnalistic în premieră, catedra noastră fiind prima (și deocamdată singura) catedră din cadrul Universității “Babeș-Bolyai”, care își propune realizarea unei asemenea publicații.

Vom consemna, așadar, tot ceea ce se va face pozitiv și constructiv *pentru* și *la catedră*, apreciind că sensul creației umane este acela de a construi, dacă se poate “durabil și esențial”, cum spunea G. Călinescu. Nu va fi ușor să aplicăm această filosofie, fiindcă veacul în care trăim este, adesea, unul al demolărilor, al violenței, al urii, al orgoliilor exacerbate. Vocile care proclamă asemenea principii vor fi cu desăvârșire ignorate, după principiul biblic **“Iartă-i, Doamne, că nu știu ce fac!”**.

*

Trebuie să spun că am scris cartea de față cu respect pentru adevăr, cu dragoste pentru instituția în care lucrez. Dacă ea îi va dezamăgi pe unii cititori, vina este exclusiv a autorului, care se pune, totuși, sub umbrela unor vorbe scoase din *Pravila* lui Vasile Lupu: **“Să nu se uite că au scris mână de lut, supusă greșelii!”**

Cluj-Napoca, iunie 2006

ILIE RAD

I. Învățămantul jurnalistic clujean

1. Preliminarii

În 1928, când se împlineau zece ani de la unirea Basarabiei cu România, un grup de istorici au alcătuit un volum în care au prezentat realizările care s-au obținut în acest interval, în provincia integrată României. În prefața volumului, ei arătau că zece ani înseamnă enorm de puțin pe scara istoriei, dar mult în viața unei instituții. Mi-am amintit de acest caz în toamna anului 2004, când Secția de Jurnalism a Universității clujene a împlinit zece ani! Puțin pe scara istoriei, mult în viața instituției!

E important oare să scriem istoria unei instituții care a împlinit doar zece ani? Ca istoric literar răspund numaidecât afirmativ. La fel ca și în cazul monografiilor scriitorilor, nu trebuie să lăsăm ca scriitorii să moară pentru a scrie monografiile ale vieților și operelor acestora. Am mai spus și cu altă ocazie că multe documente se pot pierde sau chiar distruge de-a lungul anilor. Or, prelucrate la timp, intrate în circuitul științific, pot rămâne definitiv în zestrea unei culturi. Într-un mai vechi articol din revista “22” (nr. 26, 1-7 iulie 1997), Dan C. Mihăilescu propunea “un deceniu al factologiei în lumea noastră culturală. Al răcelii constructive în locul nimicniciei febrile, dar talentate. Al acumulărilor pozitive, al pragmatismului și strictei referențialități. Zece ani în care toate instituțiile de cultură să fie obligate să-și redacteze marile și micile instrumente de lucru,

istoria Academiei și a universităților românești (subl. I. Rad), istoria radiodifuziunii, dicționarul baroului românesc, istoria institutelor de cercetare, a uniunilor de creație, o istorie serioasă a ziaristicii, dicționare de istorici, geografi, actori, regizori, muzicieni, o colecție editorială cu toate cărțile dedicate Bucureștilor, o enciclopedie a teatrului..., mă rog, fiecare e liber să adauge alte și alte exemple” (Mihăilescu, 2003, p. 1). Iată, așadar, argumentele care ne-au determinat să elaborăm lucrarea de față.

2. Pe urmele tradiției

2.1. Primul fotoreporter de război din lume a fost un clujean.

Mergând pe urmele tradiției, constatăm cu plăcere și surprindere că primul fotoreporter de război din lume a fost un clujean. Este vorba despre Carol Popp de Szathmary, pictor și fotograf român, născut

la Cluj, în anul 1821. El a devenit celebru în lume prin fotografiile realizate în timpul războiului Crimeii, din 1853-1856, fotografiile care i-au consacrat prioritatea de care vorbeam.

Carol I, pe frontul anitotoman, la Poradin, în 1877 (fotografie de Carol Popp de Szathmary, Biblioteca Academiei, Cabinetul de Stampe).

2.2. “O catedră pentru gazetărie”. Ideea înființării unei școli de ziaristică este foarte veche în Transilvania. Ea vine pe fondul unor experiențe străine, salutate ca atare de presa timpului. Astfel, de exemplu, la sfârșitul secolului al XIX-lea, mai precis în anul 1899, în articolul *Școală de ziariști* din *Gazeta de Transilvania* (anul LX, nr. 127, 11 (23) iunie 1899, p. 3), un redactor al gazetei lui Bariț își exprima entuziasmul față de înființarea, la Colege Libre des Sciences

Sociales din Paris, a unei școli pentru gazetărie, avându-l ca fondator pe Albert Bataille. Amintita școală urma să cuprindă:

“I. *Curs redacțional* (profesor Henry Fouquier, ziarist). 1. Rolul presei în prezent. Viitorul ei. Munca ei. Datoria ei. 2. Aptitudinea și pregătirea pentru ziaristică. 3. Cunoștințele generale necesare ziaristului. 4. Curs tehnic. Întocmirea unui ziar, [a] unui articol de fond, a unei cronici, a unui ecou, a unei corespondențe, a unei știri teatrale, a unui articol literar, parlamentar, a gazetei tribunalelor. 5. Cunoștințe necesare colaboratorilor statornici sau ocazionali (raportagiu științific, artistic, sportiv și de salon). 6. Raportagiu. Cum devii raportor. Aptitudini firești. Însușiri ce se pot contracta. Cunoștinți necesare. Meseria raportorului. Onoarea ziaristică. Exemple și anecdote.

Se cer de la elevii acestui curs compozițiuni, lucrări de redactare, raportagiu.

II. *Istoria presei* (profesor principal I. Cornéli, ziarist). Introducere în istoria presei. 2. Clasificarea cursului. 3. Biografia ziariștilor celebri. 4. Monografiile ziariștilor celebri. O serie de conferințe se va adăuga acestui curs.

III. *Justifiabilitatea presei* (profesor Cruppi, deputat). 1. Dezvoltarea istorică în Franția. 2. Legislația comparată. 3. Dreptul presei în Anglia. 4. Legea din 29 iulie 1881. 5. Planuri și reforme.

IV. *Istoria contemporană din punct de vedere ziaristic* (profesor Seignobos, profesor universitar). Viața politică socială în străinătate. Constituțiunile și guvernele diferitelor țări și situațiunile lor. Terminologia politică în diferitele țări civilizate.

V. *Cursuri practice*. Tiparul, compoziția, zațul, vizite și lucrări în localul ziarului *Figaro*.”

Cunoscutul ziarist și om politic Valeriu Braniște, care și-a petrecut mai bine de un an în închisoarea de la Seghedin, pentru delikte de presă, scria cândva, cu deplin temei: “În Svițera și peste tot în Apus s-au introdus la unele universități și câte o *catedră pentru gazetărie* (subl. I. Rad). De vom ajunge și noi să dispuneam vreodată de o asemenea catedră, la tot cazul va trebui, pe lângă această catedră, să înființăm și un «seminar de temnițarie», având să urmeze la acest seminar nu numai candidatul gazetar, ci peste

tot cei ce voim să ieie parte la politica militantă” (Popa, 2003, p. 10). Un alt ardelean, Onisifor Ghibu, scria și el: “Recomandația ce mi se făcuse la București – de a urmări, în străinătate, chipul în care presa de acolo înregistrează și comentează «cauza românească» – m-a îndemnat să mă opresc câteva zile în Elveția, spre a lua contact cu specialiștii în noua știință a ziaristicii, pentru care, la Universitatea din Zürich, se înființase, cu câțiva ani în urmă, o catedră (subl. I. Rad) – (Ghibu, 1981, p. 169).

Această școală pentru gazetărie se justifica în Transilvania, așadar, prin imperativul ca viitorii jurnaliști să fie bine pregătiți din punct de vedere juridic și politic, pentru a putea apăra interesele cititorilor pentru care scriau. În al doilea rând, ea se încadra firesc în continuarea unei tradiții ilustre în domeniul presei scrise. Nu întâmplător, toți cei care s-au ocupat de istoria ziaristicii transilvănene au subliniat meritele incontestabile ale acesteia. “Istoria ziaristicii ardeleni – scria Nicolae Iorga – este cea mai frumoasă pagină din istoria Ardealului de o sută și mai bine de ani încoace. Filele ei cuprind gândirea și simțirea celor mai de seamă bărbați pe care i-a dat întregul neam românesc în această provincie” (Iorga, 1926, p. 3). Iar Ion Breazu scria: “Presa Transilvaniei a fost, timp de un secol, laboratorul uriaș al conștiinței naționale” (Breazu, 1944, p. 114).

De reținut că vocabula *catedră* nu trebuie înțeleasă în accepțiunea sa actuală – “unitate de bază dintr-o instituție de învățământ superior, în cadrul căreia se desfășoară activitatea didactică, metodică și de cercetare științifică în domeniul uneia sau mai multor discipline” – , ci în aceea de curs de un semestru sau de două semestre.

Împrejurările prielnice pentru o asemenea catedră (curs) s-au ivit o dată cu înființarea Universității Daciei Superioare, în octombrie 1919, la cinci luni după preluarea universității de la autoritățile maghiare. Astfel, în *Anuarul Universității din Cluj*, pe anii universitari 1919-1920, 1920-1921, 1921-1922, 1922-1923, 1923-1924, 1924-1925, în programa Facultății de Drept și Științe de Stat figura și **o catedră de jurnalistică**. Titularul acestei catedre era agregatul universitar Iorgu Radu (n. 7 decembrie 1886, doctor în drept la Berlin, specialist în drept internațional, care a mai suplinit și un curs de drept civil român).

Nu știm, din păcate, care erau temele dezbătute la acest curs, fiindcă în *Anuarele* Universității, aferente anilor amintiți, acest curs este unul dintre puținele care nu are o prezentare succintă, cum se întâmplă în cazul celorlalte discipline. Reputatul profesor nonagenar, Tudor Drăganu, care i-a fost student lui Iorgu Radu, nu își amintește de o asemenea disciplină.

2.3. Primul birou de presă din spațiul transilvan. Puțină lume știe că, la Cluj, s-a constituit și a funcționat efectiv primul birou de presă din spațiul transilvan, organizat cu prilejul procesului memorandiștilor, din mai 1894 (informație pe care ne-a furnizat-o profesorul bucureștean Marian Petcu). Cum se cunoaște, în primăvara anului 1894 are loc, la Cluj, în clădirea care găzduiește acum Muzeul Etnografic al Transilvaniei, procesul politic intentat de către guvernul maghiar “memorandiștilor”, proces în urma căruia 14 membri ai Comitetului Central al Partidului Național Român (printre care și fruntașii dr. Ioan Rațiu – cel care a rostit atunci

199

10. Economia Politică	<i>Dim. B. Ionescu.</i>
11. Finanțe și Statistică	<i>George N. Leon.</i>
12. Dreptul penal	<i>Traian Pop.</i>
13. Drept internațional și filosofia Dreptului	<i>Iorgu Radu.</i>

Catedre suplinite.

14. Istoria Dreptului român	supl. <i>Victor Onișor.</i>
15. Procedura penală	" <i>Traian Pop.</i>
16. Dreptul civil român	" <i>Iorgu Radu.</i>
17. Dreptul roman II.	" X
18. Economia politică II.	" X
19. Cărțile funduare (cadastru)	" X
20. Jurnalistică	" X

B) FACULTATEA DE FILOSOFIE ȘI LITERE.

Decan: Alexandru Lăpădatu. **Secretar:** Elena Suciu.

Catedre ocupate de profesori titulari (ordinari).

1. Estetica literară	<i>Ion Paul.</i>
2. Istoria literaturii române moderne	<i>G. Bogdan-Duică.</i>
3. Filologie germană	<i>Gustav Kisch.</i>
4. Istoria universală	<i>Ion Ursu.</i>
5. Bizantinologie	<i>Neculai Bănescu.</i>
6. Slavistică	<i>Iosif Popovici.</i>
7. Istoria veche a Românilor	<i>Al. Lăpădatu.</i>
8. Limba și literatura română I.	<i>Sextil Pușcariu.</i>
9. " " " " II.	<i>Neculai Drăgan</i>
10. Istoria modernă a Românilor	<i>Ion Lupaș.</i>
11. Pedagogia I.	<i>Onisifor Ghibu</i>
12. Filosofia	<i>Marin Ștefănescu.</i>

Catedre ocupate de profesori agregați (extraordinari).

13. Psihologia experimentală	<i>Fl. Ștefănescu-Goangă.</i>
14. Pedagogia II.	<i>Vladimir Ghiționescu.</i>
15. Filologia Clasică I (Latina)	<i>Vasile Bogrea.</i>
16. Istoria popoarelor sud-est-europene	<i>Silviu Dragomir.</i>
17. Archeologie	<i>Dem. M. Teodorescu.</i>
18. Filologia romanică	<i>George Giuglea.</i>
19. Filologia clasică II (Greacă)	<i>Ștefan Bezdechi.</i>

Dovada existenței, la Universitatea din Cluj, în anul universitar 1921-1922, a unui curs de jurnalistică, ținut de Iorgu Radu (După *Anuarul Universității din Cluj*, pe anul școlar 1921-22. Întocmit de prof. dr. D. Călugăreanu, rectorul anului. Cluj, 1923, p. 199).

vorbele devenite celebre: “Existența unui popor nu se discută, se afirmă!” – și dr. Vasile Lucaciu) sunt condamnați la închisoare. Dr. Cornel Diaconovici, la sugestia lui Onoriu Tilea, care era ginerele lui Ion Rațiu, elaborează “un plan detaliat pentru organizarea biroului de presă” (Branîște, 2002, p. 127). Diaconovici voia chiar să scoată “un monitor separat al procesului, ce avea să se tipărească zi de zi la Cluj, trimițându-se abonaților tuturor ziarelor noastre; voia să aboneze un fir telegrafic pe vreo câteva ore la zi, pentru informarea rapidă și corectă a străinătății; proiectase mai multe secții pentru presa scrisă din regat, pentru cea germană și cea maghiară. Făcuse propunerile concrete, având în vedere și oamenii, pe care să-i încredințeze cu conducerea diferitelor lucrări. Voia să angajeze stenografi profesionali maghiari și români. Era un elaborat de tot modern” (Branîște, 2003, p. 127). Biroul de presă a fost amplasat la un etaj al Hotelului Biassini, de pe actuala stradă Avram Iancu, nr. 20, hotel devenit celebru pentru că aici au poposit poetul maghiar Petöfi Sándor, în octombrie 1842, dar și Nicolae Bălcescu și George Bariț, cu prilejul evenimentelor revoluționare de la 1848. Director al biroului de presă a fost proclamat dr. Vasile Lucaciu, adjunct fiindu-i Septimiu Albini, așadar doi acuzați în proces. Dar biroul era efectiv condus de către Elie Dăianu și Valeriu Branîște. Nu discutăm acum despre importanța biroului de presă în timpul procesului memorandiștilor (cei interesați pot consulta amintirile lui Valeriu Branîște), ci despre prioritatea acestei idei, care a aparținut, iată, Clujului!

În 1919, la puțin timp după întemeierea Universității Daciei Superioare, Ion Vinea, cunoscutul poet și publicist, tipărea în *Adevărul* (an. XXXII, nr. 10929, 19 octombrie 1919, p. 1), articolul *Catedra de gazetărie*, nereținut de realizatorii volumului V din seria de *Opere*¹ a poetului, articol care merită reprodus *in extenso*, chiar dacă el este împotriva învățământului jurnalistic de

¹ Avem în vedere volumul lui Ion Vinea, *Opere V. Publicistică*. Ediție îngrijită de Mircea Vaida și Gheorghe Sprințeroiu. Studiu introductiv al volumului V de Mircea Vaida, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1978.

Cu ocazia Procesului memorandiștilor (1894), Liga Culturală Română a organizat la Cluj primul Birou de presă din spațiul transilvan.

tip academic (“Nimic mai inutil decât aceste înalte școli”): “S-a înființat la Universitatea din Cluj, ca o anexă a Facultății Juridice, o școală de gazetărie. / Acolo se vor iniția viitorii ziariști în tainele meseriei lor complexe și istovitoare, de controlori migăloși ai vieții publice, de oameni ținuți să exploreze întruna ziua de mâine, să pândescă noutatea, să prindă și să divulge secretele politicei, să construiască ori să distrugă reputații, să vulgarizeze idei, să creeze opinii și curente, să fie ca niște antene ațînute, atente și simțitoare la cutreierul neconținut al vibrațiilor ce vin de pretutindeni. / Acolo se va căpăta pergamentul oficial, pecetluit, care atestă că ești omul copt de a-ți asuma delegația nerostită de a vorbi și întreba pentru public și de a lucra în numele lui. / Nimic mai inutil decât aceste înalte școli, conducând la un meșteșug ce constă numai în credință cinstită, temperament, talent și agerime; și care-și are atelierele și laboratoarele în chiar redacțiile ziarelor. Jurnalismul a rămas meseria în care meritele profesionale biruie și se revelează de la sine – și e, poate, asta o compensație pentru misiunea jurnalistului de a semnala veșnic meritul ori pe ce tărâm se ivește. Universitățile dau cultură și orice om cult are o părere și un stil. Dar universitățile nu dau

aptitudinile ce se cer în acea viață precipitată, intensă și diversă, în care numai talentul și forța, entuziasmul și inteligența se descurcă. Cultura se poate căpăta în biblioteci și în orice universitate. Celelalte însușiri sunt, din păcate, inasimilabile. Și este de accentuat faptul teribil că gazetăria este singura profesiune în care nu-i îngăduit să fii prost”.

Nu știm încă, în faza actuală a cercetărilor, dacă, în perioada interbelică și postbelică, la Cluj au existat structuri academice de învățământ jurnalistic. Excelenta monografie a lui Vasile Pușcaș (*Universitate, societate, modernizare. Organizarea și activitatea științifică a Universității din Cluj* (1919-1940). Prefață de prof. dr. Keith Hitchins. Ediția a II-a, revizuită și adăugită, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2003) nu face nici o mențiune în acest sens. Profesorul Marian Petcu susține că, în 1974, “la Universitățile din Cluj și Iași, în cadrul facultăților de filologie, încep cursuri de ziaristică” (Petcu, 2004, p. 228). Din declarațiile unor cadre didactice clujene, rezultă că e vorba doar de niște cursuri “de reciclare”, la care au participat unii zariști, care nu aveau nimic de a face cu învățământul instituționalizat.

“Catedra pentru gazetărie”, imaginată de Valeriu Braniște, nu s-a putut realiza, în mediul academic, în timpul regimului comunist. Așa cum se știe, în perioada regimului comunist, pregătirea jurnaliștilor avea loc în cadrul Academiei “Ștefan Gheorghiu” din București, iar pe plan local, se făceau cursuri de perfecționare, pe lângă facultățile de filologie sau de științe sociale. Nu avem, din păcate, o istorie a învățământului jurnalistic românesc. Dintr-o lucrare de licență, semnată de Irina Avram (*Istoria învățământului jurnalistic universitar din România: sistemul public*), susținută în 1977, la Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării din București, aflăm că, între 1956 și 1959, pe lângă Facultatea de Științe Juridice și Filosofie a Universității din București, a existat o secție de ziaristică, iar între 1961 și 1966, aceasta a funcționat în cadrul Facultății de Filologie. Începând din anul 1971, Academia “Ștefan Gheorghiu”, care pregătea activiștii regimului comunist, a inclus și o facultate de profil, “care

pregătea în structurile proprii potențiali ziariști, printr-un program ce amesteca instrucția ideologică și un minimum de formare filologică și de transmitere a unor deprinderi profesionale elementare” (apud Coman, 2003, p. 123). Fără a nega faptul că pe băncile ei s-au format și ziariști excelenți, trebuie admisă și opinia că aceasta era “amarnic controlată și dirijată de ideologii Partidului Comunist, care nu primeau în sânul lor decât elemente bine verificate” (Popa & Tașcu, 2003, p. 5). De altfel, analiza curriculei din anii 1971-1989, făcută de Irina Avram în lucrarea citată, arată preponderența cursurilor cu un pronunțat caracter ideologic: “Funcțiile presei în societatea socialistă”, “Construcție de partid”, “Socialism științific”, “Mișcarea comunistă și muncitorească internațională”, “Știința conducerii societății socialiste”, “Probleme fundamentale ale istoriei patriei”, “Istoria mișcării muncitorești din România și a PCR”, “Teoria și practica vieții de partid”, acestea reprezentând circa 80% din totalul disciplinelor predate (apud Coman, 2003, p. 123). Între clujenii care au frecventat această școală îi amintim pe Ion Arcaș, Ioan Goia, Iulian Patca ș.a., toți devenind ulterior ziariști consacrați.

3. Realități contemporane

Facultatea de Științe Politice și Administrative, în cadrul căreia funcționează și Secția de Jurnalism, este una dintre cele mai tinere facultăți ale Universității “Babeș-Bolyai”. În 1992 a fost creat un departament de științe politice, primul departament cu acest profil din România. În următorii trei ani, din 1992 până în 1995, departamentul a funcționat în cadrul Facultății de Istorie și Filosofie, fiind coordonat și administrat de catedra mare de Istorie Contemporană și Științe Politice. În vara anului 1995, în urma unui memoriu adresat de un grup de profesori și studenți Senatului Universității “Babeș-Bolyai”, a fost creată o nouă facultate – a optsprezecea din Universitate – denumită *Facultatea de Științe Politice și Administrative*, cu cele trei secții: științe politice, administrație publică și jurnalistică (recent, Ministerul Educației și Cercetării a impus termenul de “jurnalism”

Primul sediu al Secției de Jurnalism a fost în Clădirea Echinox, cu frumoasele arcade gotice. În fotografie: Ilie Rad, Vasile Boari (decanul facultății), Henry Steck (SUA), Irina Kantor și Cătălin Baba.

în locul celui tradițional: *jurnalistică*). În 2000, celor trei secții li s-a mai alăturat una: comunicare socială și relații publice. În ciuda unor profile diferite, cele patru secții au multe lucruri comune, fiind legate, în primul rând, de vectorul *comunicare*, fie că aceasta se face de la tribuna politică, de la ghișeul funcționarului public, de la microfonul radio sau prin intermediul presei scrise.

Încă de la început, liniei române i s-a adăugat linia de studiu în limba maghiară, iar din anul 1997 și linia de studiu în limba germană, ceea ce denotă caracterul cu adevărat *multicultural* al Universității “Babeș-Bolyai”. Între cele trei linii de studiu există o colaborare excelentă, concretizată în acțiuni, publicații, proiecte științifice și culturale comune, fiind un exemplu de toleranță și respect reciproc, lucru remarcat de către toate delegațiile care ne vizitează facultatea și secția.

Primul sediu al Secției de Jurnalism, ca și al întregii facultăți de altfel, a fost alocat în clădirea Echinox, numită așa după revista omonimă, care, în această toamnă, a împlinit 35 de ani de existență.

La festivitatea de inaugurare a sediului facultății, de pe str. G-ral Traian Moșoiu, nr. 71. De la stânga la dreapta: Cătălin Baba, Petre Friciu (directorul general al Universității), Andrei Marga și Vasile Boari.

Vechea clădire Echinox, situată în vecinătatea fostului și celebrului Liceu al Piaristilor din Cluj (actualmente Liceul “Bathory”, cu predare exclusiv în limba maghiară), îmbină astfel noul cu vechiul, arcadele gotice cu mobilierul modern. Încă de la început, facultatea s-a aflat într-o permanentă criză de spațiu. Am recurs la instituții școlare din învățământul preuniversitar, care ne-au pus la dispoziție, uneori gratuit, săli de clasă, cu un elan specific primilor ani postrevoluționari. Amintim aici numele instituțiilor care ne-au ajutat: Liceul Teoretic “Emil Racoviță”, Liceul Teoretic “Gheorghe Șincai”, Liceul “Bathory”, Liceul Teoretic “George Coșbuc”, Grupul Școlar “Traian Vuia” (actualmente Colegiul Tehnic “Anghel Saligny”), Liceul Teoretic Nr. 5 (actualmente Liceul Terapia). Așa cum era de așteptat, într-un timp foarte scurt, clădirea nu mai făcea față procesului de învățământ. În toamna anului 2002, Universitatea a achiziționat pentru facultatea noastră clădirea fostului Centru de Bibliotecă Cluj (situată pe str. General Traian Moșoiu), pe care a amenajat-o și a recondiționat-o la standarde europene.

Desigur, cadrul în care a evoluat învățământul jurnalistic clujean este cadrul general al învățământului superior românesc. Iată, bunăoară, cum caracterizează învățământul superior românesc rectorul Universității din București și președintele Consiliului Național de Evaluare și Acreditare Academică, prof. Ioan Mihăilescu: “Între 5 și 10 la sută din totalul studenților sunt cu adevărat performanți, iar alți 5-10 la sută sunt studenți motivați. Marea masă a studenților sunt slabi, iar procentul lor este în creștere, din cauza generalizării învățământului superior de masă. [...] Totuși, ceea ce ne deosebește de alte țări cu tradiție în învățământ este că, la noi, cine intră la facultate este aproape sigur că o și termină. Am preluat numai mecanisme de acces liber, dar nu și pe cele de filtrare a studenților. Studenții cu taxă din învățământul privat și cel de stat sunt trecuți la examene pentru că plătesc taxe, iar universitățile nu își permit să-i piardă. Cei de la învățământul de stat sunt și ei trecuți, pentru că finanțarea de la buget vine în funcție de numărul de studenți și nici pe ei universitățile nu își permit să îi piardă. Astfel, noi ne facem că-i școlarizăm și le oferim niște cartioane fără acoperire. Vom întâmpina mari dificultăți la integrarea în UE, pentru că ei vor merge în Europa și nu își vor putea exercita profesia care figurează pe diplomă. [...] O soluție ar fi organizarea examenului de licență la nivel național, cu subiecte unice, pe domenii de activitate și cu profesori din afara facultății respective” [...]; “studenții vin la licență cu lucrări transmise de la o generație la alta. Este vorba de dezinteresul unor profesori. Dacă s-ar deranja măcar să le citească – nu cu atenție, doar să le citească – și dacă ar fi adevărați specialiști, și-ar da seama imediat că sunt plagiate. Dar puțini profesori acordă timp monitorizării studenților care-și fac licența și tutorialul. Referatele sunt citite în diagonală” (Mihăilescu, 2003, p. 25). O opinie asemănătoare are și Andrei Cornea: “Nivelul de cultură al studenților, competența lor, capacitatea lor de a utiliza inteligent și creativ ceea ce au învățat stau, de foarte multe ori, sub orice critică. [...] Foarte mulți studenți, chiar din anii mai mari, nu știu să facă o dizertație, să scrie un referat, un articol, să apere sau să critice o teză pusă în discuție (dar nici destule cadre universitare nu stau

bine la acest capitol). Lucrările lor sunt adesea hilare, de multe ori impardonabil de naive și, în cel mai bun caz, insipide. Notele pe care le primesc sunt oricum bune sau satisfăcătoare, diferențiind puțin sau deloc între competențe sau aptitudini foarte diferite, deoarece, în general, facultățile nu vor să piardă locuri adesea bine plătite. Acolo unde la admitere concurența este mare, examenul a devenit adesea irelevant, iar unde concurența este mică, examenul a fost pur și simplu desființat. Lucrările de diplomă tind să fie mediocre în cel mai bun caz; problema este că adesea sunt simple compilații copiate din diferite surse. Plagiatul este la modă printre studenți, așa cum este și printre miniștri, iar titlurile universitare au încetat să mai aibă semnificația pe care o merită, din moment ce chiar președintele țării are cuvinte de laudă pentru un medic care și-a obținut titlul universitar în mod fraudulos.

Trebuie spus că pentru acest declin nu poate fi acuzat numai ministerul sau guvernul, deși acestea au răspunderea lor. Autonomia universitară face ca universitățile și facultățile să împartă vina acestei glisări spre mai rău: dorința de a maximiza profiturile din taxe, un fel de adaptare falsă la așa-numitele cerințe ale pieței muncii au contribuit în ultimii ani la abandonarea unor standarde mai înalte – la facultățile și universitățile unde ele existau –, sub motivul nemărturisit că «trebuie să ne orientăm spre un învățământ pragmatic, adaptat actualelor nevoi» (Cornea, 2003, p. 1).

Primul decan al facultății noastre a fost Vasile Pușcas (1995-1996), devenit ulterior ministru negociator-șef cu Uniunea Europeană, căruia i-a urmat profesorul Vasile Boari (1996-2002), apoi profesorul Cseke Péter, coordonatorul liniei maghiare de la Catedra de Jurnalism (2002-2004), urmat de conferențiarul Cătălin Baba (din 2004). Primul șef al Catedrei de Jurnalistică a fost Tudor Vlad (1995-2000), urmat de Doru Pop (2000-2001) și Ilie Rad (2001-2004; 2004-). Cancelarii facultății (funcție corespunzând la alte universități cu secretarul științific): Ilie Rad (1995-2000) și Liviu Radu (2000-2004; 2004-).

4. Admiterea la facultate

În primii ani ai existenței sale, admiterea la secția de jurnalistică a constat în trei probe: una de istorie (*Probleme ale lumii contemporane*), una de literatură (*Expresivitate și creativitate în opera scriitorilor români*) și o probă de gramatică (morfologie, sintaxă etc.); la cele trei probe se adăuga și un test de limbă străină, pentru care se acorda calificativul admis/respins. Această modalitate de examinare a avut câteva inconveniente: de exemplu, la proba de literatură se dublau, practic, cerințele de la bacalaureat, prin modul în care erau formulate subiectele (caracterizarea unui personaj, semnificația unui titlu etc.). La asemenea subiecte se putea stabili o grilă relativ exactă, care încerca să elimine subiectivismul în notare. Realitatea a demonstrat însă că unii candidați care treceau de această probă puteau deveni studenți foarte conștiincioși, dar erau lipsiți de creativitate, adică tocmai de elementul vizat de examinatori. Proba de gramatică pune și ea accent pe anumite dificultăți de sintaxă și morfologie. Cu trecerea anilor, nici această probă nu a mai fost considerată relevantă, fiindcă pentru un viitor jurnalist nu e important dacă un cuvânt, să spunem, are valoare de element predicativ suplimentar sau de subiect. Important este pentru el cum se scrie sau cum se pronunță cuvântul respectiv, ce proprietăți stilistice poate avea etc.

Acest examen greoi, cu trei probe distincte, a devenit la un moment dat neatractiv, în comparație cu celelalte secții ale facultății noastre. Un alt inconvenient l-a constituit faptul că, fiind multe probe și mulți candidați, în comisia de corectare participa un număr mare de cadre didactice (inclusiv din învățământul preuniversitar), cu toate consecințele care decurgeau de aici.

Un moment important în evoluția modalității de examinare l-a reprezentat anul 1997, când la conducerea Ministerului Educației Naționale a ajuns profesorul Andrei Marga. Voind să dea examenului de Bacalaureat o relevanță națională și pentru a submina industria meditațiilor pentru facultate, noua conducere a ministerului a lansat ideea accederii la facultate doar pe baza examenului de bacalaureat.

În ciuda contestării imediate a acestei idei (mai ales de anumite cadre didactice din învățământul liceal, dar nu numai), unele facultăți au fost receptive la această soluție. Într-un an, Secția de Științe Politice a avut ca admitși pe locurile bugetate numai studenți cu media 10 la bacalaureat. După primele semestre și-au dat seama de nivelul extrem de diferit al studenților astfel selectați. La Secția de Jurnalistică s-a folosit o soluție de compromis: proba de admitere se cumula cu media de la bacalaureat, aceasta având o pondere variabilă în nota finală.

Începând cu admiterea din anul 2001, secția a renunțat la examinătorii de la alte facultăți (Litere, Istorie) pentru evaluarea candidaților proprii. Nu era o chestiune de orgoliu, ci rezultatul firesc al maturizării și închegării colectivului de cadre didactice de la noua catedră, care știau cel mai bine ce trebuie să cunoască viitorii studenți jurnaliști. A rămas proba numită *creativitate și vocabular*, care s-a dovedit mult mai eficientă, dacă se ia în calcul calitatea studenților selectați prin această probă.

La începutul anului 2005, Senatul Universității “Babeș-Bolyai” a hotărât ca, începând cu anul academic 2005-2006, să nu se mai dea nici un examen de admitere, candidații urmând să fie înscriși (pe locuri bugetate și cu taxă) pe baza mediei generale a celor patru ani de liceu și a mediei generale de la bacalaureat. Rămâne valabil principiul de la Junimea: „Intră cine vrea și rămâne cine poate!”.

5. Acreditarea

Ca toate instituțiile de învățământ superior, și pentru Secția de Jurnalism a fost nevoie de un proces de câțiva ani pentru obținerea acreditării. Mai întâi, pe baza Hotărârii Guvernului României privind structurile și specializările universitare acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu din instituțiile de învățământ superior, nr. 410 din 25 aprilie 2002, publicată în *Monitorul Oficial al României*, Partea I, Nr. 313/13.V. 2002, hotărâre semnată de primul-ministru Adrian Năstase și contrasemnată de Ministrul

educației și cercetării, Ecaterina Andronescu, de Ministrul muncii și solidarității sociale, Marian Sârbu, și de Ministrul finanțelor publice, Mihai Nicolae Tănăsescu, Secția de Jurnalism, la fel ca celelalte trei secții (Comunicare Socială și Relații Publice, Științe Politice, Administrație Publică), a fost autorizată să funcționeze provizoriu. În același an apare Hotărârea Guvernului României nr. 944 din 29 august 2002, pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 410/2002 privind structurile și specializările universitare acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu din instituțiile de învățământ superior, hotărâre conform căreia specializarea Jurnalism a devenit o specializare acreditată. Hotărârea este semnată de primul-ministru Adrian Năstase și contrasemnată de Ecaterina Andronescu, Ministrul educației și cercetării, și de Marian Sârbu, Ministrul muncii și protecției sociale. Această Hotărâre a fost publicată în *Monitorul Oficial al României*, Partea I, Nr. 675/11. IX. 2002.

În fine, la 12 iunie 2003, apare Hotărârea Guvernului României nr. 693 pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 410/2002 privind structurile și specializările universitare acreditate sau autorizate să funcționeze provizoriu din instituțiile de învățământ superior, hotărâre publicată în *Monitorul Oficial al României*, Partea I, anul 171 (XV), nr. 466 din 30 iunie 2003, semnată de primul-ministru Adrian Năstase și contrasemnată de Ministrul educației și cercetării, Ecaterina Andronescu, pentru Ministrul muncii și solidarității sociale semnând Răzvan Ionuț Ciriță, secretar de stat, hotărâre prin care este reconfirmat statutul Secției de Jurnalism, și anume de *specializare acreditată*.

6. Personalul academic

O problemă cu care s-au confruntat cei care au creat noua facultate a fost lipsa cadrelor specializate. Așa cum de știe, în perioada comunistă învățământul jurnalistic era organizat sub egida fostei Academii “Ștefan Gheorghiu”, aflată sub tutela Partidului Comunist. Când s-a pus problema alcătuirii unui corp profesoral, s-a apelat la

oameni care lucrau în presă, dar care erau filologi, filosofi, sociologi etc. Cât timp secția a funcționat în cadrul Facultății de Istorie și Filosofie, în curricula acesteia erau mai multe discipline cu profil istoric sau sociologic. Odată separată și transformată în facultate de sine stătătoare, secția a început să își caute individualitatea, încercând să nu devină “aripa” nici unei facultăți (Istorie, Sociologie sau Litere). Nu a fost ușor. De la un singur cadru didactic titular (Tudor Vlad), secția a ajuns să aibă, în 2006, 14 cadre didactice titulare, de la preparatori la profesori. Politica de cadre a variat de-a lungul celor doisprezece ani, uneori fiind supusă unor factori conjuncturali (în primul rând presiunea factorului financiar). Pe măsură ce instituția se consolida, ne-am dat seama că trebuie recrutați oameni competitivi, dacă se poate tineri, absolvenți chiar ai Secției de Jurnalism. Pe de altă parte, având în vedere că purtăm marca universității clujene, secția nu se putea dispensa de potențialul științific și cultural al Clujului. Prin urmare, an de an au fost invitate să țină cursuri cadre didactice de mare prestigiu intelectual, membri ai Academiei Române (acad. Camil Mureșan, acad. Ioan-Aurel Pop), ambasadori (prof. Liviu Zăpârțan), membri în Parlamentul României (Emil Boc), miniștri (Vasile Pușcaș, ministru delegat, negociator-șef cu Uniunea Europeană, sau Vasile Dâncu, ministrul informațiilor publice) ori cadre care s-au remarcat prin contribuții la dezvoltarea unor discipline științifice: prof. univ. dr. G. Gruică, prof. univ. dr. Elena Dragoș, prof. univ. dr. G. G. Neamțu, prof. univ. dr. Ștefan Borbély, de la Facultatea de Litere din Cluj-Napoca; prof. univ. dr. Mircea Popa, Institutul de Lingvistică și Istorie Literară “Sextil Pușcariu” din Cluj-Napoca, prof. univ. dr. Nicolae Bocșan, prof. univ. dr. Aurel Codoban, prof. univ. dr. Csucsuj István, prof. univ. dr. Toader Nicoară, prof. univ. dr. Simona Nicoară (Facultatea de Istorie și Filosofie), prof. univ. dr. Traian Rotariu, prof. univ. dr. Dan Chiribucă (Facultatea de Sociologie și Asistență Socială).

În ceea ce-i privește pe membrii titulari ai catedrei, aceștia s-au reprofilat într-un timp foarte scurt, pentru a face față exigențelor impuse de noua structură academică. Grație unui generos program american, multe cadre didactice ale facultății și ale secției au făcut stagii de perfecționare la universități celebre din Europa și Statele

Unite, cum ar fi Manchester University, Central European University, Syracuse University, State University of New York Albany sau State University of New York College at Cortland, Universitatea Viadrina, așa cum rezultă și din fișele de dicționar ale cadrelor didactice. Acuzația unora, anume că membrii catedrei noastre ar fi doar teoreticieni, nu se adevărește la o analiză mai atentă. Așa cum rezultă din CV-urile publicate, aproape toți membrii catedrei au lucrat în presă, au fondat publicații, au condus sau conduc diverse instituții de presă.

Tot grație programului american, facultatea noastră a beneficiat de profesori consultanți în probleme de curriculum, unii dintre ei susținând cursuri și seminarii de-a lungul unor ani sau semestre: prof. Ronal King și prof. Paul Sum (Tulane University), prof. Jeffrey Mondak (University of Pittsburgh), prof. Peter Wagner (Germania), prof. André Miroir (Université Libre du Bruxelles), prof. Angela Maria Orlandi și prof. Chiatello Giuseppe (University of Genova), prof. Richard Hall (Indiana University), prof. David Ringsmuth (California State University), prof. Michael Cain (University of Mississippi), prof. Rita Moore (University of Maryland), prof. John Ryder, prof. Thomas Mwanika, prof. Henry Steck, prof. Coralee Burch (State University of New York College at Cortland). Grație prezenței acestor profesori, curricula facultății (a secției) a putut deveni compatibilă cu a altor facultăți occidentale de profil.

7. Relațiile cu instituțiile mediatice din Cluj-Napoca

O problemă delicată au reprezentat-o relațiile cu instituțiile mediatice din Cluj-Napoca. Noi am încercat să atragem și profesioniști din instituțiile media. Dacă în alte localități care au facultăți cu profil jurnalistic există mari adversități și animozități între acestea și instituțiile de presă, noi am fost de părere că numai printr-o strânsă colaborare putem reuși. Problemele sunt sensibile și aici. Important este că noi nu am avut și nu avem orgolii și că am deschis

ușa colaborării oricărei persoane interesate care ne-a prezentat o ofertă de curs și un CV corespunzător. Din păcate, am constatat că, uneori, instituțiile de presă (unele dintre acestea) se războiesc între ele pe seama Secției de Jurnalism, iar de cele mai multe ori ne ignoră. Situația este la fel pe plan național: “O altă dovadă a acestei idiosincrazii față de mediul universitar și științific (din partea instituțiilor mediatice, n. Ilie Rad) este faptul că, în acești ani de la căderea comunismului, membrii marcanți ai corpului academic nu au fost invitați niciodată, ca reprezentanți ai mediului universitar, la reuniunile diferitelor asociații profesionale, nu au fost solicitați de acestea sau de redacții să conferențieze la diferite seminarii tematice sau să facă parte din grupurile de lucru care elaborau proiecte de coduri etice ori reglementări profesionale și nici nu au fost incluși în juriile care au acordat anual atât de numeroasele premii distribuite reprezentanților breslei de către reprezentanții breslei” (Coman, 2003, p. 158). Cu toate acestea, noi am întins tuturor o mână generoasă, fiind convinși că jurnaliștii din presă au o bogată experiență, care ar merita să fie transmisă viitorilor colegi. Iată de ce au susținut ore la secția noastră nume cunoscute în mass-media clujeană și nu numai: Florin Zaharescu și Cristian Zoicaș (Radio Cluj), Zorin Diaconescu, Ioan Mușlea, Dan Curean, Marian Găbudean (TVR Cluj), Constantin Trofin (Antena 1 București), Ruxandra Constantinescu și Sanda Man (Antena 1 Cluj), Radu Vida (*Adevărul de Cluj*), Ciprian Rus (*Monitorul de Cluj*), Victor Cubleşan (*Steaua*), Tiberiu Crișan (CD Radio).

Pentru disciplinele cu profil de publicitate, am apelat la directorii unor firme de profil (Mihaela Rus de la Vitrina Felix Media, Marius Aciu de la Advantage Media), iar la atelierele de expresie verbală și non-verbală au predat actrițe cunoscute la instituțiile teatrale din Cluj: Albert Júlia, actriță la Teatrul de Stat Maghiar, Melania Ursu (Teatrul Național Cluj-Napoca). La alte discipline au fost invitați membri ai Uniunii Artiștilor Plastici din România: Liviu Mocan și Manuela Botiș, nume cunoscute în sculptura, respectiv tapiseria din Cluj-Napoca și nu numai.

Secția de jurnalistică din Cluj a dorit, încă de la înființare, așa cum spuneam, să aibă cele mai bune relații cu presa. Această politică, inițiată de Tudor Vlad, primul șef al Catedrei de Jurnalistică, a continuat și după plecarea lui Tudor Vlad în SUA, fiind chiar amplificată. Din lista cadrelor didactice, listă tipărită în lucrarea de față, se vede că mulți practicieni din mass-media au susținut sau susțin cursuri, seminarii și ateliere la facultatea noastră.

Peste tot în țară există, cum spuneam, un fel de “război” între practicienii din mass-media și facultățile cu profil jurnalistic. Noi am întins tuturor o mână generoasă, dar nu ni s-a răspuns cu aceeași monedă. E aici nu o chestiune de mentalitate, cât mai ales de orgoliu. Ca să fiu bine înțeles, am să dau următorul exemplu. Colegii noștri de la Secția de Administrație Publică organizează cursuri de perfecționare pentru funcționarii publici. De câteva ori pe semestru, curtea facultății se umple de mașini care de care mai luxoase: sunt ale unor prefecți, primari, președinți de consilii județene sau locale, consilieri, oameni “grei” în județele respective, care, prin pixul pe care-l țin în mână, vorba unui controversat om politic, pot decide soarta a mii de oameni. Ei bine, toți acești înalți funcționari publici, unii ajunși la vârsta de 60-65 de ani, se comportă cu mult respect față de mult mai tinerii lor profesori, uneori asistenți sau preparatori. Tremură înaintea examenelor, nu comentează exigențele cursurilor etc. Mă întreb ce s-ar întâmpla dacă, prin absurd, toți reprezentanții din mass-media românească ar trebui să urmeze, la facultățile de profil, cursuri de perfecționare! Ar fi un dezastru! Ei, practicienii (sau o parte dintre ei), se cred infailibili, oameni care nu mai au ce învăța. Cunosc mulți tineri care, după 2-3 articole publicate într-un ziar local, se cred deja celebri, privindu-i de sus pe profesorii care i-au inițiat în culisele celei de-a patra puteri.

Am să prezint, în continuare, câteva inițiative pe care le-a avut Secția de Jurnalistică, pentru a-și îmbunătăți relațiile cu presa.

Astfel, în ziua de 20 noiembrie 2001, ora 14,00, în Sala de Consiliu a noii clădiri a Facultății de Științe Politice și Administrative (str. G-ral Traian Moșoiu, nr. 71) a fost programată, în premieră pentru

municipiul Cluj-Napoca, o întâlnire între toți directorii instituțiilor de presă din Cluj-Napoca (studiouri de radio și televiziune, ziare locale și regionale, în limbile română și maghiară) și conducerea Catedrei de Jurnalistică. Au fost invitați să participe nu mai puțin de 25 de directori executivi, directori de programe, redactori-șefi ai celor mai cunoscute instituții mass-media din municipiul nostru.

Obiectivele acestei întâlniri au fost următoarele: discuții privind optimizarea curriculei Secției de Jurnalistică, pentru a potența caracterul practic al cursurilor și seminariilor, prin care să se grăbească procesul de integrare a tinerilor absolvenți de jurnalistică în instituțiile mass-media; organizarea în cele mai bune condiții a practicii studenților în instituțiile mass-media; prezentarea ofertei de cursuri și seminarii a Secției de Jurnalistică – e vorba de activitățile didactice care nu intră în norma cadrelor didactice titulare și care vor fi atribuite, pe bază de competiție, unor profesioniști din mass-media; posibilitatea organizării unor concursuri de perfecționare postuniversitară, pentru cei care lucrează în presă de mai mulți ani; prezentarea noului sediu al facultății. Cu această ocazie s-a lansat și numărul 2/2001 al revistei *Reporter* (120 de pagini, formatul *Steiei* clujene), una dintre puținele publicații de profil din România, tipărită în limbile română și engleză.

Așa cum se poate bănuî, inițiativa noastră nu a avut eco-ul scontat. Din cei 25 de invitați, au fost prezenți vreo... 5 redactori, nicidecum persoane cu putere de decizie în instituțiile respective.

În al doilea rând, la simpozioanele naționale inițiate de catedra noastră până în prezent, am organizat dezbateri tematice în plen: *Învățământul jurnalistic românesc. Prezent și perspective* (17 octombrie 2003), respectiv *Jurnalismul românesc între teorie și practică* (21 octombrie 2004), la care au fost invitați să participe jurnaliști și manageri ai unor instituții mass-media, reprezentanți ai unor organizații și uniuni profesionale ale jurnaliștilor. La toate aceste dezbateri, Catedra de Jurnalism a fost acuzată că nu oferă absolvenților pregătirea corespunzătoare, astfel că, odată ajunși în instituțiile de presă, absolvenții trebuie să o ia de la zero, chipurile, cu pregătirea profesională. E inutil să mai lungim discuția. Se știe cât de independente sunt cele mai multe instituții media. Ajunși

în unele redacţii, tinerii absolvenţi trebuie să "joace" după cum le "cântă" patronul, altfel riscă să nu fie angajaţi sau, uneori, să fie concediaţi. Clauza de conştiinţa nu mai are nici o valoare? Iată, ca argument, un fragment din articolul *Jurnalistul român între presiune şi obedienţă*, publicat de George Onofrei în revista *Timpu*, nr 1/2005: „La 15 ani de la Revoluţie, cu mici excepţii, jurnalistul român nu pare să alerge după o moralitate sănătoasă, atâta vreme cât veniturile sale sunt atât de mici... Din punct de vedere social, are de două ori de suferit: pe lângă salariul mic, majoritatea banilor îi primeşte nu pe baza unui contract individual de muncă, ci în baza unui contract de drepturi de autor. Cine îl apără pe jurnalist? Doar societatea civilă, simţind că vremurile în care cenzura atotstăpânitoare devine dominantă nu sunt departe, le-a luat apărarea. Este vorba despre Agenţia de Monitorizare a Presei sau APADOR-CH, în nici un caz Clubul Român de Presă, care are, mai degrabă, statutul unei asociaţii a patronilor de presă, nu a jurnaliştilor”.

Aş mai adăuga încă un fapt. Toţi colegii catedrei sunt încurajaţi să invite, la cursurile şi seminariile lor, practicieni din mass-media. Interesant e faptul că, după ce iau contact cu realizările din facultate, percepţia lor asupra Secţiei de Jurnalism se schimbă radical. Pot da mai multe exemple în acest sens.

Iată încă o pledoarie pentru nevoia pregătirii academice a jurnaliştilor, venită din partea cunoscutului fotograf Emanuel Tânjală. Într-o discuţie cu viitorii jurnalişti de la secţia noastră, el răspundea astfel la întrebarea dacă, după unele opinii, „presa adevărată nu se poate învăţa în şcoală, ci numai în practică”:

„Poate fi un adevăr, dar tu, ca jurnalist, trebuie să înveţi să scrii corect româneşte, perfect gramatical, să elimini din mintea ta orice fel de frazeologie murdă, urâtă, să vorbeşti o limbă română frumoasă. Sigur, reportajul tu îl faci şi, în timp, scriind, înveţi foarte mult. Dar asta nu înseamnă că nu mai ai nevoie de şcoală!” (*Frânturi de discuţie cu Emanuel Tânjală, fotograf de presă, în Carusel*, an I, nr. 0, martie 2002).

Dincolo de aceste probleme, noi rămânem deschişi la colaborarea cu instituţiile de presă, fiind convinşi că „numai împreună putem reuşi”.

8. Managementul catedrei

Conducerea unei instituții, mai ales când aceasta se află la început, implică mari cheltuieli de timp și de energie din partea celui care își asumă o funcție de conducere, ca să nu mai vorbim despre faptul că, trebuind să ia decizii, imaginea lui se deteriorează, iar relațiile sale cu unii colegi se pot tensiona. Dar cineva trebuie să facă aceste sacrificii. Ar fi mult mai reconfortant pentru fiecare să stea în bibliotecă și să își scrie cărțile și studiile, în timp ce alții se uzează în probleme administrative și birocratice. Nu toți sunt dispuși la așa ceva. Colectivul catedrei noastre este destul de eterogen ca vârstă, preocupări, gusturi și mentalități. Indiferent de aceste deosebiri, trebuie găsite punctele de legătură, care să alcătuiască un *modus vivendi* cât de cât onorabil. Ceea ce nu este tocmai ușor de realizat. Șeful catedrei trebuie să fie un om lipsit de orgolii și să aibă tactul și răbdarea lui Alexandru Rosetti, marele editor din perioada interbelică, despre care G. Călinescu scria în celebra sa *Istorie...*: “Cu un zâmbet etern, circulând în toate mediile, de la Curte la cafenea, din cercul academic și politic în acela al tânărului scriitor proletar, suportând cu delicateță infinită cele mai omeneghi insistențe și stabilind o punte prudentă între adversarii literari, adunându-i laolaltă în aceleași colecții, păstrându-și cu fineță libertatea și nerenunțând la producția unora de dragul altora” (G. Călinescu, 1980, p. 832).

Se poate spune că în Catedra de Jurnalism principiul democratic și transparența funcționează cu adevărat. Toate deciziile importante sunt dezbătute mai întâi în catedră (încadrarea cu profesori, scoaterea posturilor la concurs etc.). Între membrii catedrei există relații de amicitie, concretizate în acțiuni comune (excursii, sărbătorirea unor evenimente trăite de membrii catedrei). Reuniunile catedrei sunt, conform regulamentului, lunare. La aceste ședințe se dezbate problemele esențiale ale catedrei și chestiuni curente. Iată, spre exemplu, ce probleme au fost dezbătute la catedră, în anul academic 2002-2003:

- Octombrie – Măsurile pentru pregătirea și organizarea Simpozionului Internațional de Jurnalism, cu tema *Curente și tendințe în jurnalismul contemporan*.

- Noiembrie – Desfășurarea practicii studenților. Măsuri pentru eficientizarea acesteia.
- Decembrie – Concluzii privind admiterea 2002. Măsuri pentru optimizarea admiterii în 2003.
- Ianuarie – Analiza activității științifice a cadrelor didactice. Fiecare cadru didactic va prezenta colegilor studiile și lucrările publicate în 2002.
- Martie – Organizarea licenței 2003. Precizări legislative.
- Aprilie – Organizarea celei de-a cincea ediții a sesiunii de comunicări științifice a studenților.
- Mai – Aprobarea Planului de învățământ și a Statelor de funcțiuni pentru anul academic 2003-2004.
- Iunie – Organizarea sesiunii de examene. Prezentarea rezultatelor evaluării cadrelor didactice de către studenți.

Fiecare ședință are câte un raportor, care prezintă materialul de analiză, precum și câteva propuneri de măsuri pentru îmbunătățirea activității din domeniul respectiv. Ședințele au loc marțea, la aceeași oră. Nici un cadru didactic titular nu poate avea ore în intervalul 14-18, pentru a da tuturor posibilitatea de a participa la luarea deciziilor.

O atenție specială a fost acordată an de an deschiderii anului academic. Am dorit mereu ca studenții să simtă încă din prima zi că ceva s-a schimbat în viața lor. Organizăm o deschidere festivă, unde un cadru didactic de prestigiu susține o scurtă prelegere; se prezintă cadrele didactice, se înmânează carnetele de student, se dau explicații despre orar, contracte de studii etc. Fiecare an are un “decan de an”, un fel de *diriginte* din anii de liceu, de obicei un cadru didactic tânăr, care să îi ajute pe studenți la începutul vieții lor universitare. Aceste momente sunt filmate pentru fonoteca de aur. Filmele vor fi proiectate la întâlnirile succesive de 10, 20 de ani de la absolvirea facultății. În ultimii ani, prelegerile inaugurale au fost susținute de: acad. Camil Mureșan, prof. univ. dr. Liviu Zăpârțan, fost ambasador al României în Luxemburg, prof. univ. dr. G. Gruită. Ne-am făcut un obicei ca, la venirea studenților în facultate, la 1 octombrie, ei să găsească orarul definitivat, cu menționarea sălii, a

La o festivitate de sfârșit de an: Vasile Boari, Ilie Rad, Vasile Dâncu, Ion Maxim Danciu.

cadrlui didactic titular. Orele încep de a doua zi, chiar dacă unii studenți, mai ales din ani terminali, își prelungesc vacanța. Dacă în sală sunt prezenți minimum trei studenți, cadrele didactice au obligația de a-și ține cursurile și seminarile.

Aceeași atenție o acordam și festivităților de sfârșit de an universitar, organizate împreună cu celelalte secții sau numai cu Secția de Jurnalism, de obicei în Auditorium Maximum al Universității noastre.

9. Studenții

Calitatea de student al Secției de Jurnalism se dobândește prin concurs. Bursele pentru primul semestru al anului I de studii se vor acorda în funcție de media obținută la concursul de admitere. Candidații care sunt deja licențiați ai altei facultăți pot deveni studenți ai Secției de Jurnalism, în limita locurilor disponibile, doar pe baza unui interviu.

La festivitatea de terminare a promoției 2005. Amfiteatrul facultății.

Examenele constituie forme obligatorii de verificare și evaluare a cunoștințelor studenților. Tematica disciplinei de examen și formele de examinare propriu-zise vor fi făcute public prin prezentările de cursuri și seminarii (syllabus-uri), care se află, la 1 octombrie a fiecărui an, depuse la biblioteca facultății. De asemenea, la primul curs sau seminar, cadrele didactice au obligația de a face cunoscute modalitățile de examinare. Pentru motive temeinice, la cerere, examenul se poate susține și în afara sesiunii prevăzute, cu aprobarea decanului și pe baza acordului cadrului didactic titular. Examenul se desfășoară în prezența titularului de curs și a responsabilului de seminar. Condițiile de prezență și cerințele științifice pentru cursuri și seminarii se stabilesc la începutul fiecărui an academic, de către titularul de curs și responsabilul de seminar, aducându-se la cunoștința studenților. La Secția de Jurnalism, cele șase ateliere (Presă scrisă, Radio, TV, Grafică-design, Fotojurnalism și imagine, Expresie verbală și nonverbală) sunt obligatorii.

Datele de susținere a examenelor în cele două sesiuni se stabilesc de către studenți, cu acordul cadrului didactic titular.

Examenul restant se susține în sesiunile stabilite de Consiliul profesoral al facultății. Studenții pot susține examene parțiale, cu

acordul titularului de curs și seminar. Examenele pentru mărire de note se vor programa în cadrul sesiunilor de restanță, cu acordul cadrului didactic titular.

10. Condiții de cazare și burse

Obținerea unui loc în cămin este condiționată de performanțele profesionale și de situația socială. Criteriile sociale se stabilesc de către Consiliul profesoral. Studenții trebuie să depună o cerere prin care să solicite loc în cămin. Nu se cazează studenții cu domiciliu în Cluj-Napoca. Din păcate, trebuie spus că numărul locurilor de cazare este mai mic decât numărul studenților. De menționat că repartizarea locurilor în cămin se face exclusiv de către reprezentanții studenților. Lista studenților care au obținut un loc în cămin se face publică. Într-un termen stabilit, se pot depune contestații, iar după rezolvarea acestora, locurile în cămin rămân definitive, pentru anul academic în curs, indiferent de media obținută după prima sesiune. Începând cu anul academic 2005-2006, repartizarea locurilor bugetate se face în fiecare an, după sesiunea de examene, ceea ce reprezintă un factor stimulantiv pentru studenți.

11. Mobilități interne și internaționale

Acordarea mobilităților interne și internaționale se face numai pe bază de competiție. De exemplu, în cadrul Programelor Socrates, avem acorduri cu Universitatea din Nantes și cu Jopkins University, din Suedia. Pentru aceste stagii de pregătire (de circa patru luni), studenții se prezintă la o selecție, în fața unei comisii alcătuite din cadre didactice ale facultății, în care trebuie să își susțină un proiect, să poată demonstra competențele lingvistice necesare pentru țara unde pleacă. Alte criterii care pot fi luate în calcul sunt performanțele obținute la învățătură sau în activitatea științifică, aportul studentului în folosul comunității academice etc. De menționat că, în cazul unui stagiu de mai multe luni la o universitate

parteneră, pe baza sistemului de credite transferabile, examenele susținute la universitatea respectivă îi pot fi recunoscute integral sau numai parțial.

12. Oportunități de angajare

Programa Secției de Jurnalism este proiectată pentru a pregăti specialiști în instituțiile mediatice din România: presă scrisă, radio, televiziune, agenții de presă etc. Inițial, programa de învățământ a fost alcătuită în conformitate cu Charta Universității “Babeș-Bolyai”. Neavând, așa cum am spus, o tradiție în domeniu, de mare folos ne-au fost specialiștii americani, care au vizitat secția și facultatea noastră, în cadrul Programului de Dezvoltare a Programei de Studii Sociale, sponsorizat de USIA și administrat de IREX/ACLS.

Studentii noștri fac practică la instituțiile de presă centrale și locale, urmând ca, la absolvire, să poată profesa meseria pentru care s-au pregătit. În primii ani, când numărul absolvenților de jurnalism era relativ mic (40 de studenți pe an), rata de angajare a studenților în instituțiile mediatice era de circa 50%. Pe măsura trecerii anilor, o dată cu diversificarea ofertei de studii, a creșterii numărului de facultăți cu profil jurnalistic, ca și a numărului de studenți la jurnalism (în anul academic 2004-2005, de pildă avem înscriși peste 600 de studenți), a masificării învățământului superior, după introducerea studiilor cu taxă și la învățământul de stat, ca urmare apoi a saturației pieței, procentul de angajare a studenților este mai mic.

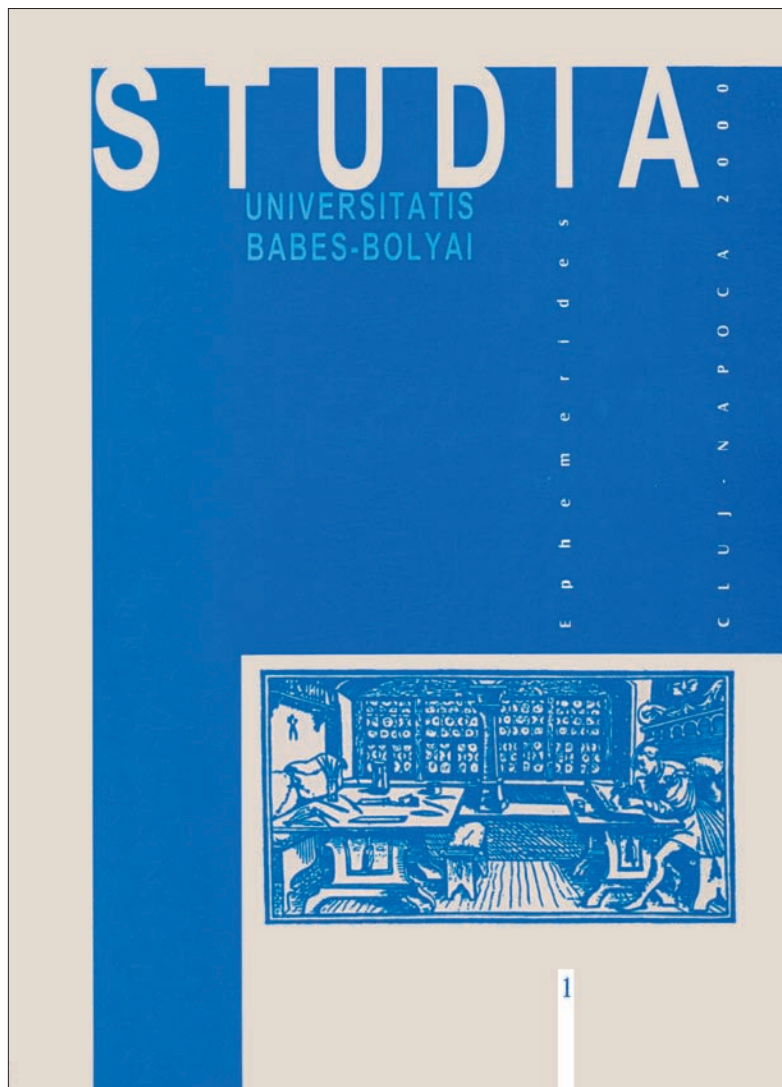
Cu toate acestea, an de an, cei mai buni absolvenți își găsesc loc în diverse instituții media. Practic, nu există instituție mediatică din Cluj-Napoca la care să nu fie angajat cel puțin un student, absolvent al facultății noastre. Alții sunt angajați chiar la instituții centrale: Mara Irimia, prezentatoare de știri la Realitatea TV; Ciprian Rus, redactor-șef adjunct la *Monitorul de Cluj*; Raluca Crișan, redactor la *Ziarul clujeanului*; Andreea Leonid, Cristina Șimonfi, Andrei Aroneț, Radio Cluj; Ioana Dohotaru, TVR Cluj; Dumitrița Gliga, director la *Flashdance* (Reghin).

13. Activitatea științifică a cadrelor didactice

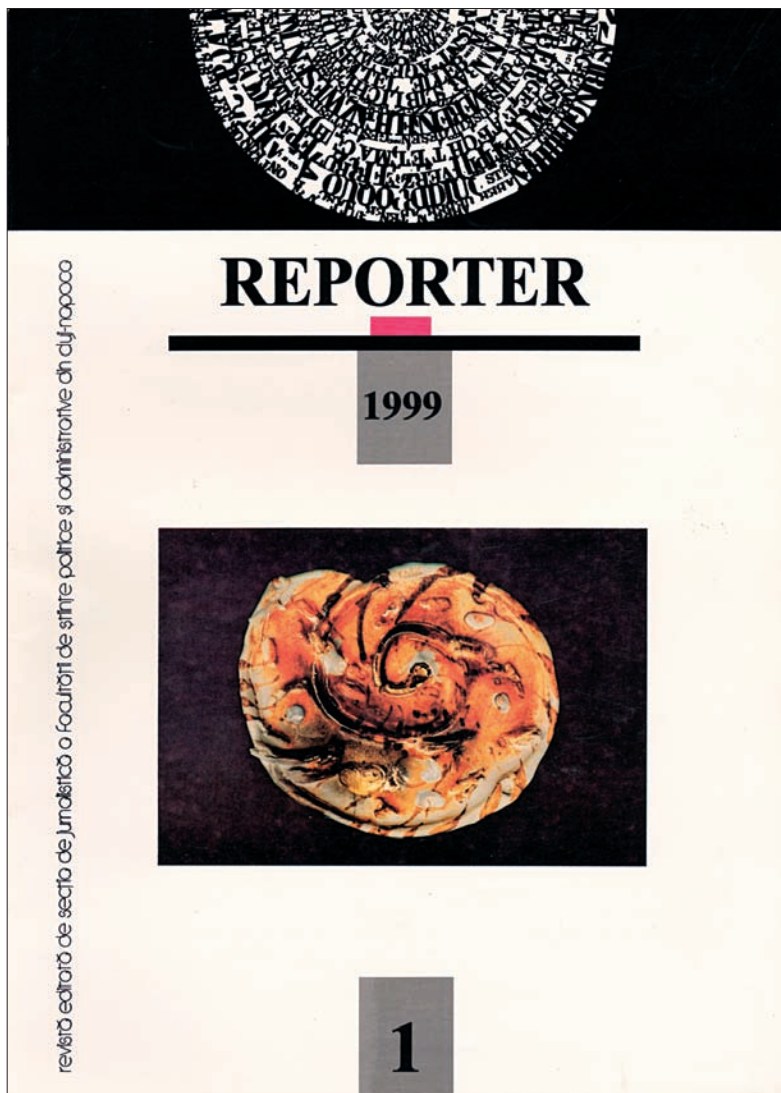
Un cadru didactic universitar este *ab initio* și un om de știință. Activitatea științifică este principalul indicator de performanță, atunci când se pune problema avansării în ierarhia didactică. Conducerea catedrei acordă o mare importanță acestei componente universitare. În fiecare an, în luna ianuarie, ședința de catedră este consacrată activității științifice a catedrei. Se analizează proiectele individuale și cele colective. Am fixat chiar o normă: fiecare cadru didactic să publice, într-un an academic, cel puțin două studii și trei recenzii la cărți din specialitatea fiecăruia. Interesul întâlnirilor de catedră consacrate activității științifice este că fiecare cadru didactic își aduce cărțile publicate sau revistele la care a colaborat în ultimul an, ceea ce reprezintă o bună cunoaștere între colegi. Pe viitor ne propunem ca la ședințele de catedră să se prezinte o scurtă comunicare științifică, urmată de discuții. S-ar perpetua astfel o tradiție existentă cândva la cele mai vechi facultăți umaniste din Cluj: litere, istorie etc. O altă idee pe care încercăm să o punem în practică este obligația cadrelor didactice de a-și tipări cursul ținut cel puțin trei ani consecutivi.

O excelentă ocazie de confruntări științifice o reprezintă simpozioanele internaționale de jurnalism, pe care le organizăm an de an. Prima manifestare de acest gen a avut loc în anul 1999. S-a organizat atunci o conferință internațională pe probleme de copyright, în colaborare cu o universitate americană, acțiunea fiind coordonată de șeful catedrei de atunci, Tudor Vlad.

Începând cu anul 2002, aceste conferințe anuale au devenit tot mai consistente și mai recunoscute în mediile academice. Astfel, în anul 2002, am organizat simpozionul cu tema *Curenți și tendințe în jurnalismul contemporan*, la care au participat cadre didactice de specialitate din România (facultăți cu profil jurnalistic din București, Sibiu, Timișoara, Constanța, Oradea), precum și din Germania, Italia, Noua Zeelandă. Lucrările prezentate la acest simpozion au fost publicate într-un volum cu titlu omonim, la Editura Limes din Cluj-Napoca. În 2003, noua ediție a simpozionului a avut tema *Schimbările din Europa, schimbările din mass-media*, la care au

Revista de specialitate a Catedrei: Ephemerides

O revistă deschisă deopotrivă profesorilor și studenților

participat un număr mare de cadre didactice și specialiști de la mai multe facultăți cu profil jurnalistic din România și din alte țări: Franța, SUA, Germania, Italia, Bulgaria, Republica Moldova etc. Volumul a apărut la Editura Limes din Cluj-Napoca, fiind prefătat și coordonat de Ilie Rad.

14. Prezent și perspective

Am prezentat în rândurile de mai sus o parte din realizările cadrelor didactice de la Catedra de Jurnalism. O instituție nu se construiește ușor. Important este însă faptul că începutul poate fi considerat promițător. Știm că în fața noastră stau probleme nu tocmai ușoare. Numărul candidaților va fi, probabil, tot mai mic, în condițiile scăderii populației școlare. Oferta de studii va fi tot mai mare, mai atractivă. Vrând-nevrând, competiția îi va selecta pe cei mai buni. Catedra are deja pregătite mai multe măsuri concrete pentru a menține interesul candidaților pentru specializarea în jurnalism. Și, așa cum se spune, orice-nceput se vrea fecund.

Bibliografie

- Avram, Irina, *Istoria învățământului jurnalistic din România: sistemul public* (lucrare de diplomă), Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării, Universitatea din București, 1997.
- Braniște, Valeriu, *Amintiri din închisoare. (Însemnări contemporane și autobiografice)*. Selecție, notă asupra ediției și tabel cronologic de Liviu Petreanu, Editura Tritonic, București, 2002.
- Breazu, Ion, *Literatura Transilvaniei*, Editura Casa Școalelor, București, 1944.
- Călinescu, G., *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*, Fundația Europeană Drăgan, Editura Nagard, Madrid - Paris - Roma - Pelham N. Y., 1980.
- Coman, Mihai, *Mass-media în România postcomunistă*, Editura Polirom, Iași, 2003.

- Cornea, Andrei, *În universitate, cartea s-a făcut rară*, în 22, an XIV, nr. 713, 4-10 nov. 2003.
- Iorga, Nicolae, *Almanahul presei române*, București, 1926.
- Mihăilescu, Dan C., *Eseul și elanurile normative*, în LA&I. *Litere, arte, idei*. Supliment de cultură al ziarului *Cotidianul*, anul VIII, nr. 38 (294), 27 oct. 2003.
- Mihăilescu, Ioan, *Diplomele universitare – cartoane fără acoperire*. Interviu cu Ana Maria Vieru, în *Evenimentul zilei*, 21 oct. 2003, p. 8; citat preluat din *Observatorul cultural*, nr. 192, 28.10 – 03.11. 2003, p. 25.
- Petcu, Marian, *Contribuții la istoria învățământului jurnalistic din România*, în *Schimbări în Europa, schimbări în mass-media*, coordonator Ilie Rad, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2004, p. 205-229.
- Idem, *Învățământul jurnalistic românesc – schiță istorică*, în *Jurnalism & Comunicare*, an III, nr. 3 (8), vara 2004, p. 94-110.
- Popa, Mircea; Tașcu, Valentin, *Istorie presei românești din Transilvania de la începuturi până în 1918*, Editura Tritonic, București, 2003.
- Rad, Ilie, *File din istoria învățământului jurnalistic clujean (I). Primul birou de presă din spațiul românesc*, în *Adevărul de Cluj*, anul XVI, nr. 4237, 12 oct. 2004, p. 5.
- Idem, *File din istoria învățământului jurnalistic clujean (II). 85 de ani de la introducerea, la Universitatea Daciei Superioare din Cluj (octombrie 1919), a primului curs de jurnalistică din România*, în *Adevărul de Cluj*, anul XVI, nr. 4239, 14 oct. 2004, p. 4.
- Idem, *Noica, jurnalist*, în *România literară*, anul XXXVIII, nr. 35, 7-13 septembrie 2005, p. 27.
- Idem, *Despre ziarul "nemțesc" Libertatea (1915-1916)*, în *Jurnalism & Comunicare*, an IV, nr. 4(13), toamna 2005, p. 62-67.
- Idem, *Învățământul jurnalistic clujean*, în *Unu (Oradea)*, nr. 1-2 (5), 2005, p. 42-48.
- Idem, *File din istoria învățământului jurnalistic clujean*, în *Jurnalism & Comunicare*, an IV, nr. 3(12), primăvara 2004, p. 60-66.

II. Actul de întemeiere a Secției de Jurnalism

Către

Senatul Universității „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca

Subsemnații, prof. univ. dr. Vasile Boari, conf. univ. dr. Vasile Pușcaș, lect. univ. Dan Pavel, asist. univ. Emil Boc, membri ai Catedrei de Istorie Contemporană și Științe Politice, și stud. Călin Hințea, președintele Societății Studențești de Științe Politice, vă supunem atenției următorul

Memoriu

Schimbările produse după 1989 au impus crearea în cadrul Facultății de Istorie și Filosofie a două noi secții: Științe Politice și Jurnalistică.

Secția de Științe Politice funcționează începând cu anul universitar 1992-1993, iar secția de Jurnalistică – începând cu anul universitar 1993-1994.

În prezent, Secția de Științe Politice cuprinde un număr de 139 de studenți, repartizați pe trei ani de studiu, după cum urmează: anul I – 43 de studenți, anul II – 48 de studenți, anul III – 48 de studenți, iar secția de Jurnalistică totalizează 92 studenți, repartizați pe doi ani de studiu, după cum urmează: anul I – 54 studenți și anul II – 38 studenți.

Acoperirea activităților didactice (cursuri și seminarii) la cele două secții s-a realizat prin prestația următoarelor cadre didactice cu normă integrală în Statul de funcții al Catedrei de Istorie Contemporană și Științe Politice: prof. Vasile Boari, prof. Vasile Vese, conf. Vasile Pușcaș, lect. Dan Pavel, lect. Peter Wagner, lect. Jack Miller, lect. I.M. Danciu, lect. Tudor Vlad, asist. Emil Boc, asist. Liviu Țirău, asist. Cosama Ghizela și prof. Doru Țaganea (visiting professor). Menționăm că restul activităților didactice au fost acoperite, în cea mai mare parte, cu cadre didactice din cadrul Facultății de Istorie și Filosofie. Au mai susținut activități didactice la Secțiile de Științe Politice și Jurnalistică și cadre didactice de la Facultățile de Drept și Științe Economice.

Prin intermediul programului Tempus JEP 2727, s-a construit un fond de carte și publicații, distribuit în prezent la Biblioteca Centrală Universitară și la bibliotecile Facultății de Istorie și Filosofie. Prin intermediul aceluiași Program, s-a constituit un laborator de informatică, dotat cu 9 calculatoare, 2 imprimante, retroproiector și scanner.

Practica de specialitate a studenților de la Științe Politice s-a desfășurat în cadrul instituțiilor fundamentale ale statului de drept: Parlament, Guvern, Ministere, Prefecturi și Primării, studenții bucurându-se de aprecieri din partea reprezentanților acestor instituții, care, de altfel, și-au manifestat dorința de colaborare și în viitor, inclusiv prin ofertă de posturi la absolvire.

În ultimii doi ani, atât Secția de Științe Politice, ca entitate a Facultății de Istorie și Filosofie, cât și profesorii și studenții au dezvoltat raporturi profesionale și științifice extinse cu institute, departamente și facultăți similare de la universități europene și nord-americane. Vizitele la Universitatea din Cluj ale unor experți și profesori din domeniul științelor politice și administrației publice au apreciat pozitiv acumulările de până acum ale Secției de Științe Politice.

Având în vedere stadiul actual al dezvoltării științelor politice la Universitatea din Cluj, care, din start, au proiectat o asociere cu administrația publică și ținând cont de solicitările prezente și viitoare ale instituțiilor naționale și locale, guvernamentale și nonguvernamentale.

Propunem

Constituirea Facultății de Științe Politice și Administrație Publică la Universitatea din Cluj, cu profilurile de Administrație Publică, Organizare, Analiză și Conducere Politică, Relații Internaționale și Jurnalistică.

Întemeiem propunerea noastră pe următoarele argumente:

1. Solicitarea crescândă de experți și profesioniști în administrația publică, instituții politice, relații internaționale, analiză politică și mass-media.
2. Necesitatea de a preciza statutul academic și profesional, atestat prin diploma universitară, al viitorilor absolvenți ai profilurilor enunțate.
3. Solicitarea crescândă de experți și profesioniști în administrația publică, instituții politice, relații internaționale, analiză politică și mass-media.
4. Necesitatea de a preciza statutul academic și profesional, atestat prin diploma universitară, al viitorilor absolvenți ai profilurilor enunțate.
5. Continuarea inițiativei guvernamentale de dezvoltare instituțională a acestor profiluri. La acestea se adaugă impulsurile dinspre instituțiile județene și locale, care au solicitat Universității din Cluj programe extinse de perfecționare a personalului din administrația publică.
6. Extinderea raporturilor de cooperare cu institutele similare. Actualmente, Secția de Științe Politice a fost inclusă, împreună cu institute și facultăți de profil de la Universitatea din Budapesta și Varșovia, într-un program de extindere, individualizare și modernizare a studiilor politice și administrație publică din țările respective.
7. Demersul nostru urmărește și pregătirea de specialiști în perspectiva procesului integrării europene. În prezent, studenții și profesorii de la Secția de Științe Politice au fost selectați pentru a participa la pregătirea unor programe de simulare legislativă, organizate de Parlamentul Europei, reprezentând România.

8. Având în vedere rezultatele evaluărilor Consiliului Național de Evaluare și Acreditare Academică, organism care a respins majoritatea facultăților de profil, particulare și de stat, din alte centre universitare, și subliniind performanțele Secției de Științe Politice de la Universitatea noastră, considerăm că există perspectiva transformării acestei Secții într-o facultate de referință în România pentru acest profil.

Cluj-Napoca, 27 februarie 1995

Prof. univ. dr. Vasile Boari
Conf. univ. dr. Vasile Pușcaș
Lect. univ. Dan Pavel
Asist. univ. Emil Boc
Student Călin Hințea

III. Personalul didactic

1. Cadre didactice de conducere

Andrei MARGA, n. la 22 mai 1946, la București. Urmează clasele primare și gimnaziale la Petriș, jud. Bistrița-Năsăud, apoi Liceul „Ștefan Ludwig Roth” din Mediaș. Licențiat în filosofie și sociologie, la Universitatea din Cluj (1971), unde își trece și doctoratul în filosofie (1976). La aceeași Universitate devine asistent (1971), lector (1979), apoi profesor (din 1990). Bursier DAAD la Universitatea din Freiburg im Breisgau și la Universitatea Bielefeld (1975-1976). Stagii de perfecționare la Woodrow Wilson Center Fellowship, Washington DC (1991), la National Endowment for Democracy Fellowship, Washington DC (1996). Alte stagii ca bursier DAAD la Universitățile Frankfurt am Main, Erlangen, Münster, la Institutul „Max Planck”, Starnberg (1980, 1983, 1991). Decan al Facultății de Istorie-Filosofie (1990-1992), prorector (1992-1993), rector al Universității „Babeș-Bolyai” (1993-1998), ministru al Educației Naționale (1997-2003). În prezent este președintele Colegiului Academic, în cadrul Universității „Babeș-Bolyai”. A publicat următoarele lucrări: *Herbert Marcuse. Studiu critic* (1980); *Cunoaștere și sens. Perspective critice asupra pozitivismului* (1984);

A acțiune și rațiune în concepția lui Jürgen Habermas (1985 – Premiul Academiei Române); *Introducere în filosofia contemporană* (1988); *Raționalitate, comunicare, argumentare* (1991); *Introducere în metodologia și argumentarea filosofică* (1992); *Philosophy in the Eastern Transition* (1993; ediție dezvoltată, în 1995); *Explorări în actualitate* (1994); *Filosofia unificării europene* (1995; ediția a II-a, 1997); *Universitatea în tranziție* (1996); *Academic Reform. Case Study* (1997); *Reconstrucția pragmatică a filosofiei* (1997, ediția a II-a, 1998). Coautor la vol. *Logică generală* (1991). A tradus două volume: Jürgen Habermas, *Cunoaștere și comunicare* (1983) și Manfred Riedel, *Comprehensiune sau explicare?* (1988). A mai publicat: *Filosofie contemporană. Antologie* (1982, în colaborare cu Delia Felicia Marga) și *Exerciții de logică generală* (vol. I, 1983; vol. II, 1987). Autor a peste 400 de articole, studii și eseuri de filosofie contemporană, teoria raționalității, istoria filosofiei, teoria argumentației, filosofia unificării europene, reformă academică etc., tipărite în volume apărute în țară sau în străinătate, precum și în reviste românești și străine: *Noesis*, *Revue roumaine des sciences sociales*, *Eastern European Politics and Societies*, *Daedalus*, *Zeitschrift für Siebenbürgische Landeskunde*, *Studia Universitatis „Babeș-Bolyai”*, seria *Philologia*, *Transylvanian Revue*, *Steaua*, *Tribuna* etc.

Nicolae BOCȘAN, n. 24.09.1947, Bocșa, jud. Caraș-Severin. Prof. univ. dr. Din 2004, rector al Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. Predă istorie la Facultatea de Istorie și Filosofie, Universitatea “Babeș-Bolyai”. Absolvent al Facultății de Istorie și Filosofie în 1970. Obține doctoratul în istorie la aceeași instituție, în 1985. Este membru al International Relations Commission din cadrul Comisiei Internaționale de Istorie și membru corespondent al Academiei europene de științe, arte și litere. A obținut burse în Varșovia (1986), Bruxelles (1993), Paris (1999). Limbi străine cunoscute: franceza, italiana. Cărți publicate: *Bibliografia istorică a României, 1969-1974*, București (1975, în colab.); *Damaschin*

Bojincă. Scrieri. De la idealul luminării la idealul național. Studiu, selecție de texte, note și bibliografie, Timișoara (1977); *Enciclopedia istoriografiei românești*, București (1977, în colab.); *Independența României în opinia belgiană*, Cluj-Napoca (1980, în colab. cu N. Bărbuță); *Bibliografia istorică a României, 1974-1979*, vol. V, București (1980, în colab.); *Bibliografia istorică a României, 1979-1984*, vol. VI (1985); *Contribuții la istoria iluminismului românesc*, Timișoara (1986); *Memorialistica revoluției de la 1848 în Transilvania*, Cluj-Napoca (1988, în colab. cu V. Leu); *Bibliografia istorică a României, 1985-1989*, vol. VII (1990, în colab.); *Franța și Banatul, 1789-1815*, Reșița (1994, în colab. cu Mihai Duma și P. Bona); *Memorandul 1892-1894. Ideologie și acțiune politică românească*, București (1992); ediția a II-a (1994, în colab. cu Pompiliu Teodor, Liviu Maior, Doru Radosav, Toader Nicoară, Șerban Polverejan); *Etnie și confesiune în Transilvania (secolele XIII-XIX)*, Oradea (1994, în colab. cu I. Lumperdean și I. A. Pop); *Ethnie et confession en Transylvanie (du XIII-e au XIX-e siècle)*, Cluj-Napoca (1996, în colab. cu I. Lumperdean și I. A. Pop); *Ideea de națiune la românii din Austro-Ungaria (secolul al XIX-lea)*, Reșița, Cluj-Napoca (1997); *University and Society. A History of Higher Education in Cluj in the 20th Century*, Cluj (în colaborare); *Revoluția de la 1848 din Transilvania în memorialistică*, Cluj-Napoca (2000, în colaborare cu V. Leu); *Cronologia Europei Centrale (1848-1989)*, Iași (2000, în colab.); *Aspecte privind cercetarea științifică din învățământul superior*, București (2001); *Biserica Română Unită la Conciliul Ecumenic Vatican I*, Cluj-Napoca (2001, în colab. cu Ioan Cârja); *Școală și comunitate în secolul al XIX-lea. Circulare școlare bănățene*, Cluj-Napoca (2002); *La începuturile Episcopiei Lugojului. Studii și documente*, Cluj-Napoca (2003, în colab. cu C. Vulea); *Cultură și societate în epoca modernă*, Cluj-Napoca (1990, în colab. cu N. Edroiu, A. Răduțiu); *Convergențe europene. Istorie și societate în epoca modernă*, Cluj-Napoca (1993, în colab. cu N. Edroiu, V. Vese); *The Austrian Military Border. Its Political and Cultural Impact*, Iași (1994, în colab. cu L. Maior, Ioan Bolovan); *David Prodan. Puterea modelului*, Cluj-Napoca (1995, în colab. cu N. Edroiu, L. Maior,

Pompiliu Teodor, Aurel Răduțiu); *Identitate și alteritate. Studii de imagologie*, Reșița (1996, în colab. cu V. Leu); *Identitate și alteritate. Studii de imagologie II*, Cluj-Napoca (1998, în colab. cu S. Mitu, T. Nicoară); *Revoluția de la 1848-1849 în Europa Centrală. Perspectivă istorică și istoriografică*, Cluj-Napoca, (2000, în colab.); *Cronologia Europei Centrale*, Iași (2000, în colab.); *Identitate și alteritate. Studii de istorie politică și culturală*. Editori: Nicolae Bocșan, Sorin Mitu, Toader Nicoară, Cluj-Napoca (2002). Manuale publicate: *Manual multifuncțional de istoria modernă a României*, Cluj-Napoca (1998, în colab. cu S. Mitu, T. Nicoară, V. Vese); *Țările Române și Balcanii în secolul al XIX-lea și începutul secolului XX*. Pentru uz intern (IDD), Cluj-Napoca (2000). Studii publicate în reviste: *Un istoric uitat: Damaschin Bojincă*, în "Banatica" (1971); *Aspecte ale luptei culturale și politice a românilor bănățeni în prima jumătate a secolului al XIX-lea*, în "Banatica" (1973, în colab. cu Gyemant Ladislau); *Polemica lui Damaschin Bojincă și Eftimie Murgu cu Sava Thököly*, în "Banatica" (1973); *Carte și cititori la începutul secolului al XIX-lea*, în "Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Historia" (1976); *Confiscarea "Fabulelor" lui Țichindeal*, în "Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj-Napoca" (1976); *Bibliographies des Lumières Roumains*, în "Cahiers Roumains d'Études Littéraires" (1977), nr. 2; *Contribuții la bibliografia literaturii române din Banat în epoca Luminilor*, în "Banatica" (1977); *Începuturile mișcării naționale românești în Banat. Activitatea lui Paul Iorgovici*, în "Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj-Napoca" (1978); *Planul lui Grigore Mihali pentru editarea calendarului "băiesc"*, în "Apulum" (1978); *Cursul de drept al lui Damaschin Bojincă (1834)*, în "Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Historia" (1978); *Iluminismul românesc și idealul luminării*, în "Studii de limbă, literatură și folclor" (1978); *Manuscrise românești din Banat din secolul al XVIII-lea*, în "Studii de limbă, literatură și folclor" (1978); *Bibliographie des Lumières Roumains (Nouvelles contributions)*, în "Cahiers Roumains d'Études Littéraires" (1979); *Contribuții la concepția politică a lui Vincențiu Babeș*, în "Tibiscus" (1979); *Conceptul de societate în literatura iluministă românească din Banat*, în "Anuarul Institutului de Istorie

și Arheologie din Cluj-Napoca” (1980); *Contribuția Preparandiei din Arad la mișcarea națională din părțile vestice, 1815-1817*, în “Studii și comunicări”, Satu Mare (1980); *Independența României și poziția presei belgiene*, în “Potaissa” (1980); *Istorie și istorism în cultura românească din Banat în secolul al XVIII-lea*, în “Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Historia” (1981), nr. 2; *Transilvania și unirea din 1859. Implicații culturale*, în “Anuarul Institutului de Istorie și Arheologie Cluj-Napoca” (1985-1986); *Revoluție și revoluționar la românii din Transilvania în 1848 (martie-august)*, în “Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Historia” (1990), nr. 2; *Evoluția ideii de națiune la românii din Transilvania și Banat, 1840-1860*, în “Revue de Transylvanie” (1991), nr. 1; *Modelul ilir în mișcarea națională din Transilvania în epoca Supplexului*, în “Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Historia” (1991), nr. 1-2; *Ilirski model u rumunskom nationalnom pocretu u Transilvanji u epohi Supleksa 1790-1792*, în “Knizevni zivot” (1991); *L'évolution de l'idée de nation chez les Roumains de Transylvanie et du Banat*, în “Revue de Transylvanie” (1992); *Liberalism și individualitate națională în filosofia politică românească din Banat în secolul al XIX-lea*, în “Altarul Banatului” (1992); *Ideile politice ale actelor fundamentale ale unirii Transilvaniei cu România*, în “Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Historia” (1992); *Translations and Translators of American Press in the Transylvanian Romanian Press, 1839-1919*, în “Transylvanian Review” (1993); *Political Ideas in Fundamental Acts of Transylvanian's Union with Romania*, în “Transylvanian Review” (1993); *Imaginea Europei în cultura iluministă a românilor bănățeni*, în “Banatica” (1993); *Gh. I. Brătianu, istoric al relațiilor internaționale ale României moderne*, în “Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Historia” (1993); *The Habsburgs and the Orthodoxy in the Austrian Empire in the XVIII-th Century*, în “Transylvanian Review” (1993); *L'idée de nation chez les Roumains au XIX-e siècle*, în “Colloquia” (1994); *The Revolution in March-August 1848. The use of the Term*, în “Colloquia” (1994); *Învățămintul istoric la Universitatea din Cluj (1919-1945)*, în “Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Historia” (1994); *Legalism și revoluție în evenimentele din 1848-1849 la românii din Transilvania*, în “Revista istorică”

(1994); *Historique de l'Université de Cluj*, în "Transylvanian Review" (1995); *Ideea de națiune la românii din Austro-Ungaria, 1880-1906*, în "Banatica" (1995); *Ideea de națiune la I.G. Sbiera*, în "Destin românesc. Revistă de istorie și cultură" (1995); *The Romanians from Austro-Hungary and the Idea of Nation (1880-1906)*, în "Colloquia" (1995); *Echo revolucji rumunskiej z lat 1848-1849 w prasie emigracji polskiej*, în "Proglas" (Krakow) (1996); *Alterités dans les relations interconfessionnelles de la Transylvanie*, în "Transylvanian Review" (1996); *Istoriografia bănățeană între multiculturalism și identitate națională*, în "Banatica" (1996); *Imaginea Bisericii Romano-Catolice la românii greco-catolici (Congresul autonomiei Bisericii Catolice în Ungaria)*, în "Studia Universitatis Babeș-Bolyai. Historia" (1996); *Separația ierarhică a Bisericii Ortodoxe Române de Biserica Ortodoxă Sârbă, 1864-1868*, în "Revista istorică" (1996); *Silviu Dragomir*, în "Transylvanian Review" (1996); *Contribution à la formation des élites économiques roumaines. Étudiants de Roumanie et de Transylvanie à l'Institut Supérieur de Commerce d'Anvers (1868-1914)*, în "Colloquia" (1996-1997); *L'idée de nation et le principe des nationalités chez A. C. Popovici*, în "Transylvanian Review" (1997, în colab.); *The Image of the Catholic Church with the Greek Catholic Romanian (The Congress for the Autonomy of the Hungarian Catholic Church)*, în "Transylvanian Review" (1997); *Legalisme et révolution pendant les evenements de 1848-1849 chez les Roumains de Transylvanie*, în "Transylvanian Review" (1998); *Die Regionalgeschichte in den Jahren 1990-1995 am Beispiel des Banats und Siebenbürgens*, în "Materialen" 10. Institut für donauschwäbische Geschichte und Landeskunde Tübingen (1998, în colab. cu S. Mândruț); *Ierarhisko otceplenje Rumunske pravoslavne crkve od Srpske pravoslavno crkve (1864-1868)*, „Balcanica” (Beograd) (1998); *Die Banater Geschichtsschreibung zwischen multikulturellem Ausdruck und nationalen Identitätsverständnis*, în vol. "Kulturdialog und akzeptierte Vielfalt? Rumänen und rumänische Sprach gebiete nach 1918. Herausgegeben Horst Förster und Horst Fassel, Stuttgart (1999); *Istoria regională între anii 1790-1995. Cazul Transilvaniei și al Banatului*, în "Transilvanica", Sibiu (1999, în colab. cu S.

Mândruț); *L'union des Principautés et la nouvelle direction culturelle en Transylvanie*, în "Transylvanian Review", Spring (1999, în colab. cu L. Gui); *Solidaritate națională și separație bisericească în Banat și Transilvania în secolul al XIX-lea*, în „Anuar III”, 1994-1996, Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca (1999); *Imaginea Conciliului Ecumenic Vatican I în presa românească din Transilvania (1869-1870)*, în *Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Târgu-Mureș* (2001, în colab. cu I. Cârjă); *Les Lumières et la nation*, în *Transylvanian Review* (2002); *Image de la France et des Français au Banat*, în "Transylvanian Review" (2003, în colab. cu Liana Gui). Premii obținute: Premiul "Nicolae Bălcescu" al Academiei Române, pentru cartea *Contribuții la istoria iluminismului românesc* (1986); Premiul "Gh. Barițiu" al Academiei Române, pentru cartea *Franța și Banatul, 1789-1815* (1994).

Ovidiu-Cătălin BABA, n. 22 septembrie 1967, Cluj-Napoca. Conf. univ. Decan al Facultății de Științe Politice și Administrative. Absolvent al Liceului Sanitar din Cluj-Napoca (1986). Urmează Facultatea de Medicină Veterinară din cadrul Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca (1989-1995), unde rămâne ca preparator (1995-1996). Din 1993 până în 1997 urmează Facultatea de Științe Politice și Administrative (unde va activa de asemenea ca preparator timp de 6 luni) și beneficiază de un stagiu de perfecționare la Facultatea de Științe Politice a Universității Libere din Bruxelles (1996). Din decembrie 1997 devine Consilierul Ministrului Educației Naționale (poziție ocupată până în 2000). Lector al Facultății de Științe Politice și Administrative, unde își susține doctoratul doi ani mai târziu (septembrie 2002). Volume publicate: *Politici publice* (2002), *Politici publice educaționale* (2002), *Anii reformei 1997-2000 în reglementări* (coautor – 2002), *Reforma învățământului în acte normative* (coeditor – 2002), *The Institutional Evaluation of "Babeș-Bolyai" University* (coeditor – 2002), *Politici publice. Opțiuni ale dezvoltării unei democrații durabile* (coeditor

– 2002). A publicat un număr semnificativ de studii de politici publice și comunicare politică în reviste din țară și străinătate, ca: *Revista Transilvană de Științe Administrative*, *Europolis*, *East, Civic Educational Project*, *The Challenge of Democracy*, *Romanian Political Culture* etc. Analist politic la Radio Cluj (din 1995), realizator al rubricii “Opinia politică”. Participant și organizator al Seminarului “Civic Education Project” (1993) și al Seminarului de Științe Politice (1995, Cluj-Napoca). Susținător al rapoartelor pentru evaluarea internațională a Universității “Babeș-Bolyai” (2001-2002). Derulează importante proiecte de cercetare: “Electoral Attitudes in Cluj-Napoca” (1996), “Romanian Political Culture Project (RPCP)” (1996, la nivel național), “Evaluarea activității administrației publice locale” (1997-1998) și un studiu al relațiilor interetnice în municipiul Cluj-Napoca (2002).

CSEKE Péter, n. 30 ianuarie 1945, comuna Rareș, jud. Harghita. Prof. univ. dr., Secția Jurnalism, linia maghiară. Prodecan al Facultății de Științe Politice și Administrative. Predă următoarele discipline: *Istoria presei maghiare din România*, *Jurnalism de investigație*, *Genuri jurnalistice*, *Introducere în teoria și practica mass-media* și *Redactarea textului științific*. A susținut bacalaureatul în anul 1963, la Liceul “Dr. Petru Groza” din Odorheiu Secuiesc, după care, în anul 1968, și-a

luat licența în filologie (limba și literatura maghiară), la Facultatea de Filologie a Universității “Babeș-Bolyai”. În anul 1975 a absolvit un curs postuniversitar de jurnalism, la București. Din 1995 este doctor în filologie. Între anii 1968 și 1990 este, pe rând, reporter, redactor și șef de rubrică la săptămânalul *Falvak Dolgozó Népe/Falvak Népe* din București, cu sediul permanent în Cluj. Din 1 februarie 1995 este director la revista *Korunk* din Cluj-Napoca, după ce a trecut prin mai multe etape: reporter, redactor, șef de rubrică și secretar general de redacție. Dintre afilierile sale profesionale, amintim: membru al Uniunii Scriitorilor din România (din anul 1980), membru al

Uniunii Scriitorilor Maghiari (1990), membru al Clubului PEN din Transilvania (1990), membru al Asociației Ziariștilor Profesioniști din România (1990) – președintele Comisiei de Învățământ și Pregătire Profesională (1993), membru al Societății Muzeului din Ardeal (1990), membru al Societății Maghiare de Cultură din Transilvania (1990), membru al Asociației Internaționale a Filologilor Maghiari (1992), membru al Asociației Internaționale a Limbii și Culturii Maghiare – președintele secției de presă și carte în limba maghiară (1992), membru fondator al Institutului de Istorie a Literaturii Maghiare din România (1999), membru al Asociației “Németh László” (1999), membru fondator al Universității Protestante Libere din Transilvania (2000), membru al Corporației doctorilor din cadrul Academiei Maghiare de Știință (2000), membru al Asociației Creatorilor Maghiari (2001). Este membru în comitetele de redacție ale revistelor *Lexiconului Literaturii Maghiare din România* (agronomie, etnografie, istoria culturii maghiare) – Cluj, *Korunk* (Cluj), *Nyelvünk és Kultúránk* (Budapesta), *Studia Universitatis Babeș-Bolyai*, seria *Ephemerides*, *Studia Universitatis Babeș-Bolyai*, seria *Politica*, *Magyar Média* (Budapesta). A redactat un studiu monografic despre scriitorul clujean Horváth István – *Horváth István és az erdélyi népi irodalmi irányzat* (2000). A colaborat cu alți autori în elaborarea monografiilor: *Erdélyi Fiatalok – dokumentumok, viták* (Monografia revistei “Erdélyi Fiatalok” [1930-1940], în colaborare cu dr. László Ferenc (1986-1990); *Nem Lehet* (Paradoxurile vieții minoritare în perioada interbelică, în colaborare cu Molnár Gusztáv (1989). A publicat: *Metaforától az élet felé. (De la metaforă la viață – volum de studii privind aspectele culturii maghiare din România)* (1997); *Kisebbségi létértelmezések* (volum de studii privind viața spirituală a minorității maghiare din perioada interbelică) (2003). Cărți de reportaje sociologice și eseuri literare: *Víznyugattól vízkeletig* (1976); *Látóhegyi töprengések* (1979); *Hazatérő szavak* (1985); *Könyv és kenyér* (1991); *Hazatérő szavak* (1993); *Korfordulós újesztendő* (1994); *Vigyázó torony* (1995); *Láthatatlan emlékművek* (2000). Colaborator la volumele: *Irodalomtudományi és stilisztikai tanulmányok, 1981* (Studii stilistice și de teorie literară), red. de Láng Gusztáv și Szabó

Zoltán (1981); *Népismereti dolgozatok* (Studii de etnografie și folclor), de dr. Faragó József și dr. Kós Károly (1981); *Irodalomtudományi és stilsztikai tanulmányok* (Studii stilistice și de teorie literară), red. de Szabó Zoltán (1984); *Lehet – nem lehet?* (Studii și eseuri despre condițiile vieții minoritare: 1937-1987) (1995); *Szabédi napjai* (Studii despre scriitorul clujean Szabédi László), red. de Cseke Péter (1998); *Erdélyi panteon* (Eseuri privind istoria culturii din Transilvania), red. de Jánosházy György (2001); *Siebenbürgen Magie einer Kulturlandschaft*, red. de Farkas-Zoltán Hajdú și alții (1999); *Kulcsok Kolozsvárhoz* (Cheile Clujului), red. de Kántor Lajos și Kovács Kiss Gyöngy (2000); *Emberarcok* (cu Beke György și Marosi Barna) (1976) și *Tényirodalom – szociográfia* (Jurnalism de investigație). A publicat studii și articole în mai multe reviste științifice din România (*Tribuna*, *Apostrof*, *Korunk*, *Utunk*, *Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények*, *Látó*, *A Hét*, *Református Szemle*, *Helikon*, *Studia Universitatis Babeș-Bolyai* (*Ephemerides*), *Reporter*, *Székelyföld* și *Keresztény Magvető*) și din străinătate: *Agrártörténeti Szemle* (Budapesta), *Nyelvünk és Kultúránk* (Budapesta), *Hitel* (Budapesta), *Kortárs* (Budapesta), *Életünk* (Szombathely), *Magyar Napló* (Budapesta), *Limes* (Tata), *Magyar Média* (Budapesta), *Forrás* (Kecskemét), *Honismeret* (Budapesta), *Tiszatáj* (Szeged). Este prezent în mai multe lexicoane: *Romániai magyar irodalmi lexikon I.* (Lexiconul literaturii maghiare din România) 1981, p. 330; *Kortárs magyar írók kislexikona, 1959-1988.* (Lexiconul scriitorilor maghiari contemporani) (1989), p. 71; *Új magyar irodalmi lexikon* (Noul lexicon al literaturii maghiare), 1994, vol. I., p. 335. (Ediția III-a, adăugită -2000), *Ki kicsoda Aradtól Csíkszeredáig?*, red. de Simon Anita și Tál Mariann, vol. I, 1995, p. 139; *A Magyar Nemzeti Bibliográfia CD-ROM-on.* Budapest, 1996, 1997; *Romániai magyar ki kicsoda 1997* (Who's who maghiar din România), 1996, p. 123 (ediția a II-a, adăugită, 2000); *Romániai magyar ki kicsoda 1997* (Who's who maghiar din România), Editura Scripta, Oradea, 1996, p. 123 (ediția a II-a, adăugită, 2000); *Kortárs magyar írók (1945-1997) bibliográfiája és fotótár I-II* (Bibliografia scriitorilor maghiari contemporani), 1998, p. 137-138; *International Directory of Distinguished Leadership*, Tenth Edition, North Carolina,

USA, 2001; *Clujeni ai secolului 20*. Dicționar esențial, 2000, p. 89; *A magyar irodalom évkönyve 2001* (Anuarul literaturii maghiare pentru anul 2001), 2001, p. 49. A obținut mai multe premii, dintre care amintim: Premiul “Kacsó Sándor”, înființat de Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania pentru pregătirea profesională a ziariștilor maghiari din România, Cluj, 1994; Premiul Asociației Scriitorilor din Cluj, 1997; Premiul Uniunii Scriitorilor din România, București, 1998; Premiul Universității “Babeș-Bolyai” pentru cea mai bună carte științifică în limba maghiară, 1999; Premiul Asociației Ziariștilor Maghiari din România, pentru pregătirea profesională a noilor generații de jurnaliști maghiari din România (2000); Premiul Universității “Babeș-Bolyai” pentru deosebită contribuție și relevanță științifică (2002); Diplomă de merit pentru contribuția la dezvoltarea Universității “Babeș-Bolyai” (2002); Diplomă de merit pentru rigurozitate și profesionism în aplicarea Legii privind liberul acces la informațiile publice, acordat de Rețeaua Națională de Televiziune (2003). Conducător de doctorat (din 2003).

Ilie RAD, n. la 18 februarie 1955, în Luduș, jud. Mureș. Predă următoarele cursuri: *Stilistică și mass-media; Stiluri și școli de presă; Publicistica scriitorilor români; Istoria presei românești; Tehnica cercetării științifice* etc. Studii liceale și bacalaureatul la Liceul Nr. 1 Luduș, jud. Mureș (1970-1974), după care devine student al Facultății de Filologie din Cluj-Napoca (1975-1979). În studenție a fost redactor al revistei *Echinox*. Profesor la Școala Nr. 7 Timișoara (1979-1982), apoi cadru didactic la școli și instituții din Cluj-Napoca (1982-1995). Fondator și redactor-șef al revistelor *Excelsior* (1992-2004) și *Reporter* (din 1999). Cercetător la Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” din Cluj-Napoca (1994-1995), unde a redactat articole pentru *Dicționarul general al literaturii române* (vol. I-II, 2004). Lector (1995-1999), conferențiar (1999-2003), apoi profesor (din 2003) la Catedra de Jurnalism a Facultății de Științe Politice și Administrative din cadrul Universității „Babeș-Bolyai”

(cancelar al facultății, între 1996-2000; șef de catedră, din 2001). Doctor în științe filologice (1997), cu o teză consacrată marelui mentor al lui Mihai Eminescu la Cernăuți, Aron Pumnul (1818-1866). În anii 1995 și 1997 a beneficiat de stagii de perfecționare la Universitatea din Viena, cu o bursă acordată de Academia Română, prin Fundația Elias. A călătorit, în scopuri științifice, didactice sau jurnalistice, în SUA, Germania, Austria, Danemarca, Anglia, Polonia, Ungaria, Federația Rusă, Republica Moldova, Cehia, Slovacia, Bulgaria etc. Membru al Uniunii Scriitorilor din România, al Societății de Științe Filologice, al Academiei Româno-Americane, al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România etc. A debutat în *Tribuna* (1976), cu un articol despre Eminescu, iar editorial cu volumul *Peregrin prin Europa. File de jurnal: Viena, Praga, Varșovia, Budapesta*. Cuvânt înainte de Constantin Ciopraga, membru al Academiei Române (1998), după care au urmat: *Memorialistica de război în literatura română* (1999); *Stilistică și mass-media. Aspecte ale experienței jurnalistice*. Prefață de prof. univ. dr. G. Gruță (1999, carte premiată de Universitatea „Babeș-Bolyai”, în anul 2000); *Aron Pumnul (1818-1866)* (2002); *La un ceai cu Ștefan J. Fay* (2003); Geo Bogza, *Rânduri către tineri scriitori ardeleni*. Scrisori și telegrame trimise de Geo Bogza lui Teofil Răchițeanu, Ilie Rad și Viorel Mureșan, în anii 1973-1991. O carte gândită și realizată de Ilie Rad, 2003. A coordonat și editat volumele: *Schimbări în Europa, schimbări în mass-media* (2004); *Jurnalismul cultural în actualitate* (2005). Inițiator și organizator al unor simpozioane naționale de jurnalism: *Curente și tendințe în jurnalismul contemporan* (2002); *Schimbări în Europa, schimbări în mass-media* (2003); *Jurnalismul cultural în actualitate* (2004); *Presa scrisă românească – trecut, prezent și perspective* (2005); *Stil și limbaj în mass-media din România* (2006). A colaborat la *Echinox*, *Tribuna*, *Steaua*, *Viața Românească*, *România literară*, *Familia*, *Orizont*, *Ateneu*, 22, *Reporter*, *Academica*, *Cultura creștină*, *Glasul Bucovinei*, *Apostrof*, *Limba și literatura română*, *Adevărul de Cluj* etc. Sprijinit de profesorul Mircea Zăciu, a îngrijit și prefațat ediția Horia Bottea, *Game și pendulări* (1980). Colaborator la monumentalul *Dicționar al scriitorilor români* (coordonat de Mircea Zăciu, Marian Papahagi și Aurel Sasu), pentru care a redactat peste

o sută de articole (vol. I, A-C, 1995; vol. II, D-L, 1998; vol. III, M-Q, 2002; vol. IV, R-Z, 2003), la *Dicționarul general al literaturii române*, vol. I, A-B, vol. II, C-D, 2004. Coautor la mai multe volume colective (*Pagini transilvane*, 1995; D. D. Roșca, *Atitudini, interviuri, evocări*, 1995; *Manual de jurnalism*, vol. II, 1999, *Curențe și tendințe în jurnalismul contemporan*, 2003). A publicat studii și articole despre literatura română și jurnalismul românesc în *Perspectives in Higher Education Reform* din SUA.

2. Cadre didactice titulare

Linia română

Elena ABRUDAN s-a născut la 20 aprilie 1956, în localitatea Zalău, jud. Sălaj. Urmează Facultatea de Filologie din Cluj-Napoca (1975-1979). Doctoratul în științe filologice, cu teza *Structuri mitice în proza contemporană – cu privire specială asupra literaturii est-europene* (2003). A publicat următoarele volume: *Tehnici de exprimare scrisă și orală* (2000; ed. a II-a, 2001); *Litertaura rusă – proza contemporană* (2001); *Structuri mitice în proza contemporană* (2003); *Mit și semnificație în proza rusă* (2003); *Cinchiz Aitmatov sau adevărul vieții* (2006).

A participat la numeroase conferințe internaționale: *Structuri mitice în proza contemporană*, la Conferința internațională S. Semcinsky, Kiev, 3-5 mai 2001; *Intertextualitate mitică și literară* – Conferința națională “*Lingua Pax*”, București, 13-15 mai 2004; *Eroii lui Cehov la cumpăna veacurilor* – Simpozion internațional “*Tradiție și modernitate în opera lui A. P. Cehov*”, Cluj-Napoca, 24-25 iunie 2004; *El mito y su significado en literatura rusa* – Congres internațional de slavistică “*Jornadas andaluzas de eslavistica*”, Granada, 22-24 septembrie 2004; *The postmodern philosophy of existence in post-communist society*, Work-shop *Post-Communist*

Cultures and Societies, Cluj-Napoca, 17-19 aprilie, 2005; *Luntrea lui Caron*, Festival internațional „Lucian Blaga”, Cluj-Napoca, 5-7 mai, 2005; *Exigențele jurnalismului cultural*. Colocviu național cu participare internațională „George Bariț”, 12-14 oct. 2005, Cluj-Napoca, secțiunea de la Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Departamentul Jurnalism; *Rolul publicității în jurnalismul specializat*, Simpozion național cu participare internațională, „Presă scrisă românească – trecut, prezent, perspective”, 25-26 nov. 2005.

A publicat numeroase articole și studii în ziare și reviste de cultură și de specialitate, șase dintre acestea fiind apărute în volumele unor conferințe internaționale. *Aspecte ale mitului în literatura rusă contemporană*, în vol. *Romanoslavica*, nr. 36, dedicat Simpozionului internațional *Limbi slave moderne*, București, 2000; *Structura inițiativă a prozei lui Cînghiz Aitmatov*, în *Studii de limbă, literatură și metodică*, Cluj-Napoca, 2000, vol. 10, p. 169-199; *Proza lui A. S. Pușkin. Elementul mitic-ritual în **Dama de pică***, în *Filologie rusă*, București, 2000, vol. 18, dedicat Simpozionului internațional *Bicentenar A. S. Pușkin*, p. 48-53; *Structuri mitice în proza contemporană*, în vol. Conferinței internaționale *Naukova spadščina profesora S. V. Semëinskogo i suëasna filologija*, Kiev, 2001; *Între Babilon și Stolul de lebede*, în *Studii de limbă, literatură și metodică*, Cluj-Napoca, 2003, vol. 11, p. 178-184; *Fascinația lumii interioare*, în *Studii de limbă, literatură și metodică*, Cluj-Napoca, 2003, vol. 11, p. 236-251; *Modelele trecutului*, în *Studia Universitas Babeș-Bolyai. Theologia orthodoxă*, Cluj-Napoca, 2004, nr. 1-2, p. 207-223; *Portret de grup sau viziunea postmodernă a istoriei*, în rev. *Steaua*, nr. 9, 2004; *Intertextualitate mitică și literară – ipostaze est-europene*, în *Analele Universității A.I. Cuza, Iași*, 2004; *Eroii lui Cehov la cumpăna veacurilor – vol. Tradiție și modernitate în opera lui A. P. Cehov*, Cluj-Napoca, 2004; *Myth and significance in Russian Literature*, vol. III al Congresului *Jornadas andaluzas de eslavistica*, Granada, 2004, p. 183-184; *The image of post-communist society in Russian literature*, în vol. *Post-Communist Cultures and Societies*, Napoca Star, Cluj-Napoca, 2005; *Mit – Basm – Poveste*, în rev. *Tomis*, Constanța, mai 2005; *Luntrea lui Caron*, în vol. *Meridian*

Blaga. V. *Literatura*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005, p. 15-20; Vladimir Makanin – o lume tunel, în *Pro Saeculum*, sept.-oct. 2005, p. 66-67; Arhetipul lumii de dincolo, în *Contemporanul*, sept. 2005, nr. 9, p. 13, 38; Relația haos-cosmos în **Luntrea lui Caron**, în rev. *Tomis*, Constanța, nov. 2005, p. 104-109; *The exigensis of cultural journalism*, în rev. *Studia Ephemerides*, nr. 2, 2005.

Ion Maxim DANCIU, n. în 17 februarie 1948, Cluj. Conf. univ. dr. la Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția Jurnalism, unde predă următoarele cursuri: *Comunicarea interpersonală și interetnică*, *Comunicarea politică*, *Tehnici de obținere și selectare a informației*, *Sociologia mass-media*, *Filosofia comunicării*, *Globalizare și integrare europeană*, *Antropologia culturală*. A urmat Liceul Nr. 14 din Cluj-Napoca, susținând examenul de bacalaureat în 1966, apoi Facultatea de Istorie-Filosofie a Universității „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca (licență în Filosofie, 1972). În anul 1997 și-a luat doctoratul în filosofie, cu lucrarea *Adevăr și interes*. Tot în acest an devine membru al Academiei de Științe, Litere și Arte (ASLA) din Oradea și membru al Asociației Scriitorilor Profesioniști din România (ASPRO). În perioada 1974-1977 este redactor la revista de cultură *Transilvania* din Sibiu, instructor la Întreprinderea Cinematografică Cluj (1977-1978), angajat la Centrul de Librării Cluj (1978-1990), publicist comentator la *Adevărul de Cluj* (1990), în 1990-1999, redactor principal și apoi secretar general de redacție la revista de cultură *Tribuna*, Cluj. Lector universitar (1994-2002), apoi conferențiar (din 2002) la Secția Jurnalism, iar între 2002 și 2003 este redactor-șef la revista „Tribuna”, din 2003 fiind secretar general de redacție. A publicat următoarele cărți: *Partea și întregul. Liniamente în antropologia filosofică românească* (1994), *Scorbura din oglindă. Teme și prefigurări în filosofia românească* (1997); *Adevăr și interes*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2002; *Mass-media și societatea*, Editura Fundației Culturale Tribuna,

Cluj-Napoca, 2003. Colaborează, cu peste 70 de studii și eseuri, la *Tribuna, Steaua, Transilvania, Aurora, Cahiers roumains d'études littéraires, Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Saeculum, Aletheia, Discobolul, Reporter, Adevărul de Cluj, Revue roumaine de sciences sociales*. Este coautor al mai multor culegeri de studii și eseuri, cum ar fi *D. D. Roșca în filosofia românească*, studii. Cuvânt înainte de Dumitru Ghișe, coordonarea de Tudor Cățineanu, 1979; *Teme hegeliene*, prefață de Dumitru Ghișe, coordonatori Andrei Marga și Vasile Muscă, 1982, *Biblioteca și învățământul*, vol. III, coordonator Mihai Triteanu; *Cunoaștere și acțiune*. Profiluri de gânditori români, coordonator Andrei Marga. A prefațat edițiile Eugeniu Speranția, *Contemplație și creație estetică* (1997) și George E. Marica, *Filosofia bunului-simț* (1998).

Andreea Alina MOGOȘ, n. 19 iunie 1976, Cluj-Napoca. Asist. univ. drd. la Secția de Jurnalism. Cursuri practice și discipline seminarizate: *Genuri jurnalistice, Introducere în teoria și practica mass-media, Sociologia presei, Metode calitative și cantitative în studiul presei, Atelier fotojurnalism*. Între 2001-2002, urmează un master în comunicare socială.

Doctorand în sociologie. Diplomă de licență la Facultatea de Științe Politice și Administrative, Universitatea „Babeș-Bolyai”. Experiențe academice: 2003-profesor la Faculte des Lettres, Langues et Sciences Humaines, Université d'Angers (Franța). 2002 – lector la seminariile organizate de Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală. 2001 – profesor, Université de Nantes (Franta). Lector la seminariile organizate de Fundația Civitas și de World University Center. 2000 – stagiul profesional la biroul de presă al Misiunii Landului Baden-Wurttemberg, pe lângă Uniunea Europeană (Bruxelles, Belgia). 2001 – atelier de film (Skopje, Macedonia). Școli de vară: St. Petersburg (Rusia), Strasbourg-Franța), Codru (Republica Moldova). 2002 – Sesiune media privind predarea cursurilor tip „Reporting Diversity” (Budapesta, Ungaria). Atelier de film „Document and fiction” (Skopje, Macedonia). Atelier TV workshop

"Reporting Diversity" (Budapesta, Ungaria). Experiențe media: 2002 – colaborator la revista electronică *Digital Politik* (Germania). 1997 – 1999 – schimb de experiență la cotidianul *Dnevnik* (Ljubljana, Slovenia). 2001 – ofițer de presă la Festivalul Internațional Mozart (Cluj-Napoca). 1999-2000 – redactor la săptămânalul *Avertisment de NV*. 1999 – reporter și realizator a două documentare TV despre minorități, difuzate la România 1 și Magyartelevizion. 1997 – realizator al documentarului Gabor Bgyok Gavrilă 1/4, pomenirea sa (TVR Cluj). Premiul I la Festivalul Internațional de film documentar Ethos (Bacău, mai 1998) și premiul III la Festivalul Toamna la Voroneț (septembrie 1998). Colaborări cu studii și eseuri la: *Tribuna*, *Studia Ephemerides*, *Studia-Stiințe Politice*, *Reporter* etc. A beneficiat de o bursă de cercetare la Universite de Nantes (4 luni, oferită de guvernul român).

Mihaela MUREȘAN, n. la 9 martie 1976, în Cluj-Napoca. Susține următoarele seminarii și cursuri practice: mass-media – structuri și limbaje specifice; istoria presei; stilistică și mass-media; presă scrisă. A absolvit Liceul „Gheorghe Șincai”, Cluj-Napoca (1991-1995), apoi Facultatea de Științe Politice și Administrative, secția Jurnalistică, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca (1996-2000). În anul 2001 a obținut Masteratul în „Dinamica limbii române și analiza de discurs”, Facultatea de Litere, Catedra de Limba Română, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca. În perioada mai-iulie 1997, a fost colaborator la ziarul *Actualitatea Clujeană*. Înregistrează o colaborare permanentă la revistele *Tribuna* și *Piața literară*, Cluj-Napoca. Este redactor-șef adjunct al revistei *Reporter*, elaborată de Catedra de Jurnalistică a Facultății de Științe Politice și Administrative din cadrul Universității „Babeș-Bolyai”. Participă la diverse proiecte naționale și internaționale: proiectul multinațional de monitorizare a presei *World News Project*, coordonat de prof. dr. Robert Luis Stevenson, de la Academia de Jurnalistică și Relații Publice din Carolina de Nord, SUA (1997-1998), proiectul *Con-*

vergențe jurnalistice, coordonat de prof. dr. Ilie Rad, șef de catedră la Departamentul de Jurnalistică al Facultății de Științe Politice și Administrative. În perioada 12-15 decembrie 1997, a participat la Conferința Internațională pe teme politice – *Arhitectura politică europeană de mâine – rolul tinerilor specialiști* –, organizată la Sinaia de Asociația Studenților din Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București. În 1998 a fost colaborator la postul local de televiziune *Tele Europa Nova*. Din mai 1998 până în 2002 a colaborat la revista studențească *Tibiscus* din Timișoara. În perioada august-septembrie 1998, a participat la o activitate de documentare la Facultatea de Limbi Slave și la Biblioteca Universitară pentru Cercetare din cadrul Universității din California, Los Angeles, SUA. Ulterior, în perioada 10-18 septembrie 1999, a luat parte la seminarul pregătitor *Training în domeniul noilor tehnologii mass-media – Digital Technologies for Journalists*, organizat de Fundația pentru o Societate Deschisă, care s-a desfășurat la Center for Advanced Media din Praga. În perioada 24-30 mai 2000, a participat la Concursul Tinerilor Jurnaliști, organizat la Paris de Universitatea Europeană a Mediului Înconjurător – cu reportajul de știri intitulat „Zlatna – în pericol” și realizat în colaborare cu Antena 1 Cluj. În perioada septembrie-decembrie 2000, a urmat cursul metodic pentru pregătirea personalului didactic în cadrul *Departamentului pentru pregătirea personalului didactic*, la Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, obținând „Certificatul de absolvire” cu media 10. În perioada 12-16 iunie 2001, a participat la *Conferința și Adunarea Generală a Asociației Europene a Școlilor de Jurnalism (European Journalism Training Association)*, organizată la București. În noiembrie 2001, a luat parte la *Simpozionul comemorativ „Liviu Rusu”*, organizat de Facultatea de Litere a Universității „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, cu lucrarea *Liviu Rusu – fundament și actualitate* (în colab.). În martie 2002, a participat la conferința „Integrarea Europeană și Drepturile Omului”, organizată la Cluj-Napoca de către *Asociațiile Națională și Internațională pentru Apărarea Libertății Religioase*. Din septembrie 2002, este doctorandă în Științele Filologice, specializarea „Discurs jurnalist”, având ca temă pentru teza finală: „Funcția fatică în

discursul jurnalistic”. A participat cu lucrări la toate conferințele organizate de Secția de Jurnalism a Facultății de Științe Politice și Administrative: *Noi tendințe în presa pamfletară* (2002); *Greșelile de limbaj în presa contemporană* (2003); *Presa scrisă în perioada postdecembristă* (2004). A ținut cursuri practice de specialitate la Universitatea „InfoCom”, Departamentul de Comunicare, Nantes, Franța.

Cristina NISTOR, n. 27 martie 1979. Asist. univ. drd. la Catedra de Jurnalism. Predă următoarele discipline: *Jurnalism radio, Atelier radio, Mass-media și politica, Introducere în teoria și practica mass-media și Sociologia mass-media*. Urmează Liceul Teoretic “Gheorghe Șincai” din Cluj-Napoca (1993-1997), apoi Facultatea de Științe Politice și Administrative a Universității “Babeș-Bolyai”, Secția Jurnalism (1997-2001), și programul de master: “Comunicare și relații publice”, Universitatea “Babeș-Bolyai”, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială (2001-2002). A absolvit, de asemenea, cursurile Școlii Internaționale de Vară “Journalism Junior Faculty/ Skills-Based Journalism: Teaching Journalism Effectively”, Center for Independent Journalism, București, România (august 2002) și ale Universității de Vară “La Nouvelle Economie”, Aix En Provence (Franța), în septembrie 2002. Coordonator al departamentului de activități științifice ale Societății Studenților Jurnaliști din cadrul Universității “Babeș-Bolyai” (1998-1999), redactor și prezentator la *Radio Sonic*, Cluj-Napoca (1998-1999) și apoi redactor-șef al secției de știri la același post de radio (1999-2000), redactor-șef la *Radio Fir*, Dej (2000-2001) și redactor colaborator al publicației *Piața literară*, Cluj-Napoca (2002). Din ianuarie 2003 este redactor-șef adjunct la revista *Campus UBB*. Între anii 1999-2002 a participat la o serie de seminarii în Cluj-Napoca, Timișoara, Drianovo (Bulgaria), Riga (Letonia) și Aix En Provence (Franța). În perioada martie-iulie 2006, beneficiază de o bursă a Guvernului României, în SUA, pentru finalizarea tezei de doctorat.

Linia maghiară

KÖNCZEY Elemér, n. 16 septembrie 1969, în Odorheiu Secuiesc. Asistent la Catedra de Jurnalism, unde susține *Atelierul de grafică și design*. Urmează Liceul “Tamasi Aron” din Odorheiu Secuiesc. Absolvent al Școlii Populare de Artă din Cluj-Napoca, secția grafică (1994) și, în 2001, absolvent al Academiei de Arte Vizuale “Ion Andreescu”, Cluj-Napoca, secția grafică. În perioada 1994-1997 este colaborator extern al cotidianului *Szabadsag*, iar în 1995 este fondatorul editorialului artistic al săptămânalului *Perspectiva*, editat de Uniunea Studențească Maghiară din Cluj. Realizează concepția grafică a campaniei *Protecția berzei albe în Bazinul Carpat*, organizat de Grupul Milvus, în colaborare cu Societatea Ornitologică din România. De la prima apariție a cotidianului *Kronika*, din 1 noiembrie 1999, concepe rubrica zilnică de caricatură. Câștigă concursul pentru realizarea logotipului Centrului de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală din Cluj (2000). Participă la proiectarea și tehnoredactarea revistei *Dialoguri didactice*, editată de Centrul Educația 2000+. În 2001, respectiv în iulie 2002, îi apare un volum de caricaturi proprii. Organizează expoziții personale la Odorheiu Secuiesc, Cluj-Napoca și Gheorgheni. Ia parte la expoziții în grup la Festivalul Umorului Maghiar (Budapesta), la Expoziția de Caricaturi din Varazdin (Croatia) și la Expoziția Absolvenților Academiei de Arte Vizuale “Ion Andreescu”, Cluj-Napoca, galeria UAP (2001).

SZABÓ Zsolt, n. 29.05.1946, Cluj-Napoca. Conf. univ. dr. Predă următoarele cursuri: *Atelier presă scrisă, Istoria presei maghiare, Agenții de presă, Tehnici de obținere și selectare a informației, Jurnalism cultural, Stiluri și școli de presă*. A terminat liceul la Școala Medie “Brassai Sámuel” din Cluj în anul 1964, după care devine student la

Facultatea de Filologie, în anul 1969. Încă din anii studenției, a publicat în diferite ziare și reviste maghiare și a colaborat cu studioul de radio din Cluj și București. Începând cu anul 1976, colaborează la realizarea *Dicționarului istoric al lexicului maghiar din Transilvania*, într-o echipă condusă de profesorul dr. Szabó T. Attila, contribuind la întocmirea volumelor IV-VIII. Din anul 1980, este membru al Asociației Internaționale a Filologilor Maghiari, iar din 1984 a fost primit în rândurile Societății Fino-Ugrice din Helsinki. Din anul 1991, este redactor-șef la revista *Művelődés*, revistă de sociologie a culturii în limba maghiară a Ministerului Culturii și Cultelor din România. A înființat Fundația Foștilor Elevi ai Liceului „Brassai Sámuel”, al cărei președinte este și în prezent, acțiune ce precedă înființarea unui Centru de Tineret la Rimetea, jud. Alba, unde sunt organizate diferite programe, tabere și cursuri pentru elevi și pentru studenți și sunt întreținute relații cu școli și ONG-uri din Ungaria, Polonia, Olanda. Activitatea sa pedagogică a început în anul 1992, cu predarea cursului de istoria presei maghiare din România la Institutul “Sulyok István” din Oradea și a cursului de mass-media (1993) la Secția de Jurnalistică a Universității “Babeș-Bolyai”. Din anul 1968 și până în prezent este cunoscut în presa maghiară din România în primul rând ca reporter, dar și ca autor de recenzii și studii. A publicat în patru volume corespondența literară a lui Benedek Elek, iar în anii 1995 și 1997 a redactat *Almanahul presei maghiare din România*, (MURE Évkönyv, Cluj-Tg. Mureș) și și-a susținut doctoratul cu tema *Viața și activitatea publicistului Szentimrei Jenő (1891-1969)*, în 2001. Din anul 1998, a fost încadrat ca lector universitar titular la Facultatea de Științe Politice și Administrative, Catedra de Jurnalistică, linia maghiară. Activitatea sa se axează pe presa scrisă, îndeosebi pe presa culturală, conducând atelierul de presă scrisă și coordonând activitatea științifică a studenților. A organizat și a participat la o serie de conferințe, dintre care amintim: sesiunea științifică “Perspective Schengen” (Budapesta, 1998), Conferința presei studențești (Budapesta, 1998), tabăra internațională de tineret “Studenții de pretutindeni își dau mâna” (Salzburg, 1999, 2001 și 2002), sesiunea științifică “Benedek Elek” (Sf. Gheorghe, 1999),

sesiunea științifică realizată la Cluj în colaborare cu A.Z.M.R. și Uniunea Scriitorilor Maghiari, dedicată centenarului publicistului clujean Balázs Ferenc (2001), sesiunea "Valorile spirituale ale omului contemporan" (Sf. Gheorghe, 2002), sesiunea științifică organizată de Asociația „Mikes Kelemen” și Biblioteca Județeană Covasna, "Bicentenarul Kossuth Lajos" (2002). Este membru al următoarelor asociații profesionale: *Asociația Internațională a Filologilor Maghiari*, Budapesta (1981), *Asociația Științifică Fino-Ugrică*, Helsinki (1985), *Asociația Muzeul Ardelean*, Cluj (1990), *Asociația Internațională de Cultură Maghiară*, Budapesta (1990), *Asociația Ziaristilor Maghiari din România* (1990), membru al *Consiliului Dirigent* (1992-1996), al *Comisiei de Învățământ* (1996), *Asociația Ziaristilor din România* (1991), *Federația Internațională a Jurnaliștilor*, Belgia (1991), membru în colectivul redacțional al revistei *Protestáns Szemle*, Budapesta (1994), *Uniunea Scriitorilor Maghiari*, Budapesta (2001) și membru corporativ al *Academiei Maghiare*, Budapesta (2002). A continuat cercetarea istoriei presei și a curentelor literare maghiare din Transilvania, culegând și publicând până în prezent peste 800 de documente.

VALLASEK Júlia-Réka, n. la 13 octombrie 1975, Cluj-Napoca. Lect. univ. dr. la Catedra de Jurnalism, linia maghiară, unde susține cursurile: *Gramatică normativă*, *Retică*, *Stilistică*, *Publicistica maghiară din secolul XX*, *Redactarea textului științific*, *Mass-media - structuri și limbe specifice*. Urmează Liceul Teoretic "Apáczai Csere János" din Cluj-Napoca, profilul umanist (bacalaureatul în 1994). Universitatea "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca, Facultatea de Litere, secția maghiară-engleză (licența în 1998); urmează un masterat la Facultatea de Litere, secția maghiară, intitulat *Literatură și societate*, promoția 1999. Dr. la Universitatea din Debrecen, Ungaria, cu tema *Literatura maghiară din Transilvania în timpul celui de-al doilea război mondial*. Publică eseuri și critică literară în reviste din 1996; membru al Colegiului Invizibil,

participând la proiectul *Canoanele literare între 1957-2000*, anul universitar 1996-1997 și 1997-1998; curs intensiv de management cultural, organizat de firma Codecs, iulie 1997; manager cultural al Colegiului Invizibil, anul universitar 1997-1998; curs de traducere din limba maghiară în limba română și din limba română în limba maghiară, organizat și finanțat de Fundația Soros pentru o Societate Deschisă, sub îndrumarea scriitorului și traducătorului clujean Fodor Sandor, 1997; premiul de debut, împreună cu membrii Colegiului Invizibil; cadru asociat în Catedra de Literatură Maghiară din cadrul Facultății de Litere. Bursă CEEPUS pentru cercetare la Universitatea JATE din Szeged, Ungaria, mai 1999; bursă de cercetare la Universitatea "Eotvos Lorand" din Budapesta, oferită de Societatea Muzeului Ardelean pentru studenții cursului de masterat, martie 1999; premiul de debut al Asociației Scriitorilor din România, filiala Cluj, pentru volumul semnat de Mircea Iorgulescu ("Marea trăncăneală"), de Mircea Iorgulescu, 2001; premiul de debut pentru critică literară, 2001.

VINCZE Hanna Orsolya s-a născut la 21 mai 1977, la Târgu Mureș. Între 1996–2000 a urmat Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Facultatea de Litere, secția limba și literatura maghiară – limba și literatura engleză, sesiunea iunie 2000; titlul lucrării de licență: *Privatus emberek. Közelítések Bethlen Miklós és Kemény János önéletrésához*. (Persoane private. Memoriile lui János Kemény și Miklós Bethlen.)

Între 2000-2001 studiază la Universitatea Central-Europeană din Budapesta, obținând un masterat în istoria Europei Centrale; titlul lucrării: *The Making of a Prince. The Image of Gábor Bethlen in Contemporary Written Sources*. (Crearea unui prinț. Imaginea lui Gábor Bethlen în surse scrise contemporane.), iar între 2000-2003, frecventează, la Universitatea din Szeged, Facultatea de Litere, Catedra de Comparatistică, programa PhD *Teorie și interpretare*. Din 2002 este candidată PhD la CEU Budapesta, programa de istorie

comparată a Europei Centrale și de Sud-Est. În anii 2005-2006 beneficiază de bursa Chevening a Foreign and Commonwealth Office a guvernului Marii Britanii la Universitatea Oxford.

A participat la conferințe în țară și în străinătate.

A publicat numeroase studii și eseuri: “Gazdálkodás, életvilág és identitás összefüggései. A köszegremetei közösségi identitásról”. (Raporturi între agricultură, spațiu și identitate. Despre identitatea de grup a satului Rimetea.). Co-autor: Incze Eva, în *Az Avas térség.* (Bazinul Oaș.). Editat de Asociația Etnografică Kriza János, Cluj, 1998, 28-34. “Michel Foucault: Hogyan beszélnek el a gyilkosságokat?” (Critică despre studiul lui Foucault cu privire la Pierre Riviere). *Látó* 1999/7, 62-63. “Befüteni a teret. Térey János: Térerő.” (Despre volumul de poezii al lui Térey.) *Korunk* 1999/11, 122-124. “Szó és te(s)t. Egy lócsiszár virágvasárnapja – három olvasat.” (Trei interpretări ale dramei istorice *Egy lócsiszár virágvasárnapja*). *LKKT, Revista de teorie literară a Colegiului Invizibil Cluj*, 2000/1. “Tényfékezés. Garaczi László: Mintha élnél.” (Despre volumul de proză al lui Garaczi.). *LKKT Revista de teorie literară a Colegiului Invizibil Cluj*, 2000/2. “Bethlen Miklós és Kemény János emlékirata Hermányi Dienes József olvasatáb. (Memoriile lui Bethlen Miklós și Kemény János în interpretarea lui Hermányi Dienes József.). *Látó* 1999/3. “Önéletírás, tények, toposzok.” (Memorii, fapte și topologie.) *LKKT, Revista de teorie literară a Colegiului Invizibil Cluj*, 2001/5, și *Határon*. Redactat de Armean Otília și Odorics Ferenc. Editura Osiris-Pompeji, Budapest-Szeged, 2002. “Competing Narratives on Transylvanian Space in the Interwar Period.” (Narrative despre spațiul transilvănean în perioada interbelică.) *Carnival, Journal of the International History Students' Association*, 2001. 36. “Metamorphosis Transylvaniae.” *Könyvesház. Revistă de biblioteconomie*. 2001/2. “A szubjektum mint stratégia.” (Subiectul ca strateg.) *LKKT, Revista de teorie literară a Colegiului Invizibil Cluj*, 2002.9. și în T. Szabó Levente, red., *Nyelvek, szövegek, identitások* (Limbi, texte, identități.) Cluj: Kriterion, 2003. “Peregrinus diákok Európa-képe” (Imaginea Europei în viziunea studenților peregrini.). *Könyvesház. Revistă de biblioteconomie*. 2003.1-2. „Geografie simbolică în discursul

jurnalistic contemporan.”, în Ilie Rad (coord.), *Schimbări în Europa, schimbări în mass-media*, Limes, Cluj-Napoca, 2004, 300-308. “Public Opinion in Absolutist Political Systems. The case of the public sphere.” *Integration Studies. Working papers series, Research Centre of Ethno-regional Studies*. Institute for Political Science of the Hungarian Academy of Sciences, Budapest, 2004.

Linia germană

Veronica Dana Irina CÂMPIAN s-a născut la 5 mai 1981, în orașul Brașov. Urmează clasele primare, gimnaziale și liceale la Liceul “Johannes Honterus” din Brașov (1988-2000), apoi Facultatea de Litere, Secția germană-japoneză, a Universității “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca (2000- 2004). Simultan, este studentă la Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Secția Jurnalism, linia germană (2001-2005). În perioada 2004-2005, urmează un masterat în cadrul Universității “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Facultatea de Litere, Catedra de limba și literatura germană; titlul masteratului: „Studii de interculturalitate româno-germane: problema traducerilor literare”. Din octombrie 2005 este doctorandă a Universității din București, Facultatea de Limbi Străine, frecventând Școala Doctorală de Lingvistică „Limbi și identități culturale” (limba germană; domeniul de cercetare: parametri lingvistici ai manipulării mediatice). Activitatea profesională i-a fost răsplătită cu numeroase diplome și participări la concursuri: 1996: Concursul de traduceri literare – Reșița – Diplomă de merit; 1999: Obținerea diplomei Cambridge (First Certificate); 2000: Obținerea unei diplome de competență lingvistică oferită de Ministerul Culturii și al Cultelor din Germania (Sprachdiplom); 2002: 22 august-7 septembrie: seminar în cadrul Facultății de Jurnalism din Stuttgart; 2002: bursă semestrială DAAD - Kassel, Germania (oct 2002- feb 2003); tema bursei: germana ca limbă străină: Tehnici și metode de predare; 2003: 3- 15 iulie: Tabără de vară de jurnalism (Radio) Parchim

– Germania; 2005: Premiul I la sesiunea științifică a studenților și masteranzilor din cadrul Facultății de Litere a Universității Babeș-Bolyai (secția de limba și literatura germană). Lucrarea se va publica pe site-ul Facultății de Litere în cursul semestrului II, anul academic 2005-2006; 2005: Mențiune la sesiunea științifică a studenților și masteranzilor din cadrul Facultății de Litere a Universității Babeș-Bolyai (secția de lingvistică). Din februarie 2006 este asistent universitar la Catedra de Jurnalism – Linia germană, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării. A publicat articole în *Studia, Revista Transilvană de Științe ale Comunicării* etc.

Delia Cristina BALABAN, n. 1 octombrie

1973, Mediaș, jud. Sibiu. Lector la secția Comunicare Socială și Relații Publice din cadrul Facultății de Științe Politice și Administrative, Cluj-Napoca (din martie 2003), și la Secția de Jurnalism, linia germană. Predă următoarele discipline: *Analiza mijloacelor de comunicare mediatică, Strategii și tehnici creative, Comunicare publicitară,*

Limбай publicitar, Management media, Psihosociologia și conducerea campaniei publicitare. Urmează Liceul Teoretic „Axente Sever” din Mediaș (1988-1992), apoi Facultatea de Istorie și Filosofie, secția Filosofie, din cadrul Universității “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca (1994-1998), programul de studii aprofundate de filosofia umanului, al secției Filosofie (1998-1999) și Facultatea de Științe Politice și Administrative, Cluj-Napoca (1998-2002). A efectuat o perioadă de cercetare postuniversitară la Europa Universität Viadrina, Frankfurt (Oder), Facultatea de Științe Culturale (2000-2002), obținând întâi titlul de Master of European Studies (ianuarie 2002), apoi doctoratul în științele comunicării la aceeași universitate (2003). Publicații: *Die wirtschaftspolitische Entwicklung Rumäniens im Hinblick auf die Privatisierung*, în *Südosteuropa: Zwischen Krise und Normalisierung*, n. 26, mai 2001, Forschungsstelle Osteuropa an der Universität Bremen; *Die Entwicklung der Fernsehlandschaft nach*

der Wende in Rumänien, în Busch, Panasiuk, Schröder (Hrsg.): *Medientransformationsprozesse, Gesellschaftlicher Wandel und Demokratisierung in Südosteuropa*, Peter Lang Verlag, Frankfurt (Main), 2003, p. 315-332, și pe documentația multimedia cu același titlu publicată de Bernreuter, Höfner, Ivkovic (Hrsg.), Frankfurt (Oder), 2001, volumul *Informationsvermittlung und öffentliche Meinungsbildung im rumänischen Fernsehen*, Presa Universitară Clujeană, 2003. Colaborări la: *Europolis, East, Studia, Tribuna, Piața literară, Jurnalism și comunicare* etc.

Călin RUS, n. 5 iulie 1970, Cluj-Napoca.

Absolvent al Universității Babeș-Bolyai, Facultatea de Istorie și Filosofie, specializarea psihologie Doctor în științe ale comunicării (2005). Experiența internațională: 1995-1998, stagiu de doctorat la Universitatea "Ludwig Maximilian", München, 1999, 2000, 2001, 2002 – profesor asociat la programele de formare și specializare a studenților pe teme

de jurnalism, comunicare și PR, la Academia de Studii Jurnalistice Stuttgart, 2002 – schimb de experiență la Michigan State University, S.U.A., 2005 – Exchange Program-Michigan State University, 2005 – Profesor asociat la programul de formare al studenților pe teme de comunicare politică și identitate americană, program realizat în colaborare cu Plymouth State University. Este șeful Catedrei de Comunicare Socială și Relații Publice de la Facultatea de Științe Politice și Administrative. Întemeietorul Secției de Jurnalism, linia germană, la Facultatea de Științe Politice și Administrative. Întemeietorul Secției de Comunicare și Relații Publice de la la Facultatea de Științe Politice și Administrative. Consilier PR la compartimentul de imagine al UBB. A publicat următoarele volume: *Introducere în știința comunicării și a relațiilor publice* (2002); *Circulația informației* (2002); *Relații publice și publicitate* (2004); Coautor la vol. *Curențe și tendințe în jurnalismul contemporan* (2003) și la vol. *Relații publice: coduri, practici, interferențe* (2004).

3. Cadre didactice care au plecat de la Catedra de Jurnalism

De-a lungul celor 13 ani de existență, la Catedra de Jurnalism au fost și cadre didactice care au plecat de aici, din diverse motive. O să prezint în continuare cele mai importante plecări.

Tudor Vlad. A lucrat la catedră de la înființarea secției, până în anul 1999, când a plecat în SUA, cu o bursă Fulbright. A susținut cursurile: *Genuri jurnalistice; Introducere în teoria și practica mass-media; Filmologie*. A publicat în acest interval două lucrări de profil: *Interviul. De la Platon la Playboy* (1998) și *Fascinația filmului la scriitorii români* (1999).

Doru Pop a lucrat la noi în intervalul 1998-2001. Timp de aproape un an, a fost șeful Catedrei de Jurnalism. În acest interval, a publicat: *Obsesii sociale* (1998); *Procese de democrație și mass-media, compendiu* (2000); *Mass-media și politica* (2000). A tradus celebra lucrare a lui Giovanni Sartori, *The theory of democracy revisited*. A coordonat publicația *Altfel*. A propus câteva cursuri noi: *Mass-media și politica, Analiza discursului politic* etc. În anul 2001, a plecat în SUA, în urma câștigării unei burse Ron Brown. După revenirea din SUA, a devenit lector la Facultatea de Teatru și Televiziune.

Miruna Runcan a funcționat la catedră în perioada 2001-2004, transferându-se la Cluj-Napoca de la Facultatea de Ziaristică a Universității Hyperion din București. A publicat în acest interval: *Modelul teatral românesc* (2000); *A patra putere: legislație și etică pentru jurnaliști* (2002); *Teatralizarea și reteatralizarea în România* (2000). A răspuns de organizarea licenței, s-a implicat în redactarea curriculei, în examenele de admitere, propunând, de regulă, proba de creativitate. A coordonat mai multe sesiuni științifice studentești. În anul 2004, s-a transferat la Catedra de Teatru a Facultății de Litere.

Ruxandra Cesereanu a lucrat la Catedra de Jurnalism în intervalul 2002-2005. A publicat: *Imaginarul violent al românilor* (2000); *Nebulon* (2005); *Decembrie '89. Deconstrucția unei revoluții* (2004); *Gulagul în conștiința românească. Memorialistica și literatura*

închisorilor și lagărelor comuniste, studiu de mentalitate (2005). De asemenea, împreună cu studenții care au urmat cursul de reportaj social, a tipărit trei cărți, semnate Ruxandra Cesereanu & Co: *Fărâme, cioburi, așchii dintr-o Curte a Miracolelor* (2004); *A doua Curte a Miracolelor* (2004); *Made în Romania* (2006). A organizat numeroase excursii la Sighet, a obținut donații de cărți pentru biblioteca facultății, a invitat la cursurile sale personalități precum Ana Blandiana, Romulus Rusan, Marius Oprea, Doina Jela. S-a implicat în examenele de admitere, în organizarea masteratului “Comunicarea mediatică în epoca globalizării”. A editat volumul *Curente și tendințe în jurnalismul contemporan* (Editura Limes, Cluj-Napoca, 2003). În 2004 a fost propusă de catedră și a luat Premiul pentru cercetare al Universității “Babeș-Bolyai”. Începând cu semestrul II al anului academic 2005-2006, s-a transferat la Catedra de literatură comparată a Facultății de Litere.

Au mai lucrat la Catedra de Jurnalism, în calitate de titulari: George Anghelcev, Vasile Docea, Horváth Anikó, Rodica Mocan, Mircea Naidin, Luciana Sălăgean, Arieta Voivod, Zsugan Gyula.

4. Cadre didactice asociate (selectiv)

Marius ACIU, n. la 19 aprilie 1963, la Cluj-Napoca. A urmat cursurile Institutului Politehnic Cluj-Napoca, Facultatea de Mecanică, absolvind-o în 1988. Perioada dintre 1982 și 1985 îl găsește lăcătuș mecanic în cadrul aceluiași Institut Politehnic din Cluj, după care, în 1985, trece pe cercetarea metalurgiei pulberilor, unde este tehnician-inginer până în 1992. Între 1992 și 1993 este redactor la TVR Cluj, după care devine director de programe la Radio Sonic, iar între 1996 și 1999 copyriter la Vitrina Advertising. În 1999 se întoarce la Radio Sonic, unde devine director general, iar din 2000 până în prezent este director general la Advantage Media Communication.

Domenii de activitate: cercetări în domeniul ceramicilor speciale, mass-media (radio, TVR, regizor, scenarist, voice-over și interpret la emisiunea de divertisment “Știrile de Sâmbăta Asta”, actualmente “Canalul de Știri”), entertainment și publicitate.

Din 2002 este cadru didactic asociat la Secția de Jurnalism a Facultății de Științe Politice și Administrative din Cluj-Napoca, unde susține mai multe cursuri legate de fenomenul publicitar.

Emil BOC s-a născut la 6 septembrie 1966, în comuna Răchițele, jud. Cluj. Urmează clasele primare în localitatea natală (unde l-a avut ca profesor de română pe cunoscutul poet Teofil Răchițeanu), apoi devine elev la Liceul „Ady-Șincal” din Cluj-Napoca. Student la Facultatea de Istorie-Filosofie, secția Filosofie-Psihologie din Cluj-Napoca (1986-1991) și la Facultatea de Drept (1991-1995). Profesor la Liceul Pedagogic „Gheorghe Lazăr” din Cluj-Napoca (1991-1993), după care devine preparator (1995), asistent (1994-1997), lector (1997-2000) și conferențiar la Facultatea de Științe Politice și Administrative (fiind unul dintre semnatarii memoriului de constituire a acestei facultăți). Predă următoarele cursuri: *Sisteme politice comparate; Politica constituțională și drept constituțional; Constituția și libertățile civile din România* etc. Doctor în științe politice, cu teza *Separția puterilor în stat*, doctorand în drept constituțional, cu teza *Perspectiva comparativă asupra sistemelor constituționale central și est-europene*. În perioada ianuarie-iulie 1992 a urmat un stagiu de pregătire în științe sociale și educaționale la Basford Hall College din Nottingham (Anglia). În calitate de visiting scholar, a desfășurat activități didactice și de cercetare la Universitatea din Pittsburg (ianuarie-aprilie 1996), la Michigan State University, East Lansing (februarie-martie 1998). Beneficiarul unei burse Tempus la Universitatea Liberă din Bruxelles (februarie-martie 1997). A susținut conferințe la universități din Pittsburgh, Bratislava și Charlottesville, precum și peste 20 de conferințe la reuniuni științifice organizate în țară. A debutat cu studiul *Teoria constructelor personale*,

lucrare premiată la sesiunea cercurilor științifice studențești din 1988 și publicată în același an în *Buletinul științific al Universității*. Colaborează cu studii de specialitate și eseuri juridice la *Studia Universitatis Babeș-Bolyai*, seriile *Sociologie-Politologie*, *Historia și Ephemerides*, la *Tribuna*, *Sfera politicii*, *Polis*, *Reporter*, *Știrea*, *Standard International*, *Monitorul de Cluj*, precum și la publicații internaționale: *Journal of Constitutional Law in Eastern and Central Europe* (SUA), *Den Bosch* (Olanda) etc. Coautor la volumul *Studii și cercetări din domeniul științelor socio-umane* (1996). A publicat lucrarea *Sisteme parlamentare și prezidențiale comparate* (1996), *Lideri politici mondiali* (1996). Participă, ca invitat, la emisiunile unor posturi locale și centrale de radio și televiziune. Membru al Baroului de Avocați din Cluj-Napoca. În paralel cu activitatea juridică, didactică și de cercetare, desfășoară o intensă activitate politică, fiind vicepreședinte al Paridului Democrat, Filiala Cluj, apoi președintele acestei Filiale. Membru al Asociației Americane de Științe Politice și membru fondator al Asociației Absolvenților Universității „Babeș-Bolyai”. Coordonator al Școlii liderilor politici, în colaborare cu Universitatea din Michigan. Deputat de Cluj, între 2000-2004. Pe durata mandatului de parlamentar, a fost lider al Grupului parlamentar al PD, vicepreședinte al Comisiei juridice, de disciplină și imunități, având funcții de conducere în diverse comisii de specialitate ale Parlamentului României. În 2004 devine Primar al Municipiului Cluj-Napoca și președinte al Partidului Democrat din România. Pentru studenții jurnaliști, Emil Boc susține un curs de drept constituțional.

Ștefan BORBÉLY (n. 31 oct. 1953, în Făgăraș) este profesor universitar la Facultatea de Litere din Cluj, în cadrul Colectivului de literatură universală și comparată. Doctorat în literatură comparată (1999). Echinoxist ca formație, a debutat editorial în 1995, cu volumul de eseuri *Grădina magistrului Thomas* (Premiul pentru debut al Uniunii Scriitorilor; Premiul Salonului de Carte Cluj-Napoca, 1995; Premiul

“Radu Enescu” al revistei *Familia* din Oradea). A mai publicat: *Xenograme* (1997; Premiul pentru critică al revistei *Poesis* din Satu Mare), *Visul lupului de stepă* (1999; Premiul “Marian Papahagi” pentru eseu al Fundației Culturale Dacia; Premiul “I. Necoșescu” al Fundației Culturale Euphorion, Sibiu; Premiul pentru “Cea mai bună carte a anului” – critică literară, eseu –, decernat de către Asociația Scriitorilor Profesioniști din România – ASPRO; Premiul Salonului Internațional de Carte, Oradea, decernat Editurii Dacia pentru editarea volumului), *De la Herakles la Eulenspiegel. Eroiul* (2001; Premiul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj; Premiul „I. Necoșescu” al Fundației Culturale Apostrof din Cluj), *Opoziții constructive* (2002), *Matei Călinescu. Monografie* (2003), *Cercul de grație* (2003), *Proza fantastică a lui Mircea Eliade. Complexul gnostic* (2003; Premiul pentru critică literară și eseu al Asociației Scriitorilor din Cluj), *Mitologie generală I.* (2004). A coordonat volumul colectiv *Experiența externă* (1999), a realizat câteva traduceri și este prezent în mai multe volume colective. Este membru al Uniunii Scriitorilor și ASPRO. A colaborat la volume lexicografice, printre care: *Dicționarul scriitorilor români* (DSR, ed. Zăciu-Papahagi-Sasu, I-IV), *Dicționarul esențial al scriitorilor români* (DESR), *Dicționar analitic de opere literare românești* (I-IV; ed. Ion Pop). Bursier multiplu al Colegiului Noua Europă din București (1996-2004), a beneficiat de stagii de pregătire în Marea Britanie (Oxford, 1999) și Statele Unite; bursier Fulbright în 1992, la Indiana University, Bloomington; *visiting fellow* la New York, Columbia University, respectiv la Institute for Psychohistory (1997, 1999, 2000) și la University of North Carolina, Chapel Hill (2001). Director al revistei *Echinox*, împreună cu Corin Braga, între 1993-2000; în prezent: co-editor al revistei *Caietele Echinox*. Membru fondator al Fundației Culturale Echinox. Membru al Consiliului consultativ al revistei *Observator cultural*, corespondent pentru Cluj al revistei *Euphorion* din Sibiu. Inițiator și responsabil al filialei românești a Asociației Internaționale a Psihoistoricilor (International Psychohistorians’ Association, New York: www.psychohistory.com), *contributing editor* al revistei *The Journal for Psychohistory* (New York). Publică frecvent în *Apostrof* (cronică literară), *Euphorion*, *Observator cultural* și *Caietele Echinox*.

Coordonator de program la Centrul de Cercetare a Imaginarului de la Facultatea de Litere din Cluj: www.lett.ubbcluj.ro/~phantasma.

Dan Florentin CHIRIBUCĂ, n. 10 iulie 1967, Ploiești. Profesor universitar la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială și cadru universitar asociat la Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism. Frecventează cursurile Facultății de Istorie și Filosofie din cadrul Universității “Babeș-Bolyai”, în urma cărora își dobândește licența în sociologie (1995). Urmează, în cadrul aceleiași facultăți, cursuri de masterat în domeniul sociologiei (1996), unde, în paralel, este și preparator (1995-1997). Cercetător la Institutul de Studii Sociale, Sondaje, Marketing și Publicitate Metro Media Transilvania (1994-1998), unde, în 1998, deține funcția de director de cercetare. În perioada 1997-1999 este asistent la Catedra de Sociologie din cadrul Facultății de Istorie și Filosofie. Devine consultant pentru Banca Mondială (2003), după ce a deținut funcția de expert la Hart Group Associate din Londra (1999). Doctorat în sociologie (2002). Lector al Facultății de Sociologie și Asistență Socială, Catedra de Sociologie (2000-2004). Susține o serie de cursuri și seminarii la următoarele discipline: *Metode și tehnici de cercetare în științele sociale*, *Sociologie generală*, *Sociologia comunicării*, *Sociologia presei*, *Cultură și comunicare de masă*, *Tehnici de sondare a opiniei publice*, *Metode cantitative și calitative de cercetare a presei*. Toată această activitate este încununată prin apariția unor volume precum: *Tranziția postcomunistă și reconstrucția modernității în România*, Dacia-Eikon, Cluj-Napoca (2004); *Mapped In or Mapped Out?: The Romanian Poor in Inter-Household and Community Networks*, World Bank, Washington (coautor – 2004); *Evaluarea nevoilor de asistență socială. Ghid metodologic*, Afir, București (coautor – 2004); *The Impact of Minority Participation in Romanian Government*, în *A New Balance: Democracy and Minorities in Post-Communist Europe*, editat de Monica Robotin, Levente Salat, Open Society Institute, Budapest (coautor – 2003); *Sondajele de opinie. Mod*

de utilizare. Alegerile 2000. Prezentare și analiză, Paideia, București (coautor – 2001); *Fețele schimbării. Românii și provocările tranziției*, Nemira, București (coautor – 1999); *Societatea civilă și administrația locală*, Metro-Media Press, Cluj-Napoca (coautor – 1999); *Audiența radio în România 1996 – 1997*, Fundația Culturală Română – Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca (coautor – 1998); *The Impact of Economic Restructuring in Mono-industrial Areas. Strategies and Alternatives for the Labor Reconversion of the Formerly Redundant in the Jiu Valley, Romania*. IWM Publications, SOCO Project Paper No. 87, Vienna (coautor – 2000); *Notes on Cultural Globalisation, în Globalisation, Diversity, and the Questions In-Between, selections from the 1999 World Futures Studies Federation XVIIth World Conference*. Editată de George L. Aguilar; *Mentalitatea – factor de influență în tranziția societății românești*, *Studia Universitatis*, revista Universității “Babeș-Bolyai”, științe social-politice (1996).

Dan CUREAN, născut la 30 octombrie 1968. Lector asociat la Catedra de Jurnalistică. Predă cursuri de televiziune. A urmat cursurile Școlii Populare de Artă, specializarea Artă Cinematografică (1985-1987), a absolvit Facultatea de Mecanică din cadrul Universității Tehnice. Urmează cursuri de imagine și reportaj de televiziune în cadrul Organizației Televiziunilor din Europa (aprilie-mai 1995).

În perioada februarie-martie 1997, urmează un curs pentru instruire în camere digitale. A absolvit Facultatea de Comunicare “David Ogilvy” (2001-2004). Este membru al Asociației Profesioniștilor în Imagine, al Clubului Artis și membru fondator al Fudației Arta. În perioada 1990-2003 este fotoreporter și redactor la ziarul *Nu*, Cluj-Napoca. Este profesor asociat la mai multe facultăți: Academia de Artă “Ion Andreescu”, Cluj-Napoca (1996-2000), Universitatea “Vasile Goldiș”, Arad, și Facultatea de Jurnalism, Zalău (2002-2003), Universitatea “Babeș-Bolyai”, Facultatea de Jurnalistică și Facultatea de Teatru și Televiziune (din 2001 până în prezent). În prezent este director de imagine la TVR Cluj, unde și-a început colaborarea în 1994. A luat

diverse premii, dintre care amintim: Premiul Uniunii Ziariștilor Profesioniști (Cluj-Napoca, 2004), Premiul II pentru regie de spot publicitar (Transilvania Publitop 2001), Marele Premiu Televest (2000), Premiul Special pentru Imagine la Festivalul Producțiilor Regionale Televest (Timișoara 2000), Premiul I la Festivalul Etnofilm, secțiunea film documentar (Bacău, 1998), Premiul III la Festivalul “Toamna la Voroneț”, secțiunea film documentar, Premiul Special pentru imagine la Gala Producțiilor de Televiziune (Iași, 1996). A participat la festivalurile de film de scurt metraj de la: Brno, Berlin, Edinburgh, Gyol, Ujgorod, Viena, Sibiu (Astra Film), Slătioara (Niște Țărani), Bacău (Etnofilm). A fost co-regizor la programul de divertisment “Știrile de Sâmbăta Asta”, co-autor al expoziției de artă “Memoria Inversată” (Cluj-Napoca, București 1998), autor (regie și imagine) de clipuri publicitare, muzicale și de filme documentare. A avut și colaborări internaționale, ca regizor de imagine: Inforg Studio Budapesta (2003-2004), Volaticus Television Paris (2004), Fisher-Gat Productions Israel (1997), Bayericher Rundfunk (1996).

Mihai DRAGOLEA s-a născut la 13 februarie 1955, în Petroșani, jud. Hunedoara. Urmează Facultatea de Filologie din Cluj-Napoca (1975-1979), secția română-engleză. În prezent este realizator de emisiuni la TVR Cluj, specializat în emisiuni cu profil cultural. Doctor în științe filologice, cu teza *Literatura fragmentară* (1998). Este membru în Comitetul de conducere al Asociației Scriitorilor din Cluj.

Colaborează la principalele reviste de cultură din țară: *Tribuna* (unde deține o rubrică permanentă), *Steaua*, *Familia*, *Vatra* etc. A publicat următoarele volume: *În exercitiul ficțiunii*, eseu, 1992; *Arhiva de goluri și plinuri. Literatura fragmentară*, eseu, 1998; *Călătorii pe muchia de cuțit*, proză scurtă, 1991; *De departe spre aproape*, roman, 2001; *Colecția de mirări*, secvențe, 2005. Prezent în volumul *În lumea taților*, 2004. Începând cu anul academic 2005-2006, susține mai multe cursuri de profil la Secția de Jurnalism: *Fundamentele televiziunii*; *Atelier TV* etc.

Vistian GOIA s-a născut la 15 septembrie 1935, în Roșia de Secaș, jud. Alba. A absolvit Facultatea de Filologie, secția română-istorie, a Universității din Cluj (licența în 1960). Doctorat cu teza *V.A. Urechia*, studiu monografic, 1975. Parcurge toate treptele didactice, până la aceea de profesor titular al cursurilor de metodică limbii și literaturii române, la Facultatea de Litere, și de literatură pentru copii, la Facultatea de Psihologie și Științele Educației, din cadrul Universității “Babeș-Bolyai”. Colaborează la *Steaua*, *Tribuna*, *Limbă și literatură*, *Revista de pedagogie*, *Studia Universitatis “Babeș-Bolyai”*, *Perspective* etc. A publicat următoarele volume: *Liteatura pentru copii* (1970); *V. A. Urechia* (1979); *Oratori și elocință românească*. Ediție îngrijită, prefață, note și glosar de ~ (1985); G. I. Ionescu-Sion, *Portrete și evocări istorice*. Ediție îngrijită și bibliografie de ~ (1986); *B. P. Hasdeu și discipolii săi* (1987); *Metodica predării limbii și literaturii române* (1995); *Elocință și parlamentarism* (1997); *Ipostazele învățării* (1999); *Literatura pentru copii și tineret* (2003); *Elocință și parlamentarism* (1997); *Ipostazele învățării – limba și literature română* (1999); *Didactica limbii și literaturii române* (2002); *Literatura pentru copii și tineret* (2003); Nicolae Comșa, *Portrete și studii literare*. Ediție îngrijită, prefață, note și bibliografie de ~ (2004); *Destine parlamentare* (2004); *Glasul memoriei* (2005). *Făt-Frumos și Ileana Cosânzeana. Basme populare românești – antologie*. Ediție îngrijită, introducere, notă asupra ediției și glosar de ~ (2006). La Secția de Jurnalism a susținut, ani de-a rândul, un curs de retorică generală. Începând cu anul academic 2005-2006, susține la masterat cursul *Retorică jurnalistică*.

Emil MORITZ, n. la 8 noiembrie 1965. Absolvent al Facultății de Biologie, Geografie și Geologie, secția Inginerie Geologică și Geofizică, s-a hotărât în anul 1993 să-și materializeze pasiunea sa pentru fotografie, urmând cursurile Academiei de Arte Vizuale “Ion Andreescu”, secția Foto, Video și Procesare a imaginilor pe computer.

Emil Moritz își declară liber apartenența sa la diferite organisme profesionale: Uniunea Artiștilor Plastici din România (membru titular), Asociația Română de Ex-Libris (membru fondator), Grupul + - UNU arte plastice, Fotoclubul Târgu-Mureș (membru de onoare). Specializat în domeniul artei fotografice, are și alte calități în ceea ce privește următoarele domenii: desen, pictură, grafică, grafică mică de carte, mixedmedia și mail-art. Pe lângă funcția de lector asociat la Facultatea de Științe Politice și Administrative, Universitatea “Babeș-Bolyai”, secția Jurnalism, este fotoreporter la revista *Scutul Patriei*, de 6 ani. Experiența sa vastă îl plasează la granița dintre un inginer geolog (1990-1992, *Formin SA*, Oravița), un fotoreporter (1997-1999, *Monitorul de Cluj*, Cluj, și 1999-2005, *Scutul Patriei*, Cluj) și un lector (2004-2005, UBB, *Facultatea de Științe Politice și Administrative*, Secția Jurnalism, *Atelier de Fotojurnalism*). În urma activității sale în domeniul artei fotografice în special, a fost și este apreciat nu numai la noi în țară. A primit numeroase premii: *Postage stamp designs contest*, Tokio, Japonia, mențiune de onoare (2003); *International Art Competition Gypsy Friend*, Lanciano, Italia, premiul II, categoria I (desen) (2002); Festivalul Național de Umor Cazon “Podul Minciunilor”, ediția a XII-a, Sibiu, locul I (fotografie) și mențiune (afiș) (2002); Concurs internațional de gravură mică, xilografură și linografură “Drzeworytniczego I Linorytniczego”, Katowice, Polonia, *Medalia Pawel Steller* (2001); „Freamăt de codru Florești-Gorj”, România, *Premiul de excelență pentru grafică* (2000); Bienala internațională de ex-libris, Rijeka, Croația, *Locul I: „The 50th Anniversary of the Council Of Europe”* (1999); Concurs național de fotografie “Argus Vision”, Oradea, *Premiul Argus Vision* (1999); Revista “Photo&Model și KODAK”, Cluj-Napoca, *Premiul fotografiei de presă Românești, secțiunea artă* (1999); Centro Sperimentale di Fotografia Prado, Cluj-Napoca, *Premiul Centro Sperimentale di Fotografia*, Prado, Italia (1999); Concurs național de ex-libris “George Călinescu Centennial”, Bacău, *mențiune* (1999); Revista “Photo & Model and Minolta”, Cluj-Napoca, *locul II, categoria publicitate* (1998); American Council & Supporting Romanian Monarchy, New-York, USA, *premiul “The King and The Country”*(1998); Concurs

național de ex-libris National Contest: Nicu Enea, Bacău, *locul II* (1997); Concurs național de fotografie AZOart, Oradea, *mențiune* (1997); Bienala internațională de ex-libris, “Ex-Libris” Exhibition “Warsaw W Ekslibrisie”, Warsaw, Polonia, *marele premiu* (1996); Concursul național de fotografie “Aurel Mihailopol”, Botoșani, *medalia AAF* (1996); Concurs național de ex-libris The “Tristan Tzara” Centennial, Bacău, *mențiune* (1996); Concurs național de ex-libris “Characters from Eminescu’s works”, Oradea, *premiul pentru artă* (1996); KODAK European Panorama, București, *premiul național KODAK* (1995); Concurs național de fotografie AZOart, Oradea, *locul I și mențiune* (1995); Film de scurt metraj, colectiv, Argus Vision, Oradea, *locul I* (1995); Concurs național de ex-libris “Liviu Rebreanu”, Ghimeș-Palanca, *locul III* (1995); Concurs național de ex-libris “Liviu Rebreanu”, Ghimeș-Palanca, *locul II* (1994); Știință, Artă și Pasiune, Râmnicu-Vâlcea, *mențiune* (1989); Festivalul studentesc de caricatură, Cluj-Napoca, *locul I* (1988); Știință, Artă și Pasiune, Râmnicu-Vâlcea, *locul II* (1987); Știință, Artă și Pasiune, Râmnicu-Vâlcea, *locul II* (1986).

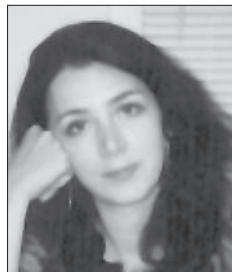
Viorel NISTOR n. 14 februarie 1956, Huedin, jud. Cluj. Profesor asociat la Catedra de Jurnalistică. Predă *jurnalism de investigație*. A absolvit Liceul Industrial Nr. 1 Energetic din Cluj-Napoca, după care a urmat Institutul Politehnic, Cluj-Napoca (1981-1985), iar apoi Facultatea de Litere din cadrul Universității “Babeș-Bolyai” (1990-1994). În 2003 a absolvit cursul UVA (Universitatea Virtuală de Afaceri) din cadrul Facultății de Comunicare și Relații Publice “David Ogilvy”.

În perioada 1991-1994 este redactor la săptămânalul *Nu*, Cluj-Napoca, tot în aceeași perioadă având o colaborare și la Radio Cluj. Între 1995 și 1997 este redactor de investigație la cotidianul *Ziua*, Cluj-Napoca, iar apoi editor la ziarul *Știrea* (1997-1998). Din 1998 până în 1999 lucrează la cotidianul *Ziarul de Cluj*, ca șef al departamentului de investigație, iar în perioada 1999-2000 este

editor coordonator la postul de televiziune Antena 1 Cluj. Timp de trei ani (2000-2003) lucrează ca redactor de investigație la săptămânalul *Clujeanul*. Din 2000 până în prezent este membru al Centrului Internațional pentru Jurnaliști, Washington DC.

Alina PAMFIL, n. la 13 mai 1957. Conferențiar la Catedra de metodica disciplinelor socio-umane a Facultății de Psihologie și Științele Educației. Studii universitare: Facultatea de Litere a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca (1976-1980). Doctorat în Științe filologice cu teza *Categoriile spațiului și timpului în romanul românesc interbelic* (1990). Experiență profesională: învățământ preuniversitar (1980-1991) și învățământ universitar (1991-). Stagii de specializare: universități și institute din Washington, Göttingen, Konstanz, Bruxelles, Louvain-la-Neuve. Bursieră a Fundației „Alexander von Humboldt” la Universitatea din Konstanz (1997-1998). Director de proiecte de cercetare finanțate de CNCIS. Director al revistei de didactica limbii și literaturii române, *Perspective*. Cărți: *Spațialitate și temporalitate. Eseuri despre romanul românesc interbelic* (Cluj, Dacopress, 1993); *Eseul. O formă a nelineității* (Cluj, Dacia, 2000); *Didactica limbii române* (Cluj, Dacia, 2000); *Limba și literatura română în gimnaziu. Structuri deschise* (Pitești, Editura Paralela 45, 2003). Coordonator de volume colective, autor de studii de critică, teorie literară și didactică publicate în reviste din țară și din străinătate.

Mircea POPA, n. la 29 ianuarie 1939, în județul Bihor, localitatea Lazuri de Beiuș. Prof. univ. dr. A absolvit Facultatea de Filologie a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, în 1960. Studiile liceale și gimnaziale le-a terminat la Oradea și Vadul Crișului. Și-a susținut doctoratul în 1970, cu teza *Ilarie Chendi*, studiu monografic, sub îndrumarea

profesorului doctor docent Iosif Pervain. Și-a început cariera ca profesor la liceele din Săcuieni și Aleșd, devenind apoi cercetător științific pr. I, șef de sector, conducător al Sectorului de Istorie Literară de la Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu” din Cluj-Napoca, profesor asociat la Universitatea „Dimitrie Cantemir” din Târgu Mureș, la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca și la Universitatea „Avram Iancu” din Cluj-Napoca. Din 1995 este profesor universitar la Universitatea „1 Decembrie 1918” din Alba Iulia, profesor asociat la Universitatea din Oradea și la Secția de Jurnalism Cluj-Napoca. Specializări și participări la programe internaționale: simpozioane internaționale de raporturi româno-iugoslave și româno-bulgare de la Belgrad, Zdrénjanin, Ohrida, Sofia, București. A fost invitat al Institutului de Balcanistică din Sofia, bursier al Institutului Europa de la Budapesta, bursier al Fundației Elias la Viena. A avut schimburi de experiență academice în Bulgaria, Israel, Anglia și Belgia și călătorii de documentare academice în Ungaria, Turcia, URSS și Republica Moldova. Face parte din colegiul de redacție al revistelor *Limbă și literatură*, *Revista de istorie și teorie literară* (București), *Familia română* (Oradea), *Astra clujeană*, *Noesis*, *Piața literară* și *Fabrica de cărți* (Cluj-Napoca). A colaborat, de asemenea, la reviste din Israel, Bulgaria, Ungaria, Franța, Germania, R. Moldova, SUA. Este membru al Uniunii Scriitorilor, al Societății de Științe Filologice, membru fondator al Societății „L. Blaga”; membru al Asociației Academice Române (București) și al Academiei de Științe, Litere și Arte (Oradea), membru al Asociației Internaționale de Literatură Comparată, al Asociației de Prietenie Româno-Maghiare și al Asociației de Prietenie România-Israel, președinte al Despărțământului Cluj al Astrei. Printre premiile primite se regăsesc: premiul „N. Iorga” al Academiei Române, șase premii ale Asociației Scriitorilor din Cluj, premii ale Saloanelor de Carte din Timișoara și Oradea, Diploma Catedrei de Jurnalism a Facultății de Științe Politice și Administrative Cluj-Napoca, Diploma de excelență a Universității din Alba Iulia și multe alte distincții și diplome. Pe lista de lucrări a prof. univ. dr. Mircea Popa se află: cărți de autor, colaborări la volume, cursuri universitare, ediții îngrijite,

prefete, postfețe, colaborări la ziare și reviste și referințe critice, în total peste 60 de titluri de cărți.

Constantin TROFIN s-a născut la 20 martie 1963, în Cluj-Napoca. A urmat Institutul Politehnic din Cluj-Napoca, devenind inginer TCM. După absolvirea facultății, a lucrat ca inginer la RAMIRA Baia Mare și NAPOMAR Cluj, din 1991 la Radio Cluj și apoi la TVR Cluj, unde a fost, succesiv, redactor, șeful secției divertisment, apoi director adjunct. Concursul la radio a precedat cu o săptămână un concurs la o catedră de la Politehnică, dar autorul a preferat cariera jurnalistică. De mai mulți ani realizează, împreună cu Ovidiu Uscat, emisiunea Canalul de știri, la Antena 1 București. Predă la Catedra de Jurnalism cursuri de televiziune.

Nicolae URS s-a născut la 15 mai 1979, Bistrița, jud. Bistrița-Năsăud. Studii liceale în orașul natal. Licențiat în Jurnalism la Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării din Cluj-Napoca (1997-2001). Master în Jurnalism (*Comunicarea mediatică în epoca globalizării*), Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Cluj-Napoca (2002-2003). Colaborator la ziarul *Opinia studentescă* din Iași (1999-2000). Redactor și tehnoredactor la ziarul studentesc *Altfel* (1998-1999). Colaborator la Radio Sonic (1998-1999). Tehnician de rețea la Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării din Cluj-Napoca (2001-2005), simultan fiind și cadru didactic asociat, susținând mai multe cursuri și seminarii: operare PC, jurnalism on-line, internetul și comunicarea globală etc. A publicat mai multe studii: *Preliminarii teoretice la jurnalismul on-line*, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai*, seria *Ephemerides*, XLVII, 1, 2000; *Introducere în jurnalismul on-line*, în vol. *Curente și tendințe în jurnalismul contemporan*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2003.

Radu VIDA s-a născut la 6 ianuarie 1956, în Cluj-Napoca. Absolvent al Facultății de Ziariistică din București. Absolvent al unui masterat în filosofie la Universitatea “Babeș-Bolyai”, unde își va trece și doctoratul în sociologie. A publicat următoarele volume de versuri: *Harfa de ziuă* (1997); *Albastrul nechemărilor* (2001); *În vraja iubirilor, anii...* (2005). Redactor la cotidianul *Adevărul de Cluj*. Cadru didactic asociat la Secția de Jurnalism, unde susține mai multe cursuri și seminarii: *Managementul mass-media*; *Atelier presă scrisă* etc. Participă la colocviile naționale de jurnalism. Este membru al Uniunii Scriitorilor din România și al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România.

5. Alte cadre didactice asociate

Așa cum am spus și la început, ca orice instituție tânără, facultatea noastră s-a confruntat cu problema nevoii de personal didactic calificat. Cadrele didactice titulare nu aveau cum acoperi toate disciplinele, în ciuda „convertirii” lor profesionale. Preluând conducerea Catedrei de Jurnalism, am apreciat că nici nu e de dorit ca titularii să acopere toate disciplinele, din cel puțin două motive: 1. posibilitatea de a atrage practicieni din mass-media, pentru susținerea unor cursuri, seminarii sau ateliere; 2. având în vedere marile posibilități intelectuale ale Clujului, e de dorit atragerea unor personalități spre Secția de Jurnalism, pentru ca viitorii jurnaliști să poată beneficia de cunoștințele și prestigiul acestora.

De-a lungul anilor, la secția noastră au susținut activități didactice, pentru o perioadă mai lungă sau mai scurtă, numeroase cadre didactice de la diferite facultăți ale Universității, precum și de la alte universități, instituții, companii etc.

Și aici există două probleme importante, pe care mulți oameni din afara sistemului universitar nu le știu: a) pentru a susține

cursuri, propunătorul trebuie să aibă titlul de doctor, altfel nu poate fi plătit. Oricât de bun ar fi cineva în jurnalismul de investigație, să spunem, oricâtă experiență ar avea, el nu poate fi angajat, din motivul arătat mai sus. b) în cazul în care legislația permite angajarea, în regim „plata cu ora”, a unor practicieni din mass-media (doar pentru cursuri practice și seminarii), retribuiția financiară nu e tocmai „atractivă”, cum se spune astăzi. Cei care susțin astfel de activități o fac fie din cauza unor relații de prietenie cu unii membri ai catedrei, fie din cauza unei vocații didactice mărturisite. În fine, să mai adaug faptul că procesul didactic are totuși niște rigori (respectarea orarului, redactarea syllabus-urilor și a unor suporturi de curs, aplicarea unor criterii ferme de notare etc.), rigori pe care mulți nu și le pot asuma. Să nu mai vorbesc de faptul că intervin, adesea, orgoliile tipic românești. De exemplu, conducătorul unei instituții media din Cluj-Napoca a primit un atelier de un anumit profil, orele fiindu-i puse când a dorit, în ciuda dezavantajului creat astfel studenților. Respectivul manager a ignorat aproape în totalitate rigourile universitare de care vorbeam. Ca urmare, în semestrul următor nu i s-au mai acordat aceste ore, în urma reclamațiilor venite de la studenți. Drept „represalii”, el a interzis subordonaților săi să presteze activități la secția noastră, deși unii ar fi dorit și ar fi făcut-o cu mai mult profit decât șeful lor. E doar un exemplu.

În ciuda acestor dificultăți, de-a lungul celor 13 ani de învățământ jurnalistic la Cluj-Napoca, am înregistrat următoarele cadre didactice asociate (evident, lista este incompletă, fiind vorba de peste 25 de semestre). În paranteză e menționată activitatea didactică susținută:

Linia română

- **Rareș Beuran**, coordonator de proiecte, Centrul pentru Diversitate Etno-Culturală (atelier foto);
- **Ileana Brote**, absolventa a Secției de Jurnalism (seminarii de tehnica cercetării științifice);
- **Nicolae Bocșan**, prof. univ. dr., Facultatea de Istorie-Filosofie (istorie);

- **Tudor Cătineanu**, prof. univ. dr., Facultatea de Istorie-Filosofie (retorică);
- **Adrian Chirca**, *Informația de Cluj* (reportaj social);
- **Dan Chiribucă**, prof. univ. dr., Facultatea de Sociologie și Asistență Socială (metode cantitative și calitative în studiul presei);
- **Ruxandra Constantinescu**, redactor, *Antena 1*, Cluj-Napoca (atelier TV);
- **Grațian Cormoș**, absolvent al Secției de Jurnalism (seminarii la tehnica cercetării științifice);
- **Tiberiu Crișan**, redactor, *CD Radio* (atelier radio);
- **Daiana Cuibus**, lect. univ. dr., Facultatea de Litere (gramatică normativă);
- **Ioan Damian**, lect. univ. dr., Facultatea de Istorie-Filosofie (logică);
- **Elena Dragoș**, prof. univ. dr., Facultatea de Litere (pragmatică);
- **Lavinia Florea**, absolventă a Secției de Jurnalism (seminarii de sociologie);
- **Monica Gheț**, lect. univ. dr., Facultatea de Litere (lb. engleză);
- **G. Gruită**, prof. univ. dr., Facultatea de Litere (gramatică normativă);
- **Mariana Istrate**, lect. univ. dr., Facultatea de Litere (lb. italiană);
- **Sînziana Jurău**, absolventă a Secției de Jurnalism (seminarii de sociologie);
- **Sanda Man**, redactor, *Antena 1*, Cluj (atelier TV);
- **Constantin Milaș**, conf. univ. dr., Facultatea de Litere (fonetică și fonologie);
- **Florin Moisa**, coordonator proiecte, Centrul pentru Identitate Etno-Culturală, Cluj-Napoca (România și provocările UE);
- **Cornelia Nagy**, director general, *Napotex* (comunicare corporativă);
- **Ioana Nan**, asist. univ. drd., Facultatea de Științe Economice (lb. engleză);

- **Simona Nicoară**, conf. univ. dr., Facultatea de Istorie-Filosofie (istoria mentalităților);
- **Claudiu Pădurean**, redactor, Radio RFI (atelier radio);
- **Doina Rad**, prof. dr., Școala „Ion Creangă” (lb. spaniolă);
- **Ciprian Rus**, redactor-șef adjunct, *Monitorul de Cluj* (atelier de presă scrisă);
- **Mihaela Rus**, director general, *Vitrina Felix Media* (publicitate);
- **Vasile Stanca**, prof. univ. dr., Facultatea de Litere (gândire critică);
- **Claudia Talașman**, absolventă a Secției de Jurnalism (seminarii de comunicare);
- **Constantin Trofin**, redactor, *Antena 1*, București (atelier TV);
- **Florin Zaharescu**, *Radio Cluj* (atelier radio);
- **Cristian Zoicaș**, redactor, *Radio Cluj* (atelier radio);

Linia germană

- **Mirela Abrudan**, absolventă UBB (expresie verbală și nonverbală);
- **Veronica Câmpian** (atelier presă scrisă);
- **Carmen Ciongradi**, purtător de cuvânt, *Muzeul de Istorie al Transilvaniei* (management cultural);
- **Zorin Diaconescu**, Radio Cluj (atelier radio);
- **Rita Jedenak**, absolventă (genuri jurnalistice);
- **Mihai Lisei**, redactor, *TVR Cluj* (mass-media–structuri și limbaje);
- **Ioan Lucaciu**, jurist, UBB (etică și mass-media);
- **Ioana Pop**, profesoară, *Palatul Copiilor Cluj-Napoca* (fotojurnalism și imagine);
- **Toth Nagy Ildikó**, asist. univ., Facultatea de Litere (gramatică normativă);

La această listă trebuie adăugate cadrele didactice titulare de la celelalte trei secții ale facultății noastre, care au ținut diverse cursuri comune, precum și cei care au fost titulari ai catedrei.

**Cadre didactice străine, care au susținut cursuri,
seminarii și conferințe la secția de jurnalistică**

- prof. **Patrice Allain**, șeful Departamentului Infocom, Universitatea din Nantes, Franța;
- **Eric și Linda Addams**, Knight Fellows, SUA;
- prof. **Erik Blankestijn**, Hogeschool Katholieke Leergangen, Tilburg, Olanda
- prof. **Michel Bourse**, Universitatea din Nantes, Franța;
- prof. **Coralee Burch**, State University of New York College at Cortland, SUA;
- prof. **Candan Celik**, Universitatea de Stat din Istanbul, Turcia;
- prof. **Doug Casper**, University of Colorado (SUA);
- prof. **Karl Geibel**, președintele sindicatului jurnaliștilor din Bavaria, profesor la Journalismus Akademie, Germania;
- **Larry Gerber**, Knight Fellows, redactor, Associated Press, SUA;
- prof. **Nessim Gouss**, Universitatea din Stockholm, Suedia;
- prof. **Serra Görpe**, Universitatea de Stat din Istanbul, Turcia;
- prof. **Peter György**, Universitatea “Eötvös Lorand”, Budapesta, Ungaria;
- prof. **Tibor Hirsch**, Universitatea “Eötvös Lorand”, Budapesta, Ungaria;
- prof. **Tim Kenny**, director, Newseum, Arlington, SUA;
- prof. **Michael Kunczik**, Universitatea din Stuttgart, Germania;
- prof. **Petrea Lindenbauer**, Institut für Romanistik, Viena, Austria;
- prof. **Francesco Marinozzi**, Universitatea din Milano, Italia;
- **Mary Beth Marklein**, bursieră Fulbright (semestrul II, 2004-2005), redactor la *US Today*;
- prof. **Thomas Mwanika**, State University of New York College at Cortland, SUA;
- prof. **Nilüfer Penbecioglu Öcel**, Universitatea de Stat din Istanbul, Turcia;
- prof. **John Ryder**, State University of New York College at Cortland, SUA;
- prof. **Paul Schweiger**, redactor, *Revista noastră*, Israel;

- prof. **Gabriel Stănescu**, redactor-șef al revistei *Origini*, Norcross, Georgia, SUA;
- prof. **Henry Steck**, State University of New York College at Cortland, SUA;
- prof. **Robert L. Stevenson**, University of Chapel Hill, North Carolina, SUA;
- prof. **Tyrone Shaw**, University of Vermont, SUA;
- prof. **Mihai Tropa** (Germania);
- prof. dr. **Manfred Wegner**, consultant pe probleme de economie la Consiliul Europei.
- prof. **Ton Veen**, Universitatea Creștină, Ede, Olanda;
- prof. **Johan Snel Versoot**, Universitatea Creștină, Ede, Olanda;

Membrii Catedrei de Jurnalism, într-un moment de relaxare. De la stânga la dreapta: Rareș Beuran, Cristina Nistor, Mihaela Mureșan, Viorel Nistor, Ilie Rad, Andreea Mogoș, Grațian Cormoș, Elena Abrudan.

IV. Absolvenții Secției de Jurnalistică

Prima promoție

Sesiunea iunie 1997, liniile română și maghiară

Aluș Virgil Florin	Maier Emilia Mihaela
Anghelcev George	Mîndruț Oana Loredana
Boari Alida	Munteanu Gabriel
Borcsa Judit	Nistor Claudia Elena
Borza Cristina Viorica	Puica Mihai Gabriel
Ciorobâtcă Daniela	Scobioală Dorin
Clep Ronela	Steiner Beatrix
Crișan Felicia Stăncuța	Susami Susana
Dănilă Cosmin Tudor Mircea	Szabó Emese Tünde
Drăgoteanu Mircea	Suta Erika Ildikó
Ghidibaca Walter Hedwig	Székely Andreea
Halmagy Erika	Szentgyörgyi Viorica
Horváth Anikó Viola	Tobias Andreea Réka
Husti Ioan Liviu	Tomoni Daniel Alin
Ilieș Radu	Varga Zoltán
Ketesdy Beáta Erzsébet	Vass Edith Jutka
Lungu Adrian Octavian	

Sesiunea februarie 1998, liniile română și maghiară

Bucur Mihaela	Voivod Arieta Augusta
---------------	-----------------------

Promoția a II-a

***Sesiunea iunie 1998,
linia română***

Adomniței Simona	Mocuța Camelia
Andreicuț Vasile	Mogoș Andreea Alina
Berbecuț Elena	Pantea Cornelia
Berciu Anca	Păcurar Emilia Cristina
Cociș George Octavian	Pop Ioana Paula
Codreanu Laura	Pop Ligia Raluca
Condor Silvia	Pop Ramona Ioana
Corăbian Claudiu	Prodan Codruța Monica
Corlan Ramona	Rapan Laura
Cornea Ionela	Roatiș Emilia Elena
Cozuplean Alice Oriana	Roman Nelia Daniela
Dan Loredana	Stanciu Gorun Bogdan
Dimbean Mihaela	Stanislovova Marcela
Dumitru Anca	Stoicovici Marcela
Fosti Cosmin	Tirenescu Cristina
Gălăţean Răzvan Petru	Tomşa Cristina Dana
Hanganu Anca	Trif Oana Camelia
Hekman Rafael Alexandru	Turcu Simona Maria
Jurcă Georgiana	Valendorfean Lia Ioana
Lobonea Ioana	Vasilescu Amalia
Mărincean Maria	Zbranca Maria Rarița

Linia maghiară

Antal Orsolya	Nyárádi Anna Mária
Banhegyesi Csilla	Pap Ana Maria
Császár Zsuzsanna	Pásztor Csilla
Joo Krisztina	Szántó Emese
Moldovan Árpád Zsolt	Vass Katalin

Promoția a III-a

*Sesiunea iunie 1999,
linia română*

Balaș Monica	Istrate Anamaria
Băranceanu Ramona Dalia	Ivan Sandra
Brie Ligia Mihaela	Maier Adina Maria
Cantor Anca Iuliana	Marian Cătălin Lucian
Cătană Cristina Elena	Müller Robert Daniel
Cenan Laura Dorina	Olar Mihaela Claudia
Colcer Ioana Maria	Oprea Lucian
Crișan Zina Oana	Orban Mihaela Maria
Cucu Andreea	Petean Mihai
Dohotaru Ioana	Popa Dragoș Constantin
Dumitrescu Teodora Dalia	Raiciu Ioana
Gherman Carmen Nicoleta	Sigartău Adina
Ghilea Cristina Daniela	Stănean Ofelia Lidia
Gligor Ioana Maria	Suătean Alina Carmen
Herta Laura Maria	Urdea Laurențiu Remus
Horincar Mihaela Lavinia	Vasian Laura Iulia

Linia maghiară

Agyagasi Levente	Szőke Katalin
Boni Judit Csilla	Tamás Kinga
Iaroi Albert	Tófalvi Andrea
Illyés Ágota	Zsugan Gedeon
Nyeki Judith	Vass Enikő Ibolya

Sesiunea februarie 2000, linia română

Rus Nadia Nicoleta	Varga Diana Nicoleta
--------------------	----------------------

Promoția a IV-a

Sesiunea iunie 2000, linia română

Arșin Nadia Diana	Mica Sanda Irinela
Bădilă Dan-Alexandru	Moga Dana Monica
Berinde Daniela Angela	Morar Laura Maria
Bolboș Mihai Alin	Murgășanu Anamaria Luminița
Bretoi Bogdan Andrei	Olaru Zăinescu Sorana
Budai Nicoleta-Nadina	Opriș Amedeia Georgia
Buzan Livia Ramona	Păcurar Ana-Maria
Chișu Romana Corina	Pahonțu Dragoș
Costea Mihaela	Pascu Mihaela Olivia
Ciorțea Luara Larisa	Pop Iulia Claudia Elisabeta
Crișan Horațiu	Roca Manuela-Renata
Fuia Nadia Simona	Rusu Carmen Maria
Ghimpu Anda Cristina	Sălăgean Luciana Maria
Hudson Heidi Rose	Tat Mihaela Rodica
Iuga Emil Eugen	Tofeni Ovidiu-Victor
Iacob Delia-Roxana	Toncean Adelina
Kiraly Diana Alina	Totelecan Niculina Veruța
Leonid Andreea Rodica	Țibire Lucia Maria
Marcu Andreea	Vingan Alina
Marian Iarina	

Linia maghiară

Miklósi Ildikó Ilona	Veres Noémi
Sallay Zsolt István	Villanyi Zoltán
Simon Melinda	Vincze Lóránt György
Szabó Erika	

Sesiunea februarie 2001, linia română

Opriș Silvia Valeria

Promoția a V-a

Sesiunea iulie 2001, linia română

Cacovean Manuela Maria	Mureșan Amalia Claudia
Chelement Raluca Denisa	Nan Ștefania
Clișan Oana Aniela	Nistor Cristina Alexandra
Colceriu Loredana Ancuța	Niță Lucia Roxana
Cormoș Raluca	Pavel Rada Mirona
Crișan Smaranda	Pop Iulia-Luciana-Raluca
Dereban Ioana Cristina	Rus Ciprian Gabriel
Fizeșan Carmen-Olivia	Sas Angela Carmen
Gliga Dumitrița	Șerban Diana Virginia
Guțu Diana Nelica	Surd Dorina
Hanja Răzvan Alin	Taloș Flaminia-Maria
Kiss Antonia Tünde	Tătar Cristina Maria
Kukta Karina	Todea Gavril Cristian
Luca Ioana Mirela	Urs Nicolae
Maja Camelia	Valica Niculița Carmen
Mitraș Adela Maria	Giurgea Adrian Armand

Linia maghiară

Boga Emese	Sinka Hajnal
Bereczki Silvia	Szószt Jutka
Botházi Mária	Szőcs Andrea-Enikő
Debreczeni Hajnalka	Vass Anna
Lengyel Izabella-Erika	Vincze-Német Melinda
Makkai Katalin	

Sesiunea februarie 2002, linia română

Colceriu Felicia Nicoleta	Mureșan Roxana Maria
Iacoban Elena Roxana	Suciu Silvia Ioana
Marcu Adina Camelia	Bostan Svetlana
Munteanu Radu	Plăcintă Aliona

Sesiunea februarie 2002, linia maghiară

Erdei Robert Gyula

Promoţia a VI-a***Sesiunea iunie 2002,
linia română***

Avram Ancuţa	Mocan Raluca
Banu Gabriela	Muntean Alexandra
Barbur Gabriela	Naciu Florinela
Boroş Lavinia	Orlanda Irina
Bozântan Bristena	Paşcalău Ioana
Bozesan Mariana	Petean Bianca
Catrinescu Cristina	Petrehuş Laura
Cordoş Mihaela	Poenar Oana
Costea Raluca	Revnic Irina
Costişor Codruaţa	Roman Carmen
Crişan Liana	Romitan Claudia
Damian Cornel	Rotariu Gabriela
Dumitru Simona	Serbănescu Cecilia
Fornade Adriana	Severin Irina
Friedman Camelia	Simonfi Kristina
Gigârtu Roxana	Talaşman Claudia
Giurgiu Adina	Tănase Ionuţ
Hetea Sebastian	Terheş Oana
Ienci Ioana	Topai Andreea
Iordăchiţă Anamaria	Tzukornik Zoriana
Lapteş Andreea	Unita Ramona
Mateş Camelia	Vilcovschi Andreea
Mercea Anca	Vlad Geanina
Mitroi Maria	Vucovan Raluca

Sesiunea februarie 2003, linia română

Berbecariu Anca	Friedman Camelia
Costea Ramona	Pavlenko Claudia Sonia
Dehelan Marius Claudiu	Tănase Anamaria
Duma Anca	

Promoția a VII-a

Sesiunea iunie 2003, linia română

Aroneț Andrei	Foghiș Anamaria-Alina
Baciu (Catuna) Ariana-Lavinia	Georgescu Domnița-Adriana
Boroș (Maierean) Lavinia-Claudia	Iacob Andreea
Budișan Tania	Irimia Marilena
Buzatu Oana-Maria-Victoria	Jula Camelia-Voichița
Căbulea Cătălina Maria	Lazăr Otilia
Căprar Mirela Livia	Marcu Oana-Nicoleta
Ciriperu Dana-Alina	Mitrică Mirabela-Monica
Coldea Liana-Bianca	Muntean Anca-Andrada
Cone (Turc) Ramona-Codruța	Mureșan Cristina-Alexandra
Cormoș Grațian-Ionuț	Nelega-Florea Miruna
Cupeț Alina-Liliana	Nicolae Laura Vasilica
Demian Raluca-Ioana	Păcală Dana Sonia
Diaconu Maria-Magdalena	Pintea Alexandra-Maria
Dobrescu Diana-Cora	Popa Nicoleta-Mariana
Docea Andreea-Antoaneta	Roman Ramona-Ioana
Dragoș Adina-Manuela	Tocaciu Alexandra-Cristina

Sesiunea iunie 2003, linia maghiară

Antal Ildikó	Nyulas Ildikó
Bálint Eszter	Sándor Krisztina
Farkas Imola	Simon Ágnes
Kiss Gyöngyvér	Szatmári Flavia
Lőrincz Emese	Toros Katalin

Sesiunea iunie 2003, linia germană

Abrudan Mirela Codruța	Neagru Cristina
Borodi Emilian Daniel	Osváth Emese
Ionașcă Anca-Maria	Punkosti Laura Ester
Jedenak Rita	Toma Albina-Niculina
Maiorescu Roxana	Tóth Ibolya

Sesiunea februarie 2004, linia română

Bobeş A. Alexandra Raluca	Jugrestan I. Letiţia-Lavinia
Cinar V. Maria	Nicoară N. Adela
Cordea Gh. Iunia	Pahoncia F. N. Alina-
Crişan E. T. Raluca	Magdalena
Jiga N. Răzvan-Dorin	Someşan Gina Ionela

Sesiunea februarie 2004, linia maghiară

Barabas Blanka Hilda	Marton Éva
Birta Csaba	Meszely Réka
Forrai Réka Szerénke	Punkosti Réka
Kovács Gyöngyike	

Sesiunea februarie 2004, linia germană

Kommer Alois-Richard	Wilk Elisa
Borbáth Zsuzsanna	

Promoţia a VIII-a***Sesiunea iunie 2004, linia română***

Bădicioiu Alexandra-Lavinia	Deaş Elena-Nicoleta
Bagita Andreea Monica	Demian-Groza Adrian
Boţu Ileana-Diana	Fodorean Aurora-Persida
Brote Ileana	Ghileanu Anca
Cadiş Ana-Maria	Herteg Bogdan
Codrea Oana-Adina	Iluţ Adelina-Mihaela
Comănicu Doriană-Iulia	Jata Ana-Cristina
Cornea Ovidiu Călin	Judele Maria-Mihaela
Cristea Otilia Corina	Kovacs-Rusu Amalia-Maria
Damian Raluca	Leizeriuc Luisa

Lupoian Raluca-Mariana
 Macoviciuc Anca-Nicoleta
 Mătarîngă Cosmina-Maria
 Mihai Monica
 Mihăilescu Mădălina-Elena
 Moldovan Gabriela
 Molnar Cristina
 Mureșan Lidia-Loredana
 Nedelcu Cristina-Monica
 Pantea Ana-Maria

Pol-Vârzaru Anca-Iulia
 Pop Paul-Alexandru
 Popan Ioan-Cosmin
 Popuța Adina-Maria
 Raita Ioana-Raluca
 Rif Anca-Bianca
 Runcan Ioana-Diana
 Silea Simona Luminița
 Vasinca Ioana-Sorana

Sesiunea iunie 2004, linia maghiară

Benedek Sándor
 Bersan Blanka-Ildikó
 Borbély Tamás
 Egyedi Zsolt
 File Éva-Monika
 Gábor Ildikó
 Jakab-Benke Nándor
 Konya Klára

Kovács Orsolya
 Keresztes Erzsébet
 Nagy Andrea
 Papp Csilla-Renáta
 Szász Edith-Magdolna
 Székely Szidonia
 Szőcs Orsolya-Szende
 Zsigmond Melinda

Sesiunea iunie 2004, linia germană

Bartha Réka Andrea
 Bindea Maxim
 Căpățână Laura
 David Erika
 Dîmboianu Andreea-Cristina
 Gog Adrian Bogdan

Jozsa Julia
 Klein-Halmaghi Anca
 Pop Valentina
 Szász Csilla
 Vass Kinga-Zita

Sesiunea februarie 2005, linia română

Abagiu Cătălin-Ion
 Beudean Paula-Mariana
 Bonța Mircea-Gabriel

Camenschi Aliona
 Dragotă Gabriela-Luminița
 Ilea Călin-Vasile

Lăzărescu Cristian
Limantovschi Cornelia-Elena
Moldovan Ovidiu-Florin

Nica M. Mirela-Roxana
Oreian Ioana-Mirona
Stankova Iordanova-Veneta

Sesiunea februarie 2005, linia maghiară

Major Emőke
Tárkányi Ioan

Xantus Áron

Sesiunea februarie 2005, linia germană

Radu Diana Claudia

Promoția a IX-a

Sesiunea iunie 2005, linia română

Alexandru Daniela Hana
Anton Paula Georgiana
Badițoiu Elena Daniela
Bartoș Rebeca
Boariu Claudiu Zaharie
Blaga Alexandra Sorina
Bogdan Carmen
Bora Gabriel
Burduja Camelia
Cățanaș Iulia-Maria
Chifor Iulia Codruța
Chiorean Elena Elvira
Chintoiu Marius Cristian
Cîrjeleanu Victor
Ciucurița Adrian
Cojan Loredana

Coman Octavian
Costea Simona-Vasilica
Costina Andrei
Coța Marius
Covaci Ioana Sinziana
Docea Adrian
Enoiu Anca
Florea Maria Lavinia
Gavriș Georgeta
Guță Mihaela
Hancu Anda
Horváth Blanka-Beáta
Herța Mariana-Ioana
Heteș Valentina-Anca
Hârtopeanu Andreea
Iacob Raluca-Ștefania

Iancu Oana
Iftene Daniel
Ioan Mihai
Ionescu Georgiana
Ionescu Irina-Simona
Ivanov Adriana-Ruxandra
Jurău Sînziana Maria
Laszlo Lucian
Luca Lidia
Marcu Bianca
Merca Sergiu Cosmin
Mintenaş Alina-Camelia
Mironov Roxana Maria
Morar Andreea
Muntean Corina Maria
Naidin Daniela Maria
Nistor Camelia
Pall Maria Ancuţa
Petrovici Irina Paula
Petri Ramona Marcela

Pintilie Ilinca Dana
Popa Cătălina-Alexandra
Pop Anamaria Cristina
Prisăcar Petruta-Camelia-Sextilia
Rad Mihai Ionuţ
Radu Anamaria Innes
Sasu Nicoleta Alexandra
Scripcaru Svetlana
Sîmbreac Ramona Elena
Soós Amelia Maria
Ştef Raul Andrei
Stredie Mihaela-Alina
Stroie Patricia Carmen
Şveduneac Loredana Maria
Szakacs Sorina
Szabó Cristina
Vintila Gloria
Vişan Andreea-Livia
Veleşco Aliona

Desen de Linu. După Alex. Ștefănescu, *Gheața din calorifere și gheața din whisky* (Jurnal politic, 1990-1995), cu 44 de desene de Linu, Institutul European, Iași, 1996, p. 142.

[Studentii jurnaliști ar trebui să reflecteze mai mult asupra efectelor manipulării la care sunt supuși!]

V. Planul de învățământ pe trei ani de studiu

Discipline obligatorii

Cod	Discipline	Credit C	Nr. S	Ore L	Săpt.	Felul verific.
0	1	2	3	4	5	6

SEMESTRUL I (ANUL I)

SEM I

UT1101	Fundamentele comunicării	6	2	1		Ex.
UJ1102	Limbajul jurnalistic I	7	0	2		Ex.
UJ1103	Gramatică normativă	6	0	2		Ex.
UJ1104	Operare PC	5	0	2		Ex.
UJ1105	Limba străină I	3,5	0	2		Ex.
UJ1106	Educație fizică	0	0	2		V.
	Curs opțional 1	5				
Număr total credite		32,5				

SEMESTRUL II (ANUL I)

SEM II

UJ1207	Fundamentele sistemului mass-media	5	0	2		Ex.
UJ1208	Limbajul jurnalistic II	5	0	2		Ex.
UJ1209	Sociologia mass-media	4	1	2		Ex.
UJ1210	Limba străină I	3,5	0	2		Ex.
UJ1211	Practica în instituții de presă	3	0	2		V.
UJ1212	Educație fizică	0	0	2		V.
	Atelier 1	5	0	4		V.
	Curs opțional 2	5				
Număr total credite		30,5				

0	1	2	3	4	5	6
SEMESTRUL I (ANUL II)						
SEM III						
UJ2113	Genuri jurnalistice I	5	0	2		Ex.
UJ2114	Jurnalism de investigație					
	Tehnici de colectare					
	a informațiilor	5	0	2		Ex.
UJ2115	Istoria presei	5	2	1		Ex.
UJ2116	Practica în instituții de presă	3	0	2		V.
UJ2117	Comunicare vizuală	4	2	1		Ex.
UJ2118	Limba străină I	3,5	0	2		Ex.
UJ2119	Educație fizică	0	0	2		V.
	Atelier 2	5	0	4		V.
	Curs opțional 3	5				
Număr total credite		35,5				

SEMESTRUL II (ANUL II)						
SEM IV						
UJ2220	Genuri jurnalistice II	5	0	2		Ex.
UJ2221	Legislația media	5	0	2		Ex.
UJ2222	Practica în instituții de presă	2	0	2		V.
UJ2223	Stilistică și mass-media	5	2	1		Ex.
UJ2224	Limba străină I	3,5	0	2		Ex.
UJ2225	Educație fizică	0	0	2		V.
	Atelier 3	5	0	4		V.
	Curs opțional 4	5				
Număr total credite		30,5				

SEMESTRUL I (ANUL III)						
SEM V						
UJ3126	etică și deontologie	5	0	2		Ex.
UJ3127	Internet și comunicare	5	2	1		Ex.
UJ3128	Practica în instituții de presă	4	0	2		V.
UJ3129	Semiotica media	6	2	1		Ex.
	Atelier 4	5	0	4		V.
	Curs opțional 5	5				
Număr total credite		30				

0	1	2	3	4	5	6
SEMESTRUL II (ANUL III)						
SEM VI						
UJ3230	Reportaj social – presa și actualitatea	6	2	1		Ex.
UJ3231	Analiza discursului mediatic	7	2	1		Ex.
UJ3232	Jurnalism și diplomatie	7	2	1		Ex.
	Atelier 5	5	0	4		V.
	Curs opțional 6	5				
Număr total credite		30				

Disciplinele opționale

Cod	Discipline	Credit	Nr.	Ore	Săpt.	Felul
		C	S	L		verific.
0	1	2	3	4	5	6

SEMESTRUL I (ANUL I)

SEM I

Discipline oferite pentru cursul opțional 1:

UJ1144	Tehnica cercetării științifice	5	2	1		Ex.
UJ1145	Limbă străină II	5	-	2		V
UJ1146	Mass-media, structuri și limbaje specifice	5	-	2		V

SEMESTRUL II (ANUL I)

SEM II

Discipline oferite pentru cursul opțional 2:

UJ1247	Filosofia comunicării	5	2	1		Ex.
UJ1248	Tehnici de obținere și selectare a informațiilor	5	2	1		V
UJ1249	Limbă străină II	5	-	2		V

0	1	2	3	4	5	6
---	---	---	---	---	---	---

SEMESTRUL I (ANUL II)**SEM III****Discipline oferite pentru cursul opțional 3:**

UJ2150	Globalizare și integrare europeană	5	2	1		Ex.
UJ2151	Publicistica scriitorilor români	5	2	1		V
UJ2152	Limbă străină II	5		2		V

SEMESTRUL II (ANUL II)**SEM IV****Discipline oferite pentru cursul opțional 4:**

UJ2253	Sociologia mass-media	5	1	2		Ex.
UJ2254	Istoria instituțiilor mediatice	5	2	1		Ex.
UJ2255	Limbă străină II	5		2		V

SEMESTRUL I (ANUL III)**SEM V****Discipline oferite pentru cursul opțional 5:**

UJ3156	Antropologie culturală	5	2	1		Ex.
UJ3157	Analiza discursului politic	5	2	1		V
UJ3158	Limbă străină II	5		1		V

SEMESTRUL II (ANUL III)**SEM VI****Discipline oferite pentru cursul opțional 6:**

UJ3259	Limbă străină II	5		2		V
UJ3260	Stiluri și școli de presă	5	2	1		V
UJ3261	Mass-media și politica	5	-	2		V

Discipline oferite în cadrul atelierelor (pentru toți anii, în fiecare semestru)

Cod	Discipline	Credit C	Nr. S	Ore L	Săpt.	Felul verific.
0	1	2	3	4	5	6
UJ2167	Radio I / atelier	5		4		V
UJ2168	TV I /atelier	5		4		V
UJ2169	Presă scrisă I / atelier	5		4		V
UJ2171	Design, grafică I/ atelier	5		4		V
UJ2172	Fotojurnalism și imagine I / atelier	5		4		V

Reprodus după cartea lui Marian Petcu (coordonator), *Cenzura în spațiul cultural românesc*, Editura Comunicare.ro, București, 2005, p. 108.

VI. Descrierea cursurilor (selectiv)

Atelier Radio

Obiectivele atelierului: Atelierul are ca prioritate familiarizarea studentului cu tehnicile de redactare, prezentare și editare specifice jurnalismului radio. De asemenea, atelierul radio urmărește inițierea studentului în practica jurnalismului radio, în realizarea emisiunii radio studentești “Studenti pe unde”, difuzată săptămânal la postul local CD Radio. În cadrul orelor “Atelierului radio”, vor fi organizate întâlniri cu jurnaliști radio profesioniști, studenților oferindu-li-se astfel posibilitatea de a dezbate anumite aspecte legate de specificul jurnalismului radio, cu profesioniștii din domeniu.

Tematica: Precizări terminologice specifice jurnalismului radio. Familiarizarea studenților cu emisiunea studentească “Studenti pe unde”. Stabilirea organigramei emisiunii. Etapele realizării unei emisiuni radio. Etapa de documentare. Modalități și tehnici de prezentare a programelor radio (elemente specifice legate de intonație, tonalitate etc). Modalități de redactare și de prezentare a știrilor. Modalități de realizare a interviului radio. Modalități de realizare a reportajului radio. Modalități de prezentare/ realizare a unui program radio. Întâlnire cu jurnaliști radio profesioniști din Cluj-Napoca. Discutarea și stabilirea temelor finale.

Comunicare vizuală

Obiectivele cursului: Cursul de *Comunicare vizuală* tratează o serie de teme menite să ducă la aprofundarea problemelor legate

de comunicarea vizuală, a percepției luminii, culorii, formelor și a limbajului artistic, precum și a principiilor de organizare care stau la baza comunicării vizuale. Se vor prezenta aspecte legate de teoria comunicării și specificitatea elementelor constitutive ale procesului de comunicare în cazul comunicării vizuale. Cursurile vor alterna cu vizite la Muzeul Național de Artă, monumente istorice amplasate în municipiu, la agenții de publicitate.

Tematica: Teoria comunicării vizuale. Caracteristici demografice și psihografice ale actorilor implicați în comunicare. Mediul de transmitere. Zgomotul specific în comunicarea vizuală. Evoluția formei artistice. Elementele artei. Linia. Forma. Evoluția formei artistice: valoarea, textura, culoarea. Planul/ cadrul pictural. Pozitiv, negativ. Principiile de organizare. Echilibru. Proportie. Dominanță. Mișcare. Economie. Armonie. Repetiție. Ritm. Varietate. Contrast. Echilibru. Limbajul vizual tridimensional. Modalități de receptare a unei sculpturi. Comunicarea vizuală în publicitate. Studii de caz. Comunicarea vizuală în presa scrisă. Design și formă. Studii de caz.

Genuri jurnalistice

Obiectivele cursului: Acest curs își propune familiarizarea studenților cu exigențele de elaborare a principalelor specii jurnalistice: știrea, interviul, reportajul, ancheta, reportajul social, recenzia, reportajul de investigație etc.

Tematica: Genurile jurnalistice – introducere. Știrea. Presa scrisă. Radio. Televiziune. Interviul. Presa scrisă. Radio. Televiziune. Reportajul. Presa scrisă. Radio. Televiziune. Documentarul. Presa scrisă. Radio. Televiziune. Ancheta. Presa scrisă. Radio. Televiziune. Editorialul. Presa scrisă. Radio. Televiziune. Comentariul. Presa scrisă. Radio. Televiziune. Activități practice. Dezbateri finale. Vor fi invitați jurnaliști din presa scrisă și audio-vizuală.

Internetul și comunicarea globală

Obiectivele cursului: Principalul obiectiv al cursului *Internetul și comunicarea globală* este de a aprofunda noțiunile legate de utilizarea Internetului în comunicare și de a identifica modul în care Internetul este o resursă și un suport media pentru diferite domenii. Dat fiind faptul că acest domeniu se dezvoltă într-un ritm foarte ridicat, cursul

își propune o explorare și up-datare a informațiilor legate de stadiul de dezvoltare și tendințele din domeniul comunicării mediate de calculator în cadrul Internetului.

Studentii vor identifica și utiliza cel puțin un instrument specific tehnologiilor comunicaționale, pentru a aprofunda o temă de interes (ex. lucrarea de diplomă). În redactarea materialului, vor utiliza mijloacele specifice pentru citarea surselor electronice.

Tematica: Mijloace comunicaționale interpersonale: e-mail-ul. Comunități online: forumul de discuții. Mijloace de comunicare "one to many": newsletterul, lista de distribuție, video conferința. Mijloacele comunicaționale în slujba democrației participative. Specificitatea interacțiunii în epoca globalizării. Imagine corporativă din perspectiva noilor tehnologii comunicațional-informaționale. Dezvoltarea și internaționalizarea comunicațiilor și a domeniilor media. Completarea bazei de date cu instituțiile media din România, prezente pe Internet. Utilizarea Internetului în educație. E-learning. Proprietatea intelectuală și copyright-ul. Perspective specifice rețelei Internet. Probleme sociale legate de utilizarea Internetului. Egalitatea șanselor și accesul la informație.

Istoria presei românești

Obiectivele cursului: Cursul de istorie a presei românești își propune să aducă în fața studenților câteva momente din fascinanta istorie a presei noastre. Ferindu-se de abordarea strict factologică, bazată exclusiv pe memorarea unor date sau a colaboratorilor la diverse publicații, cursul își propune ca, după un scurt istoric, în care să fie relevate condițiile care au dus la apariția primelor publicații în cele trei provincii românești, să treacă la o abordare tematică a celor două secole de presă românească. Vor fi puse astfel în valoare aspecte privind presa literară, umoristică, presa cu profil teatral și cinematografic, presa religioasă, presa sportivă, presa comunistă etc.

Tematica: Introducere. Valoarea și rolul istoric al presei. Importanța cunoașterii presei în mediul universitar, în special la facultățile cu profil jurnalistic. Opiniile unor savanți despre rolul și importanța presei, definită ca a patra putere în stat. Începuturile presei române. Primele încercări revuistice. Actul de naștere al presei române. Presa cultural-politică a generației de la 1848.

Presa românească între 1948-1989. Presa românească după Unirea Principatelor. *Concordia*. *Telegraful român*. Presa românească în intervalul 1866-1884. Importanța colaborării lui Eminescu la *Timpul*. Presa în ultimele decenii ale veacului trecut. Publicistica lui I. L. Caragiale. Marile reviste românești de la începutul secolului: *Viața Românească*, *Sămănătorul*, *Literatorul*, *Contemporanul* etc. Presa românească în perioada interbelică. *Gândirea* și „gândirismul”. Presa proletcultistă. *Iașul nou*, *Flacara*, *Gazeta literară* etc. Presa umoristică. *Ghinpele*, *Păcală*, *Cațavencu*, *Urzica*, *Șopârla*, *Ochiul soacrei*. Presa din anii dictaturii ceaușiste. Presa minorităților naționale. Presa cu profil militar.

Jurnalism de investigație

Obiectivele cursului: Cursul practic de *Jurnalism de investigație* are ca scop inițierea studentului, însușirea de către acesta a elementelor teoretice de bază și crearea competenței practice necesare exercitării profesiei de jurnalist de investigație. În același timp, cursul își propune inițierea studentului în deslușirea mecanismelor, fenomenelor și sistemelor complexe care fac obiectul acestei profesii, pentru abordarea în profunzime a acestora.

Tematica: Definiția jurnalismului de investigație. Identificarea subiectului anchetei. Pontul și zvonul. Subiectul primit, subiectul întâmplător, subiectul căutat. Planul de lucru. Verificarea preliminară. Exemple. Teme de discutat și realizat. Sursele de informare (I). Importanța și necesitatea surselor de informare în jurnalismul de investigație. Identificarea și racolarea surselor. Clasificări, exemplificări. Înțelegerea subiectului. Dosarul de presă. Tăietura din ziar. Folosirea Internetului. Teme, prezentare de site-uri. Cercetarea documentației. Acte originale, acte oficiale, declarații, înregistrări, citate etc. Lanțul de probe. Teme de realizat. Observația directă. Obligații și avantaje. Exemplificări, analize comparative. Investigația sub acoperire. Definiție. Exemple. Riscul investigației sub acoperire. Recomandări. Evaluarea. Harta ideilor. Inventarul surselor posibile. Demonstrații practice, exemplificări. Tema la subiectul autopropus. Interviu (I). Definiție extinsă. Pregătirea interviului. Reguli generale. Clasificări. Analize. Interviu (II). Interviu de confruntare. Importanța interviului de confruntare. Regie, tehnici,

tactici și reguli de urmat. Exemple. Tema de realizat. Redactarea. Contextualizarea. Organizarea documentelor. Reguli de construcție și redactare. Sfaturi practice specifice. Analize și exemple. Campania de presă. Criza de spațiu și de timp a jurnalistului de investigație. Etica profesională. Reguli de conduită specifice. Procese de presă. Exemplificări, analize.

Managementul mass-media

Obiectivele cursului: Prin intermediul acestui curs, studenții vor putea utiliza, într-o manieră sintetică, noțiunile de marketing și publicitate. Studenții vor învăța designul și conducerea propriei campanii publicitare. Cursul este unul interdisciplinar, implicând utilizarea unui arsenal mai vast de concepte, care se extind pe domenii precum psihologia cognitivă sau sociologia media.

Tematica: Forme speciale de publicitate; Efectele comunicării mediatice; Designul și managementul campaniei publicitare; Exerciții de creație și management publicitar.

Politici și afaceri publice

Obiectivele cursului: Prin intermediul acestui curs studenții vor afla modul în care studiul politicilor publice sintetizează temele importante în științele politice și alte științe sociale. Cursul urmărește dezvoltarea abilităților studenților de a analiza politicile publice și de a interpreta efectele lor.

Tematica: Politici publice; Afacerile publice și lobby; Modele de politici publice; Statul; Guvernul; Bunurile publice; Scopurile politicii publice; Logica politicii publice; Instrumente și obiective; Politici economice conjuncturale; Strategii ale politicii economice; Politici de ocupare; Educație; Politici în domeniul sănătății; Bunăstare.

Stilistică și mass-media

Obiectivele cursului: Conceput în prelungirea cursului de gramatică normativă, cursul dorește să propună un fel de “stilistică normativă”, foarte aproape de scriitura de presă. Prin cele 14 teme abordate, se oferă studenților posibilitatea de a cunoaște câteva aspecte infracționale ale stilului jurnalistic, precum și diverse procedee și metode pentru evitarea acestora.

Tematica: Ortografia și ortoepia siglelor. Limba română în reclame. Pleonasmul; Cacofonia; Repetiția; Argoul; Limba de lemn; Titlul jurnalistic; Ortografia cu *â* și *sunt*: între diversiune și disidență; Impactul cenzurii asupra libertății de exprimare; Punctuația în limba română; Cum ne semnăm articolele?; Plagiatul; Stilistica cenzurii; Topica. Definiția topicii. Încalcări ale regulilor topicii în presa actuală; Specificul stilului publicistic, în cadrul stilurilor funcționale ale limbii române.

Strategii promoționale

Obiectivele cursului: În cadrul cursului vor fi prezentate elemente practice legate de tehnicile de promovare a produselor și a serviciilor. Cursul va cuprinde demonstrații practice care vor implica activ studenții. Se va pune accent pe capacitatea și aptitudinile fiecăruia de a influența potențialul cumpărător prin tehnica de promovare adaptată pentru fiecare gen de produs sau serviciu în parte.

Tematica: Promovarea – moft sau necesitate; Comunicarea promoțională; Etapele promoției; Marca (brandul); Forța de impact; Tehnici curente de promovare; Susținere ATL; Manifestări promoționale; Dezvoltarea cultului pentru un anumit brand (fidelizare); Concluzii.

Tehnici digitale în practica jurnalistică

Obiectivele cursului: Principalul obiectiv este acela de a-i familiariza pe studenții jurnaliști cu noile tehnici informaționale folosite în comunicare. Cursul va introduce studenții în operarea calculatorului persoanl în mediul Windows. Pentru redactare va fi folosit pachetul Microsoft Office, accentul fiind pus pe utilizarea Microsoft Word. Prin folosirea e-mailului și a cercetării prin intermediul Internetului, studenții vor fi încurajați să utilizeze computerul în comunicarea interpersonală și în culegerea de date necesare în activitatea profesională.

Tematica: Recapitularea noțiunilor de bază Windows și meniurile *File*, *Edit*, *View* și *Insert* ale programului MS Word; Meniul *Format*; Introducerea noțiunii de stiluri. Crearea unor stiluri; Formatarea paginilor și lucrul cu stiluri; Introducerea meniului *Tools*; Meniul *Table*.

Tehnici de obținere și selectare a informației

Obiectivele cursului: Însușirea cunoștințelor fundamentale pentru profesia de jurnalist calificat. Informația de presă, tratarea informației, tipologia știrilor, editarea știrilor, deontologia de presă, cultura mass-media.

Tematica: Societate, comunicare, informație. Comunicarea de masă. Specificul informației de presă. Publicistica – mod de cunoaștere a vieții sociale. Schimbări tehnice în comunicarea umană. Sistemul mass-media. Profesia de jurnalist. Specializări jurnalistice. Limitele jurnalismului. Elemente de retorică jurnalistică. Textul jurnalistic. Stilul informării în masă. Opera jurnalistică. Limbajul uzual public. Evaluarea actualității. Culegerea și redactarea știrilor. Producția de știri. Valori informaționale. știre și părere. Știrea de agenție. Structura știrii. Tipuri de știri. “Lead”, sublead, “story”, “background”. Tehnici de realizare a știrilor de specialitate. Specificul știrilor în presa scrisă. Fapte, informații, relatări. Exactitatea informației și pluralismul opiniilor. Rectificarea informației. Dezmințirea. Specificul știrilor radiofonice. A asculta și a auzi. A vorbi și a spune. Scris-cititul la radio. Reportajul radiofonic. Radiodocumentarul. Specificul știrilor de televiziune. Mediu și mesaj. Scris-cititul mesajelor TV. Unghiul de vedere. Reportajul TV. Interviu TV. Documentarul. Reportajul de actualități. Editarea știrilor. Cercetarea efectelor de presă. Agenda setting. Informație și imagine de presă. Zvonurile. Jurnalismul public. Presa și opinia publică. Manipularea prin mass-media. Comunicarea internațională. Etica jurnalistică. Obiectivitate și partizanat în presă. Informare și dezinformare. Despre propagandă în presă. Informație și publicitate. Cultura mass-media. Cultura jurnalistică și cultura de masă. Presa culturală. Cultura divertismentului. Mass-media în perioada de tranziție în România.

Tehnica cercetării și a redactării textului științific

Obiectivele cursului: Fie că lucrează în presa scrisă sau în cea audiovizuală, jurnalistul nu face numai anchete, reportaje sau interviuri, ci „produce” și pagini sau emisiuni documentare despre diverse idei, evenimente sau obiective istorice. În asemenea situații, jurnalistul trebuie să adopte ipostaza omului de știință, adică să fie obiectiv, riguros și bine documentat. Or, o asemenea postură necesită

cunoașterea unor norme elementare privind tehnica cercetării, a elaborării și redactării unui text științific. Aceste norme sunt necesare și studenților, în timpul facultății, cu prilejul întocmirii unor lucrări pentru simpozioane și sesiuni științifice, lucrări de seminar, culminând cu redactarea lucrării de diplomă. În ce privește ultimul aspect, se știe că la fiecare examen de licență comisia a constatat că puține dintre lucrările susținute au fost ireproșabile sub aspectul normelor de redactare științifică (întocmirea notelor, a bibliografiei, reproducerea citatelor etc.).

Tematica: 1. Importanța cercetării științifice. Prezentarea principalelor lucrări românești și străine apărute în domeniu, inclusiv cartea lui Umberto Eco, intitulată *Cum se face o teză de licență*. Prezentarea temelor principale care vor fi abordate la curs. Exigențele cursului și ale seminarului. Probleme organizatorice. 2. Documentarea și informarea bibliografică. Importanța bibliografiei pentru o cercetare științifică. Bibliografiile *signalice* și bibliografiile *analitice*. Despre „științificitate” (în concepția lui Umberto Eco). 3. Utilizarea fișelor și cercetarea materialului. Fișa bibliografică și fișa de extras. Care sunt sursele unei lucrări științifice. Sursa de prima și de a doua mână. Cercetarea bibliografică. Cum se folosește biblioteca. Modestia științifică. 4. Planul general al unei lucrări științifice. Prefața sau postfața. Introducerea. Conținutul. Încheierea. Rezumatul. Bibliografia. Materialul ilustrativ. 5. Modalități de organizare a textului. Ordinea de prezentare a ideilor. Ordinea naturală. Organizarea pe axa temporală. Organizarea pe axa spațială. Ordinea importanței. Ordinea alfabetică. 6. Tehnici de dezvoltare a ideilor. Detalierea și exemplificarea. Definiția. Comparația și contrastul. Analogia. Clasificarea. Cauză - eveniment - efect. Analiza procesului. 7. Structura textului și stilul acestuia. Proprietatea. Claritatea. Concizia. Varietatea. Eficiența. Eufonia. Naturalitatea, expresivitatea, eleganța. Originalitatea. 8. Aparatul critic al unei lucrări științifice. Notele de subsol. La ce folosesc notele. Sistemul citat-notă. Sistemul autor-dată. Avertismente, capcane, uzanțe. Orgoliul științific. Prescurtările utilizate. Referințele la enciclopedii sau dicționare. Citatele din Biblie. 9. Indicele. Importanța indicelui în cercetare. Indicele de nume, de localități, de cuvinte, de expresii etc. Cum se redactează un indice.

VII. Descrierea specializării de masterat

1. **Denumirea specializării:** *Comunicarea mediatică în epoca globalizării*

2. **Forma de învățământ:** Zi

3. **Număr de locuri solicitate:** 15 locuri bugetate, 20 locuri cu taxă

4. **Conducători de doctorat din Universitate în domeniu:** Prof. univ. dr. Cseke Peter, Facultatea de Științe Politice și Administrative

5. **Catedrele din Universitate implicate:**

- Catedra de Studii Europene
- Catedra de Literatură universală
- Catedra de Jurnalism

6. **Universități / instituții din străinătate implicate pe baza unor acorduri:**

- Universitatea din Viena (Austria), Institutul de Romanistică, acord interuniversitar
- Universitatea din Ierusalim (Israel), acord interdepartamental
- Universite de Nantes (Franța), acord interdepartamental
- Jonkoping University (Suedia), acord interdepartamental
- State University of New York (SUA), acord interdepartamental

- Viadrina Universit t (Germania), acord interdepartamental
- Universitatea de Stat din Istanbul (acord interdepartamental)

7. Motivarea necesităţii specializării  i obiectivele:

Asa cum se  tie, ca urmare a Declarației de la Bologna, din 1999, semnată  i de România, începând cu anul academic 2005-2006, durata studiilor în  nv ţam ntul universitar se va reduce la trei ani. Având în vedere faptul că trei ani nu sunt suficien i pentru formarea unor autentici specialiști, se vor extinde următoarele forme de pregătire, repectiv *masteratul*  i *doctoratul*. Este foarte clar că, în viitor, ob inerea unei diplome de licență nu mai este at t de relevantă pentru un absolvent care dore te să se integreze în c mpul muncii, angajatorii interes ndu-se de studiile materiale  i de cele doctorale. Tinerii care vor să acced  la forma doctorală trebuie să știe că masteratul a devenit obligatoriu pentru înscrierea la doctorat.

Una din marile probleme care apar este aceea a găsirii unui conducător în specialitatea dorită. Pentru cei care vor să urmeze masteratul *Comunicarea mediatică în epoca globalizării* (care nu este un masterat voca ional, ci unul cu o puternică tentă teoretică, de cercetare),  ansele de a- i găsi acest conducător sunt oferite chiar de acest program masteral, unde sunt  ncadra i profesori care pot îndruma teze de doctorat. De asemenea, un alt avantaj al viitorilor masteranzi este că pot să  i publice lucrările elaborate în cadrul masteratului în reviste  tiin ifice sau de cultură (*Tribuna*, *Studia Ephemerides*, *Jurnalism & Comunicare*, *Reporter*), publica ii la care profesorii care sus in cursuri la acest materat sunt redactori-șefi sau membri în colegiile de redacție.

Noul program de masterat  i propune să dezvolte direcții de cercetare performantă, cu o amplă deschidere interdisciplinară, prin cercetarea fenomenului mediatic contemporan.

Curricula masteratului este g ndit  în a a fel, încât să transgreseze interesul local, devenind compatibil cu exigen ele europene, în vederea integrării României  n Uniunea Europeană. Fiecare disciplină deschide studenților c mpuri, direcții, teme  i subiecte de cercetare mai puțin sau deloc abordate în științele comunicării. Masteranzii

vor dobândi nu numai cunoștințele fundamentale în domeniile respective, ci și abilitățile necesare de cercetare (rigoarea textului științific, metodologia cercetării, evitarea plagiatului, folosirea informației de pe Internet), ceea ce le va asigura accesul la forma următoare de perfecționare – cea doctorală.

Prezența profesorilor străini, de la universitățile partenere, care vor susține în cadrul masteratului mai multe cursuri și seminarii, va spori relevanța științifică a cercetărilor propuse.

8. **Modul de finanțare:** bugetul Universității și taxe de studiu

9. **Modul de desfășurare a concursului de admitere:**

a. media generală a examenului de licență

b. un interviu pe baza unui proiect de cercetare

Nota finală este media aritmetică a celor două note obținute la punctele a și b. În caz de medie egală, departajarea se va face pe baza mediei de la bacaluareat.

10. **Responsabilul specializării:** Conf. univ. dr. Elena Abrudan
Tel. 0264-431505; Fax: 0264-431505

11. **Alte date relevante:** limbile de predare a cursurilor: română și engleză.

Cursurile și titularii acestora

1. *Probleme mediatice în perioada războiului rece* (prof. univ. dr. **Ștefan Borbély**, Facultatea de Litere).
2. *Jurnalism central și regional* (prof. univ. dr. **Mircea Popa**, Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia).
3. *Tehnici de comunicare* (conf. univ. dr. **Alina Pamfil**, Facultatea de Psihologie și Științele Educației).
4. *Retorică jurnalistică* (prof. univ. dr. **Vistian Goia**, Facultatea de Litere).
5. *Structuri etice în jurnalismul contemporan* (prof. univ. dr. **Teodor Vidam**, Universitatea Tehnică, Cluj-Napoca).
6. *Comunicarea simbolică* (conf. univ. dr. **Elena Abrudan**, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării).

7. *Cultura media în societatea modernă și postmodernă* (conf. univ. dr. **Ion Maxim Danciu**, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării).
8. *Retorica manipulării* (prof. univ. dr. **Aurel Sasu**, Institutul de Lingvistică și Istorie Literară „Sextil Pușcariu”).
9. *Stiluri și școli de presă în epoca modernă* (prof. univ. dr. **Ilie Rad**, Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării).
10. *Antropologie literară* (prof. univ. dr. **Ovidiu Pecican**, Facultatea de Studii Europene).

Desen reprodus după cartea lui Marian Petcu (coordonator), *Cenzura în spațiul cultural românesc*, Editura Comunicare.ro, București, 2005, p. 108.

VIII. Activitatea științifică a cadrelor didactice (începând cu anul 1993)

Conf. univ. dr. ELENA ABRUDAN

1. Cărți științifice (monografii, ediții critice etc.)

1.d. Studii științifice publicate în edituri avizate de CNCSIS:

1. *Tehnici de comunicare scrisă și orală*, Editura Echinox, 2001
2. *Literatura rusă. Proza contemporană*, Editura Echinox, 2001
3. *Structuri mitice în proza contemporană*, Editura Casa Cărții de Știință, 2004
4. *Mit și semnificație în proza rusă*, Editura Casa Cărții de Știință, 2004
5. *Cinghiz Aitmatov sau adevărul vieții*, Editura Casa Cărții de Știință, 2005

3. Publicații în reviste științifice

3.b. indexate (total sau parțial), prin rezumate, în baze de date internaționale:

1. *Modelele trecutului*, în *Studia Universitatis Babes-Bolyai*, seria *Theologia orthodoxă*, vol. 1-2, 2004

3.c. avizate CNCSIS

1. *Mit-Basm-Poveste*, în *Tomis*, 2005, p. 42-46
2. *Arhetipul lumii de dincolo*, în *Contemporanul*, 2005, p.13,38
3. *Vi. Makanin – O lume tunel*, în *ProSaeculum*, 2005, p. 63-67
4. *Luntrea lui Caron*, în *Tomis*, 2005, p. 104-109

5. *The exigensis of the cultural journalism*, în *Studia Universitatis Babes-Bolyai*, seria *Ephemerides*, dec. 2005, p. 39-46
6. *Portret de grup sau viziunea postmodernă a istoriei*, în *Steaua*, nr. 9/2004, p. 56-58.

4. Comunicări la conferințe (congrese) științifice internaționale publicate în volume cu lucrări in extenso:

4.a. conferințe:

1. *Mith and signficance in Russian Literature*, în *Jornadas Andaluzas de Eslavistica*, 2004, p.183-185
2. *The image of post-communist society*, în *Post-Communist Cultures and Societies*, 2005, p. 99-108

4.b. comunicări orale

1. *Structuri mitice în proza contemporană*, Naukova spadcina profesora S.V. Semcinskogo i sucasna philologia, 2001, p. 8-13.
3. *Motive persane*, Serghei Esenin. Centenar, 1997, p. 169-175
4. *Aspecte ale mitului*, 50 de ani. Limbi slave moderne, în *Romanoslavica*, 2000
5. *Proza lui A. S. Puskin. A.S. Pușkin-200*, în *Filologie rusă*, 2000, p. 48-53

5. Comunicări la conferințe (congrese) științifice naționale publicate în volume cu lucrări in extenso

5.b. comunicări orale

1. *The exigensis of the cultural jurnalism*, în *George Barițiu – cetățean al lumii*, în *Studia Universitatis Babes-Bolyai, Ephemerides*, 2005, p. 39-45
2. *Cevengur – O utopie imposibilă*, Platonov–Nabokov, în *Tribuna*, nr. 25-28, 1999.

8. Lucrări științifice citate

8.b în reviste neindexate ISI:

1. *Cărțile clujenilor*, în *Adevărul de Cluj*, 2004, 24.06. p. 5
2. *Cronică de lectură*, în *Viața noastră* (Israel), 2004.24.06, p. 12
3. *Dicționar ilustrat, Clujul literar*, 2005, p. 7.

Cărți de Elena Abrudan

11. Membru în asociații profesionale, științifice și culturale

11.a. naționale

Societatea Culturală „Lucian Blaga”; Asociația de Literatură Generală și Comparată din România; Membru în colectivul de redacție al revistei *Studia Universitatis Babes-Bolyai*, seria *Ephemerides*.

17. Organizare de manifestări științifice

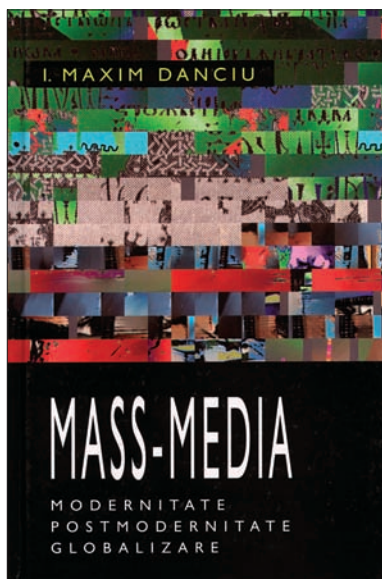
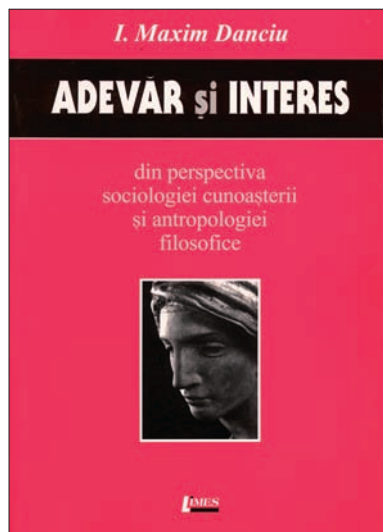
17. a. naționale:

1. Abrudan Elena, *Rolul publicității în jurnalismul specializat*, Simpozion național cu participare internațională, „*Presa scrisă românească – trecut, prezent, perspective*”, 25-26 nov. 2005.
2. Abrudan Elena, *Exigențele jurnalismului cultural*, Colocviu național cu participare internațională „*George Bariț*”, 12-14 oct. 2005, Cluj-Napoca, secțiunea de la Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării, Departamentul de Jurnalism.
3. Abrudan Elena, *The postmodern philosophy of existence in post-communist society*, Work-shop „*Post-Communist Cultures and Societies*”, Cluj-Napoca, 17-19 aprilie, 2005.
4. Abrudan Elena, *Intertextualitate mitică și literară* – Conferința națională „*Lingua Pax*”, București, 13-15 mai 2004 .
5. Abrudan Elena, *Andrei Platonov. Cevengur – o utopie imposibilă*, Simpozion național „*Platonov – Nabokov*”, Cluj-Napoca, 1999.

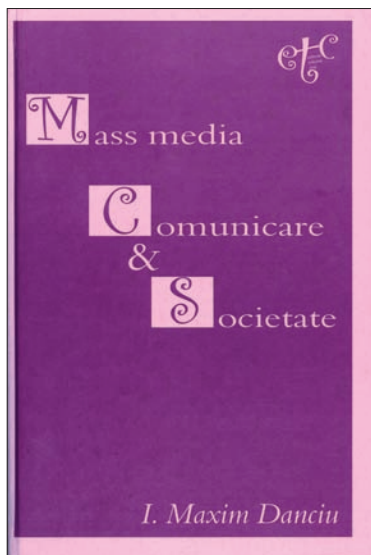
Conf. univ. dr. ION MAXIM DANCIU

I. Volume:

1. *Partea și întregul. Liniamente în antropologia filosofică românească*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1994.
2. *În scorbura din oglindă. Teme și prefigurări în filosofia românească*, Oradea, Editura Cogito, 1997.
3. *Adevăr și interes din perspectiva sociologiei cunoașterii și a antropologiei filosofice*, Cluj, Editura Limes, 2001.
4. *Mass-media – comunicare și societate*, Cluj-Napoca, Editura Tribuna, 2003.
5. *Mass-media. Modernitate, postmodernitate, globalizare*, Cluj-Napoca, Editura Tribuna, 2005.

Cărți de Ion Maxim Danciu

II. În lucrări colective:

1. „Eugeniu Speranția și interesul estetic“, postfață la Eugeniu Speranția, *Contemplație și creație estetică*, ediție de Mircea Muthu, Cluj-Napoca, Centrul de Studii Transilvane, Fundația Culturală Română, 1997.
2. *Prefață* la George Em. Marica, *Filosofia bunului simț*, ediție I.M. Danciu și Virgil Leon, Cluj-Napoca, Centrul de Studii Transilvane, Fundația Culturală Română, 1998.
3. „Mass-media și jurnalismul românesc în perioada de tranziție (1990-2002)“, în *Curente și tendințe în jurnalismul contemporan*, volum îngrijit de R. Cesereanu, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2003.
4. „Perspectiva antropologică“, în Traian Vedinaș, *Proiecte și paradigme în gândirea socială românească*, Cluj, Editura Diotima & Argonaut, 2004.
5. Argument și coordonare: *Tribuna 120. Studii*, Cluj-Napoca, Editura Tribuna, 2004.
6. *Răspunderi culturale*, în *Jurnalismul cultural în actualitate*, coordonator Ilie Rad, Cluj-Napoca. Editura Tribuna, 2005.

III. STUDII:

1. „Eugeniu Sperantia și sociologia axiologică, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Philosophia*, 2, 1993.
2. „P.P. Negulescu despre creativitatea culturală“, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Philosophia*, 1994.
3. „Eugeniu Sperantia și dinamica umanului“, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Philosophia*, 2, 1995.
4. „Sociologie și antropologie la Eugeniu Sperantia“, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Philosophia*, 2, 1995.
5. „Mass-media și opinia publică, în *Aletheia*, nr. 6, 1996.
6. „Mass media – comunicare și societate“, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Ephemerides*, 1, 1996.
7. „Problematica sociologiei cunoașterii în gândirea lui Tudor Vianu“, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Philosophia*, XLI, 1996.
8. „Rațiune și practică socială. 1. Despre ideologie“, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Politica*, XLI, nr. 1, 1996.
9. „Agenția de presă în sistemul mass-media“, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Ephemerides*, XLII, nr. 1, 1997.
10. „Sociologia culturii și sociologia cunoașterii în perspectivă antropologică“, în *Aletheia*, nr. 7, 1997.
11. „Problematica filosofică a subiectului cunoscător. Procesul cunoașterii în realizarea umană, în *Discobolul*, serie nouă, anul II, nr. 2, 1997.
12. „Preliminarii teoretice la o filosofie a interesului. I. Despre interes ca problemă filosofică“, în *Aletheia*, nr. 8, 1997.
13. „La socio-anthropologie d'Eugeniu Sperantia“, în *Transylvanian Review*, vol. VII, nr. 1, Spring, 1998.
14. „Preliminarii teoretice la o filosofie a interesului. II. Accente variabile ale interesului“, în *Aletheia*, nr. 9, 1998.
15. „Critica sociologiei cunoașterii la Karl R. Popper“, în *Discobolul*, serie nouă, anul III, nr. 9, 1998.
16. *Universul știrilor*, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Ephemerides*, XLIV, I, 1999.
17. „Europa ca stare de spirit“, în *Caietele Tranziției* (SISEC), an II, nr. 2-3, 1998.

18. „Informația și știrea“, în *Reporter*, anul I, nr. 1, 1999.
19. „Adevăr și interes. Perspectivă antropologică“, în *Aletheia*, nr. 10, 1999.
20. „Europe as a Frame of Mind“, în *Transylvanian Review*, vol. IX, nr. 1., 2, 1000.
21. „Adevăr și interes. Perspectiva praxiologică, în *Aletheia*, nr. 10, 1999.
22. „The Copyright in Fine Arts and Arhitecture in Romania“, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Ephemerides*, XLV, 1, 2000.
23. „Adevărul ca proces al cunoașterii“, în *Aletheia*, nr. 12, 2002 și nr. 13, 2002.
24. „Mass-media și jurnalismul românesc în perioada de tranziție (1990-2002), în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Sociologie*, nr. 1-2, 2002.
25. „Profesie, calificare și vocație în jurnalism“, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai, Ephemerides*, XLIX, 1, 2004.
26. „Mass Media. Modernity, Postmodernity, Globalization, în *Studia Universitatis Babeș-Bolyai*, L, 2, 2005.

Asist. univ. drd. ANDREEA MOGOȘ

1. Cărți (monografii, ediții critice, publicistică)

1.e publicate în edituri din România

- 2003 – lucrare în vol. colectiv *Curente și tendințe în jurnalismul contemporan*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2003 – *Alteritatea ca reprezentare mediatică*, p. 175-181
- 2005 – lucrare în vol. colectiv *PR trend*, Editura Accent, Cluj-Napoca, 2005 – *Ipostaze ale mesajului publicitar în contextul comunicării interculturale*, p. 93-99

3. Publicații în reviste

3.c științifice avizate CNCSIS

- 2003 – *Revista Transilvană de Studii Administrative* (nr.1(9)/2003) – *Cultura secretului, inamic al accesului la informațiile publice*, p. 173-178

3.d alte publicaţii

- 1999 – *Studia Universitatis Babeş-Bolyai – Ephemerides* (nr.1) – *Imaginea electorală a lui Petre Roman în afişe (1990-1999)*, p. 107-118
- 2000 – *Revista Tribuna*, nr. 21-24, iunie 2000 – *Strategii de deturnare a informaţiilor - războaiele iugoslave*
- 2000 – *Studia Universitatis Babeş-Bolyai – Ephemerides* (nr.1) – *Elemente de ritual religios în naţionalismul populist al lui Gh. Funar*, p. 131-138
- 2001 – *Studia Universitatis Babeş-Bolyai – Ephemerides* (nr.1) – *Reprezentări mediatice ale minerilor în cotidienele româneşti (1990, 1991, 1999)*, p. 73-96
- 2002 – *Texte ale studenţilor rromi* (editat şi coordonat de Andreea Mogoş şi George Anghelcev), *Centrul de Resurse pentru Diversitate Etnoculturală şi Civitas*, Cluj
- 2002 – *Studia Universitatis Babeş-Bolyai – Ephemerides* (nr.1) – *Reprezentări sociale ale alterităţii în presa scrisă românească – 2001*, p. 43-66
- 2002 – *Studia Universitatis Babeş-Bolyai – Politica* (nr.1) – *Actori în teatrul terorii – terorişti şi victime, politicieni şi mass-media*, p. 81-88
- 2003 – *Studia Universitatis Babeş-Bolyai – Sociologie* (nr. 1-2) – *Funcţiile sociale ale umorului în cadrul grupului*, p. 61-66
- 2004 – *Studia Universitatis Babeş-Bolyai – Ephemerides* (nr.1) – *Fetele terorii – 11 martie 2004 în imagini*
- 2005 – *Studia Universitatis Babeş-Bolyai – Ephemerides* (nr.1) – *Le message publicitaire dans l'enjeu de la communication interculturelle*

6. Participări la conferinţe şi simpozioane**6.b naţionale cu participare internaţională**

- octombrie 2003 – *Curente şi tendinţe în jurnalismul contemporan*, Cluj-Napoca, organizator: Departamentul de Jurnalism al Facultăţii de Ştiinţe Politice şi Administrative
- octombrie 2005 – *Presa românească postdecembristă şi integrarea europeană*, Sibiu, organizator: Facultatea de Jurnalistică, Universitatea “Lucian Blaga” Sibiu

11. Membru în asociații profesionale, științifice și culturale

11.a naționale

- Centrul pentru Jurnalism, Comunicare și Parteneriat Social

13. Burse și stagii de cercetare și de pregătire

13.b internaționale

- 2000 – stagiul de pregătire în Biroul de Presă al *Misiunii Landului Baden- Württemberg pe lângă Uniunea Europeană* (Bruxelles, Belgia) – o lună
- 2003 – bursă de cercetare la *Université de Nantes* (Franța), oferită de Ministerul Educației și Cercetării, prin ONBSS (4 luni)
- 2004 – bursă doctorală la *Université de Paris 8* (Franța), oferită de Guvernul francez (4 luni)
- 2005 – bursă doctorală la *Université de Paris 8* (Franța), oferită de Guvernul francez (4 luni)

14. Participări la școli de vară

14.b internaționale

- 1999 – “*Rolul jurnaliștilor în redarea conflictelor*” (Strasbourg, Franța), organizator: Transeuropeennes
- 2002 – “*Peoples, Cultures, and Hatred in the New World Order: Lessons of the September 11, 2001*” (St. Petersburg, Russia), organizator: HESP Budapest

15. Cadru didactic asociat. Invitat în proiecte de colaborare

15.a. la instituții din străinătate

- 1999 și 2001 – Visiting professor la *Department Information et Communication*, Université de Nantes (Franța), în cadrul Programului Erasmus/Socrates
- 2003 – Visiting professor la *Faculté des Lettres, Langues et Sciences Humaines*, Université d’Angers (Franța)
- 2004 – Visiting professor la *Department Information et Communication*, Université de Nantes (Franța), predare curs *Comunicare interculturală*

20. Organizarea de activități extracuriculare cu studenții

- octombrie 2003 – expoziție foto a studenților Cătălin Abagiu și Călin Ilea, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Amfiteatrul *Woodrow Wilson*
- noiembrie 2004 – expoziție foto a studenților Raul Ștef și Călin Ilea, Opera Română Cluj
- noiembrie 2004 – seară de film documentar, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Amfiteatrul *Woodrow Wilson*

Asist. univ. drd. MIHAELA MUREȘAN

2. Capitole din cărți sau volume colective**2.a. în țară**

1. În volumul *Curente și tendințe în jurnalismul contemporan*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2003, studiul intitulat *Noi tendințe în presa pamfletară*;
2. În volumul *Schimbări în Europa, schimbări în mass-media*, coordonat de prof. univ. dr. Ilie Rad, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2004, studiul intitulat *Greșeli de limbaj în presa contemporană*;
3. În volumul *Simpozion comemorativ Liviu Rusu-100*, texte reunite și editate de Vasile Voia, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2004, studiul intitulat *Liviu Rusu-cercetări psihologice: actualitate și fundament*.

3. Publicații în reviste**3.c. științifice avizate CNCSIS**

1. În revista *Excelsior*, anul XI, nr. 15, Cluj-Napoca, 2002, studiul intitulat *Porecele la români*;
2. În revista *Excelsior*, anul XII, nr. 16, Cluj-Napoca, 2003, studiul intitulat *Accentul în flexiunea nominală*;
3. În revista *Studia Ephemerides*, anul XLVII, 2003, studiul intitulat *Limbajul, esență a comunicării și principalele sale funcții*.

3.d. alte publicații în țară

1. Recenzarea unor cărți cu profil jurnalistic și comunicațional, recenzii care au fost publicate în revista *Piața literară*, în perioada septembrie-decembrie 2002;
2. Recenzii publicate în revista *Tibiscus*, în perioada februarie-martie 1999.

Asist. univ. drd. CRISTINA NISTOR

3. Publicații în reviste-

1. 2004 – capitolul *Acoperirea mediatică a situațiilor de criză*, în volumul *Schimbări în Europa, schimbări în mass-media*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2004.
2. 2003 – prefața la volumul *Istoria radio-televiziunii*, publicată de Institutul European Iași.
3. 2001-2002: articole și prezentare de carte în săptămânalul *Piața literară*, Cluj-Napoca: “Mass-media și democrația”, “Radio Management”, “Deontologia Mass-media”, “Mass-media în țările balcanice”, “Dialog cu Pușcaș”, “Dialog cu Tănase”.
4. 2000-2002: traduceri în publicația universitară *Reporter*, Cluj-Napoca.
5. 1998-2000: știri, interviuri și reportaje publicate în revista studențească *Altfel*, Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca, România.

6. Participări la conferințe și simpozioane

1. decembrie 2005 - Participare la Conferința Convenției Organizațiilor de Media din România, organizată de Centrul de Jurnalism Independent și de Agenția de Monitorizare a Presei din București. Tema conferinței: *Copy right sau copy paste?*
2. noiembrie 2005 - Cluj-Napoca, România: Simpozionul național cu participare internațională “Presa scrisă – trecut, prezent și perspective”; susținerea comunicării cu titlul *Mass-media cucerită de marile trusturi*
3. octombrie 2005 - Participare la Simpozionul Național al Școlilor de Jurnalistică din România; Sibiu, România; tema *Mass media și Uniunea Europeană*. Susținerea lucrării cu titlul *Presa minorităților etnice din România în contextul aderării la U.E.*
4. septembrie 2005 - Visiting lecture la Universitatea Internațională de Vară de la Ede, Olanda. Susținerea lucrărilor *Sistemul mass-media din România, după căderea comunismului și Aspecte ale presei minorității Roma din România*

5. iunie 2005 - Participare la Conferința Universității din New York, SUA, organizată la Sarajevo, Bosnia-Herțegovina. Tema prezentată: *Sistemul mass-media din România, în anii 2000*.
6. aprilie 2004 - vizită didactică efectuată în cadrul programului Erasmus-Socrates, la Universitatea din Nantes, Franța; prelegerea cu titlul "Le radio en Roumanie post-communiste"
7. iulie 2003 - Cluj-Napoca, Universitatea "Babeș-Bolyai", Școala Internațională de vară, ediția 2003 - prezentare de film;
8. mai 2003 - vizită didactică efectuată în cadrul programului universitar Erasmus-Socrates, la Universitatea din Nantes, Franța; participare la discuții vizând jurnalismul radio și proiecte studențești;
9. aprilie 2003 - participare la Simpozionul național al Școlilor de Jurnalistică din România; Sibiu, România;
10. octombrie 2002 - Cluj-Napoca, România: Simpozionul național cu participare internațională "Curenți și tendințe în jurnalismul contemporan"; susținerea comunicării cu titlul *Funcțiile mass-mediei în relația cu politica*;
11. august 2002 - Drianovo, Bulgaria: Academia de vară organizată de Fundația Konrad Adenauer, Sofia; susținerea comunicării cu titlul *Istoria relațiilor româno-bulgare*;

12. Premii și distincții (științifice, educaționale, alte distincții)

1. 2000 - Riga (Letonia): Certificat de absolvire a seminarului "Investigative Journalism on line", organizat de Centrul European de Jurnalistică (E.J.C.);
2. 2000 - Aix En Provence (Franța): Certificat de absolvire a Universității de vară "La Nouvelle Economie", organizată în cadrul Universității din Provence;
3. 2000 - Certificat de absolvire a seminarului de "Journalism on line", organizat de Centrul European de Jurnalistică (E.J.C.); Cluj-Napoca, România.

Prof. univ.dr. ILIE RAD

1. Lucrări publicate în volume

1. *Peregrin prin Europa. File de jurnal: Viena, Praga, Varșovia, Budapesta.* Cuvânt înainte de Constantin Ciopraga, membru al Academiei Române, Editura Didactică și Pedagogică R. A., București, 1998 (colecția „Akademos”).
2. *Memorialistica de război în literatura română*, Editura Augusta, Timișoara, 1999.
3. *Stilistică și mass-media. Aspecte ale experienței jurnalistice.* Prefață de Prof. univ. dr. G. Gruică, Editura Excelsior, Cluj-Napoca, 1999.
4. *Aron Pumnul (1818-1866)*, Editura Fundației Culturale Române – Centrul de Studii Transilvane, Cluj-Napoca, 2002.
5. *La un ceai cu Ștefan J. Fay*, Institutul European, Iași, 2003.
6. *De la Moscova la New York. Note de drum din Federația Rusă și fragmente de jurnal american.* Prefață de Mircea Popa, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2005.

2. Capitole din cărți sau volume colective

2.a. în țară

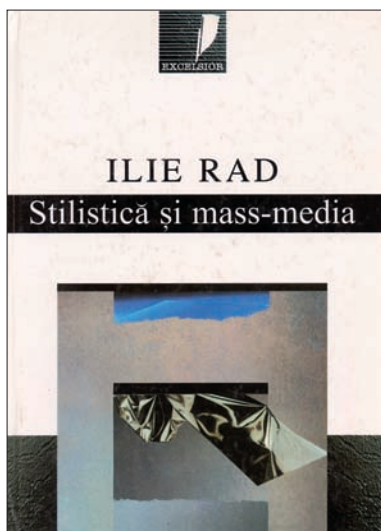
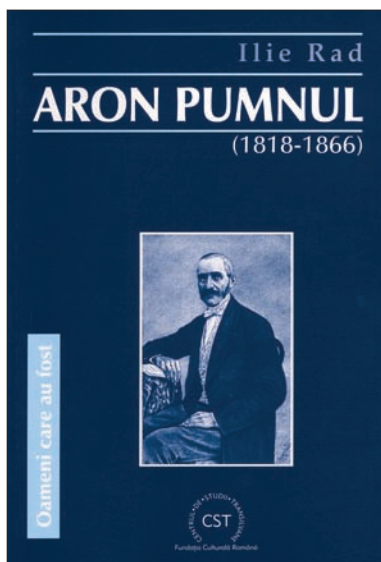
1. *Dicționarul scriitorilor români.* Coordonare și revizie științifică: Mircea Zăciu, Marian Papahagi, Aurel Sasu;
Volumul I, A–C, Editura Fundației Culturale Române, București, 1995. Volumul include 28 de articole, despre următorii scriitori: Ion Acsan, Ștefan Agopian, Ion Al-George, Vasile Al-George, Simion Alterescu, Ion Apetroaie, Constantin Argintaru, Anca Balaci, Dumitru Bălăeț, Florin Bănescu, George Boitor, Virgil Brădățeanu, Petre Bucșa, George Buznea, Olga Caba, Viorel Cacoveanu, Ștefan Cazimir, Emilia Căldăraru, Liviu Călin, Mihail Celarianu, Doina Cetea, Iosif Cheie–Pantea, Constantin Chiriță, Romulus Cioflec, Dimitrie Ciurezu, Constantin Crișan, Constantin Cubleşan, Doina Curticăpeanu.
 În *volumul II, D–L*, Editura Fundației Culturale Române, București, 1998, sunt incluse articole despre următorii scriitori: George Demetru-Pan, Valentin Deșliu, Mihai Diaconescu, Romulus

Dianu, Ovidiu Drimba, George Dorul Dumitrescu, B. Elvin, Vasile Fanache, Ştefan J. Fay, A. M. Frenkian, V. Em. Galan, Petru Mihai Gorcea, Ioan Grigorescu, Călin Gruia, Stelian Gruia, Romulus Guga, Ilie Guţan, Dumitru Ignea, Iorgu Iordan, Alexandru Jar, I. D. Lăudat.

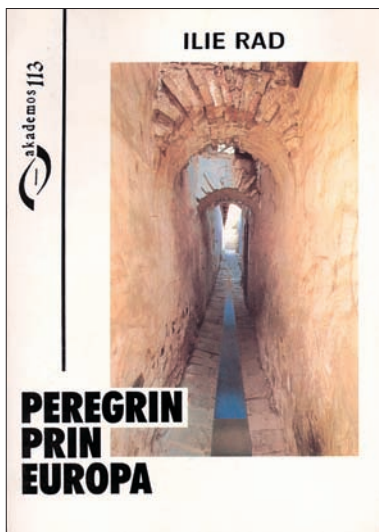
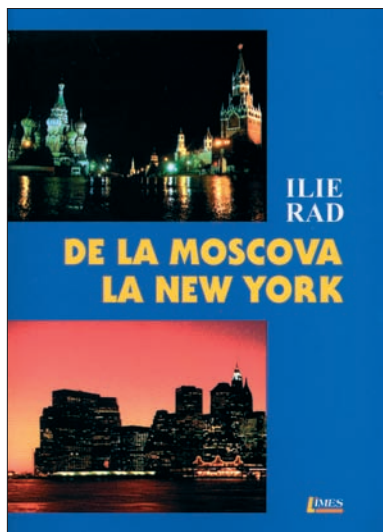
Volumul III, M-Q, Editura Albatros, Bucureşti, 2001: Toma George Maioreescu, Dumitru Manoileanu, Valentina Marin Curticeanu, Tudor Măinescu, Nicolae-Paul Mihail, Aurel Mihale, Vasile Militaru, Alexandru Mitru, Nicolae Motoc, George Muntean, Aurel-Dragoş Munteanu, George Munteanu, I. D. Muşat, Leonida Neamţu, Tatiana Nicolescu, Mihai Novicov, Constantin Olariu, Lucia Olteanu, Vintilă Paraschivescu, Florin Mihai Petrescu, Grigore Popa.

Volumul IV, R-Z, Editura Albatros, Bucureşti, 2002: Liviu Rusu, Tudor Dumitru Savu, Gavril Scridon, Lascăr Sebastian, Vasile Spiridonică, Cella Serghi, Mircea Sântimbreanu, Nicolae Stoica de Haţeg, Octavian Şireagu, Viorel Ştirbu, Elena Tacciu, Ilie Tănăsache, Nicolae Tăutu, Eugen Teodoru, Ştefan Tita, Chiril Tricolici, Constantin Turturică, Haralambie Ţugui, Nicolae Velea, Nestor Vornicescu, Ion Zamfirescu, A. L. Zissu.

2. *Pagini transilvane*, volum editat de revista *Steaua* şi Redacţia Publicaţiilor pentru Străinătate, 1993 (volumul conţine studiul *Memorialistica războiului de reîntregire a neamului, 1916-1918*);
3. D. D. Roşca, *Atitudini*. Interviuuri, studii şi evocări, articole. Selecţie şi organizare, argument şi note – Călina Mare. Îngrijirea interviurilor proprii – Cornel Pop, Editura Didactică şi Pedagogică, R. A., Bucureşti, 1995 (volumul conţine interviul următor cu D. D. Roşca: "Eu îmi trăiesc oarecum ideile, fie că e vorba de idei pe care le accept, fie de idei pe care le resping", p. 50-53);
4. 1848. *Blajul şi amintirea revoluţiei*, Blaj, 1998;
5. *Manual de jurnalism*, vol. II. Coordonator: Mihai Coman, Editura Polirom, Iaşi, 1999 (ediţia a II-a, 2001);
6. Geo Bogza, *Rânduri către tineri scriitori ardeleni*. (Scrisori şi telegrame trimise de Geo Bogza lui Teofil Răchiţeanu, Ilie Rad şi Viorel Mureşan, în anii 1973-1991). O carte gândită şi realizată de Ilie Rad, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2003;

Cărți de Ilie Rad

7. *Simpozion comemorativ Liviu Rusu – 100*. Texte reunite și editate de Vasile Voia, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 2004;
8. *Meridian Bлага*, 5. Tom 1 - Literatură, Editura Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca, 2005;
9. Cella Serghi, *Interviuri*. Cu douăsprezece scrisori inedite către Ilie Rad. Ediție îngrijită, prefată și notă asupra ediției de Ilie Rad, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2005;
10. Ilie Rad (coordonator), *Jurnalismul cultural în actualitate*, Editura Tribuna, Cluj-Napoca, 2005;
11. Edgar Papu, *Interviuri*. Cu nouă scrisori inedite către Ilie Rad. Prefată și notă asupra ediției de Ilie Rad. Ediție îngrijită de Ilie Rad și Grațian Cormoș, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2005.

3. Publicații în reviste

3.e. alte publicații în străinătate

A tipărit următoarele cinci studii în publicația americană *Perspectives in Higher Education Reform*

1. *Some Features of Academic Research in Romania*, vol. 7 (Edited by Emporia State University, Emporia, Kansas, 1998), p. 53-58;

2. *The „Stylistics” of Censorship*, vol. 8 (Edited by Russell J. Meyer, Emporia State University, Emporia, Kansas, 1999), p. 84-93;
3. *Memoirs of Mircea Eliade: Under the Sign of the Equinox*, vol. 9 (Edited by Russell J. Meyer, University of Southern Colorado, Pueblo, Colorado, 2000), p. 234-239;
4. *From Teaching in Romanian Towards Teaching in English at Babeş-Bolyai University*, vol. 11 (Edited by Russell J. Meyer, assisted by David Keplinger, University of Southern Colorado, Pueblo, Colorado, 2000), p. 238-241,
5. În anul 2002 a apărut, în aceeaşi serie, eseul *America Before and After September 11 Through the Eyes of a Romanian Journalist*.

În urma participării sale recente la seminarul internațional **„Transformationsprozesse der Bildschirm-Medien in West- und (Süd-) Osteuropa”**, care a avut loc la Universitatea Europeană Viadrina din Frankfurt pe Oder, comunicarea prezentată cu acest prilej (*Romanian Television Before and After 1989. A Case Study*) va fi publicată într-un volum colectiv, la Editura Peter Lang din Frankfurt pe Main, sub redacția prof. univ. dr. Eckhard Höfner, de la Universitatea Europeană Viadrina.

Ilie Rad a colaborat la două enciclopedii de prestigiu, publicate de Fitzroy Dearborn Publishers din Chicago (SUA), după cum urmează: *Encyclopedia of the Developing World* (2005); colaborare cu un articol despre România; *Encyclopedia of the World Minorities* (2005); colaborare cu un articol despre Republica Moldova.

Prof. univ. dr. CSEKE PÉTER

1. Cărți (monografii, ediții critice, publicistică etc.)

1.e. publicate în edituri din România

1. 2005 *Jöjjön el a mi időnk*. Esszék, tanulmányok, dokumentumok. Ed. Pallas-Akadémia Könyvkiadó, Csíkszereda, p. 280
2. 2004 *László Dezső emlékezete 1904-2004*. Ed. Polis Kiadó, Kolozsvár, p. 360
3. 2003 *Tizenegyek*. Egy antológia elő- és utóélete (1923-2003). Ed. Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár, p. 272

4. 2003 *Paradigmaváltó erdélyi törekvések*. Kisebbségi létértelmezések. Ed. Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár, p. 344
5. 2001 *Tényirodalom – szociográfia*. Ed. Erdélyi Tankönyvtanács, Kolozsvár, p. 184
6. 1997 *Metaforától az élet felé*. Kisebbségi értelmiség – kisebbségi nyilvánosság. Tanulmányok (1987-1997). Ed. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest – Kolozsvár, p. 244
7. 1995 *Vigyázó torony*. Beszélgetések Debreczeni Lászlóval. Ed. Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, p. 192
8. 1995 *Lehet – nem lehet?* Kisebbségi létértelmezések (1937-1987). Ed. Mentor, Marosvásárhely, 258 p.
9. 1994 *Korfordulós újesztendő. Szociográfiai riportok*. Ed. Erdélyi Gondolat Könyvkiadó, Székelyudvarhely, p. 104

1.f. Cărţi (monografii, volume de studii, volume de eseuri şi publicistică) publicate în Ungaria

- 2003 *Időrobbanás*. Egy szellemi útkeresés műhelytörténetéből. Ed. Széphalom Könyvműhely, Budapest, p. 264
- 2000 *Horváth István és az erdélyi népi irodalmi irányzat*. Ed. Balassi Kiadó, Budapest, p. 244
- 2000 *Láthatatlan emlékművek*. Erdélyi variációk nyelv és lélek szövetségére (1970–2000). Ed. Felsőmagyarország Kiadó, Miskolc, p. 290
- 1993 *Hazatérő szavak*. Szociográfiai riportok. Ed. Püski, Budapest, p. 422.

2. Capitole din cărţi sau volume colective

2.a. în ţară (în limba maghiară, română, germană, engleză)

- 2005 *József Attila erdélyi kapcsolatai*. In vol.: *Ha eljönél. József Attila a Korunkban*. Coord. Kántor Lajos. Ed. Komp-Press-Korunk Baráti Társaság, p. 381-393.
- 2005 *Egy feledésbe merült Horváth István-versről*. In vol.: Balázs Sándor: *Kiáltó Szó. Volt egyszer egy szamizdat*. Ed. Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár, p. 251-255.
- 2005 *Az igazmondás pireneusi magaslatán*. In vol.: *Szívszakadásig. In memoriam Szabó Gyula*. Ed. Hargita Kiadóhivatal. Csíkszereda, p. 13-31.

- 2004 *Holtában is élő Kalotaszegi Múzeumház*. In vol.: *Sztánai Napok 2004*. Coord. Szabó Zsolt. Ed. Szentimrei Alapítvány, Kolozsvár–Sztána, p. 43-55.
- 2004 *Egy kisebbségi életmodell megteremtője*. In vol.: *László Dezső emlékezete*. Coord. Cseke Péter. Ed. Polis Kiadó, Kolozsvár, p. 43-57.
- 2004 *A magyar nyelvű mezőgazdasági irodalom Romániában (1919-1989)*. In vol.: *Adalékok az EGE – EMGE – RMGE 150 éves történetéhez*. Coord. Farkas Zoltán. Ed. Erdélyi Gazda Kiadó, Kolozsvár, p. 213-227.
- 2001 *Balázs Ferenc*. In vol.: *Erdélyi panteon* (Eseuri privind istoria culturii din Transilvania). Coord. Jánosházy György. Ed. Mentor, Tg-Mureș, p. 105-110.
- 2001 Jancsó Béla. In: op. cit., p. 120-126;
- 2001 Szerkezeti arányok, műfaji rendezőelvek az erdélyi faluszociográfiákban. In: Kriza János Néprajzi Társaság Évkönyve 9. Coord. Keszeg Vilmos. Ed. Kriza János Néprajzi Társaság, Cluj-Napoca, p. 177-194.
- 2001 *Balázs Ferenc-relevanciák*. In: *Szép apostoli élet*. Coord. Dán Tibor Kálmán. Ed. Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület – Romániai Magyar Népiskolai Társaság, Cluj-Napoca, p. 24-32.
- 2000 *A romániai magyar sajtó történetének előmunkálatai*. In vol.: *A Magyar Újságírók Romániai Egyesületének évkönyve 1999*. Coord. Ágoston Hugó és Ambrus Attila. Ed. MÚRE, Sepsiszentgyörgy, p. 156-163.
- 1999 *Tudományművelés – egyetem nélkül (1919-1940)*. In vol.: *125 éves a kolozsvári egyetem. A Babeș-Bolyai Tudományegyetem Magyar tagozatán 1997. november 21-én tartott emlékülés előadásai*. Coord. Cseke Péter és Hauer Melinda, Ed. Komp-Press Kiadó, Kolozsvár, p. 25-32.
- 1997 *Cultivarea științelor – fără universitate*. In vol.: *Cumpăna – 4. Antologia revistei de cultură* Korunk. Coord. Horváth Andor, Kántor Lajos. Ed. Komp-Press Kiadó, Cluj-Napoca, p. 267-275.
- 1997 *Egyházi és vallásos sajtó – kisebbségben*. In vol.: *Újságíró évkönyv 1997*. Coord. Szabó Zsolt. Ed. MÚRE, Kolozsvár – Marosvásárhely, p. 67-76.

- 1997 *Balázs Ferenc világtávlatot átfogó mészköi tekintete*. In vol.: *Balázs Ferenc Emlékkönyv*. Coord. Dáné Tibor Kálmán. Ed. EMKE – Romániai Magyar Népfőiskolai Társaság, Kolozsvár, p. 40-45.
- 1996 *Poporanism*. In vol.: *Cumpăna – 3. Antologia revistei de cultură Korunk*. Coord. Horváth Andor, Kántor Lajos. Ed. Komp-Press Kiadó, Cluj-Napoca, p. 258-260.
- 1996 *Originality on a Universal Scale*. In vol.: *Render. Anthology of Korunk (1990-1995)*. Coord. Horváth Andor, Kántor Lajos, Selyem Zsuzsa. Ed. Komp-Press Kiadó, Cluj-Napoca, p. 118-122.
- 1995 *Egyetemi szintű magyar újságíróképzés Kolozsvárt*. In vol.: *Újságíró évkönyv 1995*. Coord. Szabó Zsolt. Ed. MÚRE, Kolozsvár – Marosvásárhely, p. 11-22.
- 1995 *(Auto)ironie în spirit nealterat*. In vol.: *Cumpăna – 2. Antologia revistei Korunk*. Coord. Kántor Lajos, Makár Júlia, Salat Levente. Ed. Komp-Press Kiadó, Cluj-Napoca, p. 275-278.
- 1994 *Vom rămâne stigmatizați?* In vol.: *Cumpăna – 1. Antologia revistei de cultură Korunk*. Coord. Kántor Lajos, Salat Levente. Ed. Komp-Press Kiadó, Cluj-Napoca, p. 286-296.

2.b. în străinătate (Ungaria, Germania, Olanda)

- 2005 *„Hálát kell adnom a kisebbségi sorsnak”*. Gáll Ernő kisebbségi létértelmezéseiről, két tételben. In vol.: *Nemzetiség és felelősség. Írások Gáll Ernő emlékére*. Coord. Földes György, Gálfalvi Zsolt. Ed. Napvilág Kiadó, Budapest, p. 333-344.
- 2005 *A sztánai tűzhely*. In vol.: *Kiáltó Szó. Kós Károly emlékezete*. Coord. Dávid Gyula. Ed. Nap Kiadó, Budapest, p. 32-38.
- 2005 *Kakas és Pelikán*. Op. cit., p. 257-259.
- 2005 *Toronyépítők, toronyvigyázók. Kós Károly és Debreczeni László*. In vol.: *Toronyvigyázó. Debreczeni László műhelye*. Coord. Sas Péter. Ed. Mundus Magyar Egyetemi Kiadó, Budapest, p. 287-291.
- 2005 *Debreczeni László vallomásai*. Op. cit., p. 389-397.
- *László Dezső az Erdélyi Fiatalok körében*. In vol.: *ILIA. Írások 70. születésnapjára*. Ed. Bába Kiadó, Szeged, p. 234-258.
- 2004 *A kisebbségi sajtónyilvánosság korlátozása Romániában (1919-1989). Történeti vázlat és cenzúra-tipológiai vizsgálat*. In

- vol.: *Hatalom és kultúra II*. Coord. Jankovics József, Nyerges Judit. Ed. Nemzetközi Magyarságtudományi Társaság, Budapest, p. 1085-1101.
- 2004 *Otthonosság és illetékesség*. In vol.: *A magyar irodalom szolgálatában. Írások Pomogáts Béláról*. Coord. Beke György. Ed. KÖZDOK, Budapest, 334-346.
 - 2003 *Dsida Jenő és az Erdélyi Fiatalok*. In vol.: *Írások Dsida Jenőről és költészetéről*. Coord. Lisztóczy László. Ed. Dsida Jenő Baráti Kör, Eger, p. 131-144.
 - 2002 *Az írói szociográfia elmélete és gyakorlata*. In vol.: *Egy műfaj válsága?* Coord. Oláh János. Ed. Magyar Napló, Budapest, p. 12-41.
 - 2002 *Németh László két erdélyi szellemtársa* In vol.: „Magyarság és Európa” – Németh László irodalmi vitái. Coord. Serfőző Simon. Ed. Bíbor Kiadó, Miskolc, p. 136-141.
 - 2002 *Az erdélyi falukutatás műhelyei a harmincas években*. In vol.: *A falukutatás fénykora (1930-1937)*. Coord. Pölöskei Ferenc. Ed. Országos Pedagógiai Könyvtár és Múzeum, Budapest, p. 224-237.
 - 2002 *Enciklopédikus erdélyi hungarológia (A hetvenöt éves Beke György öt életideje)*. In vol.: *A hűség vallomásai. Megemlékezés Beke György hetvenötödik születésnapján a Budapesti Székely Házban*. Coord. Pomogáts Béla. Ed. KÖZDOK, Budapest, p. 112-128.
 - 2001 *A nemzetiségi távlatok kérdéséről*. In: *Mérleg és számvetés*. Coord. Tabajdi Csaba. Ed. Codex Print Kft., Budapest, p. 239-241.
 - 2001 *Németh László és Jancsó Béla*. In: *Németh László Emlékkönyv*. Coord. Monostori Imre, Olasz Sándor. Ed. Németh László Társaság – Tiszatáj Alapítvány, Szeged, p. 135-145.
 - 2000 *Öncsonkító irodalom?* In vol.: *Irodalmi nemzet? Hagyományok, kérdések, távlatok az ezredfordulón*. Coord. Serfőző Simon. Ed. Tokaji Íróklub Egyesület, Miskolc, p. 269-273.
 - 2000 *Két otthon – Jancsó Adrienne 1947-es levele*. In vol.: *Kulcsok Kolozsvárhoz*. Coord. Kántor Lajos. Ed. Korunk Baráti Társaság – Mozaik Kiadó, Kolozsvár–Szeged, p. 248-252.
 - 1999 *Botschaft der Jahrtausendwende*. In vol.: *Siebenbürgen Magie einer Kulturlandschaft*. Coord. Hajdú Farkas-Zoltán, Kántor Lajos, Kovács Kiss Gyöngy. Heidelberg, p. 115-118.

- 1998 *Létértelmezések kisebbségi helyzetben*. In vol.: *Századunk kihívásai – a magyar irodalom válaszai. Az 1997. évi tokaji írótábor tanácskozása*. Coord. Serfőző Simon. Ed. Tokaji Írótábor Egyesület, Miskolc, p. 105-114.
- 1998 *Az unitarizmus szerepe Szabédi László indulásában*. In vol.: *Szabédi napjai*. Coord. Cseke Péter. Ed. Komp-Press – Anyanyelvi Konferencia, Kolozsvár–Budapest, p. 148-161.
- 1998 *Keresztény erkölcs és kisebbségi ifjúságnevelés a két világháború közötti Erdélyben*. In vol.: *A magyar művelődés és a kereszténység. A IV. Nemzetközi Hungarológiai Kongresszus előadásai. Róma–Nápoly, 1996. Szeptember 9-14.* Coord. Jankovics József, Monok István, Nyerges Judit. Ed. Nemzetközi Magyar Filológiai Társaság – Scripta Rt., Budapest – Szeged, p. 1842-1850.
- 1996 *Tudományművelés – egyetem nélkül (1919-1940)*. In vol.: *1000 éves a magyar iskola. Az erdélyi magyar felsőoktatás évszázadai*. Emlékkönyv. Coord. Faragó József, Incze Miklós, Katona Szabó István. Ed. Bolyai Egyetem Barátainak Egyesülete – Bolyai Egyetemért Alapítvány, Budapest, p. 38-47.
- 1996 *Népi irodalomszemlélet az ezredvégen*. In vol.: *Az irodalmi köztudat dilemmái. Irodalomértelmezés, értékelés, közvetítés. Az 1995. évi tokaji írótábor tanácskozása*. Coord. Serfőző Simon. Ed. Tokaji Írótábor Egyesület, Budapest – Miskolc, p. 114-120.
- 1995 *A talpon maradás esélyei*. In vol.: *Sokszemközt. Emigráns és otthon élő erdélyi magyarok dialógusa*. Coord. Dávid Gyula, Veress Zoltán. Erdélyi Könyv Egylet, Stockholm, p. 118-130.
- 1994 *Jancsó Béla-redivivus*. In vol.: *Feltáratlan értékek a magyar irodalomban – Az ELTE Magyar Irodalomtörténeti Intézete és az MTA Irodalomtudományi Intézete 1993. november 25-26-i tudományos konferenciájának előadásai*. Coord. Szabó B. István. Ed. Anonymus Kiadó, Budapest, p. 341-352.

3. Publicații în reviste

3.c. științifice avizate CNCSIS

- 2006 *Északi fény Erdélyben*. Korunk, 1, p. 95-98.
- 2005 *József Attila erdélyi kapcsolatai*. Korunk, 3, p. 41-51.

- 2005 *Glatz Ferenc műveinek fogalmi hálójá*. Korunk, 6, p. 58-64.
- 2005 *Három könyvről*. Korunk, 7, p. 127-132.
- 2004 *Megoldást hoz-e az egységesülő Európa?* Korunk, 1, p. 120-124.
- 2004 *Vallasek Júlia sajtótörténeti esszéi*. Korunk, 2, p. 121-122.
- 2004 *László Dezső az Erdélyi Fiatalok körében*. Korunk, 7, p. 75-85.
- 2004 *Napkelet (1920-1922)*. Korunk, 8, p. 126-127.
- 2004 *Erdélyi magyarok – francia földön*. Korunk, 11, p. 48-54.
- 2002 *Honnan jövünk, hová érkezünk?* Korunk, 6, p. 42-50.
- 2002 *A kisebbségi sajtókorlátozás Romániában*. Korunk, 9, p. 112-117.
- 2001 *Időrobbanás?* Korunk, 2, p. 24-30.
- 2001 *Németh László és Jancsó Béla*. Korunk, 5, p. 61-68.
- 2001 *Otthonosság és illetékesség. Pomogáts Béla Erdély-képe*. Korunk, 11, p. 29-35.
- 2000 *Az Erdélyi Fiatalok vitája a székely autonómia-tervezetről*. Korunk, 1, p. 126-131.
- 2000 *Húsz év a kétezerből. Szélgjegyzetek Nagy Gáspár verseskönyvéhez*. Korunk, 12, p. 111-123.
- 1999 *Hitvalló erdélyi pedagógus elődök nevelési rendszere*. Korunk, 10, p. 103-110.
- 1999 *Két otthon. 1947-es Jancsó Adrienne-levél, Kolozsvárra*. Korunk, 12, p. 87-92.
- 1997 *Az Erdélyi Fiatalok szerepe a kisebbségi értelmiségnevelésben II. Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények*, 1, p. 23-36.
- 1997 *László Dezső kisebbségi nemzetkritikája*. Korunk, 6, p. 45-58.
- 1996 *Paradigmaváltás egy “analógia nélküli” korban*. Korunk, 2, p.16-21.
- 1996 *“Irodalomirányítás”: 1947-1989*. Korunk, 4, p. 12-20.
- 1996 *Az Erdélyi Fiatalok szerepe a kisebbségi értelmiségnevelésben I. Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények*, 2, p. 121-138.
- 1996 *Tudományművelés – egyetem nélkül*. Korunk, 9, p. 77-84.
- 1995 *Az új tárgyiasságtól a Korunk népi realizmusáig*. Nyelv- és Irodalomtudományi Közlemények, 39, 1, p. 15-28.
- 1995 *Népiség – populizmus – nacionalizmus az ezredvégen*. Korunk, 4, p. 95-102.

- 1995 *A talpon maradás esélyei*. Korunk, 5, p. 22-31.
- 1995 *Az unitarizmus szerepe Szabédi László indulásában*. Korunk, 6, p. 59-66.
- 1995 *A népiség ezredvégi üzenete*. Korunk, 12, p. 52-55.
- 1993 *Áldozatok és/vagy haszonélvezők?* Korunk, 10, p. 94-100.
- 1993 *Az egyetemessel mért eredetiség ösztönzése*. Korunk, 1, p. 52-56.
- 1993 *Intézményteremtő stratégiák*. Korunk, 4, p. 3-4.
- 1993 *Romlatlan szellemet őrző (ön)íronia*. Korunk, 7, p. 74-76.
- 3.d. alte publicații în țară (în limba maghiară și română)**
- 2006 *Székely népballadák – fejedelmi palástban (Buday György könyvművészetének világhírneve 1937-ben)*. Székelyföld, 1, p. 366-387.
- 2006 *Megcenzúrázott írások: Jancsó Béla: Kosztolányi Dezső*. Helikon, 1, p. 5.
- 2005 *Elődeim kezét fogom, az ő munkájukat folytatom (In memoriam László Gyula)*. Székelyföld, 2, p. 128-132.
- 2005 *József Attila, a „félig székely”*. Székelyföld, 7, 54-72.
- 2005 *Szabó Gyula kopjafája*. Helikon, 19, p. 4-5.
- 2005 *Gyalu-napok Etéden. In memoriam Gelu Păteanu (1925-1995)*. Helikon, 18, p. 18.
- 2005 *Egy „Arany-nyár” története. Jancsó Béla és Buday György levelezéséből*. Helikon, 16, p. 4-7.
- 2004 *Legkeletibb Nyugat – legnyugatibb Kelet*. Székelyföld, 2, p. 49-70.
- 2004 *Kakas és pelikán. Kós Károly levelei a Mundus Kiadónál*. Helikon, 16, p. 4-5.
- 2004 *Aki felénk jön az időből (László Dezső)*. Székelyföld, 2, p. 50-76.
- 2004 *Professzorok professzora (László Gyula)*. Keresztény Magvető, 1, p. 67-71.
- 2003 *Bözüdi-déző (születésének kilencvenedik évfordulóján)*. Székelyföld, 6, p. 75-86.
- 2003 *Eljön a mi időnk is Erdélyben (Tamási Áron amerikai levelei Jancsó Bélának)*. Székelyföld, 8, p. 63-90.

- 2002 *A csíksomlyói székely népfőiskolák működése a Csíki Lapok 1940–1944 közötti évfolyamainak tükrében*. Székelyföld, 12, 69-96.
 - 2002 *Múzsák és erények jegyében*. Keresztény Magvető, 1, p. 149-153.
 - 2002 *Enciklopédikus erdélyi hungarológia*. Székelyföld, 8, p. 142-153.
 - 2001 *Omló partok gátkötői (Németh László, Jancsó Béla, Tamási Áron)*. Székelyföld, 9, p. 66-94.
 - 2001 *Balázs Ferenc-relevanciák*. Helikon, 17, p. 4-5.
 - 2001 *Németh László și Jancsó Béla*. Apostrof, 10, p. 20-21.
 - 2000 *Alapok és tervek*. A Hét, 8, p. 5.
 - 1998 *“Îndrumarea literaturii”: 1947-1989*. Studia Universitatis Babeș-Bolyai – Ephemerides, 1, p. 57-66.
 - 1997 *Revista “Erdélyi Fiatalok” și problema naționalismului*. Studia Universitatis Babeș-Bolyai – Ephemerides, 1, p. 81-88.
 - 1997 *Egy szellemiség utóélete*. Helikon, 12, p. 1-4.
 - 1995 *Létértelmezések – kisebbségi helyzetben*. A Hét, 36, p. 8-10.
 - 1996 *Egyházi és vallásos sajtó – kisebbségben*. Református Szemle, 2, p. 123-128.
 - 1996 *Oglinda psihologiei poporului român. Incursiune în atelierul unei mari antreprize*. Tribuna, 20, p. 1-7.
 - 1996 *“Népünknek elitté kell válnia”*. Helikon, 7, p. 22-23.
 - 1996 *Schimbare de paradigmă într-o epocă fără analogie*. Studia Universitatis Babeș-Bolyai – Ephemerides, 1, p. 57-65.
 - 1995 *Spectator [Krenner Miklós] kisebbségi sajtóképe*. A Hét, 26, p. 38.
 - 1995 *Structura presei minoritare din România în viziunea lui Spectator [Krenner Miklós]*. Reporter, 1, 63-66.
- 3.e. alte publicații în străinătate (Ungaria)**
- 2006 *Álom egy kolozsvári Solveig-házról*. Kortárs (Budapest), 1, p. 47-64.
 - 2005 *Európába, toronyiránt*. Új Forrás (Tatabánya), 1, p. 71-79.
 - 2005 *Az igazmondás pireneusi magaslátán. In memoriam Szabó Gyula (1930-2004)*. Kortárs (Budapest), 2, p. 119-128.

- 2005 *Kakas és pelikán – Kós Károly levelei a Mundus Kiadónál*. Új Horizont (Veszprém), 1, p. 84-88.
- 2005 „Hálát kell adnom a kisebbségi sorsnak”. Gáll Ernő kisebbségi létértelmezéseiről, két tételben. Forrás (Kecskemét), 9, p. 75-82.
- 2005 *József Attila és a kolozsvári Jancsó-fivérek*. Új Dunatáj (Szekszárd), 4, 41-63.
- 2004 *Toronyépítők, toronyvigyázók – Kós Károly és Debreczeni László*. Új Horizont (Miskolc), 1, p. 58-62.
- 2004 *Kisebbségi életmodell teremtője*. Forrás (Kecskemét), 10, p. 47-56.
- 2004 *Benedek Elek és a Tizenegyek*. Duna-part (Budapest), 1, p. 44-48.
- 2002 *A tényfeltárás műhelyei a két világháború közötti Erdélyben*. Tiszatáj (Szeged), 1, p. 61-73.
- 2002 *Omló partok gátkötői (Németh László – Jancsó Béla – Tamási Áron)*. Kortárs (Budapest), 1, p.36-47.
- 2002 *Termékeny barangolások (Beke György)*. Új Horizont (Veszprém), 4, p. 45-48.
- 2002 *Erdélyre nyíló világtávlat*. Forrás (Kecskemét), 5, p. 71-93.
- 2002 *Enciklopédikus erdélyi hungarológia (Beke György)*. Hitel (Budapest), 8, p. 25-35.
- 2001 *Egy megírásra váró szintézis (Erdélyi magyar szellemi élet a két háború között)*. Forrás (Kecskemét), 2, p. 84-90.
- 2001 *Tényszemlélet és műfajtipológia. Tény, érték, kommunikáció*. Magyar Média, 3, p. 36-48.
- 2001 *Levélportré, történelmi mélynyomással*. ÚjForrás (Tatabánya), 5, p. 66-70.
- 2001 *Otthonteremtő kisebbségi életstratégiák – I.* Hitel (Budapest), 11, p. 58-65.
- 2001 *Otthonteremtő kisebbségi életstratégiák – II.* Hitel (Budapest), 12, p. 42-51.
- 2001 *Tényszemlélet és műfajtipologia (Looking the Facts and the Typology of the Genre)*. Magyar Média (Budapest), 3, p. 36-48.
- 2001 *Kós Károly kisebbségi életstratégiája*. Tiszatáj (Szeged), 8, p. 67-73.
- 2000 *A sztánai tűzhely*. Forrás (Kecskemét), 2, p. 61-67.

- 2000 *Bartók Béla reánk sugárzó arca*. Honismeret (Budapest), 2, p. 44-51.
- 2000 *Kisbaconba vezető utak*. Honismeret (Budapest), 4, p. 70-76.
- 2000 *Öncsonkító irodalom? Új Forrás* (Tatabánya), 6, p. 49-54.
- 2000 *Magyar írók tragédiája 1929-ben*. Új Forrás (Tatabánya), 9, p. 67-79.
- 2000 *Tóbiás Áronnal – az együttgondolkodás asztalánál*. Hevesi Szemle (Eger), 10, p. 38-42.
- 2000 *Leletmentés*. Nyelvünk és Kultúránk (Budapest), 111, p. 41-46.
- 2000 *Professzorok professzora* (László Gyuláról). Nyelvünk és Kultúránk (Budapest), 112, p. 36-38.
- 2000 *A sajtótörténet-írás eredményei és gondjai Erdélyben*. Magyar Média (Budapest), 1, p. 80-84
- 1999 *A Kalotaszegi Múzeumház kapujában*. Honismeret (Budapest), 3, p. 77-82.
- 1999 *A romániai magyar sajtó történetének előmunkálatai*. Nyelvünk és Kultúránk (Budapest), 105, p. 6-12.
- 1998 *Szerepcsökkenés vagy funkcióváltás?* Magyar Napló (Budapest), 2, p. 40-43.
- 1998 *Létértelmezés – kisebbségi helyzetben*. LIMES (Kaposvár), 4, p. 225-230.
- 1997 *Balázs Ferenc világtávlatot átfogó tekintete*. Nyelvünk és Kultúránk (Budapest), 98, p. 16-19.
- 1997 *“Hívő szívvel modernnek lenni és magyarnak maradni”*. Jegyzetek a kisebbségi életmodellben gondolkodó László Dezsőről. Hitel (Budapest), 7, p. 44-56.
- 1996 *Az új tárgyiasságtól a Korunk népi realizmusáig*. Kortárs (Budapest), 3, p. 82-91.
- 1996 *“Neve már-már Erdéllyel jelentett egyet”*. Nyelvünk és Kultúránk (Budapest), 92-93, p. 55-60.

Reproducere din lucrarea Aureliei Lăpușan, *Genurile presei*, University Press, Constanța, 2002, p. 196.

Conf. univ. dr. SZABÓ ZSOLT

1. Cărți (monografii, ediții critice, publicistică etc.)

1.e. Publicate în țară

1. *Szentimrei Jenő élete és munkássága. Kismonográfia (Viața și activitatea publicistului clujean SZ. J. Micromonografie). Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár 2002. 148 p.*
2. *Kulturális újságírás. Szinkrón és diakrón elemek az erdélyi magyar sajtóban. (Jurnalism cultural. Aspecte sincronice și diacronice în presa maghiară din Ardeal). Egyetemi jegyzet. (Curs universitar pt. anul III., sem. I.). Kolozsvár, 2002. 124 p.*
3. *Benedek Elek irodalmi levelezése 1921-1929. I. 1921-1925 (Corespondența literară a scriitorului Benedek Elek între anii 1921-1929. vol. I. 1921-1929),* Bukarest, Kriterion Könyvkiadó 1979 (București. Ed. Kriterion 1979) 385 (388) p. (Seria Scriitori maghiari din România) (Studiu introductiv p. 5-15: culegerea, selectarea și îngrijirea textelor p. 17-302; adnotări p. 303-367; indice de nume, de loc p. 368-386.)
4. *idem vol. II. 1925-1928.* 1984. 460 (464) p. (Studiu introductiv p. 5-15; culegerea, selectarea și îngrijirea textelor p. 17-338; adnotări p. 339-435; indice p. 436-461.)
5. *idem vol. III. 1928-1929.* 1991. 447 (452) p. (Studiu introductiv p. 5-29; culegerea, selectarea și îngrijirea textelor p. 31-324; adnotări p. 316-416; indice 417-448.)
6. *idem vol. IV. 1921-1929.* 2002. 303 (304) p. (Studiu introductiv p. 5-15; culegerea, selectarea și îngrijirea textelor p. 15-162, 221-283; adnotări p. 167-220; indice 284-302.)

2. Capitole din cărți sau volume colective

2.a în țară

1. *Erdélyi magyar szótörténeti tár. Dicționar istoric al lexicului maghiar din Transilvania.* (Materialul cules și îngrijit de Szabó T. Attila, în colaborare cu...) vol IV. Editura Kriterion, București, 1984. A fost cooptat în colectiv începând cu anul 1976, de la redactarea cuvintelor de la litera Gö-). Lucrarea laureată cu Premiul Academiei Române "Timotei Cipariu"

2. idem vol. V. Editura Kriterion Akademiai Bucureşti – Budapesta, 1993.
3. idem vol. VI. ibidem, 1993
4. idem vol. VII. ibidem, 1995
5. idem vol. VIII. ibidem, 1996
7. *Romániai magyar ki kicsoda 1997 (Enciclopedia personalităţilor maghiare din România – whos who maghiarilor din R.)* Editura Scriptum Oradea – U.D.M.R. 750 p. Cca 20% din materialul publicat, culegerea, redactarea şi verificarea datelor publicate în enciclopedie)
8. *A politikus Kós Károly. Mellékletekkel* (Levél a balázsfalvi gyűlésről. Az Erdélyi Néppárt programja 1921) (*Politicianul Kós Károly. Documente: Scrisoarea din Blaj din anul 1912. Programul partidului popular maghiar din Ardeal din anul 1921*) In Kós Károly egyetemessége. Tg. Mureş 1995, p. 56-67. Ed. a II-a Tinivar Cluj, 1996, p. 56-67.
10. *Visszapillantó (Retrospectiva presei maghiare culturale din Ardeal de după 1990)*. In Újságíró évkönyv 1995, p. 68-71.
11. *Sajtóvita Tamási Áron első regényéről (Recepţia primului roman al lui T.A. în presa maghiară)*. In Újságíró évkönyv 1997, p. 180-188.
12. *Töprengjünk együtt. (În căutarea soluţiilor)*. In A közművelődés szolgálatában, 1998, p. 13.
13. *Ünnepek és hétköznapiak (Festivităţi şi activităţi zilnice)*. In A közművelődés szolgálatában, 1998, p. 15.
14. *A politikus Kós Károly példája (K.K. – despre organizatorul vieţii politice)*. A közművelődés szolgálatában, 1998, p. 49.
15. *Előszó. Vorwort (Din relaţiile interetnice maghiaro-săseşti în pesa culturală interbelică.)* In Kettős tükörben. Im Doppelspiegel. (În oglinda dublă). Művelődés, 1999, p. 3-4.
16. *Tájvédelem, műemlékvédelem és társadalom – a Sztána-völgyi regionális fejlesztés lehetséges alapja (Societatea, protecţia peisajului şi a patrimoniului construit în Valea Stanei – baza potenţială a dezvoltării regionale)* – coautor. In Tuşnad 2000. Fundaţia Transilvania Trust. Cluj, p. 203-209.
17. *Societatea, protecţia peisajului şi a patrimoniului construit*. Material prezentat la concursul Premiul Peisaj al României. Faza

- națională. Programul de cercetare și conștientizare a valorilor, relații cu organizații non-guvernamentale.
18. Sensibilizare, educație, participarea publicului. Aprilie 2000. A câștigat faza națională, la cererea Ministerului Culturii s-a prelucrat materialul și în lb. engleză, vezi sub nr. 19.
 19. *Society, Protection of Landscap and Architectural Heritage of the Stana Valley. Base Potential for a Regional Development*. (Material înaintat pentru Ministerul Culturii în vederea prezentării la faza internațională în Strassbourg, mai 2000).
 20. *A közművelődés igénye. (Dorința unei culturi sociologice)* In *A kibontakozás igézete* 2000, p. 5.
 21. *Balázs Ferenc példája. (Despre publicistica lui Balázs Ferenc)* In *Balázs Ferenc száz éve. A kolozsvári emlékülésen elhangzott előadások*) Cluj-Napoca, 2001, p. 9-10.
 22. *Presa culturală maghiară clujeană. Declin sau o posibilă reînnoire? Curente și tendințe în jurnalismul contemporan*. Îngrij. Ruxandra Cesereanu. Ed. Limes Cluj-Napoca, 2003, p. 231-234.
 23. *Presa maghiară din România după 1989 – curente și tendințe*. În *Ilie Rad (coord.): Schimbări în Europa, schimbări în mass-media*, Limes, Cluj-Napoca, 2004, 157-160.
 24. *A kolozsvári Vasárnap (Revista săptămânală Vasárnap din Cluj)*. In *Sztánai Napok* 2004. Ed. Művelődés Cluj-Napoca, 2004, p. 106-124.
 25. *A haszonélvező (Cei profitori din programe privind conștientizare vaLorilor peisagere din Stana, Rimetea). Az erdélyi táj kérdései*. Ed. Művelődés Cluj-Napoca, 2005, p. 109-114.

2.b în străinătate

1. *Erdélyi utakon. Baráti beszélgetés az Erdély iránti érdeklődésről, az utazásokról, a kultúra változásairól (Pe drumurile ardelenesti. De vorba cu acad. K.L.)*. In *Beszélgetések Kósa Lászlóval. Család – hivatás – tudomány*. Coord. Keményfi Róbert. Debrecen, 2005, p. 89-98.
2. *Interjú Szabó Zsolttal (De vorba cu dl. Sz. Zs. despre migrații, despre schimbările în orientare culturală a populației maghiare din România)*. In *Tóth Pál Péter (coord): Vándorlás és népeségfogyás*.

Interjúk a magyarok Magyarországra vándorlásáról. Ed. Akadémiai Budapest, p. 112-134.

3. *Románia*. (Revistele şi atelierele culturale din România.) In A magyar irodalom évkönyve 1998, Budapest, p. 273-277.
4. *Románia (Scriitori şi publicişti maghiari din România)*. In A magyar irodalom évkönyve, 2000, p. 189-203.

3. Publicaţii în reviste

3.b. ştiinţifice indexate (total sau parţial), prin rezumate, în baze de date internaţionale

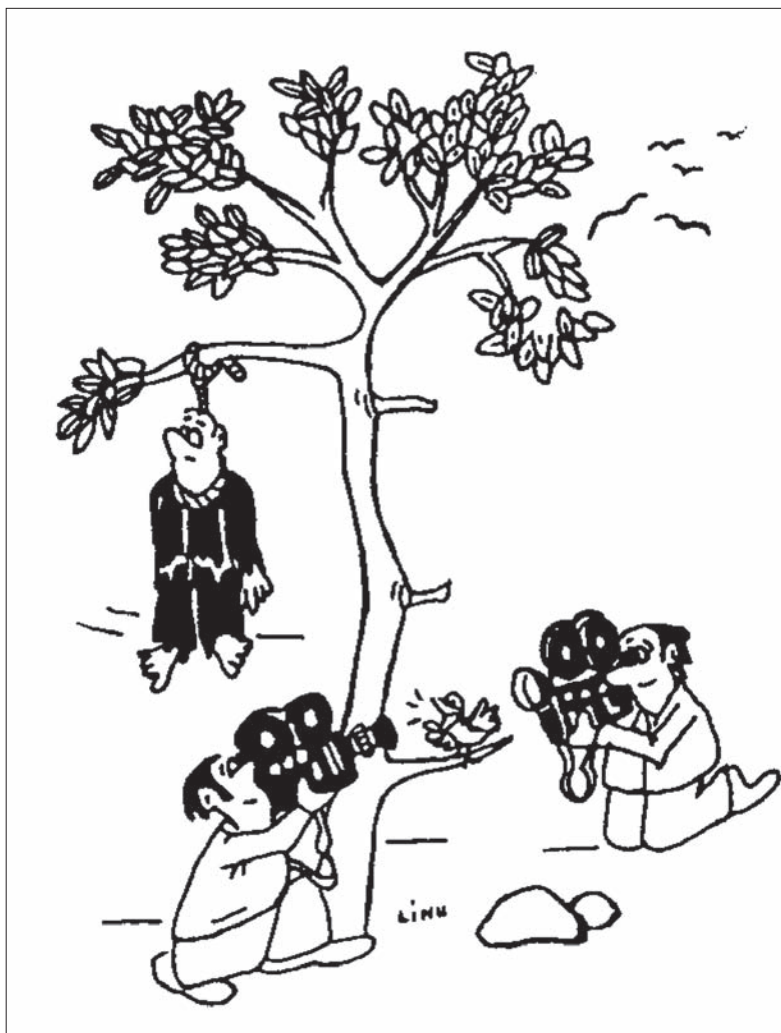
1. *A székhely írók Szegeden (Scriitori secui la Seghedin în anul 1929)* In Actele celui de al II-lea Congres Internaţional de Hungarologie. Budapest, 1993, p. 321-326.
2. *A romániai magyar sajtó néhány kérdése, különös tekintettel nyelvnyelvhasználati gondjainkra (Aspecte speciale ale limbajului presei maghiare din România)*. Nyelvünk és Kultúránk. Budapest, vol. 88(1993), p. 21-23.
3. *Magyar égtájak (Meridiane culturale maghiare)*. Magyar Napló Budapest, 2000/4, p. 108-109.
4. *Benedek Elek a gyermek- és ifjúsági irodalomért (Benedek Elek pentru literatura pentru copii şi pentru tineret)* Könyv és Nevelés Budapest, 2003/2, p. 93-98.

3.c. ştiinţifice avizate CNCSIS

1. *Tamási Áron elfelejtett írásai* (Din publicistica scriitorului T. A. Republicarea schiţelor din presa contemporană) Székelyföld (Miercurea Ciuc), 1997/I, p. 16-25.

3.d. alte publicaţii în ţară

1. *Benedek Elek és a Brassói Lapok (Benedek Elek şi ziarul Brassói Lapok)* Művelődés 1995/2. p. 3-5.
2. *Széljegyzetek egy irodalmi vitához (Recepţia primului roman al lui Tamási Áron)* Művelődés 1995/3 p. 42-44.
7. *Spectator és Kolozsvár (Krenner Miklós şi Clujul)* Művelődés 1995/10 p. 10-11.
3. *Kisajátítható-e Tamási Áron öröksége? (Cine are dreptul de moştenire la opera lui Tamási Áron?)*

Desen de Linu. După Alex. Ștefănescu, *Gheața din calorifere și gheața din whisky* (Jurnal politic, 1990-1995), cu 44 de desene de Linu, Institutul European, Iași, 1996, p. 80.

Lect. univ. dr. VALLASEK JÚLIA-RÉKA**1. Cărţi (monografii, ediţii critice, publicistică etc.)**

1.c. ştiinţifice publicate în edituri internaţionale

1. *Elváltozott világ*. Kossuth Egyetemi Kiadó, 2004.

1.e. publicate în edituri din România

1. *Lassú utazások könyve*. Komp-Press. Kolozsvár, 2005
2. *Sajótörténeti esszék*. Kriterion Könyvkiadó, 2003.

2. Capitle din cărţi sau volume

1. *Bedekker vagy útinapló? Gondolatok Ligeti Ernő: Súly alatt a pálmájának újrakiadásáról*. In: (Szerk. Bertha Zoltán – Ekler Andrea) Cselekvő irodalom. Írások a hatvanéves Görömbei András tiszteletére. Budapest, 2005. 227-235.
2. *Nobelul din vecini*. In: Ilie Rad (szerk.) *Schimbări în Europa, schimbări în mass-media*. Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2004. p.160-168.
3. *“Farkasjárás éjszakáján.” (Az Erdélyi Helikon és a Pásztortűz költői 1940-1944 között)*. Rodosz-Tanulmányok 2003. I. Új narratívák (?) Szerk. T. Szabó Levente és Virginás Andrea, Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár, 2004.
4. *Revistele literaturii maghiare tinere din Transilvania după 1990, în Curente şi tendinţe în jurnalismul contemporan*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2003, 221-227.
5. *A konzervativizmus jellemzői (A Pásztortűz szerepe az erdélyi irodalom 1940-44 közötti korszakában)* Rodosz-Tanulmányok 2002. Szerk. Szabó Levente – Tóth Zsombor. Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár. 2002.
6. *Hagyomány és önkanonizáció. Az Erdélyi Helikon 1940-44 közötti korszaka*. Rodosz-Tanulmányok 2001. Diskurzusok, perspektívák, relevanciák. Szerk. Szabó Levente – Tóth Zsombor. Kriterion Könyvkiadó, Kolozsvár. 2001. 193-221.

3. Publicaţii în reviste

3.b. ştiinţifice indexate (total sau parţial), prin rezumate, în baze de date internaţionale:

1. Noé galambja. (Az erdélyi történelmi regény 1940-44 között) Itk. 2004/2. 130-144.
2. Kolozsvári közjáték – Jékely Zoltán kolozsvári munkássága 1940-1944 között Irodalomtörténet, 2000/4. 537-556.

3.c. științifice avizate CNCSIS

3.c.1. publicații științifice

1. Nagy István: *Példázat, konstrukció, retorika*. Korunk.2004/2. 91-96
2. *Hagyomány és önkanonizáció. Az Erdélyi Helikon 1940-44 között*. Korunk, 2002/4.78-85.
3. Psyché tükrében Korunk 1999/5. 42-45.

3.c.2. critică literară, recenzii, eseuri

1. *Macondo, az üres név*. (Gabriel Garcia Márquez: Azért élek, hogy elmeséljem az életemet) Korunk.2004/12
2. *A kérdőmondat poétikája* (Tengertánc. In memoriam Örkény István) Korunk. 2004/10.123-125.
3. *A burok és a kinyújtott karmok* (Kosztolányiné Harmos Ilona: *Burokban születtem*) Korunk, 2004/8. 121-124.
4. *Az idegen csend*.(J. M. Coetzee: *A semmi szívében*) Korunk, 2004/6. 134-136.
5. *Kényszerű utazás* (Láng Zsolt: *A szomszéd nő*) Korunk, 2004/4. 116-119.
6. *Üvegkemény arcok*. (Virginia Woolf: *Felvonások között*) Korunk 2004/2. 106-110.
7. *Helyszíni közvetítés Jaszna Poljanából*. Korunk 2002/12. 156-158.
8. *A szemüveges varázslótanonc és a pszichodráma* (Kende B. Hanna: *Harry Potter csodavilága*) Korunk. 2002/10.121-23
9. *Új médiaelméleti folyóirat: Médiautató* Korunk 2001/12. 126-7.
10. *A ráérős olvasó* (Szilágyi Júlia: *Mit olvas ön, Hamlet herceg?*) Korunk, 2001/11. 56-59.
11. *Szandolin kapucínerral* (Szentés Éva–Hargittay Emil: *Irodalmi kávéházak Budapesten*) Korunk 2000/6. 67-70.
12. *Történetek az arany világból* (Timothy Green: *The Story of the Gold*) Korunk 2000/2. 114-116.

3.d.1. publicații științifice

1. *Cazul Kertész Imre*. Steaua. 2003/12. 4-8.
2. *Színház és hagyomány*. Látó. 2003/8-9. 3-19.

3. *A konzervativizmus jellemzői (A Pásztortűz szerepe az erdélyi irodalom 1940-44 közötti korszakában)*. Látó, 2002/11. 112-129.
4. "Az érték és jószándék mandátuma" *A Termés szerepe az 1940-44 közötti erdélyi irodalomban*. Látó, 2001/2. 78-102.
5. *Szép, apostoli élet (Balázs Ferenc levelei)*. Balázs Ferenc Centenárium. EMKE, K-vár., 2001. 18-24.

3.d.2 critică literară, recenzii, eseuri

1. *A kívülről/másként látás igénye*. (Reményik Sándor: Összes verse I-II.) Irodalmi Jelen. V. évf. 45. sz.
2. *Szerb Antal Kristóf, a kaméleon*. (Szerb Antal: *Naplójegyzetek*) Látó. 2002/12. 99-104.
3. *A mentalitás lefordíthatatlansága* (Mózes Attila: *Napnyugati vándorlás*) Látó. 2001/6.
4. *A panoptikum megelevenítése avagy a gorombaság retorikája* (Gorombaságok könyve) Látó 2000/2. 103-106.
5. *A vég vonzásában* (Krasznahorkai László: *Háború és háború*) Látó 2000/4. 103-106.
6. *Helyszíni közvetítés* (Szerb Antal: *A trubadúr szerelme*) Látó 2000/1. 110-112

3.e. alte publicații în străinătate

3.e.1. publicații științifice

1. *Kányádi, a kalandvagyó fordító*. Forrás. 2004/5. 35-39.
2. *Szótárak és kérdőjelek. (Az erdélyi magyar irodalom kánonjainak alakulása a két világháború között.)* Hitel. 2003/1-2. 102-112.
3. *Kipergett magvak (Fiatal erdélyi szerzők népiségkonceptiója a 40-es években)* Forrás, 2003/3. 80-91.
4. *Nyíró József és Tamási Áron prózája 1940-44 között*. Új Forrás. 2003/3. 47-60.
5. *A clown és a picaro álarca (Karácsony Benő utolsó regényei)* Holmi. 2003/3. 345-350.
6. *Az elismerés fokozatai (Bánffy Miklós munkássága a második világháború idején)*. Holmi, 2002/10. 1308-1317.
7. *Emlékirók és krónikások (Önelbeszélő művek az erdélyi magyar irodalom 1940-1944 közötti korszakában)*. Alföld, 2002/11. 67-81.
8. *A terepismeret és csapdái. (Kós Károly a román irodalomtörténetírásban)* Hitel, 2002/3. 115-119.

3.e.2. critică literară, recenzii, eseuri

1. *A zavarbaejtő egyszerűség* (Pécsi Györgyi: Kányádi Sándor) Alföld 2004/8
2. *“Test nélküli, fekete kígyó”*. (Rakovszky Zsuzsa: *A kígyó árnyéka*) Új Forrás. 2003/4.
3. *Bonviván és primadonna*. (Szabó Magda: *Für Elise*) Holmi. 2003/6. 805-808.
4. *Mikecs László*. Holmi 2003/7.894-896.
5. *Otthon végváriaknak (Félig élt élet. Olosz Lajos és Reményik Sándor levelezése)* Hítel. 2003/12. 119-122.
6. *Monográfiával a feledés ellen*. (Elek Tibor: Székely János) Hítel. 2002/8. 122-125.
7. *Írók, városok, bankigazgatók* (Osvát Kálmán szerk.: *Erdélyi Lexikon*) Élet és irodalom 2002/okt. 25. 25.
8. *Eltűnések, áttűnések* (Bogdán László: *Öt korsó sör a Golgotában*) Jelenkor, 2001/9. 999-1000.
9. *Itt voltam, ezt láttam, ezt hallottam...* (Király László: *Kék farkasok*) Hítel, 2001/1.107-109.
10. *Intézménytörténet* (Dávid Gyula: *Erdélyi irodalom–világirodalom*) Hítel. 2001/6.111-112.
11. *Az utazás állomásai* (Balázs Ferenc: *Bejárom a kerek világot, A rög alatt*) Hítel 2000/3. 100-103.
12. *Önkormányzatiság mint közös nevező* (Fábián Ernő: *A megmaradás parancsolatai*) Hítel 2000/7. 110-112.

Lect. univ. drd. VINCZE HANNA ORSOLYA

2. Capitole din cărți sau volume colective

2.a în țară

1. *Geografie simbolică în discursul jurnalistic contemporan*, în Ilie Rad (coord.), *Schimbări în Europa, schimbări în mass-media*, Limes, Cluj-Napoca, 2004, 300-308
2. *A szubjektum mint stratégia*, în T. Szabó Levente, szerk. *Nyelvek, szövegek, identitások*, Kriterion, Kolozsvár, 2003.

3. "Gazdálkodás, életvilág és identitás összefüggései. A kőszegremetei közösségi identitásról" Incze Évával, în: *Az Avas térség*. Kriza János Néprajzi Társaság, Kolozsvár, 1998., 28-34.

2.b în străinătate

- "Önéletírás, tények, toposzok.", în *Határon*. Szerk. Armean Otília és Odorics Ferenc. Osiris-Pompeji, Budapest-Szeged, 2002

3. Publicații în reviste

3.b. științifice indexate (total sau parțial), prin rezumate, în baze de date internaționale

- „Public Opinion in Absolutist Political Systems. The case of the public sphere.” *Integration Studies*. Working papers series, Research Center of Ethno-regional Studies – Institute for Political Science of the Hungarian Academy of Sciences, Budapest, 2004.

3.c. științifice avizate CNCSIS

1. "Bethlen Miklós és Kemény János emlékirata Hermányi Dienes József olvasatában." *Látó* 1999/3.
2. "Michel Foucault: Hogyan beszélnek el a gyilkosságokat?" (Foucault: *Pierre Riviere*) *Látó* 1999/7, 62-63.
3. "Befűteni a teret. Térey János: Térerő." *Korunk* 1999/11, 122-124.

3.d. alte publicații în țară

1. "Peregrinus diákok Európa-képe," Könyvesház. 2003.1-2.
2. "Metamorphosis Transylvaniae." Könyvesház. 2001/2.
3. "Szó és te(s)t. Egy lócsiszár virágvasárnapja – három olvasat." LKKT, 2000/1.
4. "Tényfékezés. Garaczi László: Mintha élnél." LKKT Revista de teorie literară a Colegiului Invizibil Cluj, 2000/2.

3.e. alte publicații în străinătate

- "Competing Narratives on Transylvanian Space in the Interwar Period." *Carnival, Journal of the International History Students' Association*, 2001. 36. (http://www.ishainternational.org/carnival/vol3/issue36/vincze_ho.htm)

6. Participări la conferințe și simpozioane

6.a. internaționale

1. 2005. octombrie 28-29, Berlin: *The Impact of Social and Cultural Theories on Historical Approaches to the European Public Sphere, Culture and Politics*. Berlin Kolleg für Vergleichende Geschichte Europas. Cu prezentarea: „Considerations on the Early Modern Public Sphere.”
2. 2005. martie 10-12., Cambridge: *Beyond Imperial Center and Colonial Periphery: Reconnecting the Local and the Global*. University of Cambridge, Center for Research in the Arts, Social Sciences and Humanities. Cu prezentarea: „Social and Political Stakes of Translation in Early Modern Hungary”
3. 2005. mai 13, Budapesta: International Midweek of Communication. Budapest College of Communication. „Participation in the Bologna Process”. Cu: Dr. Vass László (BCC), Marie-Paul Sheard (Leeds Business School), Mrs. Gerda A. van der Molen (University of Professional Education, Groningen), Drs. Jeroen Janssen (Fontys Hogenschool Communicatie, Eindhoven), Vincze Orsolya (Universitatea Babeș-Bolyai, Kolozsvár), Rajmonda Ramanauskaite (West Lithuania Business College).
4. 2004. iunie, Florența: *Intercultural Dialogue in History. European University Institute, Florence*. Cu prezentarea: „Translations as Instances of Intercultural Communication”.

6.b. naționale cu participare internațională

1. 2004. noiembrie, BBU Cluj: *Jurnalismul cultural în actualitate*. Cu prezentarea: „Forme ale discursului asupra culturii în presa culturală maghiară.” (cu Virgíniás Andrea)
2. 2004. martie, EMTE Tg. Mures: *Emlékezet és kommunikáció. Narratívák az egyéni, a társas és a közösségi identitás teremtésében*. Cu prezentarea: „Tények és toposzok a történetírás narrativista elméleteiben.”
3. 2003. octombrie, BBU Cluj: *Schimbările din Europa, schimbările din mass-media*. Cu prezentarea: „The Media and the Map. Symbolic Geography in the News.”
4. 2002. mai, BBU Cluj: *Szó és kép*. c. konferența. Cu prezentarea: „A Rákóczi-kép Szilágyi István Kő hull apadó kútba c. regényében.”

IX. Activitatea științifică și culturală a studenților

Așa cum se știe, orice unitate de învățământ, indiferent de nivelul ei, oferă studenților deopotrivă instrucție și educație. Instrucția înseamnă însușirea celor mai noi cuceriri în specialitatea pentru care se pregătesc studenții, și anume jurnalismul. Dincolo de seminariile și atelierele unde studenții își pot etala potențialul lor științific creator, în fiecare an se organizează sesiunea științifică a tinerilor jurnaliști, ajunsă până în prezent la a șasea ediție. Cele mai bune lucrări sunt premiate și publicate în diferite reviste de cultură sau de specialitate: *Studia Universitatis Babeș-Bolyai*, seria *Ephemerides*, *Steaua*, *Tribuna*, *Reporter*. În publicația *Al cincilea anotimp*, de pildă, a existat, la un moment dat, rubrica “Univers jurnalistic”, susținută de studenții secției noastre. De câțiva ani încercăm să publicăm într-un volum cele mai bune lucrări ale studenților și sperăm că într-o zi acest deziderat va deveni realitate. Studenții sunt, de asemenea, încurajați să participe la proiecte de cercetare comune cu ale cadrelor didactice, să concureze pentru burse și granturi oferite de diferite fundații, organizații etc.

Iată, de exemplu, ce comunicări au prezentat studenții la sesiunea științifică din 12 aprilie 2002:

Secțiunea comunicare publicitară

Moderator: conf. univ. dr. Ilie Rad

Andreea Docea, anul III: *Publicistica lui Mihai Eminescu din perioada vieneză*;

Laura Nicolae, anul III: *Articolele politice în publicistica lui Camil Petrescu*;

Dana Ciriperu, anul III: *Spiritul veacului XX receptat în publicistica lui Lucian Blaga*;

Ariana Baci, anul III: *Jurnalul lui Mihail Sebastian*;

Dana Păcală, anul III: *N. Steinhardt și fericirea prin credință*;

Raluca Costea, anul IV: *Vampa și zâna cea bună* (analiză de imagine Andreea Marin);

Codruța Costișor, anul IV: *Analiza comparativă între **Playboy** și **Plai cu boi***;

Lucian László, anul IV: *Editorialiști vs. S.O.V.*;

Oana Terheș, anul IV: *Horoscopul între prezicere și sugestie*;

Adina Giurgiu, anul IV: *Studiu calitativ și cantitativ **Garantat 100%***;

Cristina Simonffi, anul IV: *Radio public/ Radio privat*, studiu de caz;

Ionuț Tănase, anul IV: *Modele mediatice occidentale identificate în presa românească*;

Gabriela Banu, anul IV: *Fair-play în lumea sportului* (analiză de conținut pe articolele jurnalistelor sportive);

Adrian Demian-Groza, anul III: *Legislația libertății de informare în România*;

Andreea Docea, Dana Ciriperu, Andreea Iacob, Laura Nicolae, Dana Păcală, anul III: *Procesul cultural din perspectiva destinatarului în cultura populară* (proiect de grup, coordonator conf. dr. Miruna Runcan);

Bianca Coldea, Maria Cinar, Maria Diaconu, Răzvan Jiga, Adrian Groza, anul III: *Strategii promoționale și tehnici persuasive în campaniile de lansare a serviciilor de telefonie mobilă* (proiect de grup, coordonat de asist. George Anghelcev);

Doriana Comăniciu, Andrei Aroneţ, Elisabeta Chira, Raluca Crişan, Irina Mitchievici, anul III: *Campania de prevenire a consumului de droguri (proiect de grup, coordonat de asist. George Anghelcev).*

Secţiunea Imaginar, Media, Globalizare

Moderator: lect. univ. dr. I. Maxim Danciu

Raluca Crişan, anul III: *Ziarişti chemaţi în faţa justiţiei în postcomunismul românesc;*

Andreea Iacob, anul III: *Imaginarul lingvistic violent al propagandei comuniste* (studiu de caz pe revista *Femeia*);

Roxana Nistor, anul III: **Plai cu boi**, micromonografie;

Elisabeta Chira, anul III: *Machism vs. Feminism în emisiunile lui Mircea Badea şi Mihaela Tatu;*

Monica Nedelcu, anul II: *Distanţa între România şi Europa;*

Ana-Maria Cadiş, anul II: *11 septembrie 2001 – o nouă ciocnire a civilizaţiilor?;*

Anca Bianca Pop, anul II: *Politică şi unificare europeană;*

Adina Popuţa, anul II: *Integrarea europeană, fenomen social;*

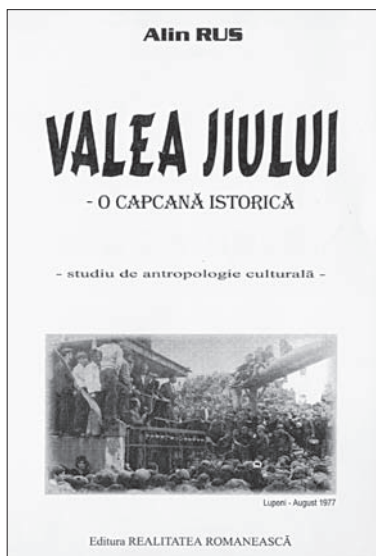
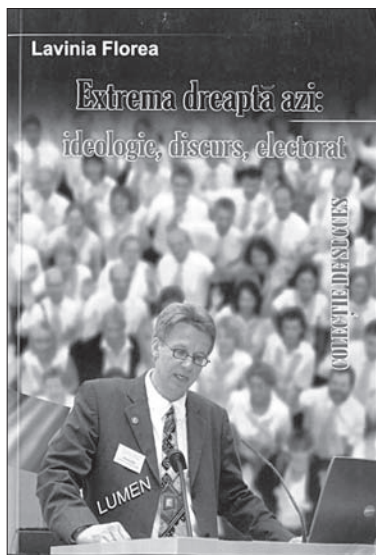
Bianca Groza Holeleu, anul II: *Naţionalism vs. Globalizare;*

Mirona Oreian, anul II: *Uniunea Europeană;*

Elena Nicoleta Deaş, anul II: *Ultima mare conspiraţie. America cucereşte lumea: utopie sau realitate?;*

Anca Pol, anul II: *Globalizarea: efecte negative?;*

Paula Beudean, anul II: *Acţiunile pragmatice ale procesului de extindere europeană.*

Cărți ale studenților,
scrise sub îndrumarea profesorilor de la Catedra de Jurnalism

X. Publicații studențești

Moftul Studențesc. Periodic independent de informație și opinie. Problemele studenților nu sunt un moft! Ziar studențesc înființat la București, în anul 2001, acesta având o ediție de Cluj-Napoca (2002-2003), din inițiativa studenților Universității „Babeș-Bolyai”, mai precis a Secției de Jurnalism din cadrul Facultății de Științe Politice și Administrative. A apărut timp de doi ani, într-un tiraj de 2000 de exemplare. Ziarul a tratat probleme legate de nemulțumirile, revendicările și politica studenților din Centrul Universitar Cluj. Printre numerele sale se află și cel dedicat grevei studențești din anul 2003. Ziarul a avut ca director pe Bogdan Stoleru, redactor-șef pe Lavinia Florea. Editor: Andreea Hârtopeanu. Redactori: Carmen Buja, Loredana Șveduneac, Nicoleta Sasu, Camelia Prisăcar, Lidia Luca, Mihaela Robitu, Daniela-Maria Naidin, Sînziana Jurău. Colaboratori: Mihaela Bora, Lacrima Andreica, tehnoredactori fiind Gabriel Bora și Sergiu Merca. Tipărit în 1000 de exemplare, s-a difuzat gratuit. Au scris la acest ziar studenți ai Secției de Jurnalism, dar și colaboratori din cadrul mai multor facultăți. Ziarul avea opt pagini, dintre care una de caricatură și umor, în care problemele erau tratate într-un

mod specific; o pagină era axată pe politică, una era de reportaj, iar alta conținea păreri și opinii. În cadrul fiecărei pagini erau inserate știri din toate domeniile, astfel acoperindu-se în totalitate „viața studentască clujeană”. Din păcate, din lipsa resurselor financiare, ziarul și-a încetat apariția în anul 2003. Mulți dintre cei care au colaborat la *Moftul studentesc* s-au afirmat apoi în presa clujeană.

Carusel. *Urcați dacă vă ține!* Publicație studentască lunară, înființată în anul 2001, de studenții Secției de Jurnalism, din cadrul Facultății de Științe Politice și Administrative, Universitatea „Babeș-Bolyai”. “Vom vorbi în *Carusel* – se spune în articolul programatic din primul număr, intitulat *Carusel – de unde până unde* – despre o realitate în care ne simțim adesea ca într-un bălci ostil, în care kitschul și delăsarea sunt la ele acasă. Vom vorbi despre iluziile acestei realități, în care ne vrem plini de entuziasmul de a schimba locurile comune. Vom vorbi despre visele care se nasc invariabil și despre nevoile care le depășesc”. Redacția primului număr are următoarea componență: Alexandra Bădicioiu, Anca Pol, Camelia Julia, Cătălin Abagiu, Cosmin Popan, Delia Zaharescu, Gabriel Bonța, Luisa Leizeriuc, Paula Beudean. Design: Alin Tămășan. Tehnoredactor: Călin Ilea. Componența echipei editoriale și formatul revistei se vor schimba în numerele următoare. Ziarul a apărut inițial în formatul A4 (numărul 0), apoi într-un format A3, a câte 12 pagini, fiecare dintre acestea fiind structurate pe domenii diferite. Astfel, pagina 1 deținea un editorial și un sumar al întregului ziar, pagina a 2-a – un „scurt... circuit”, cea de-a 3-a era o pagină de opinie, paginile 4 și 5 fiind dedicate interviului. Paginile 6 și 7 erau de „coctail”, iar cea de-a 8-a și a 9-a – fotoreportaj și umor realizat prin caricaturi. În cea de-a 10-a pagină apărea “studentul lunii”, fiind numită „carnet de student”. Paginile 11 și 12 aparțineau în întregime corespondenților. Redacția acestui ziar a fost formată în întregime din studenți ai secției de jurnalism, având ca public țintă studenții centrului universitar Cluj, ziarul distribuindu-se gratuit în toate facultățile clujene. Ziarul avea tipărit pe ultima pagină un text plin de umor cu specific studentesc, pe care încercăm să-l

reproducem: „Felicitările, pupăturile, bătăile pe umăr, strâmbăturile din nas, înjurăturile, blestemele, șuturile în dorsolombar le puteți expedia și la adresa de mail...”. Și acest ziar a avut, din păcate, soarta *Moftului studentesc*, încetându-și apariția după cinci numere, o dată cu terminarea facultății de către principalii colaboratori.

Campus. Revistă de aptitudine. Publicație studențească apărută în anul 2003, într-un format A3, cuprinzând 20 de pagini. Redactorșef: George Țara, redactorșef adjunct: Cristina Nistor. În colegiul redacțional al primului număr sunt trecuți: Tudor Apostol, Ovidiu Axente, Paula Beudean, Borsos Lehel, Ioana Bursan, Laura Căpățână, Adrian Ciucuriță, Octavian Coman, Rareș Gavrilescu, Daniel Iftene, Ada Ivanov, Lia Limantovschi, Cosmin Perța, tehnoredactori fiind Gabriel Bonța și Andrei Costina, fotografiile aparținând lui Ioan Felecan, fotograf oficial al Universității. În articolul programatic, intitulat *Aptitudinea de a fi student*, semnat „Redacția”, se scrie, între altele: „Toți avem aceeași aptitudine – aptitudinea de a fi student. *Campus* este o revistă studențesacă de aptitudine. Aflăm, observăm, infirmăm, comentăm tot ce e în *Campus* sau întră aici. Noi suntem lângă noi. Papuc studențesc lângă papuc de student. Gândim la fel, ne exprimăm prin același pix de 5000 de lei și pe aceeași foaie de tip A4. Suntem studenți, deci suntem în *Campus*. Debutăm”. A fost tipărit sub egida Universității „Babeș-Bolyai”, ce susținea financiar acest ziar. La protestele unui ziar maghiar, apărute după primul număr, care susținea că deținea titlul de unicatate pentru denumirea *Campus*, ziarul a devenit, de la numerele următoare, *Campus UBB*. Toți cei care au participat la scoaterea pe piață a ziarului erau studenți ai Facultății

de Științe Politice și Administrative, cuprinzând toate specializările existente din cei patru ani de studiu. În cele 20 de pagini se aflau știri, informații din activitatea UBB, actualitate, reportaj, interviu, „povestea presei”, „mozaic”, recenzii de reviste și cărți, multimedia și „locomotiva cerebrală”, informații utile studenților (burse, locuri de muncă etc.). Cel mai important lucru care îl și deosebea, de altfel, de celelalte ziare cu specific studentesc, a fost *Cultura*, căreia îi erau dedicate patru pagini din mijlocul ziarului. Paginile de cultură erau redactate în patru limbi, și anume în română, engleză, germană și maghiară. Ultima pagină era consacrată în întregime fotoreportajului. În paginile *Campusului* au fost publicate interviuri cu personalități ca Andrei Marga, Rodica Culcer, Cseke Peter ș.a.

Ziarul Studentesc de informare, divertisment, atitudine.

Editat sub egida Casei de Cultură a Studenților și a Consorțiului Organizațiilor Studentești. Numărul pilot a apărut în februarie 2006, deși înainte Casa de Cultură a Studenților din Cluj-Napoca mai editase un ziar cu această denumire. Noua serie dorea, probabil, să se detașeze de precedentă, care se implicase în politică. Articolul programatic al primului număr este semnat de Nicu Bendea, unde se spune, între altele: „E un ziar viu, scris cu nerv și pasiune, un ziar cu atitudine. Vei descoperi anchete și reportaje despre lucrurile care te privesc, interviuri, precum și rubrici de cultură, divertisment, sport.” Redacția primului număr are următoarea componență, multe nume fiind ale studenților jurnaliști: coordonator media: Sergiu Penciu; redactor-șef: Mihaela Calmîc; editare: Andy Daiszler; corectura: Dan Berciu, Irina Gălățeanu, Teodora Păcurar; redactori: Nicu Bendea,

Paula Boarță, Elena Carcoană, Mihai Gădălean, Bianca Gurzău, Nora Labo, Daniel Lup, Teodora-Georgiana Moroșanu, Gabriela Oroșan, Carmen I. Popa, Ovidiu Stanciu, Ioana Stoileanu, Lucian Știrb, Teodora Varhaniovski. Tehnoredactare și design: Tiberiu Nagy. Este tipărit în 5000 de exemplare și difuzat gratuit. În primul număr se publică articole despre eficiența cursurilor universitare, despre egalitatea dintre sexe, despre mirajul străinătății (mai ales în SUA). Mihai Gădălean semnează un interesant interviu cu Mihai Chirilov, noul director al Festivalului Internațional de Film Transilvania, iar Carmen I. Popa și Elena C. Carcoană relatează despre o întâlnire cu renumitul moderator TV, Cătălin Ștefănescu, realizatorul emisiunii *Garantat 100%*, de la TVR, reținând și câteva concluzii după sesiunea de examene etc.

Doi pe doi. *Revistă studentescă.* Ciudatul nume ale acestei publicații provine de la faptul că a fost inițiată de studenții anului II Jurnalism, în semestrul II al anului academic 2004-2005, în Sala II/2. În anul 2005 au apărut două numere, de tip magazin. Coordonatorul noii publicații a fost asist. univ. drd. Cristina Nistor.

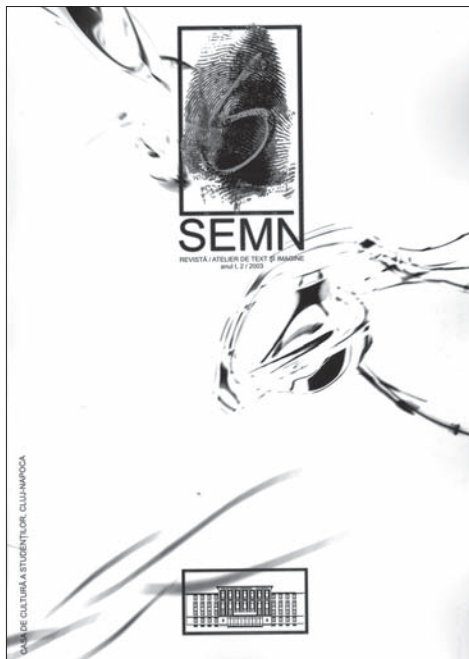
În anul academic 2005-2006, revista este continuată cu alt frontispiciu. Iată „așezarea în bănci a noii serii: redactor-șef: Ina Inoan; redactori-șefi adjuncți: Adina Faur, Anca Giurgiu. Coordonatori de pagină - anchetă: Adina Faur, Paula Boarță; cultură: Patricia Fedorencu; Fotoreportaj: Mihaela Calmîc; info: Ina Inoan; interviu: Laura Făgădar; reportaj: Anda Ghiran; design și tehnoredactare: Florin Manoliu, Tiberiu Nagy, Ștefi Toth; colaboratori: Alexandru Boariu, Sorana Olaru, Oana Popițiu, Cristian Ichim; Dan Berciu, Mihaela Calmîc, Adina Faur. Se mai precizează că este vorba de o

publicație apărută sub egida Organizației Studenților Jurnaliști. În noua serie, articolul editorial este semnat de Ina Inoan, care scrie, între altele: „Studentul... mai mult decât un termen de dicționar, mai mult decât o oiță (albă sau neagră) a unei turme, a unei mase educaționale ce se vrea uniformă..., studentul este un statut, o existență bine determinată..., chiar dacă, de cele mai multe ori, este deklasată, desconsiderată, amorfizată”. Vina pentru această situație ar aparține tot studenților: „Ne plângem că nu suntem băgați în seamă? Să nu curgă lacrimi patetice. E numai vina noastră, a fiecăruia dintre noi..., a unei studențimi care nu știe nici să ceară, nici cum să ceară și nici ce și cum să primească!”. Din numărul 3/2006 este de reținut excelentul dialog realizat de Ina Inoan cu filosoful Gabriel Liiceanu.

Semn. Revistă / Atelier de text și imagine. Editor: Casa de Cultură a Studenților din Cluj-Napoca (director: Silviu Corpodean). Redactorșef: Cecilia Stoica. Art Director: Răzvan Mihai Florea. Concept Design: Dorel Găină. Deși nu este editată de Catedra de Jurnalism, între reporteri, fotoreporteri și colaboratori se numără mulți studenți jurnaliști: Ileana Brote, Florin Cotelea, Mihai Rău, Daciana Cozma, Grațian Moldovan, Paula Beudean, Călin Ilea ș.a. Au apărut (din 2003) trei numere până în prezent. După primul număr, la protestele unei publicații cu același titlu, *Semne* a devenit *Semn*. Revista are un profil unic în presa din România postdecembristă, prin calitatea grafică excepțională. Conținutul este unul pe măsură. Pe lângă reflectarea unor evenimente importante din viața studenților clujeni (Zilele Europei la Cluj, expoziția de fotografii a *Evenimentului zilei*, Festivalul Internațional de Film “Transilvania”, festivaluri de modă, grevele studențești din toamna anului 2003 etc.), în sumarul celor trei numere se pot găsi și multe articole de un interes cultural general.

În numărul 2/2003, Florin Cotelea publică un amplu reportaj despre cei Zece ani de învățământ jurnalistic clujean, cu interviuri luate unor participanți (Vartan Arachelian, Victor Vișinescu, Lucian Ionică, Mihaela Danga, Melania Drăgan ș.a.). Bine reprezentat este sectorul de interviuri. În nr. 1/2003, este demn de reținut interviul luat de Ileana Brote lui Robert Turcescu, în care acesta afirmă, între altele: “Pe mine m-a impresionat în mod deosebit această

Facultate de Jurnalism de la Cluj, care arată de două-trei ori mai bine decât Facultatea de Jurnalism din București. Poate nu e la fel de dotată în ceea ce privește partea tehnică, dar am înțeles că lucrurile se vor rezolva într-un timp destul de scurt, să sperăm.” Notăm, de asemenea, interviul luat de Anca Pintilii lui Șerban Huidu și Mihai Găinușă, cunoscuții realizatori ai emisiunii “Cronica cârcotașilor”. În fine, în nr. 3-4 /2004, Florin Cotelea publică un amplu interviu cu Ilie Rad, șeful Catedrei de Jurnalism.

În acest interviu se discută despre perspectivele de dezvoltare a Catedrei de Jurnalism, inclusiv în legătură cu baza materială a acesteia, exprimându-se speranța că Universitatea “Babes-Bolyai” va asigura resursele financiare necesare pentru echiparea laboratoarelor radio și TV, de care studenții au mare nevoie, pentru formarea unor deprinderi practice. Revista a inclus în sumar câteva articole despre anumiți lideri politici locali, ceea ce i-a anulat din obiectivitatea care trebuie să caracterizeze o publicație studențească.

XI. Activitatea internațională a Catedrei de Jurnalism

Activitatea internațională reprezintă o componentă importantă a Catedrei de Jurnalism.

Așa cum rezultă din CV-urile prezentate, multe cadre didactice au urmat stagii de perfecționare în străinătate, au participat la seminarii, la congrese internaționale. Avem colege care și-au susținut doctoratul în străinătate, la Universitatea din Viadrina (Germania), respectiv la Universitatea din Budapesta (Ungaria).

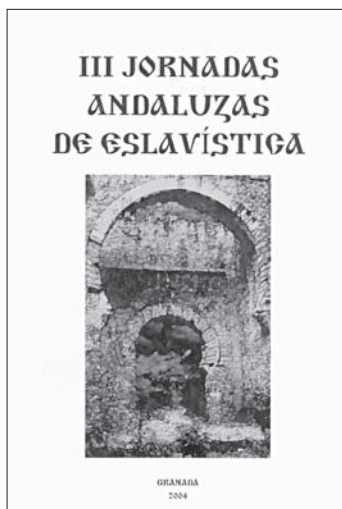
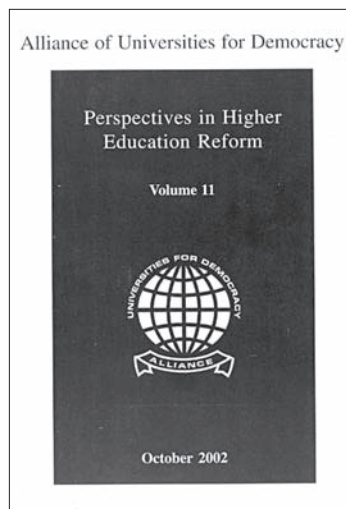
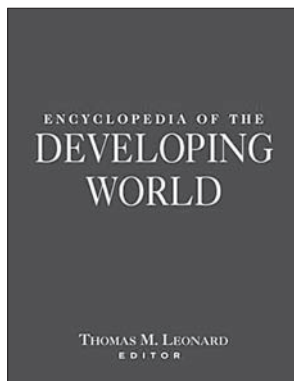
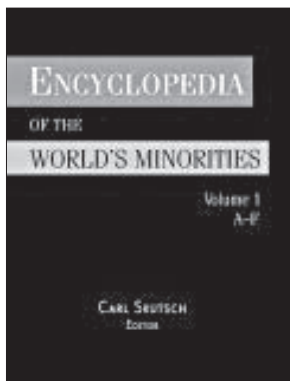
Pe de altă parte, am urmărit să atragem cadre didactice din străinătate pentru catedra noastră, așa cum rezultă din lista cadrelor didactice străine, prezentate în această lucrare.

Unele cadre didactice ale catedrei (Ilie Rad, Cseke Peter, Elena Abrudan) sunt colaboratori la diferite volume de referință, apărute în străinătate.

Avem relații de colaborare, prin diferite programe universitare, cu parteneri din SUA, Franța, Germania, Austria, Israel, Olanda, Turcia, Suedia etc.

Intrarea României în Uniunea Europeană, în 2007, va fi o excelentă ocazie de lărgire a acestor schimburi, de atragere a unor resurse financiare.

În condițiile în care Universitatea “Babeș-Bolyai” dorește să fie între primele 500 de universități din lume, activitatea internațională a cadrelor didactice de la Secția de Jurnalism, ca de altfel din întreaga Universitate, va cunoaște noi dimensiuni.

1. *Encyclopedia of the World's Minorities* (SUA, 2005). Între colaboratori: **Ilie Rad** (cu un eseu despre România). 2. *Encyclopedia of the Developing World* (SUA, 2005). Între colaboratori: **Ilie Rad** (cu un eseu despre Republica Moldova). 3. *Perspectives in Higher Education Reform*. Edited by Russel J. Meyer, assisted by David Keplinger, University of Southern Colorado, Pueblo Colorado, 2001. Între colaboratori: **Ilie Rad**, cu eseu *From Teaching in Romanian Towards Teaching in English at „Babeş-Bolyai” Univeristy*. 4. *Jornadas andaluzas de slavística*, Granada, 2004. Între colaboratori: **Elena Abrudan**, cu eseu *Myth and significance in Russian literature*.

XII. Proiecte științifice și culturale

Colectivul Catedrei de Jurnalism are numeroase proiecte de cercetare.

– **„Mărturii pentru mileniul III”**, acțiune în cadrul căreia au fost invitate să conferențeze mari personalități ale culturii române. Amintim câteva personalități care au fost oaspeții noștri: Octavian Paler, care a ținut conferința *Roma, barbarii și noi*; Horia-Roman Patapievici – *Galileo Galilei revizitat*; Mihai Coman – *Formarea în jurnalism – perspective și provocări*; Paul Cornea – *Mișcarea comparatistă în sec. XX. O privire retrospectivă*; Cornel Nistorescu – *Cum am scris editorialul „Cântarea Americii”*.

Responsabil de proiect: Prof. univ. dr. **Ilie Rad**

– **„Jurnaliști clujeni în vizită la facultatea noastră”**. Acest proiect își propune să invite un număr cât mai mare de jurnaliști clujeni, pentru ca aceștia să le împărtășească viitorilor jurnaliști din vasta lor experiență. Au fost la facultatea noastră: Constantin Mustață, *Radio Cluj*; Michaela Bocu, *Adevărul de Cluj*; Cristina Pintilie, *PRO TV Cluj*; Cosmin Puriș, *Adevărul de Cluj*; Ion Mureșan, *Transilvania jurnal*; Florin Danciu, *Evenimentul zilei*; George Petrule, producător la *PRO TV Cluj*; Raluca Damian, *Monitorul de Cluj*, Claudia Romitan, *Ziua de Cluj* ș.a.

Responsabil de proiect: asist. univ. drd. **Mihaela Mureșan**.

– **Emisiunea radio “Studenti pe unde”**. În cadrul Atelierului de radio, curs practic inclus în Planul de învățământ, prin rotația grupelor,

Eliezer Palmor (ambasador al Statului Israel), Ilie Rad, Ana Blandiana, Vasile Boari, Romulus Rusan, în vizită la Catedra de Jurnalism.

la anii 2, 3 și 4, studenții realizează singura emisiune radio studențească din Cluj-Napoca. “Studenți pe unde” are o durată de 60 de minute, o periodicitate săptămânală și o structură complexă: știri, reportaje, interviuri, vox-uri, comentarii și alte rubrici propuse de studenții care fac parte din redacție. Profilul emisiunii este unul studențesc: cu, despre și pentru studenții clujeni! Publicul țintă al emisiunii este cel studențesc. Emisiunea se difuzează în fiecare duminică, cu începere de la ora 20, pe postul de radio local CD Radio.

Responsabili de proiect: asist. univ. drd. **Cristina Nistor** (partea editorială) și asist. asociat **Sebastian Hetea** (partea de producție).

– **Stagii profesionale.** În anii 2, 3 și 4 de studiu, fiecare student de la Jurnalistică efectuează un stagiul de practică la redacțiile instituțiilor de presă din Cluj-Napoca sau din alte orașe. Stagiul are ca scop familiarizarea studentului cu organizarea, cu practicile și tehnicile

Premiul de excelență pentru proiectul *Interviurile scriitorilor români*, acordat de către Asociația Română pentru Patrimoniu (2006)

specifice diverselor tipuri de media (presă scrisă sau audiovizuală; publică sau comercială etc). Perioada optimă de stagiul este de minim două săptămâni, iar monitorizarea efectuării acestuia este realizată prin prezentarea dosarului de presă de către fiecare student, în cadrul unui colocviu organizat la finalul fiecărui semestru academic. Pentru eficientizarea realizării stagiilor profesionale, Secția de Jurnalistică a încheiat parteneriate cu majoritatea instituțiilor de presă din Cluj-Napoca: ziare (*Adevărul de Cluj*, *Monitorul de Cluj*, *Ziarul Clujeanului*, *Ziua*, *Bună Ziua*, *Ardeal!*), posturi de radio (*Radio Cluj*, *CD Radio*, *Radio 21*, *Radio MIX FM*, *Radio Renașterea*), studiouri de televiziune (*TVR Cluj*, *Antena 1 Cluj*, *Alpha TV*, *NCN*).

Responsabili de proiect: asist. univ. drd. **Cristina Nistor** și asist. univ. drd. **Mihaela Mureșan**.

– **Interviurile scriitorilor români.** În cadrul acestui proiect, se propune valorificarea interviurilor acordate de marii scriitori și

publiciști români. Deja au apărut două volume: interviuri cu Edgar Papu și cu Cella Serghi. Aceste volume s-au bucurat de mult interes din partea publicului.

Responsabil de proiect: prof. univ. dr. **Ilie Rad**

– **Festivalul de filme și documentare.** Secția de Jurnalistică se află la cea de-a 3-a ediție a Festivalului de filme care au ca subiect teme cu profil jurnalistic sau filme documentare. Proiectul are o periodicitate semestrială și are ca scop familiarizarea studenților cu producții cu rol educativ (didactic). Vizionările sunt urmate de comentarii și discuții la care participă studenții spectatori, cadre didactice și invitații speciali (realizatorii unora din materialele vizionate, de exemplu). Printre filmele vizionate amintim: *All the President's Men*, *The Insider*, *Wag the Dog*, *Fahrenheit 9/11*, *Bowling for Columbine* etc.

Responsabil de proiect: asist. univ. drd. **Cristina Nistor.**

– **Conferințe ale colegilor de la alte facultăți de profil din România.** Pentru continuarea relațiilor de colaborare cu toate facultățile și secțiile cu profil jurnalistic din România, ne-am propus invitarea periodică a colegilor noștri din alte centre universitare, pentru conferințe și lansări de carte la Cluj-Napoca. Până în prezent, au răspuns invitației noastre: prof. univ. dr. Mihai Coman, decanul Facultății de Jurnalism și Științele Comunicării, de la Universitatea din București, care a ținut conferința *Învățământul jurnalistic – provocări și perspective*, și prof. univ. dr. Ionel Funeriu, Universitatea de Vest din Timișoara, care a vorbit despre *Tendențele limbajului jurnalistic postdecembrist*. În viitor, vor fi invitați să conferențieze la Secția de Jurnalism: conf. univ. dr. Aurelia Lăpușan, Universitatea “Ovidius” din Constanța; conf. univ. dr. Marian Petcu și conf. univ. dr. Luminița Roșca, de la Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării de la Universitatea din București; prof. univ. dr. Stelian Dumistrăcel și Dorin Popa, de la Universitatea “Alexandru Ioan Cuza” din Iași; prof. univ. dr. Ion Dur, decanul Facultății de Jurnalism din cadrul Universității “Lucian Blaga” din Sibiu; prof. univ. dr. Doina Bogdan-Dascălu, prof. univ. dr. Marcel Tolcea, prof. univ. dr. Daniel Vighi, prof. univ. dr. Viorel Marineasa, Universitatea de Vest din Timișoara; prof. univ. dr. Adrian Dinu Rachieru, Universitatea

Tibiscus, Timișoara; conf. univ. dr. Brîndușa Armanca și prof. univ. dr. Gheorghe Schwartz, Universitatea din Arad; conf. univ. dr. Ioan Laza, Universitatea din Oradea, prof. univ. dr. Victor Vișinescu, Universitatea “Hyperion” din București.

Responsabili de proiect: conf. univ. dr. **Elena Abrudan** și asist. univ. drd. **Andrea Mogoș**.

– **Convorbirile de la Cluj**, un proiect în cadrul căruia sunt invitați cei mai importanți jurnaliști și lideri de opinie la ora actuală. Ne-au vizitat, până în prezent: Adelin Petrișor, reporter special la Antena 1 București, Alex. Ștefănescu, redactor-șef al revistei *România literară*. În viitor, dorim să invităm la facultatea noastră și alți lideri de opinie și ziariști cunoscuți, precum: Emil Hurezeanu, Ion Cristoiu, Cristian Tudor Popescu, Marius Tucă, Robert Turcescu, Lucian Mândruță ș.a. Dorim, de asemenea, să elaborăm un *Dicționar al presei clujene*,

Stelian Tănase, acordând autografe studenților clujeni

un *Dicționar al jurnaliștilor clujeni*, să tipărim volume cu lucrări științifice ale studenților etc.

Responsabil de proiect: prof. univ. dr. **Ilie Rad**

– **Interviuri cu romancierii clujeni.** Este un proiect realizat, în principal, cu o grupă de studenți ai anului I. Proiectul constă în realizarea unor ample interviuri cu următorii scriitori clujeni, care au în palmaresul lor literar și romane: Constantin Cubleşan, Constantin Zărnescu, Viorel Cacoveanu, Mircea Ioan Casimcea, Vasile Sălăjan, Horia Bădescu, Radu Mareș, Teodor Tanco, Florina Iliș, Alexandru Jurcan, Ovidiu Pecican, Dan Rebreanu, Vasile Rebreanu, Grigore Zanc, Valer Chioreanu, Oana Cătina, Adrian Grănescu, Ștefan Damian, Radu Țuculescu.

Responsabil de proiect: prof. univ. dr. **Ilie Rad**

– **Personalități culturale transilvane.** Proiectul își propune elaborarea unui dicționar în care să fie incluse cele mai de seamă personalități culturale din spațiul transilvan, sub forma prezentării activității lor artistice, a realizării unor interviuri cu aceste personalități, a evidențierii modului în care s-a reflectat activitatea acestora în mass-media locală și națională etc.

Responsabil de proiect: conf. univ. dr. **Elena Abrudan.**

– **Repere cultural-geografice.** Proiectul implică prezentarea unui număr de orașe, mai mari sau mai mici, de sate sau regiuni marcate de continuitatea tradițiilor locale, prin prisma experienței personale a participanților, a opiniilor și a impresiilor legate de aceste locuri. În același timp, ne propunem și prezentarea unor scriitori (români și străini) sau a unor grupuri literare și artistice care au activat în aceste locuri, care au locuit sau au călătorit acolo.

Alegerea localităților, gradul de subiectivitate al prezentării, precum și redarea pulsului vieții culturale stau la latitudinea celor care doresc să se implice în dezvoltarea acestui proiect. Se dorește relatarea din punctul de vedere al participantului, prezentarea experienței acestuia, și nu o simplă înșiruire obiectivă a unor factori istorici privind ținuturile vizate. Programul va fi organizat sub forma unor prelegeri și prezentări dinamice susținute și de

mijloace vizuale. În scopul creșterii gradului de autenticitate și originalitate, se încurajează și folosirea materialelor personale ale participanților – fotografii realizate personal, albume, scrisori, interviuri cu personalități sau martori ai unor evenimente istorice și culturale, afișe ale unor manifestări cultural-artistice, înregistrări video.

Responsabil de proiect: conf. univ. dr. **Elena Abrudan**

– **Muzeul de Istorie a Presei din Transilvania.** Cu ocazia Simpozionului național de jurnalism, *Presa scrisă românească – trecut, prezent și perspective*, care a avut loc la Cluj-Napoca, în toamna anului 2005, profesorul Marian Petcu, de la Universitatea din București, a propus constituirea Asociației Istoricilor Presei din România. Între obiectivele acestei asociații se numără și editarea unei publicații de profil, cu apariție bianuală, precum și constituirea unui Muzeu Național al Presei din România, după modelul unor muzee similare din mai multe state europene (Germania, Franța, Turcia etc.). Ca un prim pas pentru realizarea acestui proiect de anvergură națională, propunem înființarea unui Muzeu de Istorie a Presei din Transilvania, având în vedere tradițiile excepționale pe care le are presa în această parte a țării. Nicolae Iorga scria că “istoria ziaristicii ardelenice este cea mai frumoasă pagină din istoria Ardealului de o sută și mai bine de ani încoace. Filele ei cuprind gândirea și simțirea celor mai de seamă bărbați pe care i-a dat întregul neam românesc în această provincie”, iar Ion Breazu afirma că “presa din Transilvania a fost, timp de un secol, laboratorul uriaș al conștiinței naționale”. Muzeul își propune să oglindească apariția și dezvoltarea presei scrise, să prezinte tehnicile de imprimare, de la vechile mașini tipografice până la tehnica actuală, să surprindă activitatea marilor jurnaliști care au activat aici etc. Noua instituție este gândită și ca un centru de cercetare, de elaborare a unor proiecte de anvergură, care să poată atrage fonduri europene pentru diverse proiecte.

Responsabil de proiect: prof. univ. dr. **Ilie Rad**

Prof. univ. dr. Roberto Guillén Andreu (Spania), Ilie Rad, Octavian Hoandă (*Ziua de Cluj*) și Mircea Toma (*Academia Cașavencu*), la Catedra de Jurnalism (15 iunie 2006).

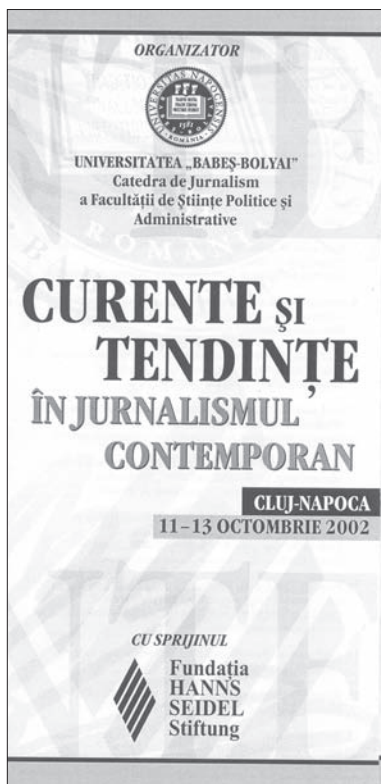
Cu profesorul Sorin Preda, nepotul lui Marin Preda (19 iunie 2006).

XIII. Simpozioanele naționale de jurnalism

Catedra de Jurnalism este singura catedră de specialitate din România, care organizează în fiecare an un simpozion național de jurnalism (cu participare internațională), ale cărui lucrări au fost publicate în volum. Iată cele patru simpozioane:

1. Curente și tendințe în jurnalismul contemporan a fost organizat în perioada 11-13 octombrie 2002. La acest simpozion s-au prezentat următoarele comunicări: Prof. univ. dr. Hanns Peter Niedermaier, Fundația Hanns Seidel, München, Germania – *Jurnalistul – profesie sau chemare?*; Prof. univ. dr. Echarl Höfner, Europa Universităt Viadrina, Frankfurt pe Oder (Germania) – *Enlightenment Light – despre arta amuzării fără conținut informativ*; Prof. univ. dr. Doug Casper, University of Colorado – *Aspecte ale presei americane*; Prof. dr. Mihai Miron, președintele Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România – *Asemănări și diferențe între reportajul și ancheta de televiziune*; Conf. univ. dr. Miruna Runcan, Universitatea “Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism – *Evaluarea produsului cultural în presă*; Prof. univ. dr. Ion Dur, Universitatea “Lucian Blaga”, Sibiu, Facultatea de Jurnalistică – *Jurnalismul românesc postdecembrist și rezistența la cultură*; Lect. univ. dr. Ion Maxim Danciu, Universitatea “Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism – *Profilul jurnalistului român în perioada de tranziție*; Prep. univ. Zsugan Gyula, Universitatea “Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative,

Secţia de Jurnalism, linia maghiară – *Essay on the Role of the New Communication Channels (Eseu asupra noilor canale de comunicare)*; Prep. univ. drd. Delia Cristina Balaban, Universitatea “Babeş-Bolyai”, Facultatea de Ştiinţe Politice şi Administrative, Secţia de Jurnalism, linia germană – *Relaţiile publice pe suport multimedia şi prin intermediul Internetului în campaniile electorale*; Gianna Angelini, Europa Universit t Viadrina, Frankfurt pe Oder (Germania) – *Viitorul televiziunii digitale în Italia*; Prep. univ. Cristina Nistor, Universitatea “Babeş-Bolyai”, Facultatea de Ştiinţe Politice şi Administrative, Sec ia de Jurnalism – *Func iile mass-mediei în rela ia cu politica*; Francesco Marinozzi, Europa Universit t Viadrina, Frankfurt pe Oder (Germania) – *Despre fluxul informa ional într-o instituție radio dinamică*; Mihaela Danga, director-adjunct, Centrul pentru Jurnalism Independent, Bucure ti – *Programul derulat de Centrul pentru Jurnalism Independent*; Prof. univ. dr. Cseke Peter, Universitatea “Babeş-Bolyai”, Facultatea de Ştiinţe Politice şi Administrative, Sec ia de Jurnalism, linia maghiară – *Criterii de valori şi principii redac ionale la o revistă culturală*; Asist. univ. drd. Vallasek Julia, Universitatea “Babeş-Bolyai”, Facultatea de Ştiinţe Politice şi Administrative, Sec ia de Jurnalism, linia maghiară – *Revistele literaturii maghiare tinere din Transilvania – anii ’90*; Conf. univ. dr. Szabo Zsolt, Universitatea “Babeş-Bolyai”, Facultatea de Ştiinţe Politice şi Administrative, Sec ia de Jurnalism, linia maghiară

– *Presa culturală maghiară clujeană*; Asist. univ. drd. Octavian Haragoș, Universitatea din Oradea, Facultatea de Științe Politice și Jurnalism – *Programe religioase în televiziunea actuală*; Lect. univ. dr. Brîndușa Armanca, Universitatea de Vest Timișoara, director al Studioului teritorial TVR Timișoara – *Senzaționalismul în presa actuală*; Lect. univ. dr. Aurelia Lăpușan, Universitatea “Ovidius” din Constanța, Facultatea de Filologie, Specializarea Jurnalism – *Imaginea unei publicații virtuale*; Asist. univ. George Popescu, Universitatea din București, Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării – *Jurnalismul online – de la hobby la profesie*; Lect. univ. dr. Călin Rus, Universitatea “Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism, linia germană – *Comunicarea, liant al societății*; Asist. univ. drd. Daniel Ciurel, Universitatea “Tibiscus” din Timișoara, Facultatea de Jurnalism – *Audiența – o paralelă retorico-mediatică*; Lect. univ. dr. Rodica Mocan, Universitatea “Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism – *Utilizarea tehnologiilor comunicațional-informaționale în comunicarea politică din România*; Asist. univ. drd. Mihaela Mureșan, Universitatea “Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism – *Noi tendințe în presa pamfletară*; Asist. univ. drd. Andreea Mogoș, Universitatea “Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism – *Imaginea străinului în presa românească*; Prof. univ. dr. G. Gruică, Universitatea “Babeș-Bolyai”, Facultatea de Litere - *Dilemele lingvistice ale jurnalistului român*; Drd. Marius Radu, cadru didactic asociat al Catedrei de Jurnalism, purtător de cuvânt la Casei Județene de Sănătate Timiș – *PR și comunicarea în era globalizării*; Ionuț Tănase, cadru didactic asociat al Catedrei de Jurnalism, masterand în “Studii europene comparate” – *Tendințe actuale în protecția juridică a vieții private contra atacurilor prin presă*; Mihai Lisei, scriitor, Cluj-Napoca – *Elogiu fotografiei*; Theodora Văcărescu, MA în “Gender Studies” la Central European University, cadru didactic asociat la Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării, București – *Objectivity and Sensationalism in Romanian Media. A case study*; Prof. dr. Ion Hangiu, Societatea de Științe Filologice, București – *Aspecte ale presei postdecembriste*;

Conf. univ. dr. Ilie Rad, Universitatea “Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism – *Originalitate și plagiat în jurnalismul contemporan*; Lect. univ. dr. Ruxandra Cesereanu, Universitatea “Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism – *Revista 22. O perspectivă jurnalistică asupra mineriadelor*; Lect. univ. dr. Rodica Pascu, Universitatea “Lucian Blaga”, Sibiu, Facultatea de Jurnalistică – *Infotainment*.

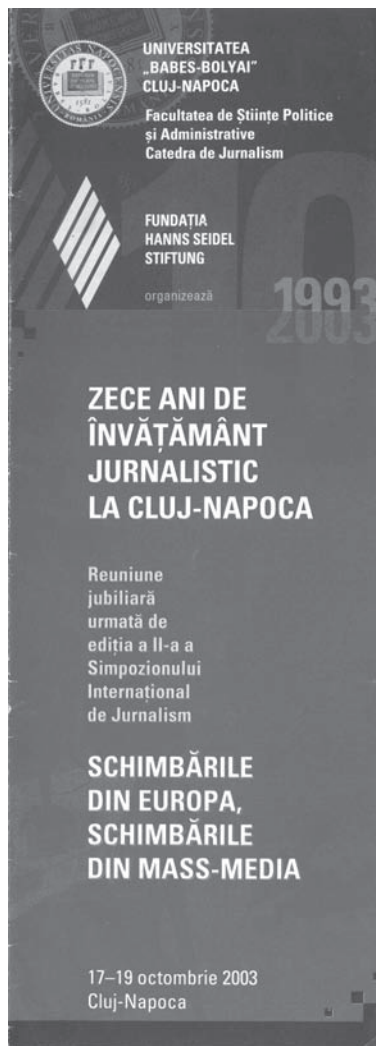
În cadrul simpozionului au fost organizate următoarele dezbateri: *Parlamentul și presa*, dezbateri la care au participat: Emil Boc, Eckstein-Kovacs Peter, membri ai Parlamentului României, precum și reprezentanți ai presei. Moderator: prof. univ. dr. Vasile Boari. *Fundația Hanns Seidel în sprijinul susținerii valorilor democrației*, expunere susținută de prof. Hanns-Peter Niedermeier, München, Germania. *Fundația Hanns Seidel. 10 ani de activitate în România*, Luise Popescu-Schifter, București.

De asemenea, în cadrul acestui simpozion au avut loc prezentări de cărți, precum: Flaviu Călin Rus, *Introducere în comunicare și relațiile publice*, Editura Institutul European, Iași, 2002, a prezentat conf. univ. dr. Ilie Rad; Pierre Sorlin, *Mass-media*, Editura Institutul European, Iași, 2002. Prefată de conf. univ. dr. Ilie Rad, a prezentat lect. univ. dr. Delia Cristina Balaban.

2. Schimbările din Europa, schimbările din mass-media. S-a desfășurat în perioada 17-19 octombrie 2003. Această acțiune a coincis cu jubileul a zece ani de învățământ jurnalistic la Cluj-Napoca.

S-au prezentat la acest simpozion următoarele comunicări: *Tendențe în legislația audio-vizuală românească*, prep. univ. Horațiu Damian, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative; *Pentru un jurnalism românesc calificat*, conf. univ. dr. I. M. Danciu, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism; *Problema tipologiei producțiilor audio-vizuale*, lect. univ. dr. Lucian Ionică, Universitatea de Vest, Timișoara, producător general al TVR Timișoara; *Insulta și calomnia în contextul legislației românești*, asist. univ. drd. Raluca

Mureșan, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu; *Evoluții în poziția agențiilor de presă pe piața media*, conf. univ. dr. Romeo Nădășan, Universitatea Ecologică, București, redactor-șef la Rompres; *Un model al revistelor literare din Transilvania – „Erdelyi Helikon”*, prof. univ. dr. Cseke Peter, Universitatea „Babeș-Bolyai”, decanul Facultății de Științe Politice și Administrative, șeful liniei maghiare de jurnalism; *Rolul „liderului de opinie” în selectarea știrilor*, asist. univ. drd. Octavian Haragoș, Universitatea din Oradea, Facultatea de Științe Politice, Secția de Jurnalism; *French radio and the anniversary of the September the 11*, lect. univ. dr. Gloria Bigot Legros, Universitatea Rennes 2, Franța; *Entscheiden die Medien Wahlen? Über die Bedeutung der Medien in Wahlzeiten für die Politik*, prof. dr. Hanns-Peter Niedermeier, Președintele Fundației „Hanns Seidel”, România; *From Mass-Media Towards Cross-media – a New Paradigm*, lect. univ. drd. Rodica Mocan, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism; *Journalism Ethics in Transitional Societies*, Marco Mulcahy, trainer la Centrul pentru Jurnalism Independent, București, specializat în jurnalism internațional; *The Communication Agreement in All Music Radio*, Francesco Marinozzi, Europa-Universität Viadrina,

Frankfurt (Oder), Germania; *McLuhan – disembodiment and virtuality in the Global*, dr. Marius Radu, cadru asociat, Areopagus, Timișoara; *Should the Republic of Estonia join the EU debate conducted by Estonian media?*, asist. univ. Mart Raudsar, Universitatea Tartu, Estonia; *A Comparison between Eastern Europa and African America*, asist. univ. Karlos Taylor, Jackson State University, SUA, Digital Division; *The media and the map symbolic geography in the news*, asist. univ. drd. Vincze Orsolya, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Linia maghiară de jurnalism; *Calitate și profesionalism în relațiile publice din domeniul politic și administrativ*, lect. univ. dr. Delia Cristina Balaban și lect. univ. drd. Flaviu Călin Rus, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism; *Jurnalismul civic în România*, prep. univ. Andreea Iacob, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative; *Performanțele jurnalismului on-line*, prof. dr. Mihai Miron, Președintele Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România; *Jurnalismul comunitar vs. Propaganda – studiu de caz pe problema Roșia Montană*, asist. univ. asoc. Sorana Olaru Zănescu, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția Jurnalism; *Reflectarea în presă a persoanelor defavorizate social*, lect. univ. dr. Ruxandra Cesereanu, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism; *De la doctrinele de presă totalitare la cele liberale. Funcții, modele, efecte*, prof. univ. dr. Victor Vișinescu, Universitatea Hyperion, București, Decanul Facultății de Jurnalism; *Presa culturală românească – radiografia receptării*, conf. univ. dr. Miruna Runcan, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism; *Limbajul publicitar – studiu de caz*, asist. univ. dr. Mihaela Frunză, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Filosofie și Istorie; *Presa germană din România lui Carol I: stereotipuri și obsesii*, conf. univ. dr. Vasile Docea, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative; *Jurnalistul român și moda lingvistică*, prof. univ. dr. Gligor Gruită, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Litere, cadru didactic asociat al Secției de Jurnalism; *Presa dobrogeană, ieri și azi*, lect. univ. dr. Aurelia Lăpușan, Universitatea „Ovidius”, Constanța,

Profesorii Cseke Peter și Ion Maxim Danciu, în timpul simpozionului.

Specializarea Jurnalism; *Greșeli de limbaj în presa contemporană*, asist. univ. drd. Mihaela Mureșan, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism; *Procesele de presă din Transilvania (până la 1918) – o formă de cenzură*, prof. univ. dr. Mircea Popa, Universitatea „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia; *Presa din România: tranziție sau schimbare?*, conf. univ. dr. Rodica Pascu, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu, Facultatea de Jurnalism; *„Limba occidentului împotriva limbilor Europei” – iluzie sau adevăr?*, prof. univ. dr. Ilie Rad, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism; *Discursul polemic în presa românească*, asist. univ. drd. Minodora Sălcudean, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu; *Aspecte ale discursului jurnalistic postdecembrist*, prep. univ. drd. Claudia Talașman, Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, Secția Jurnalism – Limbi străine; *Valoarea informativă a forumurilor de discuții pe site-urile informative din România*, asist. univ. Theodora Văcărescu și asist. univ. George Popescu, Universitatea București, Facultatea

de Jurnalism și Științe ale Comunicării; *Construcția socio-mediatică a integrării europene. Mass-media și formarea opiniei publice deliberative*, lect. univ. dr. Camelia Beciu, Institutul de Sociologie al Academiei Române, București; *Retorica jurnalismului*, asist. univ. drd. Daniel Ciurel, Universitatea „Tibiscus”, Timișoara; *Centrul pentru Jurnalism Independent în contextul mediatic românesc*, prof. Mihaela Danga, Centrul pentru Jurnalism Independent, București; *Rolul corespondentului în construcția reprezentării mediatice. Studiu de caz pe „Le Monde”*, asist. univ. drd. Andreea Mogoș, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism; *Ioan I. Lapedatu și presa economică din România*, lect. univ. dr. Cornelia Nagy, director general Napotex, cadru didactic asociat la Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism; *Acoperirea mediatică a atacului din 11 septembrie în ediții speciale*, asist. univ. drd. Cristina Nistor, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Secția de Jurnalism; *Construcția mediatică a regimurilor de aranjament moral, mobilitatea emoțională a opiniei publice*, dr. Nicolae Perpelea, cercetător la Institutul de Sociologie al Academiei Române, București; *Mass-media din România – o perspectivă diacronică*, conf. univ. dr. Marian Petcu, Facultatea de Jurnalism și Științe ale Comunicării, București; *Presa scrisă maghiară din România, schimbări și tendințe*, conf. univ. dr. Szabo Zsolt, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Linia maghiară de jurnalism; *Modelul anglo-american în receptarea, prelucrarea și transmiterea informațiilor*, prep. univ. drd. Raluca Soare, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu.

3. Jurnalismul cultural în actualitate, desfășurat în perioada 21-22 octombrie 2004. Acest simpozion a fost dedicat împlinirii a 110 ani de la înființarea (în 1894, la Cluj) a primului birou de presă din spațiul transilvan, a 85 de ani de la introducerea, la Universitatea din Cluj, a primului curs de jurnalistică din România (1919).

La acest simpozion s-au prezentat următoarele lucrări: *Receptarea presei de limbă germană în Transilvania*, lect. univ. dr. Delia Balaban, UBB, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Catedra de

Comunicare Socială și Relații Publice; *Figuri ale discursului asupra culturii în presa culturală maghiară din Transilvania*, lect. univ. drd. Vincze Orsolya și drd. Andrea Virginaș, UBB, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Catedra de Jurnalism, Linia maghiară; *Evoluția clasei media în republica literelor*, lect. univ. drd. Răzvan Enache, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu, Facultatea de Jurnalistică; *Istoria în presa culturală actuală*, conf. univ. dr. Vasile Docea, UBB, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Catedra de Jurnalism; *Democrație afectivă și identificare intelectuală în interviuri*, prof. univ. dr. Virgil Nistru Țigănuș, Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, Facultatea de Litere; *Asociația Publicațiilor Literare și a Editurilor din România (APLER). Strategii și perspective*, prof. univ. dr. Mircea Muthu, UBB, Facultatea de Litere; *Modificarea orizontului de așteptare al publicului presei scrise și problemele jurnalismului cultural*, prof. univ. dr. Miruna Runcan, UBB, Facultatea de Litere; *Redefinirea conceptului de jurnalism cultural*, prof. univ. dr. Marcel Tolcea, Universitatea de Vest, Timișoara, Facultatea de Științe Politice, Secția Jurnalism; *Fenomenul „Observatorul cultural”*, prof. univ. dr. Ștefan Borbély, UBB, Facultatea de Litere; *Reviste și politici culturale în România de azi*, conf. univ. dr. Ruxandra Cesereanu, UBB, Facultatea de Științe Politice și Administrative; *O coordonată actuală: criza de autoritate în presă*, prof. univ. dr. Constantin Cubleşan, Universitatea „1 Decembrie 1918”,

Alba Iulia, Facultatea de Litere; *Rubrica de cultură în cotidienele bihorene: particularizări și vulnerabilități*, lect. univ. drd. Ioan Laza, Universitatea din Oradea, Facultatea de Științe Politice, Secția de Jurnalism; *Publicațiile revoluției apărute în zilele de 22-31 decembrie 1989, în orizontul unei culturi democratice*, prof. dr. Ion Hangiu, Societatea de Științe Filologice din România, București; *Un ziar sibian („Curierul sportiv-cultural” – 1943; 1945-1947) într-o altfel de tranziție*, prof. univ. dr. Mircea Popa, Universitatea „1 Decembrie 1918”, Alba Iulia, Facultatea de Litere; *Presa culturală între speranțele și dezamăgirile tranziției*, prof. univ. dr. Gheorghe Schwartz, Universitatea „Aurel Vlaicu”, Arad, Facultatea de Științe Umane și Sociale; *Promovarea produsului cultural în presa gălățeană actuală*, asist. univ. drd. Claudia Talașman, Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, Facultatea de Litere; *Reflectarea literaturii în paginile culturale din marile cotidiene – studiu de caz 2003*, conf. univ. dr. Daniel Vighi, Universitatea de Vest, Timișoara, Facultatea de Litere; *Confluente culturale româno-maghiare, reflectate în reviste literare din Cluj și Szeged*, prof. univ. dr. Cseke Peter, UBB, Facultatea de Științe Politice și Administrative, Catedra de Jurnalism, Linia maghiară; *Jurnalismul de televiziune*, prof. univ. dr. Doina Curticăpeanu, UBB, Facultatea de Litere; *Jurnalismul cultural și cercetările socio-antropologice*, conf. univ. dr. Ion Maxim Danciu, UBB, Facultatea de Științe Politice și Administrative; *Gazetărie și cultură*, prof. univ. dr. Ion Dur, Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu, Facultatea de Jurnalistică; *Cultură și televiziune. O abordare din perspectivă practică*, conf. univ. dr. Lucian Ionică, Universitatea de Vest, Timișoara, Facultatea de Științe Politice; *Aculturația, o modă în televiziunile românești din mileniul al treilea*, prof. dr. Mihai Miron, Președintele Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România; *Promovarea istoriei literare în paginile revistelor de cultură*, prof. univ. dr. Ilie Rad, UBB, Facultatea de Științe Politice și Administrative; *Presa culturală și valorile profesionale*, conf. univ. dr. Luminița Roșca, Universitatea București, Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării; *Jurnalismul cultural și cultura media*, prof. univ. dr. Adrian Dinu Rachieru, Universitatea „Tibiscus”, Timișoara, Facultatea de Jurnalistică; *Formarea în jurnalism – perspective*

și provocări, prof. univ. dr. Mihai Coman, decanul Facultății de Jurnalism și Științele Comunicării, Universitatea București.

4. Presa scrisă românească – trecut, prezent, perspective.

Simpozion național cu participare internațională. 25-26 noiembrie, 2005, Cluj- Napoca.

Cuvinte de deschidere: Prof. univ. dr. Ioan Bolovan, directorul Centrului de Studii Transilvane; conf. univ. dr. Ion Maxim Danciu, redactor-șef al revistei *Tribuna*; prof. univ. dr. Ilie Rad, șeful Catedrei de Jurnalism; reprezentanți ai Rectoratului Universității “Babeș-Bolyai”, ai Primăriei Municipiului și ai Consiliului Județean Cluj.

Expunere inaugurală: Adelin Petrișor – reporter special la „Antena 1”, București: *Reporter de război în presa din România*.

Secțiunea: File din istoria presei românești. Moderator: Prof. univ. dr. Ion Dur

Prof. univ. dr. Ștefan Borbély - Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *Reflectarea contraculturii occidentale în presa scrisă românească a anilor 1968-1971*. Prof. univ. dr. Ion Buzași – Universitatea “Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Filiala Blaj – *Andrei Mureșanu – publicist*. Prof. univ. dr. Ion Dur – Universitatea “Lucian Blaga”, Sibiu – *Publicistica lui Petre Pandrea*. Conf. univ. dr. Ion Maxim Danciu – Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *O revistă interbelică de prestigiu: „Criterion”*. Lect. univ. dr. Monica Buican – Universitatea „Constantin Brâncoveanu”, Pitești – *Presa românească în perioada interbelică*. Dr. Maria Danilov – Muzeul de Istorie Națională, Chișinău – *Presa din Basarabia în secolul al XIX-lea (Din dosarele secrete ale Arhivei Guberniale)*. Drd. Grațian Cormoș – Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *Polemici protocroniste în presa vremii. Revista “Luceafărul”. Studiu de caz*. Prof. univ. dr. Silvia Grossu – Universitatea Chișinău – *Noi considerații asupra crizei presei din Basarabia interbelică*. Prof. univ. dr. Iulian Negrilă – Universitatea “Aurel Vlaicu”, Arad – „*Salonul Literar” (1925–1926) – ultima publicație simbolistă din peisajul revuistic românesc*. Prof. univ. dr. Constantin Cubleşan – Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia – *Faptul divers în presa românească de*

la începutul secolului al XIX-lea. Prof. univ. dr. Mihai Gherman – Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia – *Precursori ai periodicelor românești*. Lect. univ. drd. Iulian Cătălin Dănilă – Universitatea “Petre Andrei”, Iași – *Situația politică transilvăneană reflectată în presa ieșeană de la 1900 („Opinia”, „Evenimentul”)*. Lect. univ. dr. Monica Gheț – Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *Artele comentate în presa românească din perioada 1945–1971*. Lect. univ. dr. Vasile Ilincan – Universitatea “Ștefan cel Mare”, Suceava – *Eminescu – jurnalist – colaborator al ziarului „Albina”*. Asist. univ. drd. Horațiu Damian – Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *Începuturile presei din Transilvania și Banat – a doua jumătate a secolului al XVII-lea și începutul*

celui de-al XIX-lea. Prof. univ. dr. Ilie Luceac – Universitatea Cernăuți – *Începuturile presei românești în Bucovina secolului al XIX-lea*. Prof. univ. dr. Victor Moraru – Universitatea Liberă Internațională din Moldova – *Mass-media din Republica Moldova: aspirații și incertitudini*. Conf. univ. dr. Marian Petcu – Universitatea București – *Presa românească în cifre – un bilanț provizoriu*. Prof. univ. dr. Ilie Rad – Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *Ziarul nemțesc „Libertatea”, scos de Tudor Arghezi și N. D. Cocea, între 1915-1916*. Lect. univ. Gheorghe Manea – Universitatea “Valahia”, Târgoviște, redactor-șef la „Radio Dâmbovița” – *Problema națională și naționalismul în presa legionară*. Asist. univ. drd. Andreea Mogoș – Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *Un ziar, două identități?*

Variante tipărite și variante on-line. Dr. Petru Poantă – Direcția Județeană pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural, Cluj-Napoca – *Revista „Cercului Literar” de la Sibiu (1945)*. Conf. univ. dr. Dorin Popa – Universitatea “Al. Ioan Cuza”, Iași – *Jurnalul Camil Petrescu – etape ale evoluției gazetărești*. Conf. univ. dr. Virgil Nistru Țigănuș – Universitatea “Dunărea de Jos” Galați – *Revista Fundațiilor Regale și relativizarea valorilor*. Prof. dr. Doina Rad – Școala “Ion Creangă”, Cluj-Napoca – *Presa pentru copii și tineret*. Asist. univ. drd. Sanda Moraru – Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *O revistă de cultură românească în exil: “Destin” (Madrid, Spania, 1951–1972)*. Asist. univ. drd. Romina Surugiu – Universitatea București – *De la “ortodoxia de foileton” la “politica de masă”*. Asist. univ. drd. Raluca Șerban – red.-șef adj. la Tomis, Constanța – *Repere din istoria presei culturale dobrogene*. Prof. univ. dr. Victor Vișinescu – Universitatea „Hyperion”, București – *Presa pașoptistă și momentul de renaștere națională. Trăsături militante ale unor „firi vizionare” de gazetari-scriitori*.

Secțiunea: Presa scrisă românească în perioada de tranziție

Prof. univ. dr. Odette Arhip – Universitatea „Al. Ioan Cuza”, Iași – *Responsabilitate în actul jurnalistic*. Conf. univ. dr. Maria Berceanu – Universitatea „Tibiscus” Timișoara – *Conflictele de presă din anul 2004*. Conf. univ. dr. Constantin Mălinaș – Universitatea din Oradea – *Contribuții la descrierea catalografică a presei scrise a românilor din Serbia (Voivodina), Ungaria și Ucraina (Transcarpatică) în perioada 1990-2005*. Lect. univ. dr. Elena Abrudan – Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *Rolul publicității în revistele specializate românești*. Lect. univ. dr. Brîndușa Armanca – Universitatea „Lucian Blaga”, Sibiu – *Inamicii jurnaliștilor. Este presa scrisă mai protejată?* Lect. univ. Marius Badea – Universitatea „Valahia”, Târgoviște – *Marketingul performant – premisă a eficienței în presa scrisă*. Asist. univ. drd. Cristina Nistor – Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *Media cucerită de marile trusturi*. Conf. univ. dr. Ruxandra Cesereanu – Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *Anchete și dezbateri culturale la revista „Steaua”, în postcomunism*. Lect. univ. dr. Mihaela Cărnău – Universitatea “Dunărea de Jos”, Galați, *Mica publicitate în presa modernă*. Acad. Alexandrina Cernov –

Universitatea Cernăuți – *Presa cernăuțeană la începutul mileniului trei*. Lect. univ. Tomiță Ciulei – Universitatea „Valahia”, Târgoviște – *Presa scrisă românească în ultimii 20 de ani. De la propagandă la libera informare. Aspecte istorice și persuasive*. Octavian Coman – redactor la EuropaFM, Cluj-Napoca – *Demonizarea unui fost erou. Doina Cornea în presa românească a anului 1990*. Prep. univ. Lavinia Florea – Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *Imaginea „celuilalt” în revista „România Mare”*. Prep. univ. Adina Baya – Universitatea de Vest, Timișoara – *Evoluții ale publicității și reclamei în presa românească de tranziție*. Conf univ. dr. Aurelia Lăpușan – Universitatea „Ovidius”, Constanța – *Presa dobrogeană cu profil turistic*. Lect. univ. drd. Ioan Laza – Universitatea din Oradea – *Presa pentru imigranții români din Italia*. Asist. univ. drd. Cristina Munteanu – Universitatea „Constantin Brâncoveanu”, Pitești, Asist. drd. Ramona Oana – Universitatea “Constantin Brâncoveanu”, Pitești – *Limbaajul anunțului de mică publicitate în presa locală de după 1989*. Asist. univ. drd. Mihaela Mureșan – Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *Presa în limba română din Ungaria*. Prep. univ. Sînziana Jurău – Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *Protecția vieții private. Aspecte legislative și practică jurnalistică*. Drd. Maria Aluș – Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *Presa bisericească contemporană*. Olga Grădinaru – master, Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *Presa românească din Republica Moldova. Ziarul „Timpul”*. Prof. univ. dr. Mircea Popa – Universitatea „1 Decembrie 1918” Alba Iulia – *Presa românească cu profil sportiv*. Lect. univ. asociat Viorel Nistor – Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *Investigația în presa de tranziție*. Asist. drd. Alina Popa – Universitatea „Dunărea de Jos” Galați – *Stereotipie și creație liberă în discursul publicistic actual*. Lect. univ. dr. Camelia Săvițescu – Universitatea „Al. Ioan Cuza”, Iași – *Presa culturală ieșeană: “Cronica” și “Suplimentul de cultură”; încremenire în proiect și cerințele pieței*. Asist univ. drd. Claudia Talașman – Universitatea “Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca – *Mituri politice în „Scînteia” perioadei 1980-1989*. Dr. Radu Vida – Redacția „Adevărul de Cluj” – *De la „Făclia” la „Adevărul de Cluj*. Drd. Ștefana Ciortea-Neamțu – Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași – *Planul reporterului și planul intervievatului în interviul de presă*.

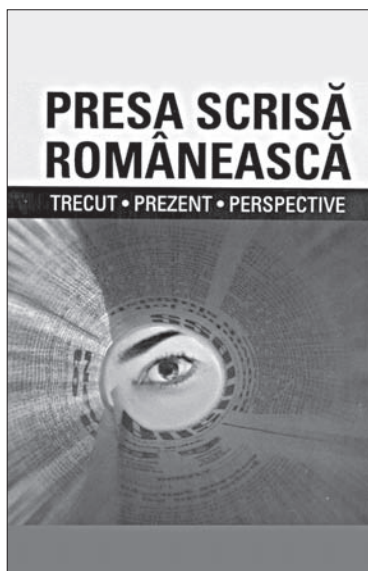
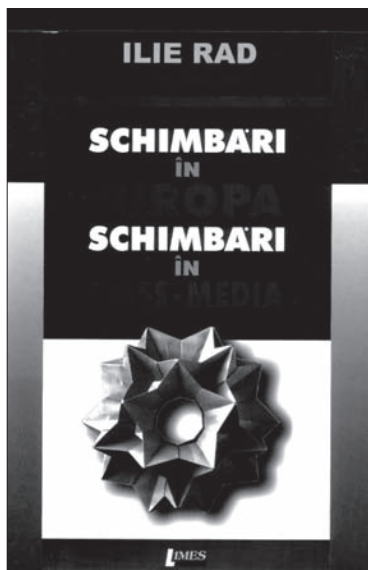
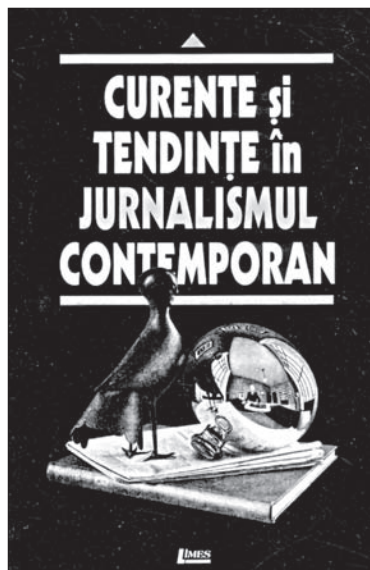
Sedință în plen

Moderator: Conf. univ. dr. Marian Petcu

Constituirea *Asociației Istoricilor Presei din România*, al cărei organ suprem de presă va fi *Revista Română de Istorie a Presei*. Se va discuta propunerea de constituire a unui *Muzeu Național al Presei din România*.

Lansări de carte

Marian Petcu, *Profesia de jurnalist*, București, Editura „Tritonic”, 2005. Prezintă: Ilie Rad. Ștefan Borbely, *Mitologie generală*, Cluj-Napoca, Editura „Limes”, 2004. Prezintă Constantina Buleu. Virgil Nistru Țigănuș, *Logosul și clepsidra. Ipostaze ale retoricii*, Editura „Sinteze”, Galați, 2005. Prezintă Elena Abrudan. Brîndușa Armanca, *Mesajul lui Crypto*, Editura „Curtea Veche”, București, 2005. Prezintă Ion Dur. Edgar Papu, *Interviuri*. Ediție îngrijită de Ilie Rad și Grațian Cormoș, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2005. Prezintă Victor Cubleşan. Ilie Rad, *De la Moscova la New-York*, Cluj-Napoca, Editura Limes, 2005. Prezintă Elena Abrudan. Elena Abrudan, *Structuri mitice în proza contemporană*, Cluj-Napoca, Editura „Casa Cărții de Știință”, 2005. Prezintă Mircea Popa. Doina Rad, *Eta Boeriu, monografie*, Cluj-Napoca, Editura „Limes”, 2005. Prezintă Constantin Cubleşan. Ilie Rad (coordonator), *Jurnalismul cultural în actualitate*, Editura Tribuna, 2005. Prezintă: Cristina Nistor. Ion Maxim Danciu, *Mass-media și societatea*, Editura „Tribuna”. Prezintă Mihaela Mureșan. Elena Abrudan, *Mit și semnificație în proza rusă*, Cluj-Napoca, Editura „Casa Cărții de Știință”, 2004. Prezintă Grațian Cormoș. Ruxandra Cesereanu & Co, *Subculturi urbane la sfârșit de secol XX și început de secol XXI în România*, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2004. Prezintă Mircea Petean. Constantin Mălinaș prezintă revistele *Familia română*, *Sănătatea cârților*, *Ex libris românesc* editate la Oradea. Lavinia Florea, *Extrema dreaptă azi: ideologie, discurs, electorat*, Editura Lumen, Iași, 2005. Prezintă Sînziana Jurău. Maria Danilov (responsabil de ediție), *Presa din Basarabia: analize, contexte, valori. 1854-2004*, Editura Cartdidact, Chișinău, 2005. Prezintă Silvia Grossu. Silvia Grossu, *Presa din Basarabia în contextul sociocultural al anilor 1906-1944*, Editura Tehnica-Info, Chișinău, 2003. Prezintă Victor Moraru.

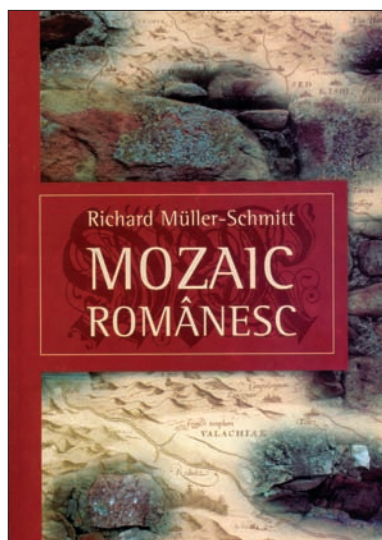
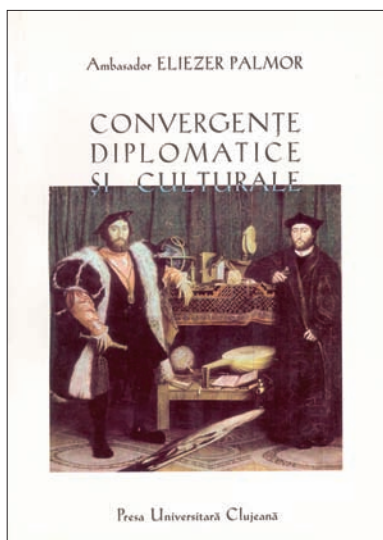

O notă interesantă a acestor simpozioane o reprezintă faptul că au loc lansări de cărți, exclusiv ale participanților la simpozion, lucrări apărute în intervalul de la simpozionul precedent.

Miza mare a simpozioanelor noastre, prin care ele se deosebesc de zecile de simpozioane care au loc în fiecare săptămână, la nivel național, este că lucrările prezentate sunt reunite în volum, intrând astfel în circuitul științific național și chiar internațional.

Alte cărți editate de Catedra de Jurnalism

În cadrul Departamentului de Jurnalism au fost pregătite, pentru tipar, și două cărți foarte interesante, după cum urmează: Ambasador Eliezer Palmor, *Convergențe diplomatice și culturale*. [Ediție îngrijită de Ilie Rad], Cluj-Napoca, 2004, și Richard Müller-Schmitt, *Mozaic românesc*. Traducere din limba germană de Cristina Delia Balaban și Damaschin Pop-Buia. Ediție îngrijită și prefață de Ilie Rad, Cluj-Napoca, 2006.

XIV. Mesaje de la foști studenți

“Îmi aduc aminte că am fost singurul dintre vreo 180 de elevi ai liceului pe care l-am absolvit, care s-a înscris la examenul de admitere al unei facultăți de jurnalistică. Mă simțeam invidiat de cei care vedeau în această facultate o trambulină pentru un soi de Dolce Vita – modernitate, aventuri și experiențe bune, râvnite de tinerimea studențească de oriunde –, dar, în același timp, am luat peste picior pe cei care pun semnul egal între *jurnalism* și *paparazzi*.

Cred că, de la distanță, impresia generală despre facultatea de jurnalism era cea a unui laborator studențesc imens, în care se editează ziare și se simulează realizarea unor emisiuni de radio și televiziune. Un furnicar de tineri, în care viteza de circulație a informației nu lasă timp reflecției.

Presupun că nu se gândeau prea mulți că la facultatea de jurnalism există timp și pentru reflecție. Că studenții de la jurnalism au chef și timp pentru studiu la Biblioteca Centrală Universitară (BCU). Este greu de spus dacă felia teoretică a studiului științei comunicării este mai dulce sau mai acră decât practica unui reportaj despre un miting de protest ori decât simularea unui talk-show gen Marius Tucă. Nici una dintre ele nu lipsește însă din tortul cu de toate, care descrie profesia de jurnalist. Păstrând cadrul, s-ar putea spune că o facultate de jurnalistică trebuie să le ofere studenților săi, spre gustare, pe îndelete și pe rând, fiecare felie.”

HORAȚIU CRIȘAN

Șef de cabinet senatorial

“Facultatea de Jurnalistică din Cluj mi-a oferit posibilitatea de a învăța ce înseamnă meseria de jurnalist încă din primii ani. Datorită orelor de practică desfășurate în mijlocul jurnaliștilor consacrați, am reușit să-mi croiesc drumul în presă chiar de la începutul facultății. Este foarte important să te ajuți singur, dacă știi că aceasta este meseria care te interesează. Cursuri care acoperă o arie largă de domenii, cadre didactice dornice să transmită cât mai multe informații necesare dezvoltării intelectuale și practice a studenților și o instituție cu deschidere spre nou: aceasta este Facultatea de Jurnalistică din Cluj-Napoca.”

ALINA VINGAN

Redactor,
Radio Cluj

“Anul 1998 a adus o decizie radicală în viața mea. După cinci ani de presă radio și TV, după absolvirea Facultății de Filosofie, hotărârea de a da admitere la o facultate cu o specialitate apropiată de practica mea cotidiană a fost una iminentă. Am reușit în patru ani de școală să mă perfecționez, să învăț lucruri noi, despre care doar «auzisem», am reușit să îmi fac prieteni noi! Facultatea de Jurnalistică din Cluj-Napoca era la începutul unui lung drum; un drum presărat cu greutăți, dar și cu satisfacții... Specialiștii cu care am intrat în contact m-au făcut să văd puțin altfel realitatea, poate mai pragmatic. Cert este faptul că am învățat unii de la alții... Facultatea de Jurnalistică nu este o facultate exclusiv «teoretică». Aici ai nevoie de foarte multă practică. Fără muncă practică de ziarist, muncă desfășurată în perioada studenției, părerea mea e că ești un ziarist «mort» din start. Trebuie să reușești să împletești la perfecțiune orele de teorie cu cele de muncă pe teren, chiar dacă aceasta din urmă este făcută «voluntar!»”

SEBASTIAN HETEA

Secretar de redacție,
CENTRUL DE PRESĂ STUDENTEASCĂ
al Casei de Cultură a Studenților CLUJ

“Deva, 15 februarie 2005

Stimate domnule profesor Ilie Rad,

Mi-ați făcut o bucurie teribilă. Întotdeauna primești înzecit când dai, fără să aștepți ceva înapoi. Vă mulțumesc nu doar pentru ce ați făcut pentru mine ca profesor, ci și pentru gestul minunat de a-mi răspunde atât de cald.

Lucrez în cadrul departamentului Marketing-Publicitate al unei companii, ca asistent, și îmi place munca mea; e solicitantă, obositoare, dar îmi aduce și satisfacții la sfârșitul zilei. Aș fi vrut, poate, mai multe sarcini creative (mă ocup de comunicate de presă, brief de agenție, dar și de statistici și cercetări de piață), dar, per ansamblu, sunt mulțumită. Pasul următor e revenirea în Cluj. Mi-a intrat în sânge orașul acesta drag și mă cheamă înapoi. Nu mă pot obișnui fără pulsul lui cald, viu, agitat. Mi-a fost greu să revin în orașul meu cu oameni suficienți și triști, să revin la viața anostă și liniară de aici, unde fiecare e absorbit de propria lui existență și de asigurarea traiului de zi cu zi, fără a visa la mai mult, fără a dori autodepășire, creștere, evoluare, alta decât cea materială. Am nevoie de Cluj, de oameni, de aer, de vise. Și o să revin. Acum vin la sfârșit de săptămână pentru că sunt la master ID la SNSPA, Centrul Teritorial Cluj-Napoca, dar sunt tot pe fugă și plec întotdeauna cu tristețea că nu reușesc să iau cu mine acasă mai mult decât o gură de aer de Cluj.

Vă mulțumesc încă o dată pentru gest și vă doresc numai bine și... să ne revedem curând.

Cu stimă și drag,

MIRUNA NELEGA

absolventă, promoția 2004”

“Am frecventat cursurile Facultății de Jurnalistică din Cluj-Napoca în perioada 1998-2002. Îmi amintesc că, în primul semestru, am început cu câteva cursuri serioase. De exemplu, *Gramatica normativă*. Chiar dacă la început am privit-o ca pe ceva inutil, pentru

că tocmai dădusem o admitere serioasă din această materie, s-a dovedit apoi, mai ales de când am început să lucrez în presa scrisă, o materie cu adevărat folositoare. Mai erau apoi cursurile despre genurile jurnalistice, care mi-au trezit și mai mult interesul față de mass-media în general. Materiile care mi-au folosit cel mai mult atunci când am început să lucrez în presă au fost cele cu aplicații practice directe: genuri jurnalistice, jurnalism de investigație, expresie verbală, legislație și deontologie în mass-media, atelierul de presă scrisă, atelierul de radio, tehnici audio-video, etica mass-media și stilistică și mass-media. Din problemele directe cu care m-am confruntat în activitatea mea de jurnalist în radio, presă scrisă și, mai recent, televiziune, am ajuns la concluzia că în facultate s-ar impune mai multe cursuri cu aplicații practice. E important să se acorde mare atenție modului cum sunt organizate și susținute atelierelor practice, deoarece viitorii absolvenți vor fi puși în fața unor situații concrete, unde vor trebui să știe exact ce reguli se aplică.

Pregătirea teoretică pe care mi-a asigurat-o facultatea m-a ajutat foarte mult, deoarece, în cea mai mare parte, este o bază serioasă de pornire în această profesie. Sigur că se poate ajunge și la o pregătire mai bună a studenților. Cel mai important ar fi ca ei să aibă contact cu mass-media și cu atmosfera dintr-o redacție, oricare ar fi ea, încă de pe băncile facultății, pentru că, în acest fel, vor putea să decidă, în cunoștință de cauză, care va fi drumul lor în cariera jurnalistică.”

CLAUDIA ROMITAN,

Absolventă de Jurnalism, promoția 2002,

Redactor la *Ziua de Cluj*

XV. Un moment aniversar: 10 ani de învățământ jurnalistic la Cluj-Napoca

În toamna anului 2003, s-au împlinit zece ani de învățământ jurnalistic la Cluj-Napoca. Cu acest prilej, Catedra de Jurnalistică a organizat o sesiune jubiliară.

Cu ocazia momentului jubiliar, prefectul județului Cluj, Vasile Soporan, a conferit catedrei *Diploma de Onoare*, cu ocazia celor zece ani de învățământ jurnalistic la Cluj-Napoca.

De asemenea, au primit din partea catredei diplome jubiliare peste 100 de colaboratori (cadre didactice, ziariști, manageri), în semn de apreciere și respect pentru contribuția adusă la dezvoltarea învățământului jurnalistic clujean.

1. Afișul simpozionului omagial
2. La deschiderea simpozionului (de la stânga la dreapta): prof. univ. dr. Ilie RAD, prof. univ. dr. Wolfgang BRECKNER – prorector al UBB, prof. univ. dr. Vasile SOPORAN, – prefectul jud. Cluj, prof. univ. dr. Vasile PUȘCAȘ – deputat, prof. univ. dr. CSEKE Peter – prodecan.
3. Amfiteatrul "Wodroow Wilson".
4. Prof. univ. dr. Ilie RAD, cu cele două numere ale revistei *Reporter*.

Secvențe de la simpozionul omagial

Asemenea diplome au primit toți cei care și-au adus, într-un fel sau altul, contribuția la dezvoltarea învățământului jurnalistic clujean.

XVI. Mesaje din Cartea de Onoare

Sinceră grație și laudă
tinerilor profesori care au
asigurat primul deceniu de
Jurnalism la Universitatea
"Babeș-Bolyai" și expresia
unei depline solidarități
cu gestul lor competent
și plin de devoțiune
față de o rigoare profesio-
nală și etică demnă
de o cultură europeană!

Andrei Marga

"Sinceră grație și laudă tinerilor profesori care au asigurat primul deceniu de *Jurnalism* la Universitatea "Babeș-Bolyai" și expresia unei depline solidarități cu gestul lor competent și plin de devoțiune față de o rigoare profesională și etică demnă de o cultură europeană!"

ANDREI MARGA

[Ministrul Educației Naționale]

18 oct. 2003

“Școala clujeană de jurnalism a împlinit 10 ani! În acest deceniu a crescut cât alții într-un secol! Ca martor și participant la această devenire spectaculoasă, mă bucur și sper că drumul va fi continuat în același ritm. Îi felicit pe cei care conduc destinele Catedrei de Jurnalism, cu acest prilej jubiliar, și îi invidiez pentru simpozionul internațional organizat, pentru a doua oară, la cele mai înalte exigențe”.

Prof. univ. dr. **G. GRUIȚĂ**

Facultatea de Litere

Universitatea “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca

18 oct. 2003

“Pentru eforturile profesorilor și studenților clujeni, depuse pentru a construi o școală de jurnalism autentică, felicitările mele sincere și colegiale. La zece ani, fiți laudați!”.

Conf. univ. dr. **MARIAN PETCU**

Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării

Universitatea din București

18 oct. 2003

“Fiecare întâlnire cu profesorii de jurnalism se constituie într-o provocare prin scenariul de idei și strategii didactice, în condițiile nu prea fericite material în care școlile noastre sunt nevoite să-și desfășoare activitatea.

Această reuniune, prin nivelul ei științific, va marca un moment în istoria învățământului jurnalistic din România”.

Lect. univ. dr. **LUCIAN IONICĂ**

Universitatea de Vest, Timișoara

18 oct. 2003

“Felicitări Facultății de Științe Politice, Secția Jurnalistică, pentru inițiativele și contribuția la dezvoltarea comunicării și propagarea

democrației în procesul de educare și transformare a societății românești.

Cu toată stima,

tuturor cadrelor didactice și în special domnului decan Ilie Rad.

8 iunie 2004 "

LIA ROBERTS

Candidat la președinția României

Mă bucur că am avut inspirația de a da curs inițiativei de a fi martor la sesiunea festivă prilejuită de împlinirea unui deceniu de învățământ superior de jurnalistică în capitala Ardealului. Și iată de ce. În primul rând, ca să constat la fața locului că există o falangă de intelectuali care dau un fundament științific unei străvechi profesii românești, care s-a practicat haotic, pasional, dar nu mai puțin pasionant. Apoi că într-o astfel de atmosferă intelectuală și culturală „produsul livrat producției de presă” nu poate să nu schimbe pozitiv prezența raționalului în rețeta practicării gazetariei românești. E ceea ce sper să se îndeplinească cât mai curând și anume să avem o presă dinamică, pluriformă, emotivă, curând și anume să putem spune tot ceea ce facem în viața noastră și să fim fericiți pentru tot ceea ce facem în viața noastră. Vă mulțumesc și vă felicit pentru tot ceea ce faceți în viața noastră și alături de noi, alături de toți cei care sunt alături de noi.

Unu Ardealian

“Mă bucur că am avut inspirația de a da curs inițiativei de a fi martor la sesiunea festivă prilejuită de împlinirea unui deceniu de învățământ superior de jurnalistică în capitala Ardealului. Și iată de ce. În primul rând, ca să constat la fața locului că există o falangă de intelectuali care dau un fundament științific unei străvechi profesii românești, care s-a practicat haotic, pasional, dar nu mai puțin pasionant. Apoi că, într-o astfel de atmosferă intelectuală și culturală, «produsul livrat producției de presă» nu poate să nu schimbe pozitiv prezența raționalului în rețeta practicării gazetariei românești. E ceea ce sper să se îndeplinească cât mai curând și anume

să avem o presă dinamică, pluriformă, emoționantă chiar, dar nu vulgară și cu miză mărunță.

Vă mulțumesc și vă felicit pentru tot ceea ce faceți în folosul profesiei noastre comune, adică al teoreticienilor și al practicienilor”.

VARTAN ARACHELIAN

[Televiziunea Română]

18 oct. 2003

“La 10 ani de jurnalism clujean, am avut prilejul să sărbătorim, cu distinsele și ospitalierele noastre gazde – colegii de la facultatea clujeană –, momente de minte și de suflet memorabile. Comunicările și dezbaterile, lansările de cărți și vernisajul expoziției de fotografii ne-au regăsit într-o confrerie de solidaritate și de proiecte viitoare, întru binele tuturor, formatori și studenți. Aducem mulțumiri călduroase organizatorilor, în primul rând prof. dr. Ilie Rad, promotorul și susținătorul celui de-al doilea colocvii jurnalistic internațional și concretizatorul acestei reușite întâlniri. Întru mulți ani, edițiilor viitoare!”

Prof. univ. dr. **VICTOR VIȘINESCU**

Facultatea de Ziaristică

Universitatea „Hyperion”, București

“Cei zece ani de jurnalism clujean nu trebuie scoși din contextul școlii universitare clujene. Privind în același timp spre trecutul învățământului clujean, dar și spre viitorul strălucit care se întrevede, urez colectivului academic al facultății să fie fidel acelei tradiții și să conștientizeze rolul pe care îl are în asigurarea unui viitor european învățământului ardelenesc”.

Lect. univ. dr. **OCTAVIAN HARAGOȘ**

Universitatea din Oradea

A fost o mare onoare să le pot vorbi
 studenților celei mai mari Universități din
 Ardeal! Nu pot decât să le doresc
 absolvenților de la Jurnalism să umple
 redacțiile marilor televiziuni și ziare din
 țară.

ADELIN PETRIȘOR, ANTENA 1

Adelin

26. 11. 2005

“A fost o mare onoare să le pot vorbi studenților celei mai mari Universități din Ardeal. Nu pot decât să le doresc absolvenților de la jurnalism să umple redacțiile marilor televiziuni și ziare din țară.
 26 11 2005.”

ADELIN PETRIȘOR

Reporter special, Antena 1, București

“Este o plăcere și o onoare pentru mine să vizitez facultatea dumneavoastră în noua ei casă. Există cu siguranță un viitor strălucit pentru această facultate, pentru universitatea dumneavoastră deosebită și pentru colaborarea fructuoasă dintre Universitatea “Babeș-Bolyai” și State University din New York”.

Prof. univ. dr. **JOHN RYDER**, SUNY, USA

“A fost o mare onoare pentru mine să particip la seminarul din Cluj-Napoca. Trebuie să spun că am încredere în faptul că România își va recâștiga gloria trecutului! Vă mulțumesc încă o dată pentru ospitalitate și primirea caldă; seminarul a fost un succes și sper în continuitatea contactelor noastre. În luna octombrie a acestui an, președintele Estoniei va vizita România și cu siguranță toți estonienii vor învăța mai multe despre această țară.

Vă mulțumesc!”

Prof. dr. **MART RAUDSAR**, Tartu University, Estonia

Cluj-Napoca 19 oct. 2003

31 ianuarie 2006

Am să țin minte multe vreme (probabil până la sfârșitul vieții) vizita mea de două zile la Cluj, proiectată și organizată într-un stil eficient cu și cu căldură sufletească de d-l Ilie Rad, personaj luminos al vieții noastre culturale. În mod special întâlnirea cu studenții de la Facultatea de Jurnalistică a reprezentat o performanță dublă în materie de comunicare între două generații și între două lumi diferite – aceea a literaturii și aceea a presei.

Plec din Cluj pătruns de respect față de stilul de viață de aici și cu sentimentul că, dacă există asemenea oameni (ca d-l Ilie Rad și colegii săi) care cred în valoarea cuvântului, scris și rostit, în România nu e totul pierdut.

Alex. Ștefănescu

“31 ianuarie 2006

Am să țin minte multă vreme (probabil până la sfârșitul vieții) vizita mea de două zile la Cluj, proiectată și organizată într-un stil eficient și cu căldură sufletească de d-l Ilie Rad, personaj luminos al vieții noastre culturale. În mod special întâlnirea cu studenții de la Facultatea de Jurnalistică a reprezentat o performanță în materie de comunicare: între două generații și între două lumi diferite – aceea a literaturii și aceea a presei.

Plec din Cluj pătruns de respect față de stilul de viață de aici și cu sentimentul că, dacă există asemenea oameni (ca d-l Ilie Rad și colegii săi), care cred în valoarea cuvântului, scris și rostit, în România nu e totul pierdut.”

ALEX. ȘTEFĂNESCU

Redactor-șef, România literară

XVII. Absolvenți cu care ne mândrim

- **Lacrima Andreica**, redactor, *Săptămâna clujeană*
- **Andrei Aroneț**, redactor, *Radio Cluj*
- **Dana Berinde**, realizator și moderator al emisiunii „Frontal”, TVR Cluj
- **Paula Beudean**, redactor, *RFI*
- **Ovidiu Blag**, comentator sportiv la Radio Cluj, TVR 2 și redactor la *Evenimentul zilei*, ediția de Transilvania
- **Ileana Brate**, doctorand, cadru didactic asociat
- **Letiția Câmpan**, redactor, *Clujeanul* și *Ziarul clujeanului*
- **Octavian Coman**, redactor, *Europa FM Cluj-Napoca*
- **Raluca Cormos**, redactor, *Antena1 Cluj*
- **Horațiu Crișan**, șeful de cabinet al senatorului Gh. Funar
- **Raluca Crișan**, redactor, *Ziarul Clujeanului*
- **Horațiu Damian**, cadru didactic asociat la Catedra de Jurnalism
- **Raluca Damian**, redactor, cotidianul *Libertatea*
- **Adrian Deoancă**, redactor, *Ziarul Clujeanului*
- **Ioana Dohotaru**, TVR Cluj
- **Romana Chișu-Dușa**, redactor, *Bună ziua, Ardeal!*
- **Georgeta Gavriș**, redactor, *Radio Oradea*
- **Dumitrița Gliga**, director la *Flashdance* (Reghin)
- **Alin Golban**, redactor, departamentul de investigație, *Ziua de Cluj*
- **Sebastian Hetea**, redactor, *Alfa TV*
- **Ioan Hotea**, reporter, *Antena 1 Cluj*

- **Mara Irimia**, prezentatoare de ştiri, *Realitatea TV Bucureşti*
- **Cristina Johns**, reporter, *Alpha TV Cluj*
- **Andreea Leonid**, redactor, *Radio Cluj*
- **Mihai Lisei**, doctorand, cadru didactic asociat
- **Andreea Mogoş**, asistent, *Facultatea de Ştiinţe Politice şi Administrative, Secţia Jurnalism*
- **Mihaela Mureşan**, asistent, *Fac. de Ştiinţe Politice şi Administrative, Secţia Jurnalism*
- **Camelia Nistor**, redactor, *RFI*
- **Cristina Nistor**, asistent, *Fac. de Ştiinţe Politice şi Administrative, Secţia Jurnalism*
- **Maria Orban**, purtător de cuvânt, *Ministerul Educaţiei şi Cercetării*
- **Ioana Oros**, redactor, *Monitorul de Cluj*
- **Călin Poenaru**, redactor-şef, *Ziua de Cluj*
- **Vasile Racoviţan**, redactor, *Ziarul clujeanului şi Clujeanul*
- **Innes Radu**, redactor, *Bună ziua, Ardeal!*
- **Claudia Romitan**, redactor, *Ziua de Cluj*
- **Ciprian Rus**, redactor-şef, *Monitorul de Cluj*
- **Codruţa Simina**, redactor, *Ziarul clujeanului şi Clujeanul*
- **Bogdan Stanciu**, editor, *Evenimentul zilei*, ediţia de Transilvania
- **Cristina Şimonfi**, redactor, *Radio Cluj*
- **Claudia Talaşman**, doctorand, cadru didactic asociat
- **Ionuţ Tănase**, cadru didactic asociat al Catedrei de Jurnalism
- **Cristian Todea**, redactor, *CD Radio*
- **Daniel Tomoni**, consilier pe probleme de mass-media, Ministerul Educaţiei şi Cercetării, Bucureşti
- **Carmen Valica**, redactor-şef, *Radio Mix*
- **Lia Valendorfean**, redactor, *România liberă*
- **Andreea Vilcovschi**, redactor, *Adevărul de Cluj*
- **Alina Vingan**, redactor, *Radio Cluj*
- **Nicolae Urs**, asistent de sistem, *Facultatea de Ştiinţe Politice, Administrative şi ale Comunicării*.

XVIII. Examenul de licență

Licența reprezintă examenul de maturitate al oricărui absolvent de facultate. Examenul de licență are două componente: o examinare din câteva discipline studiate în facultate și susținerea lucrării propriu-zise. Pentru sesiunea din iunie 2006, studenții vor da examen din următoarele discipline: *Genuri jurnalistice* și *Stilistică și mass-media* (discipline obligatorii). De asemenea, vor alege încă o disciplină, din disciplinele aferente celor două module urmate (*PR și publicitate*, respectiv *Mass-media*).

Precizări privind examenul de licență Sesiunea iunie 2006

Având în vedere necesitatea ca lucrările de licență să fie citite în prealabil de toți membrii comisiei, ținând cont și de numărul mare al studenților înscriși la examenul de licență din sesiunea iunie 2006, Catedra de Jurnalism a hotărât, în ședința din 4 aprilie 2006, ca termenul limită de depunere a lucrărilor de diplomă la secretariatul facultății să fie cel stabilit anterior, respectiv 12 iunie 2006, urmând ca depunerea dosarului cu actele aferente să se facă în perioada stabilită pentru înscriere: 12-23 iunie 2006.

La predarea lucrării, va fi obligatorie prezentarea referatului îndrumătorului științific al lucrării, cu nota propusă. Candidații nu se vor putea înscrie fără acest referat.

La depunerea lucrării, candidatul va da o declarație pe propria răspundere, privind originalitatea lucrării, plagiatul atrăgând după sine eliminarea candidatului din concurs.

Linia de studii în limba română

LICENȚĂ 2006

Bibliografia pentru examenul *Genuri journalistice*

(ANDREEA MOGOȘ)

1. Randall, David, *Jurnalul universal*, Polirom, Iași, 1998 (doar secțiunile menționate mai jos):
 - Valoarea de informare p. 37-45
 - Interviu p. 64-83
 - Sursele p. 84-102
 - Intro-urile p. 165-178
 - Construcția și descrierea p. 179-193
2. Coman, Mihai (coord.), *Manual de jurnalism*, Polirom, Iași, 1997 (volumul I) (doar secțiunile menționate mai jos):
 - Valoarea de informație p. 23-26
 - Sursele p. 28-35
 - Reportajul (Luminița Roșca) p. 54-67
 - Interviu (Marcel Tolcea) p. 69-94
 - Reguli de redactare pentru audio-vizual p. 107-114
 - Știrea de televiziune p. 114-129
 - Interviu radio (Irene Joanescu) p. 167-180
3. Coman, Mihai (coord.), *Manual de jurnalism*, Polirom, Iași, 1999 (volumul II) (doar secțiunile menționate mai jos):
 - Reportajul (Luminița Roșca) p. 75-106
 - Ancheta (Sorin Preda) p. 119-138
 - Portretul p. 159-168
 - Interviu de televiziune (Lucian Ionică) p. 193-215
 - Reportajul de televiziune (Mădălina Ghițulescu) p. 217-239

De asemenea, *materia tratată la cursul de Genuri journalistice în semestrul I, 2003/2004, este considerată subiect de licență.*

Bibliografia pentru disciplina *Stilistică și mass-media*

(ILIE RAD)

- *** *Limba română corectă. Probleme de ortografie, gramatică, lexic*, Editura Științifică, București, 1973.
- Academia Română. Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan – Al. Rosetti”, *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române. Ediția a II-a revăzută și adăugită*, Editura Univers Enciclopedic, București, 2005.
- Coman, Mihai (coordonator), *Manual de jurnalism. Tehnici fundamentale de redactare*, vol. II, Editura Polirom, Iași, 1999.
- Graur, Al., *„Capcanele” limbii române*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1976.
- Gruică, G., *Gramatică normativă. 77 de întrebări / 77 de răspunsuri. Ediția a II-a*, Editura Polirom, Iași, 1999.
- Hristea, Theodor, *Limba română. Teste rezolvate, texte de analizat și un glosar de neologisme*, Editura Petrion, București, 1998.
- Irimia, Dumitru, *Introducere în stilistică*, Editura Polirom, Iași, 1999.
- Mihăescu, N., *Aspecte ale limbii române contemporane*, Editura Albatros, București, 1984.
- Nițulescu, Cristian, *Lexicon al greșelilor de limbă română. Fonetică, lexic, ortografie, ortoepie, gramatică, punctuație, stilistică*, Editura Junior, București, f. a.
- Petraș, Irina, *Mic îndreptar de scriere corectă*, Editura Paralela 45, Pitești, 2004.
- Rad, Ilie, *Stilistică și mass-media. Aspecte ale experienței jurnalistice. Prefață de prof. univ. dr. G. Gruică*, Editura Excelsior, Cluj-Napoca, 1999.
- Rădulescu, Ilie-Ștefan, *Să vorbim și să scriem corect. Erori frecvente în limbajul cotidian*, Editura Niculescu, București, 1994.
- Romalo, Valeria Guțu, *Corectitudine și greșală. (Limba română de azi)*, Editura Științifică, București, 1972.
- Szabo Lucian-Vasile, *Libertate și comunicare în lumea presei. Principii, norme, regului. Limbajul mass-media*, Editura Amarcord, Timișoara, 1999.
- Șerban, Vasile, *Exprimarea corectă în jurnalistică*, Editura Augusta, Timișoara, 1996.

Comunicare publicitară (DELIA CRISTINA BALABAN)

1. Definițiile publicității
2. Mixul comunicațional
3. Poziționarea
4. Noțiunea de imagine
5. Creativitate și concepție publicitară
6. Planul și programul media
7. Publicitatea BTL: sponsorizare, product placement, promovarea vânzărilor, marketingul direct.

Bibliografie obligatorie:

- Delia Cristina Balaban, *Comunicare publicitară*, Editura Accent, Cluj-Napoca, 2005.
- Dâncu, Vasile Sebastian, *Comunicarea simbolică*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1998.
- Petrescu, Dacinia Crina, *Creativitate și investigare în publicitate*, Editura Carpatica, Cluj-Napoca, 2002.
- Russel, Thomas, Lane, Ronald, *Manual de publicitate*, Editura Teora, București, 2002.

Bibliografia pentru examenul Jurnalism radio (CRISTINA NISTOR)

- Haas, Michael H., Uwe Frigge, Gert Zimmer, *Radio management. Manualul jurnalistului de radio*, Editura Polirom, Iași, 2001.
- Joanescu, Irene, *Radioul modern. Tratarea informației și principalele genuri informative*, Editura All, București, 1999.
- Mencher, Melvin, *News Reporting and Writing*, sixth edition, Brown & Benchmark Publishers, Iowa, 1997.
- Bakenhus, Norbert, *Radioul local. Ghid practice pentru jurnaliști*, Editura Polirom, Iași, 1998.
- Bertrand, Claude-Jean, *O introducere în presa scrisă și vorbită*. Traducere coordonată de Mirela Lazăr, Editura Polirom, Iași, 2001.
- Grosu Popescu, Eugenia, *Jurnalism radio. Specificul radiofonic*, Editura Teora, București, 1998.
- Tcaciuc, Vasile, *Jurnalism radio*, Editura Tritonic, București, 2003.

Subiecte propuse pentru lucrările de diplomă

Conf. univ. dr. ELENA ABRUDAN

1. Exigențele jurnalismului cultural.
2. Rolul publicității în jurnalismul specializat.
3. Jurnalismul economic și financiar.
4. Jurnalismul tehnic și științific de popularizare.
5. Presa de opinie și etica jurnalistică.
6. Jurnalismul ca retorică.
7. Geografie simbolică în discursul jurnalistic contemporan.
8. Comunicarea orală/ Comunicarea scrisă.
9. Comunicarea vizuală.
10. Comunicarea simbolică. Tipuri de discurs.
11. Repertoriul arhetipal al publicității.
12. Limbajul trupului.
13. Comunicarea nonverbală în spațiul public.
14. Elemente de etică jurnalistică.

Conf. univ. dr. RUXANDRA CESEREANU

1. Analiza discursului politic în România postcomunistă
2. Expresii ale violenței în mass-media din România postcomunistă
3. Criza limbajului în mass-media din România postcomunistă
4. Violența pe Internet (studiu de caz)
5. Manipularea în campaniile electorale din România (studiu de caz)
6. Limitele libertății presei. Chestiunea cenzurii în mass-media
7. Marginalii și lumea lor: copiii străzii, homeless, cerșetori (studiu de caz)
8. Femei în infernul concentraționar (studiu de caz)
9. Soluții de rezistență în infernul concentraționar
10. Opozanți și dizidenți în timpul regimului Ceaușescu (studiu de caz)
11. Fenomenul Pitești: studiu de caz asupra torturii politice în România comunistă
12. Basarabia în Gulag: studiu de caz

Conf. univ. dr. ION MAXIM DANCIU

1. Presa medicală clujeană
2. Propagandă și cultură jurnalistică în România sub comunism (studiu de caz: *Presa noastră*)
3. Publicații românești de cultură cinematografică (studiu de caz: *Cinema*)
4. Publicații românești de artă plastică (artă fotografică)
5. *Secolul 20* – o publicație culturală de excepție
6. *Revista Fundațiilor Regale* – o publicație de prestigiu
7. O publicație de politică externă: *Lumea*
8. Discursul anticomunist în presa românească de tranziție
9. *Plai cu boi*
10. *Echinox* – revistă studențească de cultură
11. Instituții de presă clujene.

Prof. univ. dr. ILIE RAD

1. Primul birou de presă din spațiul jurnalistic transilvan, înființat la Cluj, în 1894. Istoric, funcționare, personal angajat, relațiile cu presa străină etc.
2. Lucrările publicistice ale lui Ion Jalea. Ediție și prefață.
3. O viață pentru o idee: V. Fanache. Biobibliografie.
4. Scrierile din tinerețe ale lui Liviu Rusu (reportaje, note de drum, însemnări pe marginea cărților etc.). Ediție și prefață.
5. Începuturile jurnalistice ale Cellei Serghi. Ediție și prefață.
6. Ziaristica lui Edgar Papu, după 1990.
7. Aspecte ale cenzurii comuniste la Cluj. Studii de arhivă, interviuri cu foști cenzeni etc.
8. Scrisori de la Constantin Noica, publicate în presă. Ediție și studiu introductiv.
9. Publicistica lui Radu Gyr și Nichifor Crainic, de la *Glasul patriei*.
10. Reviste școlare în Municipiul Cluj-Napoca. Importanța lor pentru istoria literară.
11. Monografia unui mare jurnalist român: Marius Mircu.
12. Învățământul jurnalistic la Universitate. Opinii pro și contra. Antologie și studiu introductiv.
13. Imaginea turcului în presa românească.
14. Forme ale manipulării prin mass-media în România.
15. Interviurile Ninei Cassian. Ediție, comentarii, studiu introductiv.

XIX. Cronica Departamentului

De-a lungul celor aproape 15 ani de existență, membrii catedrei noastre au fost implicați în nenumărate acțiuni (seminarii, conferințe, simpozioane, lansări de cărți etc.). Din păcate, multe din aceste acțiuni au rămas neconsemnate. Când am înțiat revista *Reporter*, unul din obiective era și acela ca în revistă să fie consemnate principalele activități și inițiative ale catedrei. Din păcate, nu toți colegii au consemnat în presă sau în altă parte acțiunile la care au participat. De aceea, în această rubrică sunt înregistrate mai ales acțiunile la care am participat eu, ceea ce nu înseamnă că alți colegi nu au fost la fel de activi. Sper ca lucrarea de față să fie pentru toți și un imbold de a consemna implicarea tuturor membrilor catedrei în diverse activități.

La sfârșitul multor știri sau articole, am indicat și locul unde s-a publicat materialul respectiv. La preluarea lor în volum, am făcut corectări minime, dictate de noul context în care apar aceste materiale.

„Limba dulce și-nțeleaptă...”

Sub acest generic, Catedra de Jurnalistică a Facultății de Științe Politice și Administrative din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” a organizat luni, 6 noiembrie 1995, o întâlnire a studenților jurnaliști

din anul I, cu doamna prof. univ. dr. Elena Dragoș, cadru didactic la Facultatea de Litere din Cluj-Napoca, autoarea volumului *Elemente de sintaxă istorică românească* (Editura Didactică și Pedagogică, R. A., București, 1985). După prezentarea cărții, făcută de studenta Ofelia Stănean, a urmat un fertil dialog cu invitata, unde s-a relevat modul în care cunoștințele de gramatică istorică pot contribui la înțelegerea și explicarea unor aspecte ale limbii române contemporane. Acțiunea se înscrie într-un ansamblu de întâlniri ale viitorilor jurnaliști cu diverse personalități ale artei, științei și culturii clujene.

Viitorul începe mâine!

Sub acest incitant generic, la Liceul Teoretic „Emil Racoviță” din Cluj-Napoca a avut loc, luni, 13 noiembrie 1995, în cadrul acțiunii de orientare școlară și profesională, organizată periodic la acest liceu, o prezentare a Departamentului de Jurnalistică al Facultății de Științe Politice și Administrative din Cluj-Napoca. Au participat lect. univ. Tudor Vlad, șeful catedrei de jurnalistică, și lect. univ. Ilie Rad, secretarul științific al facultății, care au vorbit elevilor despre profesia de ziarist, despre rolul presei într-o societate democratică. Au participat la întâlnire elevii claselor a XI-a A, a XI-a C, a XII-a A și a XII-a B, îndrumați de doamnele profesoare Maria Rițiu și Adriana Pop.

Un austriac la Cluj-Napoca

La invitația Departamentului de Jurnalistică și a redacției revistei *Excelsior*, dr. Joachim Storfa, consilier la Consiliul de Miniștri al Republicii Austria și cadru didactic la Institutul de Romanistică al Universității din Viena, a efectuat, în perioada 26-30 noiembrie 1995, o vizită de documentare în municipiul nostru.

Cu acest prilej, oaspetele (autor al unei valoroase teze de doctorat despre publicistica lui Eminescu, în curs de apariție la

Editura Științifică din Austria) a ținut două conferințe în fața studenților: *Scrierile politice ale lui Eminescu* (la Facultatea de Litere, în organizarea Cercului de critică și istorie literară „Ioana Em. Petrescu”, condus de lect. univ. Ioana Bot), și *Conceptele de stat și națiune în publicistica eminesciană* (la Departamentul de Jurnalistică). De asemenea, invitatul a avut o întâlnire cu unele cadre didactice de la Școala „Eugen A. Pora” din Cluj-Napoca, unde a prezentat expunerea *Aspecte ale învățământului austriac*.

„Studenta” printre studenți

Studenții anului III, de la Secția de Jurnalistică din cadrul Facultății de Științe Politice și Administrative, au participat, în data de 11 ianuarie 1996, în cadrul seminarului de „Stiluri de școli de presă”, la o dezbateră extrem de interesantă a romanului *Studenta*, la care a participat și autorul romanului, scriitorul Teodor Tanco. De la modul în care a fost scris romanul, discuția a alunecat, inevitabil, spre lumea fascinantă a profesiei de ziarist. Între studenții care au participat la discuții îi amintim pe: Arieta Voivod, Andrea Tobias, Claudia Nistor, Gabriel Muntean și Ionuț Husti.

Comunicare interumană perfectă

Departamentul de Jurnalistică al Facultății de Științe Politice și Administrative, în colaborare cu Societatea Română de Boli Geneto-Umane, a organizat, vineri, 8 martie 1996, în cadrul Zilelor Medicale Transilvane, desfășurate în acest an sub egida Comunității Europene, conferința *Comunicarea interumană perfectă*, susținută de prof. univ. dr. David Block din Olanda. Conferința a avut loc la Clubul Casei Universitarilor.

(*Cronica Departamentului*, în *Reporter*, anul I, nr.1, 1999, pag. 117)

Așa vă place gramatica?

Continuând seria întâlnirilor cu specialiști și cadre didactice de la alte facultăți și universități (anterior au avut loc discuții cu prof. univ. dr. Elena Dragoș, de la Facultatea de Litere din Cluj-Napoca, și cu dr. Joachim Storfa, de la Institutul de Romanistică din Viena), în vederea stabilirii unor proiecte științifice comune și a realizării unui real schimb de experiență, Departamentul de Jurnalistică de la Facultatea de Științe Politice și Administrative din Cluj-Napoca a organizat vineri, 15 martie 1996 o întâlnire cu prof. univ. dr. Gligor Gruică, șeful Catedrei de limba română și lingvistică generală de la Facultatea de Litere din Cluj-Napoca.

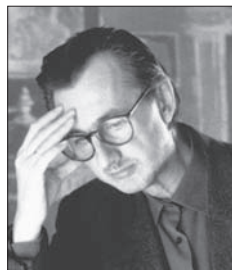

Apreciat în lumea specialiștilor ca o autoritate de necontestat, datorită cărților și studiilor publicate până în prezent (între care amintim *Acordul în limba română, 1981; Gramatică normativă. 77 de întrebări / 77 de răspunsuri, 1995*), profesorul Gruică le-a vorbit viitorilor jurnaliști despre imensa responsabilitate a ziaristului față de cuvântul scris, care trebuie să exprime adevărul și să fie corect utilizat din punct de vedere gramatical. Au fost relevate apoi câteva tendințe (lexicale, morfologice și sintactice) ale limbii române contemporane, atrăgându-se atenția asupra procesul de “țigănire” a limbii noastre, ca urmare a prefacerilor care au avut loc în România postdecembristă. S-a stabilit, cu acest prilej, modalitatea de elaborare a unui manual de limba română contemporană pentru ziaști, la a cărei realizare să contribuie cadre didactice de la cele două facultăți.

Horia-Roman Patapievici la Cluj-Napoca

În perioada 28-30 martie 1996 s-a aflat în municipiul nostru cunoscutul eseist Horia-Roman Patapievici (București), autorul volumelor *Cerul văzut prin lentilă* și *Zbor în bătaia săgeții*, cărți

despre care Gabriel Liiceanu și Andrei Pleșu au afirmat ca reprezintă “evenimentul literar al anului 1995”. Oaspetele a fost invitatul Departamentul de Jurnalistică al Facultății de Științe Politice și Administrative din Cluj-Napoca. Vineri, 29 martie, H.-R. Patapievici a avut o întâlnire cu studenții de la Jurnalistică, după care a fost primit de IPS Bartolomeu Valeriu Anania, Arhiepiscop al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, și de prof. univ. dr. Vasile Boari, decanul Facultății de Științe Politice și Administrative din Cluj-Napoca.

Tot vineri, la ora 18, în sala mica a Casei Universitarilor, H.-R. Patapievici a susținut conferința *Cazul Galilei, revizitat*.

Întâlnirea a inaugurat ciclul de conferințe *Mărturii pentru mileniul III*, acțiune inițiată de Secția de Jurnalistică a Facultății de Științe Politice și Administrative, la care vor fi invitate cele mai cunoscute personalități ale vieții noastre politice și culturale, indiferent de apartenență politică, socială, etnică sau religioasă.

Sprijin pentru jurnaliști

În zilele de 8-9 martie 1996 a avut loc, la Sibiu, în organizarea Fundației Soros pentru o Societate Deschisă, un simpozion consacrat jurnalismului românesc, la care au participat factori de decizie de la toate facultățile cu profil jurnalistic din România: Prof. univ. dr. Paul Milcău, rector, și conf. univ. dr. Petru Ilieșiu, decan, Școala Superioară de Jurnalistică (București), prof. univ. dr. Mihai Coman, decanul Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării (București), prof. univ. dr. Alexandru Grad și lect. univ. Rodica Pascu, de la secția de Jurnalistică a Facultății de Litere, Istorie și Drept din cadrul Universității “Lucian Blaga” (Sibiu), conf. univ. dr. Horea Murgu, Secția de Multimedia a Facultății de Film (București), conf. univ. dr. Victor Vișinescu, prodecan, Facultatea de Jurnalistică a Universității “Hyperion” (București), lect. univ. Brîndușa Armanca,

Secția de Jurnalistică a Universității de Vest (Timișoara), lect. univ. Nicolae Frigioiu, Facultatea de Comunicare Socială și Relații Publice (București), lect. univ. Adrian Dinu Rachieru, Facultatea de Jurnalistică a Institutului de Studii și Educație Permanentă "Tibiscus" (Timișoara), lect. univ. Marcel Tolcea, prodecanul Facultății de Jurnalistică a Universității "Banatul" (Timișoara), precum și lect. univ. dr. Ilie Rad, reprezentând, în calitate de secretar științific, Facultatea de Științe Politice și Administrative din Cluj-Napoca. Din partea Fundației Soros au fost prezenți prof. Cristina Guseth și ing. Janos Bendea, coordonatori de programe media ai fundației, de la Filialele București, respectiv Cluj-Napoca. Au mai participat: prof. Iolanda Stăniloiu, directorul Centrului pentru Jurnalism Independent din București, precum și Charles Fletcham și Mike Orinsby, specialiști în radio și TV ai școlii BBC de jurnalism.

De-a lungul celor două zile de dezbateri, s-au discutat probleme de maxim interes pentru prezentul și viitorul facultăților cu profil jurnalistic din România: rolul facultăților de jurnalism în etapa de tranziție, ameliorarea programei de învățământ, optimizarea examenului de admitere, în condițiile în care jurnalistica este tot mai mult percepută ca o profesiune aflată la granița dintre știință și artă, redactarea revistelor editate de studenții jurnaliști, definitivarea programului de traducere a unor manuale de jurnalism (zece titluri în prima etapă), crearea unei arhive video comune pentru școlile de jurnalistică, posibilitate elaborării unor manuale pentru studenții jurnaliști, organizarea unui concurs anual de creație jurnalistică etc. Alte discuții au scos în evidență faptul că facultățile de jurnalistică îți consolidează prestigiul în mediul universitar, atât prin calitatea pregătirii studenților, cât și prin prestația didactică a corpului profesoral. De altfel, trebuie spus că multe dintre cadrele didactice care predau la aceste facultăți s-au afirmat în diverse domenii ale literaturii (poezie, proză, publicistică, critică și istorie literară), încât întâlnirea de la Sibiu a fost o autentică întâlnire între scriitori consacrați: Paul Miclău (*Le signe linguistique*, 1970; *Semiotica lingvistică*, 1977; *Punte între text*, 1985; *Comoara*, roman, 1989); Adrian Dinu Rachieru (*Orizontul lecturii*, 1983; *Vocația sintezei*, 1985; *Pe urmele lui Liviu Rebreanu*, 1986; *Cele două Români?*, 1993;

Scriitorul și umbra. Eseu despre creația lui Sorin Titel, 1995), Marcel Tolcea (*Ochiul inimii*, versuri, 1988).

Personal am propus și susținut, cu tenacitate... ardelenescă, includerea obligatorie în programa tuturor facultăților de jurnalistică a unui curs de limbă română contemporană și tipărirea, în regim de urgență, a unui manual adecvat, propunere care a fost unanim acceptată de colegii mei. Sper că, prin aceste măsuri, ortografia, ortoepia, gramatica în general, să nu mai constituie specialitatea exclusiv a profesorului de română („Scrișul corect e pâinea profesorilor de limba română”, scria Camil Petrescu în *Patul lui Procust*), ci și a jurnalistului.

Cu prilejul întâlnirii de la Sibiu a fost creată Asociația Română a Formatorilor de Jurnalism și Comunicare - Mediaform, cu următoarea structură: președinte - Mihai Coman (București); vicepreședinți: Brîndușa Armanca (Timișoara), Alexandru Grad (Sibiu) și Ilie Rad (Cluj-Napoca).

Întâlnire cu Mihai-Coman

Urmând linia de colaborare cu alte instituții de profil din țară și din străinătate, imprimată de conducerea Universității „Babeș-Bolyai”, Departamentul de Jurnalistică al Facultății de Științe Politice și Administrative a organizat, vineri, 26 aprilie 1996, o întâlnire cu prof. univ.dr. Mihai Coman, decanul Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării a Universității din București.

Reamintim cititorilor că Mihai Coman este autorul unor importante exegeze de mitologie românească (*Izvoare mitice*, 1980; *Sora soarelui*. Schițe pentru o frescă mitologică, 1983; *Mitos și epos. Studii asupra transformărilor narative*, 1985; *Mitologie populară românească*, vol I; *Viețuitoarele pământului și ale apei*, 1986, vol II; *Viețuitoarele văzduhului*, 1988; *Legende despre flori și păsări*. Antologie de Ioan Șerb. Prefața și biografia de Mihai Coman, 1990,

precum și al apreciatei cărți de jurnalism - *Din culisele celei de-a patra puteri*, 1995). Domnul Mihai Coman este președintele Asociației Formatorilor în Jurnalism și Comunicare (Mediaform) și membru în CNA (Consiliul Național al Audiovizualului).

Cartea de vizită a unei facultăți

În luna noiembrie 1996 a apărut la Casa de Editură și Tipografie Gloria din Cluj-Napoca, în excelente condiții grafice (coperta și prezentarea artistică aparținând cunoscutei și rafinatei graficiene Maria Sârbu), broșura de prezentare a Facultății de Științe Politice, Administrație Publică și Jurnalistică din Cluj-Napoca, încununând eforturile de mai multe luni ale Departamentului de Jurnalistică.

Structurată în 23 de capitole, broșura prezintă, după articolul inaugural, *A 16-a facultate!*, istoricul celor 3 secții, „fișele” de dicționar ale tuturor profesorilor titulari ai facultății, lista cadrelor didactice asociate, instituțiile de unde provin, disciplinele predate. Un capitol important se referă la colaborarea facultății cu instituții de profil din țară și din străinătate, insistându-se pe antrenarea facultății și a secțiilor în programul american Social Science Curriculum Development Project, ca și în câteva programe europene.

O atenție specială se acordă apoi proiectelor de cercetare, mai ales acelor în care sunt antrenați și studenții.

Un alt capitol – de fapt, o excelentă bază de date – include activitatea științifică a cadrelor didactice (volume proprii sau

colective apărute în țară; volume proprii sau colective apărute în străinătate; participarea la conferințe și sesiuni de comunicări științifice, din perioada 1 ian. 1995-30 iun. 1996; studiile, articolele și eseurile publicate în reviste de specialitate sau publicații de cultură românești și străine). Foarte interesantă este programa de învățământ (curriculum-ul), compatibilizată cu programul unor facultăți europene și americane de profil. Alte capitole ale broșurii se referă la acțiunile și inițiativele facultății și ale departamentelor, la activitatea biroului de presă al facultății, a Societății studentești de științe politice. Într-o formă sintetică se prezintă, apoi, obiectivele Centrului de analiză politică și prognoză geopolitică, ale Oficiului de plasare a studenților. Viitorii absolvenți găsesc informații despre diplomele, certificatele și atestatele eliberate de facultate, iar cei din anul I iau cunoștință cu drepturile și obligațiile pe care le au, găsind aici date sintetice despre 11 biblioteci din Cluj-Napoca, la care pot avea acces.

Broșura urmează să fie tradusă în limbile franceză, engleză, germană, italiană, spaniolă și maghiară, pentru a fi trimisă unor facultăți și instituții partenere din Europa și SUA, contribuind astfel la impunerea tinerei noastre facultăți pe plan național și internațional. Pe coperta a IV-a se reproduce finalul celebrei cărți a lui D.D. Roșca, *Existența tragică*, text pe care pictorul Nicolae Tonitza îl recita ca pe un poem și care merită adus în atenția cititorilor: "Și-n acest iad al diavolului, undeva, într-un colț abia vizibil, atât de neînsemnat este, o ființă ciudată numită om a descoperit gândirea, fantezia și bunătatea! Virtuți fragile, cu rădăcini înfipite-n concret și-n palpabil, dar cu doruri – și uneori cu puteri – să facă lege forțelor întinericului și să omoare întâmplarea insolentă și stupidă.

Poate fantomă trecătoare într-un haos ostil și în tot cazul indiferent, omul a inventat înțelepciunea. Și de atunci, încărcat de visuri grave, luptă să coboare cu trăinicie împărăția cerurilor pe mușuroiul unde soarele lui Dumnezeu răsare peste cei buni și peste cei răi și unde plouă peste cei dreپți și peste cei nedreپți".

În final, poate că n-ar fi lipsit de interes să reproducem, din broșură, câteva cuvinte (care figurează ca moto, cuvinte extrase din pledoaria unui scriitor român, condamnat, în 1945, pentru

convingerile sale politice), despre a căror semnificație cititorii („mai inteligenți ca noi”, cum ar spune cei de la *Academia Cațavencu*) își dau imediat seama: „*Cum o să mă convingeți că ideile voastre sunt bune, când mă faceți să sufăr atât de mult pentru ideile mele?*”

Alianța Universităților pentru Democrație

În zilele de 2-8 nov. 1996, o delegație a Universității “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca a participat la cea de-a șaptea conferință anuală a Alianței Universităților pentru Democrație (AUDEM), care a avut loc la Praga. Din delegație (condusă de prof. univ. dr. Dan C. Stegăroiu, șeful Catedrei de Administrație publică și managementul resurselor umane de la Facultatea de Științe Politice, Administrație Publică și Jurnalistică) au mai făcut parte: conf. univ. dr. Bazil Pârv, de la Facultatea de Matematică și Informatică (un membru foarte activ al delegației, care, folosind rețeaua mondială de calculatoare – INTERNET –, ne-a ținut în permanentă legătură cu țara și familiile noastre. Grație domniei sale am aflat, cu prioritate, rezultatele parțiale ale alegerilor din România, informații privind victoria lui Bill Clinton în alegeri, operația reușită asupra inimii lui Boris Elțin etc.), asist. univ. Ciprian Raul Tripon, preparator Călin Hîntea, precum și lect.univ. dr. Ilie Rad.

AUDEM este un consorțiu de instituții de învățământ superior, care își asumă rolul educării prin promovarea instituțiilor democratice, a dezvoltării economice (incluzând transferul de tehnologii), încurajând luarea deciziilor, descentralizarea etc. Alianța a fost fondată în 1990, reunind, inițial, instituții de învățământ superior din Europa Centrală și de Est. În 1993, aceasta și-a deschis porțile și pentru universitățile din Europa de Vest, Belarus, Georgia și Ucraina. O dovadă a prestigiului tot mai mare a acestei alianțe este și faptul că, la ora actuală, AUDEM numără, în rândul membrilor ei, 103 instituții de învățământ superior din 16 țări (75 din CCE, iar 27 din SUA și Marea Britanie). Conform statutului, Alianța are membri

plini, membri asociați, membri susținători, membri individuali și membri de onoare. Alianța își desfășoară conferințele anual. Până în prezent, acestea au avut loc în următoarele localități: Budapesta (1990), Bratislava (1991), Cracovia (1992), Budapesta (1993), Praga (1994), Budapesta (1995), Praga (1996), a opta fiind programată la Varșovia (2-5 nov. 1997). Toate lucrările la conferințele anuale sunt publicate în volume (exclusiv în limba engleză). De asemenea, AUDEM editează și revista *Aliance News*.

Universitatea “Babeș-Bolyai” este membru fondator (1992) al AUDEM, grație inițiativei și receptivității dovedite de domnul acad. Ionel Haiduc, atunci rector al Universității. La ora actuală, zece instituții de învățământ superior din România fac parte din AUDEM: Academia de Studii Economice București, Universitatea Tehnică din Cluj-Napoca, Institutul Politehnic din Timișoara, Universitatea “Ștefan cel Mare” din Suceava și, desigur, Universitatea “Babeș-Bolyai”. Președintele comitetului executiv al alianței este prof. univ. dr. David. A. Hake, de la Universitatea Tennessee (SUA), avându-i ca vicepreședinți pe Ryszard Pohorecki, profesor la Universitatea Tehnică din Varșovia, și pe L. Evans Roth, de la Universitatea Tennessee, trezorier fiind Kay L. Dea (Universitatea Utah, SUA). Reprezentantul României în comitetul de conducere al AUDEM este prof. univ. dr. Dan C. Stegăroiu.

Revenind la cea de-a șaptea conferință, la care s-au reunit peste 200 de participanți din 80 de instituții de învățământ superior, trebuie arătat că aceasta a fost deosebit de eficientă și impecabil organizată (lucrările desfășurându-se în elegantele amfiteatre și săli de curs ale hotelului Kristal – fostul hotel al Partidului Comunist Cehoslovac, aflat acum în proprietatea Universității Tehnice din Praga). Întâlnirile s-au desfășurat în plen și secțiuni. Din Cluj-Napoca au prezentat comunicări: prof. univ. dr. Vasile Iancu, prorector, prof. univ. dr. Ioan Adrian Viorel (Universitatea Tehnică) și prof. univ. dr. Dan C. Stegăroiu (domnia sa prezidând și secțiunea 12 A, consacrată reformei programei de învățământ superior). Pe lângă diversitatea temelor dezbătute (valorile umane și democrația, filosofia și educația în Europa postcomunistă, societatea postcomunistă; alternative economice și sociale; biblioteca viitorului; impactul tehnologic

asupra educației etc.), conferința a inclus în programul ei: vizitarea unor obiective turistice din Praga, recepții oficiale, un concert de muzică clasică etc.

Europa și școlile românești de jurnalism

Sub acest generic, la București a avut loc, în zilele de 12-13 septembrie 1996, un seminar inclus în proiectul *European Reporter*, finanțat prin programul Phare al Uniunii Europene. De fapt, seminarul a încheiat un amplu program pentru jurnaliștii români, inițiat de către Delegația Comisiei Europene în România, în colaborare cu Guvernul României și organizat de Talltree Consultancy (Olanda), împreună cu organizații neguvernamentale românești, precum Centrul de Informare Europeană și Centrul pentru Jurnalism Independent, ambele din București. Într-o etapă anterioară, în cadrul acestui program au fost selecționați 60 de jurnaliști din presa scrisă și audiovizuală din întreaga țară, care au participat la un curs despre Uniunea Europeană, urmat de workshop-uri specializate. În mai 1996, 12 dintre specialiști au efectuat o vizită de studiu la Bruxelles și Amsterdam.

Revenind la seminarul amintit, trebuie spus că acesta a avut un program dens și variat, racordat la nevoile actuale ale jurnalismului românesc. Moderatorii dezbaterilor au fost doi excelenți scriitori și jurnaliști: prof. dr. Jan Werts (Olanda), jurnalist specializat în probleme europene și acreditat la UE, cadru didactic asociat la Academia de Jurnalism din Tilburg (Olanda), și prof. univ. dr. Mihai Coman, decanul Facultății de Jurnalism și Științele Comunicării de la Universitatea din București. Dar cei doi nu au fost doar simpli moderatori, ci și-au asumat și rolul unor conferențieri avizați. Astfel, în prima zi, dr. Jan Werts a ținut expunerea *Instituțiile europene: organizare, semnificații, mecanisme decizionale* (în care a arătat și etapele necesare în vederea asocierii unor țări – inclusiv România – la UE), iar prof. dr. Mihai Coman a făcut o amplă expunere privind rolul *Școlilor de jurnalism din România*, insistând pe corelațiile dintre jurnalismul românesc și cel european, ca și pe învățământul

jurnalistic și procesul de modernizare a presei românești. În debaterile care au urmat, s-a subliniat necesitatea profesionalizării jurnaliștilor, prin armonizarea programelor din facultățile de jurnalism cu imperative practice imediate.

Seminarul a continuat cu expunerea dr. Werts, *Premise și dileme pentru realizarea uniunii monetare europene*, urmată de cea a lui Mihai Coman, *O privire asupra diverselor filosofii privind învățământul jurnalistic și asupra diverselor tipuri de școli de jurnalism din Europa*. Foarte interesante au fost și intervențiile Constanței Chirilescu, director de programe la Centrul pentru Jurnalism Independent, care a relevat facilitățile oferite jurnaliștilor români și formatorilor în jurnalism de instituția la care lucrează, precum și ale altor doi invitați: Iulian Tănase, coordonatorul programului *Replica* din cadrul Clubului Europa, și Laur Tănăsescu, directorului Clubului Europa.

În cadrul seminarului au intervenit în discuții: conf. univ. dr. Victor Vișinescu, decanul Facultății de Ziaristică din cadrul Universității “Hyperion”, lect. univ. Brîndușa Armanca, de la Facultatea de Litere și Filosofie a Universității de Vest, lect. univ. Adrian Dinu Rachieru, prodecanul Facultății de Jurnalistică din cadrul Institutului de Studii și Educație Permanentă “Tibiscus”, lect. univ. Lucian Ionică, de la Facultatea de Ziaristică a Universității “Banatul”, Mihaela Popovici, din partea Universității “Al. I. Cuza” din Iași, precum și lect. univ. dr. Ilie Rad, reprezentând Departamentul de Jurnalistică al Facultății de Științe Politice, Administrație Publică și Jurnalistică din Cluj-Napoca.

N-aș putea încheia prezentele rânduri fără a sublinia contribuția adusă în reușita seminarului de către Alexandru Ulmanu, managerul din România pentru European Reporter, Francisk Vasas, Cristina Hanganu și alți colaboratori. Dacă ar fi să găsec o formulă pentru a sintetiza concluziile acestui seminar, ea ar putea fi constituită din următoarele cuvinte tipărite într-un manifest revoluționar de la 1848: “Acela care ne-ar tăia limba din gură ar fi mai puțin tiran decât acela care ne-ar opri a învăța și a scrie, pentru a ne comunica ideile cu alții.”

Arcușul și vioara

În zilele de 14-15 iun. 1996 am luat parte, împreună cu prof. dr. Mircea Popa, cunoscutul critic și istoric literar, la invitația prietenului nostru comun, conf. univ. dr. Cseke Péter, de la Departamentul de Jurnalistică al Facultății de Științe Politice, Administrație Publică și Jurnalistică din Cluj-Napoca, la “tabăra” (termenul aparține organizatorilor) de la Arcuș (sau Arkos, conform dublei inscripționări), inițiată de Asociația Ziariștilor Maghiari din România și desfășurată sub genericul: *Rolul social al presei*. Au fost prezenți reprezentanții unor importante publicații în limba maghiară, redactori de la posturi radio și TV care emit și în limba lui Ady Endre, cadre didactice, cercetători, precum și redactori ai unor publicații în limba română sau reprezentanți ai unor minorități din România. Au mai răspuns invitației domnișoara Cătălina Ani, din partea Consiliului pentru Minoritățile Naționale de pe lângă Guvernul României, și dr. Balazs Ada, atașatul cultural al Republicii Ungare la București.

Ca să fiu sincer, eu am acceptat invitația în primul rând pentru a avea ocazia de a discuta cu colegii maghiari anumite aspecte ale eticii profesionale, știut fiind faptul că și jurnaliștii pot contribui, prin relatări subiective, trunchiate, uneori tendențioase, la crearea unor tensiuni și controverse în relațiile româno-maghiare.

Prima surpriză – plăcută – mi-a oferit-o localitatea Arcuș, un sat cochet, cu drum asfaltat și gospodari tot unul și unul, situat la circa 5 km de orașul Sf. Gheorghe. Aici se află Centrul de Cultură Arcuș, instituție aflată în subordinea Direcției pentru Administrarea Centrelor de Cultură din cadrul Ministerului Culturii, direcție care mai are în subordine încă 7 centre similare: “George Apostu” (Bacău), Bran, “Brătianu” (Argeș), Tescani, “Kalinderu” (București), Mogoșoaia (centru național) și Sinaia (centru european). Grație domnului Viorel Dimitriu, directorul economic al Centrului Arcuș, am putut afla date privind bogata activitate cultural-artistică desfășurată aici: conferințe internaționale, festivaluri de muzică și teatru, prelegeri academice, simpozioane etc. La Arcuș s-au organizat 5 ediții ale unei tabere de sculptură, artiștii lăsând în parcul dendrologic al centrului (întins

pe o suprafață de 7 ha) un număr de 67 de monumente din lemn, piatră sau metal (între acestea le-am remarcat pe ale sculptorului român Inglo Glass, cu un stil inconfundabil, amintind de formele lui Henry Moore).

Revenind la întâlnirea propriu-zisă, trebuie arătat că programul taberei (prompt reflectat în paginile ziarului județean *Haromszek*) a cuprins următoarele comunicări: *Interferențe în presa română și maghiară din perioada interbelică* (dr. Mircea Popa), *Confluente în presa minoritară în perioadele interbelică și postbelică* (dr. Gelcu Maksutovici), *Valorile inedite ale presei maghiare din România* (dr. Kántor Lajos), *Structura presei maghiare din Transilvania în sec. XX* (conf. univ. dr. Cseke Péter), *Reviste sociale din Ardeal – 70 de ani de la apariția revistei „Korunk”* (dr. Kántor Lajos, dr. Gáll Ernő), *Bibliografia presei maghiare din România* (David Gyula, Szigeti Rudolf, Szabó Zsolt, Kunszalik Péter, Mészáros József).

Reuniunea a mai inclus o masă rotundă cu tema *Structura presei în viitor*, excelent moderată de dr. Kántor Lajos, redactor-șef al revistei *Korunk*, precum și o recepție cu adevărat “regală”, la castelul din Arcuș (fosta casă de oaspeți a familiei Ceaușescu).

Am venit de la Arcuș convins că dialogul dintre români și maghiari este posibil și la nivelul ziariștilor și că se impun eforturi pentru identificarea punctelor comune și cunoașterea reciprocă a valorilor culturale, a tradițiilor care ne leagă. Cel puțin pe durata taberei, la Arcuș nu s-au auzit note discordante, falseturi. Nimeni nu a folosit “arcușul” presei pentru a cânta “în strună” vreunei viori ostile dialogului româno-maghiar. De aceea cred că asemenea acțiuni sunt cât se poate de binevenite.

Marginalii la un simpozion

Am participat, în data de 7 mai 1996, la invitația Facultății de Jurnalistică din cadrul Institutului de Studii și Educație Permanentă “Tibiscus” din Timișoara, la un simpozion de jurnalistică, având ca temă: *Presa – între tradiție și tranziție*. Cadre didactice ale facultății, invitați din București și Cluj, cercetători și studenți, redactori la

posturile de radio, TV și la ziare locale au prezentat 16 comunicări. Acestea, cum era și firesc, au atins o paletă largă de probleme: modul în care presa își asumă și exercită funcția celei de-a IV-a puteri într-un stat democratic (Ivan David, de la *Renașterea bănățeană*, a evocat de pildă, cazul timișorean al “celebrului” arab Zaher Iskandarani, despre care presa centală și locală a scris cu virulență, deoarece acesta este autorul unei evaziuni fiscale în valoare de... 41 de miliarde de lei, fără ca infractorul să suporte rigorile legii); impactul avut de Internet și audiovizual asupra presei scrise (care nu va fi eliminată – am răsuflat ușurați! –, ci își va modifica doar funcțiile). Interesantă a fost și comunicarea profesorului Ion Iliescu, decanul Facultății de Jurnalistică de la instituția-gazdă, prin care începuturile presei românești au fost “împinse”, de la anul 1731 (data fixată de Georgeta și Nicolin Răduică, în *Dicționarul presei românești*, Editura Științifică, București, 1995, p. 5), până la 1575, când a apărut un calendar român de limbă germană, tipărit la Sibiu. Două lucrări de strictă specialitate, redactate de D. Vlăduț și Doina Bogdan Dascălu, de la Universitatea de Vest din Timișoara, au luat în discuție *Construcții sintactice în limbajul presei postrevoluționare*, respectiv *Sentimentul între cerere și ofertă* (care a cercetat un segment din “mica” publicitate – anunțurile matrimoniale, pe cale de a constitui, prin amploare și particularități, un adevărat stil matrimonial). Dintre lucrările studenților am remarcat-o pe cea a Loredanei Iosifan, *Normă și abatere în limbajul publicistic*, cu relevarea unor greșeli de limbă care ar fi putu face deliciul lui Caragiale (într-un perimetru identic s-a înscris și comunicarea mea: *Starea limbii române în presa postdecembristă*).

Partea a doua a manifestării – o masă rotundă desfășurată sub genericul „Jurnalismul în criză?” – a debutat cu lansarea volumului *Editoriariști români*, de Ionel Funeriu.

Dincolo de valoarea științifică în sine (comunicările vor fi tipărite, încă în acest an, în colecția „Biblioteca de jurnalistică” inițiată de Editura Agusta), simpozionul are și alte semnificații. Ca și întâlnirea de la Sibiu a tuturor reprezentanților facultăților de jurnalism din România, reuniunea de la Timișoara a demonstrat nu numai că jurnalismul românesc există, ci și că el se află în plină ofensivă.

Existența în România a 9 facultăți autorizate de jurnalism, reuniunile și simpozioanele organizate, apariția primelor publicații, cărți, studii și cursuri de jurnalism constituie dovezi relevante în acest sens.

Se cuvin sincere felicitări organizatorilor, începând cu mereu tânăra, energica și entuziasta Augusta Anca, directorul instituției gazdă, și terminând cu inginerul Dan Poruțiu, responsabil al componentei logistice. O mențiune specială merită lect. univ. Adrian Dinu Rachieru, inițiatorul manifestării, scriitor consacrat, care a moderat simpozionul cu inteligență și diplomatie, apelând uneori la umor, ca în următoarea pastişă de folclor maramureșan: „Comunismu’ n-o muritu/ num-oțâr s-o hodinitu!”.

Au venit americanii!

Un prieten foarte bun mi-a spus că tocmai văzuse actul de condamnare la douăzeci de ani de închisoare, sub acuzația de uneltire contra securității statului, a unui cetățean din municipiul nostru, care, în 1950, pe stradă, a afirmat că spera să vină americanii și să ne salveze de ocupația sovietică! Un fapt care pare incredibil, mai ales dacă ne raportăm la climatul democratic de astăzi, când libertatea cuvântului și cea a presei sunt garantate prin Constituție, iar această libertate există cu adevărat.

Mi-am amintit de cazul relatat de prietenul meu cu prilejul vizitei pe care o delegație americană a făcut-o, timp de aproape o săptămână (18-22 martie 1996), la Facultatea de Științe Politice, Administrație Publică și Jurnalistică a Universității “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. Din delegație au făcut parte: Paul A. Hiemstra, specialist în schimburi academice la Agenția de Informații a SUA, Jonathan Cebra, coordonator de program la Consiliul de Relații și Cercetări Internaționale (IREX), Beate Dafeldecker, coordonator de program la aceeași instituție, și Jeff Pennington, reprezentantul IREX în România. Delegația americană a fost însoțită de doamna Mary Jo Furgal, atașatul cultural al ambasadei americane din România.

În prima zi a vizitei, oaspeții americani au avut o întrevedere cu stafful Facultății de Științe Politice și Administrative, apoi cu studenții și Consiliul de administrație al facultății, după care s-au întâlnit cu rectorul Universității „Babeș-Bolyai, prof. univ. dr. Andrei Marga. În zilele următoare, delegația americană a vizitat sălile de curs și biblioteca facultății, a asistat la cursuri și seminarii, văzând stadiul în care se află amenajarea și dotarea celor trei importante laboratoare ale facultății (informatică, analiză politică și multimedia). Au avut loc întâlniri la Centrul Cultural American „John F. Kennedy”, la Catedra de engleză a Facultății de Litere. Cum era și normal, oaspeții americani au discutat cu profesorii Michelle Baermann și Bryan Baermann, de la Universitatea din Iowa, aflați în Cluj în calitate de profesori asociați ai Secției de științe politice a facultății.

O bună parte a vizitei a fost consacrată analizării modului în care se derulează programul american IREX de sprijinire a facultății vizitate (precizăm că în acest program mai sunt incluse doar două facultăți de profil din Europa: cea din Budapesta și cea din Varșovia). Discuțiile au vizat: dotarea laboratoarelor cu echipamente și tehnică de calcul, recrutarea bursierilor români (studenți și cadre didactice) pentru a pleca la specializare în SUA, cursurile care ar urma să fie ținute de profesori americani, problema abonamentelor la buletinele de informații ale unor agenții internaționale de presă și la publicații străine, achiziționarea unor cărți de specialitate, traducerea de manuale și cursuri universitare, conectarea facultății la Internet, încurajarea unor proiecte comune de cercetare, finanțarea revistelor proprii ale facultății. În urma unui program atât de încărcat, membrii delegației au trebuit să facă față și „tirului” concentrat al întrebărilor puse de tinerii jurnaliști în formare, un excelent prilej de exercițiu pentru viitoarea lor profesiune. Se poate spune, fără teamă de a greși, că vizita delegației americane constituie un moment important în viața Facultății de Științe Politice și Administrative din Cluj, facultate cu un prestigiu tot mai mare în viața universitară clujeană.

(Reporter, an II, nr. 2, 2000, pag 109-115)

Catedra de Jurnalistică

Joi, 19 martie 1998, la Facultatea de Științe Politice și Administrative din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” a avut loc inaugurarea oficială a sediului Catedrei de Jurnalistică, eveniment la care au participat: prof. univ. dr. Nicolae Bocșan, rectorul Universității „Babeș-Bolyai”, prof. univ. dr. Paul Szilagyî, prorector; ec. Petru Friciu, director general al Direcției Economice a Universității, șefii unor servicii administrative ale Universității clujene, cadre didactice și studenți, profesori străini, alte persoane invitate. Situată în clădirea „Echinox”, într-un cadru care îmbină arhitectura gotică medievală cu mobilierul ultramodern, noul sediu dispune de diverse facilități necesare procesului instructiv-educativ și de cercetare, care se adaugă laboratorului Multimedia, intrat în funcțiune în acest an (cu o rețea de 12 calculatoare performante, conectate la Internet).

Festivitatea a constituit, pentru Catedra de Jurnalistică și secția de profil a facultății, și prilejul unui moment de bilanț. Deși are o existență de doar cinci ani, secția de jurnalistică a reușit să se impună în mediul universitar clujean și național, prin prestația științifică a cadrelor didactice, reflectată în nivelul tot mai bun de pregătire a studenților, mulți dintre aceștia lucrând deja în diverse instituții de presă. Având două linii de studiu (română și maghiară, din anul universitar următor funcționând și linia germană), catedra este încadrată cu zece cadre didactice titulare (doi conferențieri – Cseke Peter și Tudor Vlad; trei lectori – Ion Maxim Danciu, Ilie Rad, Szabó Zsolt; doi asistenți – Rodica Mocan și Doru Pop; trei preparatori – George Anghelcev, Horvath Anikó și Mircea Naidin). Patru dintre aceste cadre sunt doctori în filologie (Cseke Peter, Ilie Rad, Tudor Vlad) sau filosofie (Ion Maxim Danciu), alte trei cadre fiind înscrise la doctorat.

Membrii catedrei au scris circa 20 de volume din diverse domenii ale creației literare sau științifice (proză, eseu, jurnalism, critică și istorie literară), au îngrijit numeroase ediții, au efectuat traducerea unor cărți și au publicat câteva mii de articole, găzduite în cele mai prestigioase reviste de cultură sau de specialitate din

tară (în câteva ocazii și de peste hotare). Toți membrii catedrei, fără excepție, au efectuat diverse stagii de pregătire în străinătate (SUA, Anglia, Franța, Germania, Austria, Olanda, Ungaria etc.). Unii membri ai catedrei sunt redactori-șefi, redactori-șefi adjuncți sau secretari de redacție la cunoscute reviste de cultură (*Tribuna*, *Korunk* etc.), participând, cu diverse comunicări, la importante reuniuni științifice naționale și internaționale. De asemenea, mulți fac parte din asociații sau societăți științifice și profesionale de prestigiu: Uniunea Scriitorilor din România, Uniunea Ziariștilor Profesioniști din România, Societatea de Științe Filologice din România, Asociația Română de Literatură Comparată, Uniunea Artiștilor Plastici, Uniunea Scriitorilor Maghiari din România, Asociația Ziariștilor Maghiari din România etc. Dintre membrii catedrei s-au recrutat colaboratori pentru lucrări fundamentale ale culturii române: *Dicționarul general al literaturii române* (în curs de apariție), *Dicționarul scriitorilor români* (ediția Mircea Zăciu) etc. Secția de jurnalistică editează revista *Ephemerides*, în cadrul seriei *Studia Universitatis Babeș-Bolyai*, precum și publicația *Reporter*, ambele în curs de apariție. Între realizările catedrei mai trebuie amintite colocviile și simpozioanele organizate, conferințele cu diverse personalități (cum au fost Nicolae Balotă, Octavian Paler, Horia-Roman Patapievici ș.a.).

Catedra are o bogată activitate internațională, propunând mai multe proiecte de cercetare în cadrul programului Tempus și al Programului „Social Science Curriculum Development Project”, având relații de colaborare cu diverse instituții similare din Europa și SUA. În actualul an calendaristic, de pildă, Catedra de Jurnalistică va organiza colocviul internațional *Copyright-ul astăzi*, în colaborare cu University of Georgia (Athens), la care vor participa reprezentanți ai CNN (Atlanta), Microsoft (SUA) și ai altor companii.

Prin activitatea de ansamblu, Catedra de Jurnalistică se înscrie, așa cum sublinia, în alocuțiunea sa, Rectorul Universității, prof. univ. dr. Nicolae Bocșan, în coordonatele europene ale Universității clujene.

(*Adevărul de Cluj*, an X, nr. 2231, 21/22-03-1998, pag. 5)

Un simpozion de jurnalistică

La Timișoara a avut loc, recent, cea de-a III-a ediție a simpozionului de jurnalistică, desfășurat sub genericul *Presa – între tradiție și tranziție* și organizat de Facultatea de Jurnalistică din cadrul Institutului de Studii și Educație Permanentă „Tibiscus” Timișoara (decan: prof. univ. dr. G.I. Tohăneanu; prodecan: lect. univ. dr. Adrian Dinu Rachieru).

Lucrările simpozionului s-au desfășurat în somptuoasa sală a Consiliului Județean Timiș, acolo unde s-a semnat Tratatul dintre România și Ungaria. De altfel, lângă ușa de la intrare există o placă pe care scrie: *„În această sală s-a semnat, în data de 16.09.1996, Tratatul de înțelegere, cooperare și bună vecinătate între România și Republica Ungară”*. La deschiderea simpozionului au vorbit: Augusta Anca, director general al Institutului de Studii și Educație Permanentă „Tibiscus”, dr. Alexandru Factor, vicepreședintele Consiliului Județean Timiș, care a asistat la toate lucrările simpozionului. Foarte aplaudată a fost intervenția inaugurală a prof. univ. dr. G.I. Tohăneanu, care a făcut o excelentă distincție, ilustrată cu numeroase exemple din literatură, între *cuvânt și vorbă*. Au urmat apoi cele 16 comunicări, susținute de cadre didactice de la cele trei facultăți de Jurnalistică din Timișoara, de jurnaliști timișoreni și din Lugoj, de alți invitați. Toate intervențiile vor fi publicate în seria de jurnalistică a *Analelor* instituției organizatoare.

În partea a doua a simpozionului s-a dezbătut o temă incitantă: *Este presa a patra putere din stat?* În evantaiul de opinii *pro și contra*, s-a susținut ideea că uneori presa este *prima* putere în stat, dovadă că ea a determinat căderea unor guverne, șefi de stat, miniștri etc. Sunt și cazuri (cele mai multe!) când presa nu are nici o putere. S-a exemplificat cu articolele publicate pe marginea situației proprietăților Fundației Gojdu din Budapesta (proprietăți pierdute de statul român din cauza „tradiționalei” noastre indiferențe), articole care, însă, nu au avut nici un efect! Aici este valabil proverbul „Câinii latră, caravana trece,” câinii fiind presa însăși! Acțiunea s-a terminat cu lansarea a două cărți, ambele apărute la Editura Augusta, cea mai importantă editură din România, profilată

pe cărți de jurnalistică: Nicolae Pârvu, Ilie Chelariu, *File din istoria radiofoniei bănățene*, și Mariana Cernicova, *Interviul, un dialog specializat*, ambele prezentate de Adrian Dinu Rachieru.

Să nu uit să consemnez condițiile de organizare. Masa, bunăoară, s-a servit la hotelul-restaurant Internațional, fosta reședință a lui Nicolae Ceaușescu. Am avut ocazia să mă minunez de condițiile în care trăiau dictatorii mai mari și mai mici ai nomenclaturii ceaușiste, în timp ce „eroicul popor român, făuritorul istoriei etc.” era sortit să trăiască în vestitele „columbare” (ca să folosesc o expresie a profesorului Mircea Zăciu), pentru ca acesta să poate fi ușor dominat, manipulat, supravegheat. Reflecții amare ale istoriei!

Dincolo de valoarea științifică a simpozionului, acesta a fost util și din alte puncte de vedere. S-au făcut propuneri editoriale, i-a fost „smulsă” profesorului Tohăneanu promisiunea că va ține o conferință la Facultatea de Științe Politice și Administrative din Cluj-Napoca. S-au purtat discuții și cu poetul Arcadie Opaț din Cernăuți, președintele Societății „Mihai Eminescu”, mare admirator al lui Aron Pumnul, pentru a cărui comemorare (în noiembrie se vor împlini 180 de ani de la nașterea cărturarului ardelean) fosta capitală a Bucovinei se pregătește de pe acum.

(*Știrea*, an II, nr. 306, 3 06 1998, pag. 4)

Conferința Internațională dedicată copyright-ului

În perioada 11-14 iunie 1998, Catedra de Jurnalism a organizat prima manifestare internațională din istoria ei: International Conference on Intellectual Property and Copyright. Acțiunea a fost organizată în colaborare cu James M. Cox Jr. Center for International Mass Communication Training and Research, University of Georgia. În deschiderea conferinței, au vorbit: Wolfgang W. Breckner, prorector al Universității “Babeș-

Bolyai”, Tudor Vlad, șeful Catedrei de Jurnalism a Universității “Babeș-Bolyai”, precum și profesorul Lee B. Becker, director la James M. Cox Jr. Center for International Mass Communication Training and Research, University of Georgia. Din partea catedrei, au prezentat lucrări doi colegi: Ion Maxim Danciu și Doru Pop.

Profesorul american Kenneth Stark la Cluj-Napoca

În zilele de 9-10 iunie 1998, profesorul american Kenneth Stark, decanul Facultății de Jurnalism și Științe ale Comunicării de la Universitatea din Iowa (SUA), autorul unor apreciate cărți în domeniul jurnalistic, membru în Comitetul de acordare a burselor Fulbright, s-a aflat în municipiul nostru, ca invitat al Departamentului de Jurnalistică de la Facultatea de Științe Politice, Administrație Publică și Jurnalistică din Cluj-Napoca.

În timpul vizitei, oaspetele a purtat discuții cu membrii Departamentului de Jurnalistică și ai celui de Științe Politice, stabilindu-se cu acest prilej un plan de colaborare între cele două instituții, a vizitat biblioteca și laboratoarele facultății, interesându-se de procesul didactic și de performanțele științifice ale studenților. Profesorul Stark a avut cuvinte de laudă despre broșura de prezentare a facultății (realizată în cadrul Departamentului de Jurnalistică, broșura despre care prof. univ. dr. doc. Paul Cornea, de la Universitatea din București, spunea, recent, că o va oferi, ca model, Departamentului de Comunicare și Relații Publice al Facultății de Litere de la Universitatea bucureșteană), apreciind și cele trei publicații clujene de cultură (*Tribuna*, *Korunk* și *Excelsior*), conduse de cadre didactice ale Departamentului de Jurnalistică (T. Vlad, P. Cseke, I. Rad).

În cadrul programului de colaborare s-a stabilit să se facă un schimb permanent de publicații (*Journal of Communication Inquiry*,

respectiv *Reporter* și *Epherimedes*), să se recenzeze, pe bază de reciprocitate, cărțile cadrelor didactice de la cele două facultăți, sprijinindu-se publicarea, în revistele amintite, a unor studii, eseuri și articole (în mod concret, în *Journal of Communication Inquiry* va apărea o recenzie la recenta carte a lui Tudor Vlad, *Interviul – un dialog specilaizat*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1997). De asemenea, profesorul Stark s-a oferit să doneze Departamentului de Jurnalistică un important lot de cărți cu profil jurnalistic.

Oaspetelui i s-au prezentat proiectele de cercetare ale facultății și Departamentului: proiectul de *Istorie literară orală* (care, prin amploarea sa, nu are precedent în istoria literaturii române), precum și proiectul *Convergențe jurnalistice* (ambele proiecte realizate de colective mixte – profesori-studenți), precum și alte inițiative, cum ar fi ciclul de întâlniri *Mărturii pentru mileniul trei* (în cadrul căruia au conferențiat, pînă acum, Horia-Roman Patapievici și Octavian Paler, următorul invitat fiind Ion Cristoiu, ocazie cu care s-au pus bazele unei originale Videoteci de Aur). Pe durata a două ore, profesorul american a acordat un amplu interviu pentru revista *Tribuna*.

Ceea ce trebuie remarcat în mod deosebit este faptul că, la fel ca și în cazul colaborării cu Academia de Jurnalism din Tilburg (Olanda), noua inițiativă, cu efecte atât de benefice pentru facultatea clujeană, aparține tot unei studente, și anume Mihaelei Costea, anul I, Jurnalistică (coautoarea unui excepțional interviu cu prof. Erik Blankstejn, din Tilburg, publicat în *Tribuna*, an IX, nr. 18-19, 1-14 mai 1997, p. 3; 12-13).

În finalul vizitei sale, profesorul Stark, vădit uimit de atâtea idei, inițiative și proiecte, a fost nevoit să recunoască faptul că, într-adevăr, în epoca atomică în care trăim, cel mai mare exploziv nu este, totuși, bomba cu neutroni, ci... ideea omenească!

(*Adevărul de Cluj*, an IX, nr. 996, 13 06 1998, p. 4)

A noua Conferință Anuală AUDEM

În perioada 8-11 noiembrie 1998 a avut loc, la Nitra, în Slovacia, cea de-a noua Conferință Anuală a Alianței Universităților pentru Democrație (AUDEM), una dintre cele mai puternice alianțe universitare din Europa, la care sunt afiliate, în prezent, 115 universități din SUA, Marea Britanie, Europa Centrală și de Est. Tema principală a recentei reuniuni a

fost *Globalizarea educației*, cu trei direcții importante: *Universitate și societate*, *Reforma infrastructurii* și *Reforma curriculară*. Au luat parte și reprezentanții a 14 organizații nonguvernamentale din SUA și Europa, dintre care amintesc: Bridges for Education (Buffalo, New York), Open Media Research Institute (Praga), People to People International (New York), Centers for Independent Journalism (Bratislava și Budapesta), SME Newspaper (Bratislava) ș.a.

Deschiderea oficială a conferinței a avut loc în impozanta Aulă a Universității de Științe Agricole din Nitra, unde au rostit alocuțiuni: Miroslav Zima, rectorul Universității de Științe Agricole din Nitra, Vladimír Libant, primarul orașului Nitra, Ralph Johnson, ambasadorul SUA în Republica Slovacia, David A. Hake, președintele în exercițiu al AUDEM, Igor Hudoba, președintele Asociației Rectorilor din Slovacia, și rectorul Universității Tehnice Slovace din Bratislava, domnul Olean Walker, reprezentantul guvernamental al Statului Utah (o copie leită a doamnei Zoe Petre!). Foarte aplaudat a fost dr. Milan Ftacnik, tînărul ministru al Educației din Slovacia, care a prezentat expunerea: *Guvernul este pregătit să coopereze cu universitățile pentru a pregăti viziunea noastră națională și planul de acțiune al educației superioare în Slovacia pentru secolul 21*.

Lucrările conferinței au fost prezentate pe larg de Radioteleviziunea Slovacă, după cum aveam să constat în buletinele de știri, probabil acest lucru întîmplându-se și în presa scrisă. (Un amănunt pe care l-am observat: pe toate camerele de luat vederi ale Televiziunii Slovace se aflau sigle avînd în componența lor culorile drapelului

slovac. Îmi amintesc că, în timpul lui Stere Gulea, TVR și-a schimbat „logo”-ul, înlocuind culorile drapelului românesc cu o siglă care anula specificul național sugerat de acestea. Oare am ajuns să ne fie rușine de simbolurile noastre naționale?).

Pe lângă cele trei zile de dezbateri, desfășurate în nenumărate secțiuni, programul conferinței a mai cuprins: un tur al orașului Nitra, un banchet la somptuosul Primate's Palace din Bratislava, cunoscuta „Town Meeting”, moderată de același prestigios și mereu ironic Michael Thomas, profesor emerit de marketing la Universitatea Strathclyde din Glasgow. Dezbaterile a fost aici extrem de animată, ca urmare a propunerii unui text de solidarizare cu universitățile din Serbia, cărora regimul lui Slobodan Miloșevici le-a îngrădit unele drepturi (ca de atâtea ori, intruziunea factorului politic a echivalat și aici cu deschiderea Cutiei Pandorei).

Delegații clujeni de anul trecut au avut plăcerea de a-și găsi comunicările publicate în volumul 7 din *Perspectives in Higher Education Reform: The Use of the Internet and Distance Education in Babeș-Bolyai's Computer Science Department* (prof. univ.dr. Bazil Pârv); *Some Features of Academic Research in Romania* (conf. univ. dr. Mircea Maniu și lect. univ. dr. Ilie Rad).

La actuala ediție, din Cluj-Napoca au mai participat prof. univ. dr. Ioan-Adrian Viorel, de la Universitatea Tehnică, iar din partea Universității „Babeș-Bolyai” au fost prezenți Gregory J. Petrakis, bursier Fulbright la universitatea noastră, precum și semnatarul acestor rânduri.

Următoarea conferință anuală AUDEM va avea loc la Universitatea de Științe Economice din Budapesta, între 7-10 noiembrie 1999, pentru anul 2000 anunțându-și candidatura Universitatea din Sofia.

(Adevărul de Cluj, an IX, nr. 17-11-1998, pag. 5)

Emanuil Gojdu în actualitate

Am participat recent, împreună cu prof. univ. dr. Nicolae Edroiu, prof. univ. dr. Ioan-Aurel Pop și dr. Alexandru Ghișa, la întâlnirea anuală a membrilor Fundației Gojdu, care a avut loc la Mănăstirea Brâncoveanu de la Sâmbăta de Sus.

Desfășurată cu binecuvântarea Înalt Prea Sfinției Sale dr. Antonie Plămădeală, Mitropolitul Transilvaniei, Crișanei și Maramureșului, președintele de onoare al Fundației Gojdu, reuniunea a dezbătut probleme legate de activitatea curentă a fundației, de îndeplinirea prevederilor statutare, insistându-se asupra competențelor pe care le are aceasta, ca succesoare a fundației întemeiate în 1870. Dintre priorități am reținut definitivarea programului de acțiuni pe 1999, implicarea activă în sprijinirea comunităților românești din afara granițelor României, beneficiare ale prevederilor testamentare lăsate de Emanuil Gojdu, obținerea de fonduri necesare publicării unor lucrări de profil cultural și științific. (Personal am pledat pentru realizarea unei ediții care să cuprindă poeziile de început ale lui Emanuil Gojdu, articolele publicate de acesta în presa vremii, discursurile sale parlamentare, între care cel rostit la 17 iunie 1861, în Casa Magnaților – forul legislativ superior din Parlamentul Maghiar –, este cu adevărat extraordinar, fiind asemănător, în multe privințe, cu celebrul discurs ținut de Simion Bărnuțiu în Catedrala Blajului, în 1848).

La întâlnirea de la Sâmbăta de Sus au participat reprezentanți ai Parlamentului României, ai Ministerului Afacerilor Externe, ai Departamentului de Informații Publice de pe lângă Guvernul României, ai Secretariatului de Stat pentru Culte. Menționez numele senatorului PNL de Buzău, dr. Tiberiu Vladislav, cel care a pus problema Fundației Gojdu în Senatul României, arătând că țara noastră „are datoria morală de a cere Ungariei ca, în contextul european, să reconsidere statutul proprietăților Fundației Gojdu”. În orice caz, prezența reprezentanților de la București la Sâmbăta de

Sus demonstrează faptul că problema Fundației Gojdu a devenit, în sfârșit, o problemă de stat, o prioritate națională a României.

*

Emanuil Gojdu (1802-1870) a fost o personalitate dominantă a vieții politice și sociale din Ungaria și Transilvania veacului trecut. Înscriindu-se în familia de spirite a corifeilor Școlii Ardelene, Gojdu a militat pentru drepturile legitime ale națiunii române oprite sute de ani, pentru promovarea limbii române în administrație, pentru asigurarea autonomiei bisericii ortodoxe în raport cu autoritatea sârbească etc. Mai presus de toate acestea, Gojdu rămâne creatorul fundației ce-i poartă numele, care a sprijinit, cu burse și diverse ajutoare, zeci și sute de tineri dornici de învățătură, preoți și învățători, văduve și orfani. Cu puțin timp înainte de a muri, Emanuil Gojdu și-a alcătuit celebrul său testament, cu prevederi pînă la anul... 2070!!! Conform punctului 7 din acest testament, cea mai mare parte a averii fabuloase pe care o avea era lăsată „acelei părți a națiunii române din Ungaria și Transilvania, care ține de legea răsăriteană ortodoxă”. Până la izbucnirea primului război mondial, fundația a fost deosebit de prosperă, acumulând averi uriase, din care s-au construit și cele șapte imobile din centrul Budapestei, alcătuint Pasajul Gojdu, două dintre acestea aflându-se acum în pericol de demolare. La sfârșitul primului război mondial, problema fundației s-a complicat, deoarece prin noua configurație geopolitică, o parte dintre români au rămas în Ungaria, alții în Banatul sârbesc sau în Cehoslovacia, cea mai mare parte devenind cetățeni ai României reîntregite. După negocieri îndelungate, la definitivarea cărora a contribuit decisiv marele diplomat și om politic Nicolae Titulescu, la 27 octombrie 1937 s-a ajuns la un acord definitiv între România și Ungaria în problema Fundației Gojdu, acord ratificat de Parlamentele celor două state, prin care s-a hotărât ca „Ungaria să predea României, în cele treizeci de zile de la intrarea sa în vigoare, întregul patrimoniu al Fundației Gojdu, care se găsea pe teritoriul Ungariei, cu toate drepturile și obligațiile aferente”. Izbucnirea celui de-al doilea război mondial și noul curs al relațiilor româno-ungare au împiedicat aplicarea tratatului valabil însă și astăzi, fiindcă nu a fost denunțat de nici una din cele două țări.

Un moment de răscruce din istoria Fundației Gojdu îl reprezintă anul 1952, când bunurile și imobilele fundației au fost naționalizate de către comuniștii maghiari. După 1990, s-a pus problema restituirii de către statul maghiar a tuturor proprietăților confiscate în mod abuziv. Acum începe o nouă perioadă grea din istoria fundației, pentru soluționarea căreia statul român are datoria să se implice și să revendice proprietățile Fundației Gojdu, folosind averile acestora drept pretext pentru așezarea celor două popoare pe orbita unui destin european comun. Aceasta cu atât mai mult, cu cât Emanuil Gojdu rămâne o personalitate fascinantă tocmai prin dimensiunea europeană a spiritului său. El a demonstrat că un cetățean poate fi loial statului în care trăiește (și el a rămas deosebit de loial statului maghiar, chiar dacă ar fi să amintim doar faptul că a fost primul avocat care a înlocuit în justiție limba latină cu limba maghiară!), dar, în același timp, își poate iubi cu ardoare și națiunea căreia îi aparține. (Doamne, cum nu văd unii din contemporanii noștri acest exemplu!).

*P.S. Celor care doresc mai multe informații despre Emanuil Gojdu și fundația sa le recomand (cu toată lipsa de modestie!) cartea mea, **Peregrin prin Europa**, unde există un amplu documentar despre Gojdu și trei interviuri cu cele mai autorizate personalități în problema Fundației Gojdu (președintele Ioan-Aurel Pop, secretarul general Pavel Cherescu și ambasadorul României în Ungaria, Petru Cordoș).*

(Adevărul de Cluj, an IX, nr. 2448, 2 12 1998, pag. 4)

Simpozion jubiliar la Blaj

Nu fusesem niciodată la Blaj, deși de multă vreme îmi doream acest lucru, mai ales de când o parte a eforturilor mele s-au concentrat asupra vieții și operei lui Aron Pumnul (1818-1866). Acesta a fost profesor de filosofie, timp de doi ani (1846-1848), în orașul de la confluența Târnavelor și participant energic la Revoluția pașoptistă, activitate pentru care a fost condamnat la moarte.

Prilejul de a vedea „mica Romă”, în duminica Sf. Apostol Toma (26 aprilie 1998), mi l-a oferit Pr. prof. dr. Ioan Mitrofan, Rectorul Institutului Teologic Universitar Român Unit cu Roma Greco-Catolic „Buna Vestire” din Blaj, organizatorul unui simpozion consacrat împlinirii unui veac și jumătate de la Adunarea din Duminica Tomii, preludiul Marii Adunări Naționale de pe Câmpia Libertății, din 3/15 mai 1848. Sugestia de a mă invita a aparținut distinsului cărturar, Ion Buzași, cu care ne cunoaștem de vreo zece ani, dar numai din... scrisori, eu și din cărțile domniei sale! (Pare chiar straniu că în era Internetului și a telefoniei celulare, noi continuăm să comunicăm, ca dascălii blăjeni de odinioară, prin... scrisori! Mă rog, e și acesta un mod de a perpetua tradiția epistolară a Blajului!).

Simpozionul a fost deschis de Î. P. S. Lucian Mureșan, Arhiepiscop și Mitropolit al Bisericii Greco-Catolice, care a rostit o substanțială și emoționantă pledoarie privind contribuția Blajului la dezvoltarea spiritualității românești. S-au susținut apoi următoarele comunicări: prof. Teodor Seiceanu, *Blajul și revoluția de la 1848*, prof. dr. Ion Buzași, *Andrei Mureșanu, poetul revoluției de la 1848*; lect. dr. Cornel Tatai-Baltă, *Revoluția de la 1848 din Transilvania, oglindită în arta plastică*; student teolog Adin Pop, *Teologii Blajului în Revoluția de la 1848*, subsemnatul prezentând comunicarea *Aron Pumnul, arhitectul Adunării din Duminica Tomii*. S-au lansat apoi două cărți: Ioan Gavrilă Ogoranu, *Întâmplări din lumea lui Dumnezeu și Câmpia Libertății în literatură, o antologie de Ion Buzași*, apărută la Editura Clusium, manifestarea încheindu-se cu vernisarea unei expoziții de profil. Un moment emoționant al manifestării l-a constituit conferirea titlului de Cetățean de onoare al municipiului Blaj profesorului Teodor Seiceanu, cunoscută personalitate a urbei, cu prilejul împlinirii vârstei de 85 de ani. La toate manifestările din program au participat ec. Ananie Gârbovean, prefectul județului Alba, dr. Ion Berciu, deputat PNTCD, președintele filialei Alba a PNTCD, și dr. Simion Alexandru Băcilă, primarul municipiului Blaj, care a fost moderatorul simpozionului.

(Unirea (Alba Iulia), an X, 1998, nr. 2398, pag. 4)

Despre mass-media daneză

În toamna anului 1999 am avut șansa de a efectua, împreună cu un grup de ziariști români, o vizită de documentare în Danemarca, ocazie cu care am vizitat și câteva instituții de presă.

Primul contact cu presa daneză (cea scrisă), destul de neconcludent, s-a desfășurat la Muzikteatret, instituția unde am fost găzduiți, prin prezența jurnalistului Jens Ancker, de la *Vejle Amts Folkeblad* (= *Ziarul Popular al Regiunii Vejle*). Dânsul a fost de mai multe ori în România, prima dată – la puțin timp după Revoluția din decembrie 1989 – petrecând trei săptămâni în țara noastră și în Republica Moldova. L-am întrebat despre ce anume a scris în urma acestei vizite. Mi-a răspuns că despre nimic, fiindcă a făcut o vizită de pură informare. Bine-bine, dar să stai trei săptămâni într-o țară, ca jurnalist, și să nu scrii nici măcar un articol despre cele văzute și trăite, iată un lucru pe care nu-l pot înțelege! În sfârșit, nu suntem toți la fel. Câteva date reținute din discuția cu Ancker: ziarul la care lucrează are un tiraj de 35.000 de exemplare, fiind o publicație regională (acoperind mai multe județe). Au prioritate știrile care interesează comunitatea locală, apoi cele de interes național și internațional. (Venirea jurnaliștilor români la *Vejle* a fost consemnată în nr. 291-134 din 23 septembrie, unde s-a publicat o știre în acest sens). Personalul redacției numără 70 de angajați, având 11 redacții locale (ale căror sedii se află acasă la corespondentul respectiv). Și în Danemarca, aidoma întregii lumi, presa scrisă pierde teren, în favoarea programelor TV, a Internetului, a jocurilor pe calculator etc. În schimb, profesia de ziarist continuă să rămână una respectată și bine remunerată. (Salariul său este de 15.000 de coroane, ceea ce ar însemna 30.000.000 de lei pe lună. Dar cifra e neconcludentă pentru noi, fiindcă prețurile la ei sunt foarte ridicate. Oricum, constat că danezii nu au – precum nemții – nici o reticență în a spune salariul pe care îl primesc). Ziarul nu s-ar putea

susține din propria vânzare, așa că e nevoit să practice reclama, publicitatea, să tipărească reviste și suplimente de weekend. Multe informații despre *Vejde Amts Folkeblad* am aflat ulterior, când am făcut o vizită la redacție, aflată la 10 km de orașul Vejle. O redacție ultramodernă, situată într-o oază de liniște și de verdeață. Pare mai degrabă o casă de creație decât ceea ce înțelegem noi printr-o redacție – un loc trepidant, agitat, unde zbârnâie telefoanele, faxurile, reclamațiile, protestele etc. Lars Baungard, redactor, ne spune că ziarul a fost întemeiat în anul 1885. Anul înființării nu este trecut pe frontispiciu, ceea ce mă surprinde, fiindcă, de regulă, vechimea poate constitui și un semn de valoare, de noblețe, dovadă că atâtea produse, mai ales americane, au imprimat anul înființării firmei respective. (De multă vreme vreau să scriu un articol pe tema prostului obicei al unor ziare românești de a-și asuma un trecut pe care nu îl au. De pildă, *Adevărul*, fost *Scânteia*, se consideră seria a V-a a ziarului omonim, fondat în 1888, de Al. V. Beldiman, director fiind Constantin Mille. *Adevărul* este, după *Universul*, „ziarul cu cea mai îndelungată apariție”, prin urmare această tradiție convenea fostei *Scântei* (pentru câteva numere, *Scânteia poporului*). De altfel, pentru a-și legitima această ascendență ilustră, ziarul a împrumutat, pentru câțiva ani, chiar și frontispiciul primei serii a ziarului *Adevărul*. La fel stă situația în cazul cotidianului *Ziua*, despre care se spune, în frontispiciu, că a fost fondat în 1930. Ce legătură ar putea avea ziarul *Ziua* de azi cu omologul său din 1930? S-ar putea obiecta că și alte publicații din zilele noastre au preluat nume celebre cândva în cultura română: *Literatorul*, *Dacia literară*, *Gazeta de Transilvania* etc. Numai că, în cazul acestora, este vorba de continuarea expresă a unui program literar, ceea ce nu se întâmplă în cazul unui cotidian, care răspunde unor nevoi cu totul altele decât acum un secol sau o jumătate de secol. Prin urmare, ziarele *Adevărul* și *Ziua* ar trebui să știe versul dintr-o celebră fabulă a lui Grigore Alexandrescu, și anume *Pisica sălbatică și tigrlul*, „Slava strămoșească pe strămoși cinstește”).

Cineva din grupul nostru – Traian Bradea sau Constantin Mustață – l-a întrebat pe Lars care ar fi știrea zilei. Am rămas stupefiat de răspuns: faptul că în localitate unii bătrâni întâmpină anumite

dificultăți în procurarea ...bicicletelor statice pentru întreținerea sănătății! M-am și gândit la țăranii mei din Nandra și la problemele cu care se confruntă ei: n-au cu ce-și lucra pământul, n-au apă, căldură, n-au drumuri ca lumea, au pensii atât de mici încât abia pot trăi, n-au bani pentru medicamente. Imaginea acestora călărind biciclete statice mi se pare de domeniul fantasticului și al ridicolului! Dar uite că aici lipsa bicicletelor s-a transformat în știrea zilei! Dar știrea zilei de ieri, insistă Dinicu? Ieri s-a scris despre faptul că unii cetățeni trebuie să stea la coadă în fața cabinetelor medicale. Altă știre bombă! Bieții jurnaliști danezi! Ce greu trebuie să le fie ca să-și găsească știrile pentru ziarele lor. Nu e ca la noi, unde la tot pasul dai de un viol, de o spargere, de o crimă, de un act de corupție, de o evaziune fiscală, de o dispută între partide, ca să nu mai vorbim de accidente de circulație, de minuni a la Maglavit etc. Personal am întrebat dacă redacția ar fi interesată să publice un articol intitulat *Danemarca văzută de un român*. Desigur, îi pot trimite un articol în engleză, care va fi analizat de colectivul redacțional.

Cam cu aceleași probleme se confruntă și studiourile de radio și TV. La postul local al televiziunii daneze (Sjallandsgade 30) ne-a întâmpinat, în scaun cu roțile, redactorul-șef, Morten Andersen. S-a comportat absolut normal cu noi, fără nici un complex de inferioritate, dată fiind condiția lui de handicapat, nici chiar atunci când a fost nevoit să folosească liftul pentru a vizita redacția de știri de la etajul I (noi folosind scările). La studioul de radio Kanal 94 (situat pe Karl Bjarnhofs Vej 2) am fost primiți de Jorgen Bogen, secretar de redacție, care ne-a plimbat prin tot studioul, făcându-ne și o prezentare succintă a audiovizualului din Danemarca (unde există două canale naționale de TV și trei de radio).

Un ultim contact – furtunos – cu mass-media daneză ni l-a oferit întâlnirea cu Steffen Gram, redactor la Danish Broadcasting Corporation, și anume la secția de știri și actualități. Gram cunoaște bine realitatea românească, are mulți prieteni printre jurnaliștii români (a amintit numele lui Cornel Nistorescu), este căsătorit cu o româncă, pregătește acum documentarul *România la zece ani de la Revoluție*. Consideră că una din cauzele rămănerii în urmă a României este apartenența ei la ortodoxie (deși iubește mănăstirile

din Moldova și de Paști frecventează biserica ortodoxă). Afirmatia lui a aprins spiritele și a generat multe discuții care au depășit, cum era normal, cadrul strict al mass-mediei daneze sau românești. De aceea mă opresc și eu aici...

A douăsprezecea conferință anuală a Alianței Universităților pentru Democrație (AUDEM)

În perioada 4-7 noiembrie 2001, a avut loc, la Belgrad, cea de-a douăsprezecea conferință anuală a Alianței Universităților pentru Democrație (AUDEM), o asociație a unor instituții de învățământ superior din SUA și Europa, care numără, la ora actuală, peste o sută de universități, colegii, institute de cercetare etc.

Recenta reuniune AUDEM a fost deschisă în sala de conferințe a modernului Hotel Metropol din capitala iugoslavă, fiind organizată cu sprijinul Universității din Belgrad și al Universității Americane din Bulgaria. Au luat parte, la deschidere, importante personalități din capitala belgrădeană: prof. univ. dr. Maria Bogdanovic, rectorul Universității din Belgrad, dr. Julia M. Watkins, rectorul Universității Americane din Bulgaria, care este și noul președinte al alianței, atașatul cultural al ambasadei SUA la Belgrad, care a rostit un mesaj de salut din partea lui William Montgomery, ambasadorul Statelor Unite. În sală s-a aflat și ambasadorul României la Belgrad, prof. univ. dr. Ștefan Glăvan, care, pe tot timpul conferinței, a fost alături de grupul de profesori din România (pe care i-a și primit, de altfel, la ambasadă). Prima zi s-a terminat cu un banchet, prefațat de un concert de muzică instrumentală (cu piese de Mozart și Johann Strauss), susținut de un cvartet de coarde de la Conservatorul din Belgrad.

Pe parcursul celor trei zile, cât a durat conferința, au fost susținute 67 de comunicări, prezentate în trei sesiuni plenare, în

18 „panel”-uri, la toate acestea adăugându-se tradiționalele ”Town Meeting” și prezentarea situației financiare, care au fost deschise tuturor participanților.

În acest an, tematica generală a conferinței a fost axată pe tema *Transformarea educației superioare și a societății civile*. Dintre cele 10 universități românești care fac parte din alianță, la actuala conferință au fost reprezentate 7 instituții de învățământ superior (din Cluj-Napoca, Alba Iulia, București, Sibiu și Suceava), din partea celor clujene fiind prezenți: conf. univ. dr. Mircea Maniu, directorul Departamentului de Relații Internaționale de la Universitatea „Babeș-Bolyai” (care a prezentat comunicarea *Economiile pentru stabilitate – cazul Balcanilor*), conf. univ. dr. Ilie Rad, șeful Catedrei de Jurnalistică de la Universitatea „Babeș-Bolyai” (care a susținut comunicarea *De la predarea în limba română la predarea în limba engleză la Universitatea „Babeș-Bolyai”*), conf. univ. dr. Dănuț Julean, șeful Departamentului de Relații Internaționale de la Universitatea Tehnică (autorul comunicării *Educația ingineriei tehnologice pentru secolul 21*). Cele trei comunicări vor fi publicate în volumul 11 din *Perspectives in Higher Education Reform*.

În prima sesiune plenară, a fost acceptată ca membru al alianței și Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca, prezentarea acestei universități fiind făcută de către prof. univ. dr. Marin Ardelean, decanul Facultății de Horticultură.

Deși nu m-am putut întâlni cu Adam Puslojic, marele prieten al lui Nichita Stănescu și al atâtor alți poeți români (care era plecat din Belgrad), cele trăite în capitala iugoslavă au fost suficiente pentru un „jurnal belgrădean”: vizita la Muzeul Militar, turul orașului, cu opriri în fața clădirilor bombardate de NATO, vizitarea mormântului lui Iosip Broz Tito, discuțiile cu Predrag Mutavdzich, balcanolog la Universitatea din Belgrad, interviurile cu dr. Jerry L. Wall, de la Universitatea din Louisiana, veteran al războiului din Vietnam, amplul interviu cu excelența sa, Ștefan Glăvan, ambasadorul României la Belgrad, destinul lui Vasko Popa, Tudor Vianu în misiune diplomatică la Belgrad, soarta minorității române din Iugoslavia, panoul cu fotografii de la Hotelul Metropol, Nicolae Ceaușescu – cetățean de onoare al orașului Belgrad etc.

Trebuie să menționez și faptul că viitoarea reuniune AUDEM va avea loc, în sfârșit, în România, și anume la Timișoara, pentru sesiunea din 2003 depunându-și candidatura orașul polonez Cracovia. Un merit important pentru organizarea acestei reuniuni în România l-a avut prof. dr. ing. Sevastian Ianca, prorector al Universității Politehnice din Timișoara, care este și membru în „bordul” alianței, dar și profesorul Henry Steck, de la State University of New York College at Cortland, și el membru în comitetul de conducere al alianței. Reamintesc cititorilor că profesorul Steck a ținut mai multe conferințe la Universitatea „Babeș-Bolyai”, în vara acestui an, încât a susținut convingător candidatura României, la fel ca și decanul lui, profesorul John Ryder, un alt prieten constant al Universității clujene în general și al Secției de Jurnalistică în mod special. La Belgrad, ca și oriunde, prietenul bun la nevoie se cunoaște...

Octavian Paler, pe un... peron! (cel al Gării din Cluj), în drum spre București, după conferința intitulată *Roma, barbarii și noi*, ținută în fața studenților jurnaliști din Cluj-Napoca (septembrie 1996).

Prima conferință internațională „UniPlanet”

Mă aflu pentru a doua oară în Statele Unite, e drept, pentru o perioadă de doar două săptămâni, pentru a participa, în perioada 22 iunie-7 iulie 2002, tot în localitatea Cortland, statul New York, la prima conferință internațională organizată de revista electronică *UniPlanet*, editată de State University of New York College at Cortland.

Mai fusesem la Cortland în anul 2000, când am stat aici mai bine de două luni. Micul orașel m-a fascinat și pentru faptul că aici a avut loc, în anul 1906, o crimă intens mediatizată în epocă, aceasta stând la baza faimosului roman al lui Theodore Dreiser, *O tragedie americană*. Acum aș vrea să spun câteva lucruri despre revista electronică *UniPlanet*, care mi-a facilitat noua revedere a pământului american și a prietenilor de aici. *UniPlanet* este un magazin săptămânal ilustrat, în variantă electronică, având, deocamdată, subredacții regionale în șase țări ale lumii: Australia, Peru, România, Slovacia, SUA și Venezuela. Scopul principal al revistei este acela de a forma și impune primei „generații globale” de jurnaliști o voce distinctă în noile canale mediatice. Revista vizează politica globală și economia mondială, muzica, filmul, sportul, televiziunea, educația, divertismentul etc., răspunzând tuturor intereselor celor tineri. Redacția își mai propune să îi familiarizeze pe studenți cu designul mediativ, cu tehnica editării, a fotografiei și animației digitale etc.

Primii colaboratori din România ai revistei *UniPlanet* (numită, inițial, *Dragon Planet*) au fost Carmen Valică și Ciprian Rus, foști studenți ai Secției de Jurnalistică de la Facultatea de Științe Politice și Administrative din Cluj-Napoca, actualmente jurnaliști în presa clujeană (la CD Radio, respectiv la *Monitorul de Cluj*), lor adăugându-li-se elevul Mihai Rad (acum și el student la jurnalistică). Articolele trimise de acești colaboratori au reflectat fenomene fierbinți ale realităților românești sau europene, din spațiul politic, social, cultural, istoric, educațional etc.

Începând din anul universitar 2001-2002, subredacția din Cluj-Napoca a revistei *UniPlanet* are o structură organizată, din ea făcând parte următorii studenți, aleși în urma unui concurs de

selecție: Paula Mariana Beudean, Andrei Costina, Camelia Voichița Jula, Camelia Nicoleta Nistor și Mihai Rad. Articolele sunt scrise exclusiv în limba engleză, redactorii americani ai revistei lăudându-i pe studenții români nu numai pentru originalitatea articolelor, totdeauna bine documentate, ci și pentru gradul înalt al cunoașterii limbii engleze.

Directorul revistei *UniPlanet* este profesorul Devereaux Kennedy, ajutat de redactorul-șef adjunct, Kelly Sparks, și de redactorii Jason Contento și Kristine Angell. La realizarea revistei contribuie și alte persoane, cărora merită să le amintesc numele: Rhonda Moulton, Liz Kopp (de la Departamentul de Relații Internaționale al SUNY Cortland), Patricia Catterfeld, Robert S. Mason ș. a.

Iată și adresa de Internet la care se poate citi revista *UniPlanet*: <http://www.uniplanet>.

La conferința amintită au participat toți directorii regionali ai revistei, cu excepția lui Caribay Reyes, din Venezuela, care nu a putut veni fiindcă... și-a pierdut pașaportul! Au fost prezenți următorii directori de subredacții regionale: Karen Brooks (The University of the Sunshine Coast, Australia), Ricardo Ruiz (Instituto Peruano de Publicidad, Lima, Peru), Conrad Toft (Constantine the Philosopher University, Nitra, Slovacia), Ilie Rad (Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca). În afara acestora, au participat, în calitate de invitați, susținând comunicări și participând activ la dezbateri: Gavin Kitching (University of South Wales, Australia), Brian Phillips și Frances B. McCrea (Grand Valley State University of Michigan), Henry Steck (State University of New York College at Cortland), Sharon Steadman (Cornell University), Amy Henderson-Harr, director de programe sponsorizate de la SUNY Cortland, Caroline K. Kaltefleiter, șefa Departamentului de Științe ale Comunicării de la SUNY Cortland. Au contribuit la succesul întâlnirii noastre și Roberto Lagos, respectiv Kate Gnann, de la SUNY Cortland, responsabili cu partea „logistică” a conferinței.

La recepția de deschidere a conferinței a participat și doamna Elizabeth Davis-Russell, vicepreședinte al Departamentului de Relații Internaționale de la SUNY Cortland, precum și doamna Mary E. Leonard, primarul orașului Cortland.

În ciuda programului extrem de încărcat al conferinței, am avut răgazul de a putea cunoaște și alte aspecte ale vieții americane.

(*Adevărul de Cluj*, an XIV, nr. 3592, 31 aug.-1 sept. 2002, p. 5)

Universitatea „Babeș-Bolyai” – prezență activă la AUDEM

În perioada 25-29 octombrie 2003, la Vilnius (Lituania) a avut loc cea de-a 14-a Conferință anuală a Alianței Universităților pentru Democrație (AUDEM).

La actuala reuniune, desfășurată sub genericul **„Spre un nou sistem al educației universitare”**, s-au oferit 47 de lucrări, prezentate la reuniunea inaugurală, în două sesiuni plene și 16 „panel”-uri. Ca de obicei, conferința a mai cuprins: o masă rotundă, „Town Meeting”-ul și prezentarea situației financiare a alianței, deschise tuturor participanților. De-a lungul celor 5 zile, programul conferinței a inclus și un tur al orașului, o vizită la castelul din Trakai, programe artistice, recepții etc.

Universitatea „Babeș-Bolyai”, care este membru fondator al AUDEM, a fost prezentă la această manifestare cu două lucrări: Mircea Maniu (care este și în „board”-ul AUDEM), Facultatea de Studii Europene – *Grounding a Symbolic Geography of Europe on Economic Culture*, și Ilie Rad, Facultatea de Științe Politice și Administrative – *The Journalistic Academic Education at „Babeș-Bolyai” University*. Ambele lucrări vor fi publicate în volumul 13 din *Perspectives in Higher Education Reform*, volum editat de Russell J. Meyer, de la University of Southern Colorado (SUA).

Conferința a fost deschisă la Universitatea Tehnică „Gediminas” din Vilnius, lucrările desfășurându-se apoi la Centrul Internațional de Conferințe al celui mai modern hotel din Vilnius – Reval. La festivitatea de deschidere au vorbit: prof. dr. John Ryder, de la

Universitatea de Stat din New York, președintele AUDEM, prof. dr. Romualdas Ginevicius, rectorul Universității Tehnice „Gediminas” din Vilnius, prof. dr. Robert King, cancelarul Universității de Stat din New York. Au trimis mesaje de salut: Rolandas Peksas, președintele Republicii Lituania, Rolandas Pavilionis, membru al Seimului (Parlamentului) lituanian, prof. dr. Zeninas Rokus Rudzikas, președintele Academiei de Științe a Lituaniei ș.a.

Principalele teme dezbătute pe durata conferinței au vizat: educația, cultura, religia și societatea; probleme și progrese în învățământul universitar; declarația de la Bologna: impact și rezistență; redefinirea Europei etc. Spiritul în care s-a discutat aici a fost foarte asemănător celui de la cea de-a cincea Conferință a Asociației Universităților Europene, care a avut loc la Cluj-Napoca, în perioada 22-25 octombrie a. c.

O temă extrem de interesantă în cadrul dezbaterilor a fost aceea a noului statut pe care îl are universitatea în fostele țări comuniste. Mulți participanți au relevat faptul că, în Europa, universitățile mai pun încă accent pe „umanioare”, spre deosebire de universitățile americane, renumite pentru pragmatismul lor. O altă problemă apărută în aceste țări este aceea a „masificării” învățământului universitar, proces care se face, uneori, în detrimentul calității. Apariția unui mare număr de universități particulare, fără a avea un corp profesoral de elită, a dus, în multe cazuri, la coborârea standardului de calitate. O discuție foarte vie a fost generată de o comunicare vizând impactul pe care îl are Internetul asupra noilor generații de tineri. Mulți vorbitori au subliniat avantajele extraordinare ale acestui mod de comunicare, atrăgând însă atenția supra tentației multor studenți de a-și lua informația exclusiv de pe Internet, din surse care uneori pot fi mai greu controlate, ceea ce conduce la extinderea fenomenului de plagiat. Plecând de la această concluzie, președintele AUDEM, profesorul John Ryder, a propus ca la următoarea reuniune, care va avea loc la Pécs (Ungaria), să se constituie și o secțiune la care să fie invitați mai mulți studenți din diverse țări, putând fi astfel ascultate și opiniile acestora, ca beneficiari ai educației universitare, cu toate schimbările prin care trece Universitatea în noul mileniu.

Pe lângă programul oficial, delegația celor 5 profesori români (de la universități din București, Sibiu și Timișoara) a fost primită de Excelența Sa, Lucian Fătu, ambasadorul României la Vilnius (care a acordat un interviu *Adevărului de Cluj*), și de Constantin Budianu, prim consilier al ambasadei.

Grație coordonatorului de programe internaționale al Universității Tehnice „Gediminas”, doamna Daiva Buivydienė, semnatul acestor rânduri a făcut o vizită la Institutul de Jurnalism din Vilnius și a avut o întrevedere cu prof. dr. Audronė Nugaraitė, directorul institutului, cu care s-a stabilit un plan de colaborare, axat pe trei direcții: a. invitarea reciprocă la manifestările cu profil jurnalistic din cele două universități; b. traducerea și publicarea, tot pe bază de reciprocitate, a unor studii de specialitate în revistele științifice ale celor două instituții; c. schimb de studenți jurnaliști, care să contribuie, prin articolele publicate, la o mai bună cunoaștere a realităților din cele două țări. De asemenea, se vor face demersurile necesare pentru ca ansamblul folcloric al Universității Tehnice „Gediminas” din Vilnius să poată participa la Festivalul Internațional de Folclor „Serbările latinității”, care se desfășoară anual la Cluj-Napoca, pentru toate aceste inițiative existând sprijinul concret al Ambasadei României din Vilnius.

Invitație la malul mării...

La mijlocul lunii iunie 2004, am primit de la profesorul Mihai Miron, președintele Uniunii Ziaristilor Profesioniști din România, o scrisoare prin care eram invitat să țin un curs cu profil jurnalistic la Constanța, în fața ziaristilor constănțeni. Am răspuns imediat afirmativ, din motive subiective și obiective. Cele subiective țin de simpatia mea pentru oamenii care locuiesc în spațiul dintre Dunăre și Mare. Mi-am satisfăcut stagiul militar într-o unitate dobrogeană. Cum eram tânăr și trăiam încă în literatura citită în anii adolescenței, încercam să găsesc în aridul pământ dobrogean pașii Urumei din *Șatra* lui Zaharia Stancu sau peisajele dobrogene surprinse de unele reportaje ale lui Geo Bogza. La unitatea militară din Corbu am citit

romanul *Pânza de păianjen*, de Cella Serghi, care m-a impresionat profund și mi-am propus ca, imediat după „liberare”, să o caut pe scriitoarea la București (lucru care s-a și întâmplat. Dar despre întâlnirea mea cu Cella Serghi voi vorbi cu altă ocazie). Tot ca soldat, la UM 01352, am debutat în presa militară (*Înainte și Apărarea patriei*), cu știri, reportaje, recenzii etc., fără să știu atunci că viața mea se va intersecta cu lumea fascinantă a știrilor, a jurnalismului în general. Îmi amintesc și acum rigorile cenzurii militare, care impunea un stil anume. De exemplu, nu puteam spune unde este localizată unitatea militară, putând folosi doar formularea: „În UM 01352, unde comandant este locotenent-colonelul Petre Scafaru, au avut loc ședințele de trageri, aplicațiile etc”. După câțiva ani, aveam să cunosc o altă mare personalitate dobrogeană: sculptorul Ion Jalea. Am făcut și cu marele artist un amplu interviu, schimburi de scrisori, materiale care așteaptă să fie pregătite pentru a vedea lumina tiparului într-un volum (numărul inaugural al revistei *Excelsior*, din 1992, este consacrat sculptorului Ion Jalea).

Motivele obiective țineau de relațiile instituționale. Mi s-a spus că la Constanța vor veni cadre didactice de la facultățile cu profil jurnalistic din România, iar eu țin foarte mult la unitatea de breaslă (a formatorilor în jurnalism, în cazul de față) și nu voiam să lipsesc de la o asemenea întâlnire.

În fine, știam că la Constanța activează Aurelia Lăpușan, prietenă a facultății la care lucrez, participantă la toate manifestările și acțiunile noastre (în recentul volum, *Curenți și tendințe în jurnalismul contemporan*, apărut la Editura Limes din Cluj-Napoca, Aurelia Lăpușan a publicat un foarte interesant studiu, *Libertatea de a face „cum trebuie”*). Doamna Aurelia Lăpușan este autoarea a numeroase lucrări de istorie locală (*Medgidia – Carasu*, 1996; *Constanța, memoria orașului*, 1997; *Drumuri în istorie*, 1998; *Techirghiol pentru Europa*, 1999; *Teatrul și presa în Dobrogea*, 2000; monumentală lucrare *Drumul Pâinii în Dobrogea*, 2001 – acestea scrise în colaborare cu soțul dânzei, juristul Ștefan Lăpușan). Dar Aurelia Lăpușan, membru al Uniunii Scriitorilor din România, deținătoarea unor importante premii literare și publicistice, românești și străine, este și autoarea unor cărți de beletristică, în proză, cum ar

fi *Spovedania unei femei* (1995) și *Maria* (2002). Recent, a publicat un foarte interesant manual de jurnalism, *Genurile presei* (2002). Este, așa cum spuneam, managerul Trustului de Presă „Cuget Liber”. Am întrebat-o când mai are timp de scris (a tipărit până în prezent peste 6000 de articole în ziare!), fiindcă, după cum zicea cronicarul, „pentru scris gândul slobod și fără valuri trebuiește”. „Noaptea, când aud doar valurile mării!”, a venit imediat răspunsul.

Inteligentă, cultă și manierată, arhivă vie a istoriei din Constanța și Dobrogea, modestă și sensibilă la problemele celor mulți (am aflat că, săptămânal, primește în audiență pe orice cititor al publicațiilor editate de trust!), știind să impună respect celor din jur, Aurelia Lăpușan are toate calitățile pentru a deveni un bun parlamentar de Constanța. Cine știe, poate îi fac astfel o sugestie pentru viitoarele alegeri!

Centrul de Formare și Perfecționare în Jurnalism „Dobrogea”

Mă aflu, de câteva zile, la Constanța, pentru niște cursuri privind stilistica și „gramatica” textului jurnalistic, ținute în fața unor ziariști constănțeni. Cursurile se desfășoară, de fapt, în organizarea Centrului de Formare și Perfecționare în Jurnalism „Dobrogea”, centru inițiat de energica directoare a Trustului de Presă „Cuget Liber”, dr. Aurelia Lăpușan, cadru didactic la Secția de Jurnalism a Universității „Ovidius” din Constanța, prietenă a multor clujeni, inclusiv a redacției *Adevărul de Cluj* (care este citit aici în varianta electronică, după cum am putut constata în mai multe ocazii). Centrul acesta, căruia i se va da în curând și un statut juridic, este organizat sub egida Comitetului Director al Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România (președinte: prof. dr. Mihai Miron), a Trustului de Presă „Cuget Liber” (manager general: dr. Aurelia Lăpușan), a Filialei Constanța a UZP și a Universității „Ovidius”.

Așa cum rezultă din statutul său, centrul va organiza cursuri pentru pregătirea angajaților din presă, fără o calificare de specialitate, dar și a altor categorii de salariați, care, conform noului Cod al

Muncii, trebuie să facă, periodic, dovada frecventării unor forme de perfecționare în specialitatea profesată. Cursurile centrului vizează profesiile de redactor, reporter, publicist comentator, corector, tehnoredactor, purtător de cuvânt, agent de publicitate, agent de marketing, secretariat-birotică etc. Acesta este primul centru de formare profesională în profilul amintit, dorindu-se un fel de centru-pilot, pentru alte centre propuse a se înființa în diferite regiuni ale țării. Se intenționează formarea unei biblioteci de specialitate a centrului, editarea unei publicații sub egida acestuia și, de ce nu, întemeierea unei edituri proprii, care să tipărească mai ales, dacă nu exclusiv, carte de profil. De asemenea, inițiatorii și membrii fondatori ai centrului doresc să invite cadre didactice din străinătate, jurnaliști de la marile instituții de presă din țară și de peste hotare, să organizeze conferințe și simpozioane etc. O primă realizare a centrului este că, la cursurile inaugurale, au participat cadre didactice de la aproape toate facultățile de jurnalism din România. Iată conferențiarii din această vară și tematica propusă: prof. dr. Mihai Miron, președintele Uniunii Ziariștilor Profesioniști din România (*Panorama presei: de la scris la audiovizual*), prof. univ. dr. doc. Manuela Cernat, Institutul de Artă Teatrală și Cinematografică București (*Jurnalismul și relațiile publice*), prof. univ. dr. Victor Vișinescu, decanul Facultății de Jurnalism din cadrul Universității Hyperion din București (*Prolegomene de istorie a presei românești și străine*), conf. univ. dr. Ioan Popa, Universitatea din Brașov (*Documentarea în presă*), conf. univ. dr. Mihai Cernat, Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării din cadrul Universității București (*Secretariat de redacție în presa scrisă*), conf. univ. dr. Aurelia Lăpușan, Universitatea „Ovidius” (*Genuri și specii publicistice în presă*), lect. univ. drd. Romeo Nădășan, Universitatea Ecologică din București (*Aspecte ale conceperii și elaborării ziarului modern*), lect. univ. dr. Lia Lucia Epure, Universitatea Banatul din Timișoara (*Ancheta de presă*), și semnatarul acestor rânduri, reprezentând Catedra de Jurnalism a Universității „Babeș-Bolyai”, titularul cursului *Stilistica și „gramatica” textului jurnalistic*.

La sfârșitul cursurilor, ce se vor finaliza la mijlocul lunii septembrie, în prezența cursanților (care vor pregăti o lucrare științifică aferentă

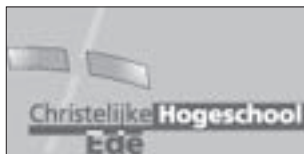
tematicilor expuse), a tuturor cadrelor didactice participante, a rectorilor universităților constănțene, a oficialităților locale etc., se vor elibera diplome de atestare a pregătirii profesionale, recunoscute de Ministerul Muncii și de Ministerul Educației, Cercetării și Turismului, eliberate de Uniunea Ziariștilor Profesioniști, care vor da dreptul celor în cauză să devină membri ai UZP, fără a mai trece prin alte examene de atestare profesională.

A XV-a Conferință Anuală a Alianței Universităților pentru Democrație (AUDEM)

În perioada 7-10 noiembrie 2004, la Pécs (Ungaria) s-a desfășurat cea de-a XV-a conferință anuală. Deschiderea conferinței a avut loc în fastuoasa sală de ședințe a Consiliului Județean Baranya. La ceremonia de deschidere au luat cuvântul: dr. John Ryder, presedintele AUDEM; dr. László Lénárd, rectorul Universității din Pécs, dr. László Toller, primarul orașului Pécs, Cesar Beltran, purtătorul de cuvânt al Ambasadei SUA în Ungaria, dr. Constantine W. Curris, președintele Asociației Americane a Universităților și Colegiilor, dr. Mikhail Stepko, ministru adjunct al Ministerului Educației din Ucraina (țară care va găzdui reuniunea viitoare AUDEM), alte personalități. A fost prezent și președintele Consiliului Academic al Universității "Babeș-Bolyai", prof. univ. dr. Andrei Marga. De la Universitatea "Babeș-Bolyai" au participat cu lucrări: conf. univ. dr. Mircea Maniu (Facultatea de Studii Europene) și prof. univ. dr. Ilie Rad (Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării). La sugestia președintelui John Ryder, la aceasta reuniune s-a organizat o sesiune specială dedicată studenților, la care au participat și doi studenți clujeni: Mihaela Muntean (Facultatea de Litere) și Mihai-Ionuț Rad (Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării).

Școala de vară de la Universitatea din Ede (Olanda)

La sfârșitul lunii august și începutul lunii septembrie 2005, la Universitatea Creștină din Ede (Olanda) a avut loc prima ediție a unei școli de vară, dedicată problemei transparenței și

democrației. Școala de vară, organizată de prof. Ton Veen, a avut delegații din patru țări: Olanda, România, Turcia și Ungaria. Din partea facultății noastre, au participat următoarele cadre didactice: prof. univ. dr. Ilie Rad, șeful Catedrei de Jurnalism, conf. univ. dr. Călin Rus, șeful Catedrei de Comunicare și Relații Publice, asist. univ. drd. Cristina Nistor, de la Catedra de Jurnalism, precum și studentele Georgeta Gavriș, Camelia Nistor, absolvente ale Secției de Jurnalism. Următoarea ediție a acestei școli de vară va avea loc la Budapesta.

A XVI-a Conferință Anuală a Alianței Universităților pentru Democrație (AUDEM)

În perioada 23-26 octombrie 2005, la Yalta a avut loc reuniunea anuală a Universităților pentru Democrație (AUDEM), cu tema *Rolul Universității în dezvoltarea democrației*. Deschiderea lucrărilor a avut loc în celebra sală de conferințe unde, în 1945, a avut loc întâlnirea dintre Stalin, Roosevelt și Churchill, soldată cu semnarea unei declarații prin care soarta țărilor din estul și sud-estul Europei a fost pecetluită pentru circa o jumătate de secol. Semnatarul acestor rânduri a susținut conferința *The University and Censorship in Romanian Communism*.

De asemenea, subsemnatul a fost ales în board-ul AUDEM, în locul profesorului Mircea Maniu, al cărui mandat a expirat. Din această poziție, am putut pleda pentru ideea ca, în 2007, conferința anuală AUDEM să aibă loc la Cluj-Napoca, propunere acceptată de conferință.

Între Universitatea de Stat din Sankt-Petersburg și Universitatea “Babeș-Bolyai”

În perioada 11-21 octombrie 2005, am făcut o vizită la Universitatea de Stat din Sankt-Petersburg, în urma unei invitații primite de la Catedra de limbi romanice a celebrei universități ruse, întemeiate de Petru cel Mare, și, fapt important pentru români, a treia universitate din lume, după cele din Viena și Budapesta, unde s-a predat limba română, începând din anul 1840.

Scopul vizitei a fost, în primul rând, susținerea a trei conferințe (*Genzura comunistă din România; Relațiile dintre părinți și copii în literaturile română și rusă; Învățământul jurnalistic din România*) și lansarea cărții mele, *De la Moscova la New York* (Editura Limes, Cluj-Napoca, 2005). Am participat la mai multe seminarii, putând cunoaște astfel eforturile pe care studentele (sunt numai studente!) le fac pentru a învăța limba lui Eminescu. Am apreciat preocupările științifice ale doamnei Tamara Alexandrovna Repina, făcute de-a lungul a peste trei decenii, pentru promovarea limbii și culturii române în “Parisul de pe Neva”, dar și eforturile tinerelor profesoare (Maria Mihailovna Rijova, Daria Railean, Anna Olegovna Kubasova) pentru procurarea de cărți și materiale didactice, de reviste de specialitate etc., în condițiile în care nu beneficiază de ajutorul unor instituții românești care chiar asta ar trebui să facă. Am exprimat disponibilitatea Institutului Cultural Român, prin Centrul de Studii Transilvane, pentru a trimite secției române cărți și reviste de specialitate. Am prezentat oferta Departamentului de cultură și civilizație românească al universității noastre, studiile masterale de aici etc.

Am prospectat, de asemenea, realizarea unor proiecte comune de cercetare, în care să fie implicate mai multe centre universitare (Viena, Praga, Budapesta, Cluj-Napoca, Sankt-Petersburg), proiecte finanțate de organisme europene, prin programele CEPUS, Socrates, Erasmus, Leonardo etc. Am realizat două ample interviuri cu doi romaniști celebri de aici, Tamara Alexandrovna Repina și Rajmund Piotrowsky. Sunt doi romaniști care vorbesc excelent limba română, despre care au scris nenumărate studii de strictă specialitate,

manuale, crestomații etc. Țin să subliniez poziția pe care prof. univ. dr. Rajmund Piotrowsky a avut-o, și în timpul regimului sovietic, în privința limbii “moldovenesti”, domnia sa scriind: “Acest termen (*limba moldovenească*, n. I. R.) a fost un instrument al politicii imperiale țariste, iar apoi al politicii stalinist-bolșevice. Menirea acestui instrument era de a izola Basarabia, iar mai târziu Republica Moldova, de arealul românesc.”

Am demarat redactarea unui amplu studiu despre publicațiile *L'Entente* (ziar de propagandă, care a apărut la Petrograd, în perioada ianuarie 1917-februarie 1918, ca “semioficios al tuturor legațiilor Alianței de la Petrograd”, redactat de N. D. Cocea și ziaristul francez Bacher) și *Îndreptarea* (ziar scos de Partidul Socialist Român, în 1918, cu texte în limbile română și rusă, probabil tot cu participarea lui N. D. Cocea, care se afla aici încă din 1917). De asemenea, vom publica într-o revistă culturală din România, împreună cu doamna Maria Mihailovna Rîjova, două texte în limba română, datând din anul 1821, scrise la Chișinău, cu caractere chirilice, texte pe care poetul A. S. Pușkin, pe vremea când se afla la Chișinău, voia să le folosească pentru realizarea unei scrieri literare proprii. De asemenea, vom scrie un studiu despre prima gramatică românească apărută în spațiul rusesc, în 1840, și despre crestomația aferentă, avându-l ca autor pe “amploiatul ministerului de externe”, Iac. Ninculov. Toate aceste documente se păstrează la Biblioteca Națională din Sankt-Petersburg, fiind documente foarte valoroase din punct de vedere istoric, cultural și lingvistic. În fine, am urmărit realizarea unei colaborări cu excelenta Facultate de Jurnalistica de aici. Am avut întâlniri cu prof. dr. Puiu Anatoli Stepanovici, șeful Catedrei de jurnalism internațional, și cu lect. dr. Ruslan Bekurov, prodecan al facultății, responsabil cu relațiile internaționale. Cu ambele instituții am căzut de acord că putem colabora și în următoarele direcții: schimb anual de studenți (deocamdată pe principiul “drumeției în ospetie”) și cadre didactice, participarea la simpozioanele anuale organizate de facultățile noastre, schimb de publicații științifice (*Nevski Nabliudateli* și *PR – Dialog*, respectiv *Reporter* și *Efemerides*), traducerea sau tiparirea reciprocă a unor studii de specialitate în publicațiile amintite.

Pe lângă aceste obiective, programul a cuprins și vizitarea unor puncte de interes cultural și turistic de mare importanță, care vor face obiectul unor articole cu profil jurnalistic: Ermitajul, Muzeul Rus, Catedrala Sf. Isaac, Catedrala Cazan, Muzeul Apărării Leningradului, Fortăreața Petru și Pavel, Clădirea Amiralității, Casa Pușkin, precum și alte locuri în care au trăit sau au creat Anna Ahmatova, A. Blok, Dostoievski, Nekrasov, Nabokov s. a. Grație domnului Mihail Aleksandrovici Marusenko, directorul Departamentului de Filologie Romanică, și doamnei Maria Mihailovna Rijova, șefa Secției de limba română, care mi-au pus la dispoziție o mașină a universității, am putut face o vizită la Tarskoe Selo (actualmente orașul Pușkin), reședința de vară a țarilor de odinioară, locul de unde ultima familie imperială rusă a fost ridicată de bolșevici, la ordinul lui Lenin, dusă la Ecaterinburg și executată.

Cred că asemenea demersuri de colaborare, inclusiv cu universități din fostul spațiu sovietic, se înscriu pe linia unei deschideri fără precedent a universității noastre.

Adelin Petrișor, invitat al Catedrei de Jurnalism

Cunoscutul reporter special al Antenei 1 București, Adelin Petrișor, a fost, timp de două zile, oaspete al Catedrei de Jurnalism a Facultății de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării din cadrul Universității “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. Vizita lui Adelin Petrișor se înscrie în cadrul proiectului “Drumul spre glorie”, inițiat de șeful Catedrei de Jurnalism, prof. univ. dr. Ilie Rad, proiect la care vor participa cele mai importante vedete ale mass-mediei din România.

Vineri, 25 noiembrie 2005, ora 10,00, în Amfiteatrul “Woodrow Wilson” al Facultății de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării (Str. General Traian Moșoiu, nr. 71), Adelian Petrișor a susținut expunerea *Jurnalist în zone de război*, după care a avut loc un dialog cu cei prezenți.

Adelin Petrișor s-a născut la 29 iulie 1975, în localitatea Buzău, fiind absolvent al Facultății de Drept din București. Încă din timpul

Adelin Petrișor vorbind studenților jurnaliști.

anilor de studenție colaborează cu diferite instituții mass-media, dedicându-se apoi exclusiv profesiei de jurnalist. Astfel, este alternativ reporter de știri la Radio 2 M + (1994-1995), reporter de știri la Tele 7 abc (1995-1997), reporter de știri la TVR (1997-1999), din 1999 fiind reporter special al Antenei 1 București.

În perioada martie-septembrie 2002, a fost corespondentul permanent al TVR în Israel și în Teritoriile palestiniene.

În ultimii ani a fost corespondent în mai multe zone de conflict: Liban (1996), Albania (1997), Algeria (1998), Operațiunea “Vulpea deșertului”, Irak (1998), campania NATO din Iugoslavia (1999), Afganistan (2002), Cisiordania și Gaza (2002), Irak (2003), Franța (2005).

Pe lângă acestea, Adelin Petrișor a avut șansa să transmită în direct de la evenimente importante, precum: prăbușirea controlată a stației spațiale MIR (2001), scufundarea submarinului nuclear Kursk (2000), luarea de ostatici la un teatru din Moscova (2002), atentatele din Turcia (2004), atentatele de la Madrid (2004).

În primavara anului 1999, în timpul bombardamentelor din Belgrad, a realizat, în exclusivitate, un interviu cu Jeliko Rznatovic (cunoscutul terorist sârb Arkan), iar în august 2002, la Ramalah, a realizat un interviu, tot în exclusivitate, cu liderul palestinian Yasser Arafat, care, la acea dată, era blocat la reședința sa, aflată sub asediul armatei israeliene.

În ciuda tinereții sale, Adelin Petrișor are în palmares numeroase premii și distincții, între care menționăm 3 premii ale Asociației Profesioniștilor de Televiziune. În 2000 și 2002, a luat premiul pentru corespondențe de război, iar în 2003 a primit Marele Premiu APTR pentru transmisiunile de la Bagdad. Tot în 2003, alături de alți colegi din presă, Ministerul Afacerilor Externe al României și Consiliul Național al Audiovizualului l-au declarat „Correspondentul anului”.

Alex. Ștefănescu, oaspete al catedrei de Jurnalism

În zilele de 30-31 ianuarie 2006, scriitorul Alex. Ștefănescu, redactorul-șef al revistei *România literară*, primul decan al Facultății de Jurnalism de la Universitatea din București, a fost oaspetele Catedrei de Jurnalism a Universității “Babeș-Bolyai”.

Luni, 30 ianuarie 2006, ora 12,00, în Amfiteatrul “Woodrow Wilson” al Facultății de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării (Str. General Traian Moșoiu, nr. 71), Alex. Ștefănescu a susținut conferința Ziaristul – trimisul special al publicului.

Mărti, 31 ianuarie 2006, ora 12,00, în Sala “Ioan Mușlea” a Bibliotecii Centrale Universitare “Lucian Blaga”, a avut loc lansarea monumentalei sale *Istorie a literaturii române contemporane. 1941-2000*, Editura Mașina de scris, București, 2005. Au luat cuvântul: Irina Petraș, Marta Petreu și Ilie Rad.

Autorul a acordat autografe și a răspuns întrebărilor celor prezenți.

Scriitorul Alex. Ștefănescu s-a născut la 6 noiembrie 1947, la Lugoj (unde părinții săi, amândoi din nordul Moldovei, se aflau temporar). Urmează școala primară, gimnaziul și liceul la Suceava (1954-1965), după care devine student al Facultății de Limba și Literatura Română a Universității din București (licența în 1970). După terminarea facultății lucrează, succesiv, în redacțiile publicațiilor *Tomis*, *Suplimentul literar-artistic al "Scânteii tineretului"*, *România liberă* și *Magazin* (1971-1989). Din 1990 este redactor la *România literară*, iar din 1995 – redactor-șef al acestei publicații. Membru al Uniunii Scriitorilor din România, din 1977. La sfârșitul anului 1994, înființează o editură particulară, Mașina de scris, condusă de soția sa, Domnița Ștefănescu. Membru al Consiliului de Administrație al TVR (1998-2002). Vicepreședinte al PNȚCD în anii 2003-2004.

Alex. Ștefănescu a publicat peste 4000 de articole de critică literară, în principalele reviste de cultură din România. A debutat editorial cu volumul de critică *Preludiu* (Editura Cartea Românească, București, 1977), după care a publicat: *Jurnal de critic* (Editura Cartea Românească, București, 1980); *Tudor Arghezi interpretat de...*, antologie (Editura Eminescu, București, 1981); *Între da și nu*, critică literară (Editura Cartea Românească, București, 1982); *Dialog în bibliotecă*, teorie literară (Editura Eminescu, București, 1984); *Introducere în opera lui Nichita Stănescu* (Editura Minerva, București, 1986); *Prim-plan* (35 de profiluri de scriitori contemporani), Editura Eminescu (București, 1987); *Gheața din calorifere și gheața din whisky* (jurnal politic, 1990-1995), Institutul European, Iași, 1996 (Premiul Uniunii Scriitorilor); *Întâmplări*, proză (Institutul European, Iași, 2000); *Ceva care seamănă cu literatura*, critică literară (Editura Știința, Chișinău, 2003; Premiul Asociației Scriitorilor din București); *Melania și ceilalți*, comedie romantică în șapte părți (Editura Publicațiilor pentru Străinătate, București, 2004); *Jurnal secret*. Ilustrații de Ion Barbu (Editura Corint, București, 2005).

În anul 2005 a publicat *Istoria literaturii române contemporane. 1941-2000*. Concepția grafică: Mihaela Șchiopu. Fotografii: Ion Cucu (Editura Mașina de scris, București, 2005), cea mai importantă carte

a sa, la care a lucrat treisprezece ani, eveniment literar important pentru istoriografia literară postdecembristă. “Ca să termin această carte – spunea autorul cu puțin timp înainte ca ea să apară –, am renunțat la concediu, la week-end-uri, la o călătorie în America, pentru care aveam biletele de avion deja cumpărate. [...]. Din punct de vedere editorial, cea mai mare împlinire este această carte pe care o voi scoate. Este cartea vieții mele”.

Paralel cu activitatea de critic literar, Alex. Ștefănescu s-a remarcat și ca autor dramatic. Astfel, piesa *Melania și ceilalți* a fost jucată la Teatrul “Fantasio” din Constanța, în 1992 (cu titlul *Love story în lift*), în regia lui Constantin Dinischiotu, și la Teatrul de Stat din Arad (1994), în regia lui Sabin Popescu.

Este autor al scenariului pentru serialul de teatru TV în 12 episoade, *Căsătorie imposibilă* (difuzat în 2000, în regia lui Silviu Jicman).

Timp de doi ani (2004-2005), a realizat săptămânal, pentru Realitatea TV, emisiunea “Un metru cub de cultură” (Premiul Asociației Profesioniștilor din Televiziunea Română – APTR – pentru talk-show-uri, pe anul 2004).

Colaborare academică între Universitatea “Babeș-Bolyai” și Universitatea din Istanbul

În perioada 7-16 ianuarie 2006, trei cadre didactice de la Universitatea de Stat din Istanbul s-au aflat într-o vizită la Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării din cadrul Universității “Babeș-Bolyai”. E vorba de dr. Nilüfer Penbecioglu Öcel, de la Facultatea de Comunicare, Catedra de Radio, TV și Film, de dr. Serra Görpe, de la Facultatea de Comunicare, Catedra de Relații Publice și Publicitate, și de dr. Candan Celik, de la aceeași facultate și catedră.

Pe durata vizitei, cele trei profesoare au avut întâlniri cu decanul facultății, Cătălin

Baba, cu șefii catedrelor de Jurnalism (Ilie Rad) și Comunicare Socială și Relații Publice (Călin Rus), cu membrii celor două catedre. Au susținut mai multe cursuri, seminarii și ateliere practice, având utile discuții cu studenții privind realitățile contemporane din cele două țări. De asemenea, s-au întâlnit cu personalități și conducători ai unor asociații și instituții culturale din Cluj-Napoca: dr. Irina Petraș, președinta Asociației Scriitorilor din Cluj, prof. univ. dr. Ioan Bolovan, directorul Centrului de Studii Transilvane, conf. univ. dr. Ion Maxim Danciu, redactorul-șef al revistei *Tribuna* (unde s-a discutat despre realizarea unui număr special al *Tribunei*, dedicat relațiilor culturale româno-turce). De asemenea, au asistat la două lansări de cărți (Sorin Mureșan, *British Interests in Romania? Elements of British foreign policy towards Romania in the twentieth century. An interdisciplinary analysis*, Editura Cartimpex, Cluj-Napoca, 2005 – la Institutul de Relații Internaționale – și *Cella Serghi. Interviuuri. Cu douăsprezece scrisori inedite către Ilie Rad*. Ediție îngrijită, prefată și notă asupra ediției de Ilie Rad, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2005 – la Catedra de Jurnalism). Au participat la vernisajul unei expoziții de artă fotografică, la Muzeul Național de Artă. Programul oaspeților din Turcia a mai cuprins vizite la Muzeul de Istorie al Transilvaniei, la Muzeul Etnografic al Transilvaniei, vizionarea unui spectacol de operă, vizita unor unități de învățământ din sectorul preuniversitar etc. Dr. Nilüfer Penbecioglu Öcel a acordat un interviu lui Ilie Rad, publicat în *Adevărul de Cluj*.

La finalul vizitei s-a semnat un acord de cooperare între departamentele de profil ale celor două universități, care include: schimb de profesori și studenți, invitarea reciprocă la simpozioane și conferințe internaționale organizate de departamentele semnatare, traducerea reciprocă a unor studii de specialitate în revistele proprii, conceperea unor proiecte comune, prin care să fie atrase fonduri europene etc.

Menționăm că la această vizită s-a implicat și Institutul Cultural Român din Istanbul (director: Mihai Maxim; director-adjunct: Călin Felezeu).

(*Adevărul de Cluj*, an XVII, nr. 4624, 14-15 ianuarie 2006, p. 4)

Lansare de carte la Catedra de Jurnalism

Joi, 12 ianuarie 2006, începând cu ora 12,00, în Sala de Consiliu a Facultății de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării din cadrul Universității “Babeș-Bolyai” (Str. Traian Moșoiu, nr. 71), a avut loc lansarea volumului *Cella Serghi, Interviuuri*. Cu douăsprezece scrisori inedite către Ilie Rad. Ediție îngrijită, prefată și notă asupra ediției de Ilie Rad, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2005.

Despre cartea lansată au vorbit: Cătălin Baba, decanul facultății, Victor Cubleşan, critic literar, Mircea Petean, editorul cărții, și Ilie Rad.

Acțiunea face parte dintr-un proiect mai amplu al Catedrei de Jurnalism, menit să pună în valoare activitatea jurnalistică a marilor scriitori români.

“Jurnalistica este o profesie situată la granița dintre știință și artă”

Profesorul universitar dr. Ilie Rad este actualmente titularul Catedrei de Jurnalistică de la Facultatea de Științe Politice și Administrative a Universității “Babes-Bolyai” din Cluj-Napoca. Este autorul a circa 10 volume rezultate din activitatea de cercetare legată, în special, de mass-media, dar nu numai, unele constituind jurnale de călătorie extrem de incitante și instructive pentru cititori. Grație acestui CV bogat, dar mai ales a faptului că se ocupă de formarea tinerilor care bat la porțile grele, dar pline de satisfacție, ale profesiei de jurnalist, ne-a acordat, cu bunavoință, interviul de față

Reporter: D-le profesor, cum vedeți viitorul profesiei de jurnalist?

Ilie Rad: Va fi una dintre cele mai căutate profesii, în virtutea faptului că instituțiile mass-media au luat, după 1989, o amploare nemaîntâlnită la noi. Va fi, în continuare, foarte atractivă pentru tineret, în special pentru că se potrivește cu vârsta lor, cu dinamismul lor, fiind o profesie care te ține tot timpul în priză, ea oferind prilejul să cunoști oameni diferiți, să călătorești mult etc. Această diversitate

îi asigură un mare grad de atractivitate și valabilitate pe termen lung.

R.: Noua structură a învățământului superior este, conform cu recomandările Declarației de la Bologna, de trei ani studii de bază, doi ani masterat și apoi doctoratul. Nu considerați că studiile de bază sunt insuficiente pentru această profesie ce necesită cunoștințe temeinice și extrem de diverse?

I. R.: Noua structură îi ajută pe tineri să se profesionalizeze mai repede și, deci, este absolut necesară. Este și opinia multor oameni din sfera academică, dar și a instituțiilor mass-media. Cu atât mai mult cu cât apariția Internetului a creat o breșă extraordinară, în sensul că acum se pot trimite spre public foarte multe informații necontrolate, într-o libertate totală, nimeni nemaiputând verifica atât de riguros acuratețea și exactitatea celor emise... Așa încât, aplicând structura nouă, am modificat și programa sau curricula, cum se spune acum. Aceasta și în urma unei întâlniri ținute la București, cu decanii și cadrele de conducere ale secțiilor de jurnalistică din țară, circa 40, unde s-a stabilit un plan de învățământ general, compatibil cu programele marilor universități din Europa și SUA. În paranteză, merită să vă spun că, deși n-am avut tradiție în acest tip de învățământ, cu mândrie menționez că primul curs de jurnalistică din România s-a ținut chiar aici, la Cluj, în 1919, la Facultatea de Drept și Științe de Stat, cum se numea atunci. Și, subliniez, s-a înființat pe lângă Facultatea de Drept – și nu de Litere –, pentru că s-a considerat imperios necesar ca un ziarist să cunoască bine legile. Ceea ce este valabil și astăzi... Revenind la discuția noastră, trebuie să spun că, la noi, aplicarea principiilor Declarației de la Bologna a fost infinit mai ușoară, pentru că am avut o programă extrem de relaxată din start, în comparație cu facultățile cu tradiție de 80 de ani. Plus că orele de la noi erau ținute și de anumiți profesori asociați și, deci, n-a fost nici o problemă să renunțăm la unele cursuri predate de aceștia, având, însă, grijă să păstrăm tot ceea ce era de strictă specialitate: genurile jurnalistice, introducerea în sistemul mass-media, istoria instituțiilor mediatice, cursuri de stilistică, foarte multe cursuri practice, probleme de etică și deontologie etc. Așadar, programa a fost elaborată astfel încât să acopere toate problemele fundamentale

ce concurează la profesionalizarea absolvenților. Paralel, s-au organizat formele masterale și în consecință, și noi am organizat un masterat cu discipline menite să adâncească studiile din palierul de bază: “Comunicarea mediatică în epoca globalizării”. Aflat în al treilea an de existență, el are succes în rândurile studenților, unii dintre ei publicând lucrări în revistele de specialitate. Iar câțiva sunt înscriși deja la doctorat.

R.: Cum se reflectă în practică hotărârea Senatului UBB de a nu se mai da admitere la o secție unde trebuie avută în vedere și vocația tânărului pentru o astfel de profesie?

I. R.: A dus la o mare afluență de candidați, numai anul trecut înscriindu-se inițial peste 600 de tineri, dintre care au confirmat 220. Aceasta, față de 40 de locuri înainte de luarea deciziei. Iar ca să suplinim testul de vocație la care v-ați referit, am introdus și cursuri opționale, de la orice facultate doresc studenții, dar trei obligatoriu de urmat, selecția de aptitudini făcându-se, în anii școlarizării, prin exigența cadrelor didactice, aplicându-se cunoscuta deviză a “Junimii”: “Intră cine vrea, iese cine poate”. De altfel, eu susțin de ani de zile că jurnalistica este o profesie aflată la granița dintre știință și artă.

R.: Ce are în lucru scriitorul, dar si universitarul Ilie Rad?

I. R.: Personal lucrez la ediția II-a a unui curs important, cred eu: “Stilistică și mass-media” sau, altfel spus, “scriitura de presa”, fiind vorba despre acuratețea textului. Dupa aceea, un volum de note de călătorie – similar cu cel recenzat de ziarul dvs. (*De la Moscova la New York*) – care se va numi *De la Nandra la Ierusalim*, Nandra fiind denumirea satului meu natal. Iar la facultate avem proiecte pentru studenți, cred, foarte interesante: “Convorbirile de la Cluj”, având ca invitați ziariști în vogă, cunoscuți. Am avut deja întâlniri cu Adelin Petrișor de la “Antena 1” și, alta, cu scriitorul Alex. Ștefănescu, fost coleg de-al dvs., la *România liberă*, între altele, actualmente redactor-șef al *României literare*, și autorul celei mai recente *Istorie a literaturii române contemporane. 1941-2000*, lansată, zilele trecute, și la Cluj-Napoca. În luna martie va veni Mircea Dinescu ș.a. Apoi proiectul “Publicistica marilor scriitori romani”, care este o selecție a literaturii de frontieră a acestora; avem deja publicate o parte din

scrisorile lui Geo Bogza, adresate unor ardeleni; toate interviurile lui Edgar Papu și un volum cu interviurile Cellei Serghi. Alt proiect se referă la invitarea unor ziaști clujeni la întâlnirea cu studenții, care să-i introducă în atmosfera mass-mediei de aici și, eventual, să ducă la colaborări utile pentru ambele părți. Un al patrulea proiect prevede invitarea unor cadre universitare de la alte facultăți de profil, pentru conferințe sau lansare de cărți, creând, astfel, și un etalon de comparație pentru studenții noștri, dar și o anumită competiție între diferitele secții de jurnalistică. La toate acestea se adaugă un simpozion național de jurnalistică, organizat în fiecare an, pe teme distincte. Anul trecut, el a fost dedicat istoriei presei românești, iar acum va avea ca temă “Stil și limbaj în mass-media din România”. Ambiția noastră este, însă, ca lucrările acestor simpozioane să fie tipărite în volum, să rămână ceva pentru generațiile care vin, astfel că până acum am tipărit trei volume, al patrulea fiind în lucru și urmează să apară la Editura “Tribuna”.

(România liberă, 6 februarie 2006, p. 4)

Interviu realizat de Virgil Lazar

Laureați clujeni ai Asociației Române pentru Patrimoniu (ediția a III-a)

Asociația Română pentru Patrimoniu (ARP) a organizat vineri, 17 martie a.c., la Clubul Floreasca din București, festivitatea de acordare a premiilor de excelență pe anul 2005, ediția a III-a. În intenția organizatorilor, fiecare ediție de acordare a premiilor ARP se dorește a fi un “moment de comuniune a personalităților din cele mai diferite domenii care, însumate, constituie o adevărata directivă de afirmare a modelului existențial românesc și a memoriei culturale a acestui popor”.

La actuala ediție au fost acordate peste 50 de diplome de excelență, între care trei au avut în vedere prezențe culturale clujene: Teofil

Răchițeanu, “pentru ansamblul operei și pentru introducerea în poezia românească a lumii Munților Apuseni”; revistei *Tribuna*, pentru “contribuția la întărirea culturii regionale și valorificarea fondului cultural local”, și semnatarului acestor rânduri, pentru “contribuția deosebită la restituirea scriitorilor uitați și pentru studiile dedicate istoriei jurnalismului”. La propunerea mea, au mai fost acordate diplome de excelență scriitorului Ștefan J. Fay, din Franța, pentru “opera-unicat de evocare literară a istoriei Transilvaniei”, precum și savanților romaniști Tamara Aleksandrovna Repina și Rajmund Piotrowsky, de la Sankt-Petersburg, pentru contribuția lor la cultivarea limbii și culturii române în “Parisul de pe Neva”.

Din revista *Viața de pretutindeni* (an I, nr. 9-10-11, oct.-dec. 2005) am flat ca, la ediția a II-a a festivității de premiere a ARP, au mai luat premii: prof. univ. dr. Achim Mișu, pentru “ansamblul activității de estetician și istoric al culturii”, Raoul Șorban – Marele Premiu pentru “ansamblul operei culturale și pentru studiile dedicate Transilvaniei”, precum și Aurel Sasu, pentru “ansamblul operei culturale și pentru contribuția eminentă la istoria culturală a românilor americani”. În fine, într-un material pus la dispoziție de organizatori, pe Internet, se poate citi că și ÎPS Bartolomeu Valeriu Anania a luat un premiu de excelență, pentru “momumentala traduce a *Bibliei* în limba română”.

Cu această ocazie, a fost lansat volumul *Mărturisirea de credință literară. Scrisul ca religie la Români, în preajma Anului 2000*, vol. I. Un “document de conștiință colectivă” conceput și orânduit de Artur Silvestri, Editura Carpathia Press, București, 2006. În sumarul volumului, sunt incluse mărturiile de credință literară a 78 de scriitori, artiști, oameni de cultura, foarte diferiți ca factură și valoare. Am reținut din sumar nume precum: Antonie Plămădeală, Zoe Dumitrescu-Bușulenga, Calinic Argatu, Constantin Ciopraga, Grigore Ilisei, Ion Marin Almăjan, Alexandru Nemoianu, Ștefan J. Fay, Ion Hangiu, Nicolae Băciuț, Vasile Tărățeanu, Al. Husar ș.a. Dintre clujenii care semnează aici îi amintim, în ordinea din sumar, pe Teofil Răchițeanu (*Muntele – un destin*), Ionuț Țene (*Milenarismul clujean*), Al. Forin Țene (“*Orice călămară poate să devină un Vezuviu*”) și Ilie Rad (*Dorința de a deveni scriitor*). Acest

volum este o continuare a celui precedent, *Cuvinte pentru urmași* (Editura Carpathia Press, 2005), volum care, cum scria Constantin Stan într-o recenzie publicată în *Viața de pretutindeni* (nr. cit, p. 19), “prezintă cuvintele unor români despre ei, despre cei asemenea lor, despre lumile văzute și cele nevăzute, vine de la modele adevărate, deși neacceptate de cei care se vor oficiali sau mai la modă, vine de la cei care, în tăcere, au construit nu cărți în sine, ci exemple de spiritualitate și mod de viață”. Seria volumelor cu acest profil va continua.

Simpozionul Național de Jurnalism “Mass-media, societate civilă, mental colectiv”

Facultatea de Jurnalistică din Sibiu a găzduit, în perioada 10-12 martie 2006, simpozionul național de jurnalism cu tema *Mass-media, societate civilă, mental colectiv*. La acest eveniment au participat cadre didactice de la facultățile și specializările de profil din țară, jurnaliști din media locală și națională, reprezentanți ai Guvernului. De la Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării din cadrul Universității “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca au participat: conf. univ. dr. Ion Maxim Danciu (*Jurnalismul ca acțiune culturală*), conf. univ. dr. Elena Abrudan (*Semnificații mitologice în discursul jurnalistic*), asist. univ. asociat Ileana Brote (*Senzationalul și manipularea în presa actuală*) și asist. univ. drd. Claudia Talașman (*Vechi mituri în publicații actuale*).

Schimbările de opinii, ideile și argumentele au creat cadrul unor problematizări pertinente, atât pentru sfera mediatică, pentru societatea civilă actuală, cât și pentru învățământul jurnalistic național. S-au propus spre analiză situații concrete de interacțiune a celor trei domenii de interes (mass-media, societate civilă, mental colectiv). S-au găsit soluții și s-au stabilit limitele aplicabilității lor. Atmosfera dezbaterilor susținute a fost stimulată și de modul cum profesorii Facultății de Jurnalistică din Sibiu au conceput și au organizat întreaga manifestare.

Andreea Mogoș, doctorandă la Université de Paris-8

Colega noastră, Andreea Mogoș, se află (martie-iunie 2006) în al treilea an consecutiv la Université de Paris 8, în vederea pregătirii tezei de doctorat. Este vorba de un doctorat în cotutelă la Université de Paris 8, în cadrul Laboratorului de cercetare *Centre d'études sur les médias, les technologies et l'internationalisation*, condus de profesorul Jacques Guyot, care este și coordonatorul ei de teză din Franța (la Universitatea "Babeș-Bolyai", teza este coordonată de prof. univ. dr. Traian Rotariu, de la Facultatea de Sociologie și Asistență Socială).

Subiectul tezei de doctorat vizează *Reprezentări ale alterității în mass-mediile românești și franceze*.

Bursa de doctorat în cotutelă este asigurată de Guvernul francez și a fost obținută în urma unui concurs de dosare, desfășurat în anul 2003, la Ambasada Franței din București (au fost selecționate 35 de dosare, din totalul de 270 depuse). Bursa constă în trei stagii de cercetare la Université de Paris-8.

Cristina Nistor la New York University

În perioada martie-iulie 2006, asist. univ. drd. Cristina Nistor este beneficiara unei burse de cercetare doctorală la New York University, în Statele Unite ale Americii. Bursa a fost câștigată prin concursul (sesiunea 2005) organizat de Centrul Național pentru Burse de Studiu în Străinătate (CNBSS) www.roburse.ro, instituție afiliată Ministerului Educației și Cercetării din România, fiind cofinanțată de New York University (NYU), Departamentul de Jurnalism.

Cercetarea are ca subiect "Acoperirea mediatică a cazului 9/11, New York" și este realizată la New York University Library și la Departamentul de Jurnalism din cadrul NYU.

Statutul de visiting-scholar, oferit de către NYU pe toată perioada bursei, îi oferă bursierei șansa de a participa la toate cursurile

Departamentului de Jurnalism de la NYU (la nivel masteral) și la toate acțiunile organizate de aceasta instituție. De asemenea, poate utiliza resursele (bibliotecă, laboratoare) Departamentului de Jurnalism. În același timp, beneficiază de coordonare și asistență pe parcursul realizării cercetării de la profesorii (titulari și asociați) ai Departamentului. Aceștia sunt jurnaliști cu zeci de ani de experiență în domeniul mass-mediei, o parte dintre ei ocupând poziția de producător sau de editor în momentul 9/11, în marile instituții de presă americane (CNN sau Fox News, de exemplu).

Prezentarea portalului MEDIA INDEX la Catedra de Jurnalism

Centrul pentru Jurnalism Independent, în parteneriat cu Centrul Român pentru Jurnalism de Investigație, Agenția de Monitorizare a Presei – Academia Cațavencu și Asociația Editorilor din Presa Online a organizat, în ziua de 29 martie 2006, la Catedra de Jurnalism a Facultății de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării din Cluj-Napoca, sesiunea de prezentare a portalului MEDIA INDEX, prima bază de date online a companiilor de presă din România.

MEDIA INDEX va fi accesibilă publicului prin intermediul unei platforme online, care conține informații privind companiile de media, acționariatul acestora (până la nivel de persoane fizice) și interesele lui economice.

Au participat la activitate studenți, jurnaliști, cadre didactice, analiști ai fenomenului mass-media, reprezentanți ai societății civile și ai mediului academic.

Întâlnirea a fost o avanpremieră a lansării MEDIA INDEX, programată pentru 3 mai 2006 – Ziua Internațională a Libertății Presei. Participanții au fost familiarizați cu structura portalului, cu procedurile de căutare și cu genul de informații pe care le pot obține prin chestionarea bazei de date.

MEDIA INDEX este rezultatul unui proiect derulat pe parcursul anilor 2005 – 2006, cu sprijinul Ambasadei SUA din București și al

Ministerului Justiției. El vine să răspundă preocupării majore față de transparența proprietății de media și a impactului acesteia asupra independenței editoriale. Informațiile conținute în baza de date au fost culese de o echipă de experți, în perioada octombrie 2005 - martie 2006, având ca surse primare Oficiul Național al Registrului Comerțului și Consiliul Național al Audiovizualului.

MEDIA INDEX cuprinde o secțiune separată rezervată jurnaliștilor, oferindu-le acestora posibilitatea de a se înregistra în baza de date, cu informații referitoare la locația, specializarea și experiența lor, la tehnicile jurnalistice și limbile straine pe care le stăpânesc. Această secțiune are rolul de a stimula cooperarea între profesioniștii de media. Înscrierea în baza de date se va face prin completarea unui formular online.

Prezentarea portalului a fost făcută de Cristina Lupu, coordonator de programe, Centrul pentru Jurnalism Independent din București, Răzvan Martin, Agenția de Monitorizare a Presei, și Ștefan Cândea, Centrul Român pentru Jurnalism de Investigație

Responsabil de proiect din partea Catedrei de Jurnalism: asist. univ. drd. Mihaela Mureșan.

Lansare de carte

Miercuri, 12 aprilie 2006, ora 14,00, în Sala II/2 a Facultății de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării din Cluj-Napoca (str. General Traian Moșoiu, nr. 71), a avut loc lansarea cărții editorului german, RICHARD MÜLLER-SCHMITT, carte intitulată MOZAIC ROMANESC. Traducere din limba germană de Cristina Delia Balaban și Damaschin Pop-Buia. Ediție îngrijită și prefață de Ilie Rad, Cluj-Napoca, 2006.

Despre cartea lansată au vorbit: prof. univ. dr. Ioan Bolovan, directorul Centrului de Studii Transilvane, și dr. Mihai Dragolea, redactor la TVR Cluj, conf. univ. dr. Cătălin Baba, decanul facultății, lect. univ. dr. Delia Cristina Balaban, traducător, și prof. univ. dr. Ilie Rad, editorul cărții.

Volumul, conținând jurnalul a două călătorii făcute de autor în România (în anii 1992 și 1998), include și un interesant interviu cu Richard Müller-Schmitt, publicat inițial în *Adevărul de Cluj*.

Studenți români în Franța

În data de 3 aprilie 2006, trei studenți Socrates ai Facultății de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării din Cluj-Napoca au organizat în Franța, la Nantes, o dezbatere pe tema comunismului.

Studenți pentru un semestru la Universitatea din Nantes, Anda Ghiran, Marius Rigau și Irina Bratosin au incitat mințile studenților francezi, cu idei și dovezi despre perioada comunistă. Sub numele de «La Roumanie enchanée par le communisme. Le Mythe de Ceaușescu», dezbaterea a fost însoțită de filmul lui Edward Behr, «Ceaușescu, ascensiunea și decăderea lui». Amintirea unei perioade comuniste, amplasată într-un mediu dictatorial, a avut un impact foarte puternic asupra publicului francez.

Tema dezbaterii – ne informează Anda Ghiran – a stârnit curiozitatea unor specialiști din domenii diferite (istorie, sociologie), a unor români stabiliți în Franța, a unor studenți sau asociații (La Pech', Gabo'Nantes).

Printre susținătorii acestui proiect se numără și Secția de Jurnalism din cadrul Facultății de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării din Cluj-Napoca, Université de Nantes, precum și primăriile celor două orașe înfrățite, Cluj-Napoca și Nantes.

Experiența Universității “Babeș-Bolyai”, prezentată la Institutul Cultural Român “Dimitrie Cantemir” din Istanbul

Cu ocazia prezenței semnatarului acestor rânduri, împreună cu conf. univ. dr. Călin Rus, șeful Catedrei de Comunicare și Relații Publice de la Universitatea “Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Institutul Cultural

Român “Dimitrie Cantemir” din Istanbul a organizat, recent, o masă rutundă dedicată experienței clujene de reformare a învățământului superior românesc, ca urmare a aplicării celebrei Declarații de la Bologna.

Dezbaterile au fost moderate de cunoscutul turcolog, prof. univ. dr. Mihai Maxim (Universitatea din București), directorul Institutului Cultural Român “Dimitrie Cantemir” din Istanbul, și de colegul nostru clujean, prof. univ. dr. Călin Felezeu, director adjunct al instituției. Acțiunea a fost organizată în colaborare cu Universitatea de Stat din Istanbul, una din cele mai vechi universități din Europa, întemeiată, în anul 1453, de către sultanul Mehmet al II-lea, cuceritorul Constantinopolului, universitate care are, în prezent, 16 facultăți, cu peste 2000 de profesori și peste 65.000 de studenți.

La manifestare au fost invitați să participe: prof. univ. dr. Safak Ural, prorector al Universității din Istanbul, responsabil cu activitatea internațională a Universității, prof. univ. dr. Suat Sezgin, decanul Facultății de Comunicare, specialiști de marcă de la Facultățile de Comunicare, respectiv Teatru, Televiziune și Cinema, precum prof. dr. Nilüfer Penbecioglu Öcel, dr. Serra Görpe, dr. Candan Celik (ultimele trei cadre didactice fiind, recent, oaspeți ai Facultății de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării de la Universitatea “Babeș-Bolyai”). Au mai participat profesori și studenți de la alte mari universități din Turcia, cadre din conducerea Asociației Românilor din Istanbul, ziariști, precum și un număr de 15 studenți turco-tătari din România, aflați la studii în Istanbul.

Cu ocazia dezbaterilor s-a reliefat experiența Universității “Babeș-Bolyai” în domeniul implementării Declarației de la Bologna, s-a evocat recenta vizită a prof. univ. dr. Andrei Marga, președintele Consiliului Academic al Universității clujene, la mai multe universități din Turcia, s-au stabilit principalele direcții de colaborare între facultățile de profil din cele două universități, colaborare care prevede: schimb de profesori și studenți, mai ales la cursurile masterale; traducerea reciprocă a unor studii în revistele de specialitate ale facultăților similare; invitarea reciprocă la conferințe și seminarii; inițierea unor lucrări de cercetare în

cotutelă; conceperea unor proiecte comune de cercetare, în vederea atragerii unor resurse financiare europene (situație favorizată și de faptul că Turcia a început negocierile cu Uniunea Europeană tocmai cu capitolul învățământ și cercetare). De asemenea, s-a stabilit realizarea unui număr special din revista *Tribuna*, dedicat cooperării și relațiilor contemporane româno-turce.

(*Adevărul de Cluj*, an XVII, nr. 4736, 27-28 mai 2006, p. 5)

Călin Rus, Mihai Maxim, Candan Celik, Serra Görpe, Şafak Ural (prorector cu relații internaționale), Ilie Rad
la Universitatea de Stat din Istanbul (8 mai 2006)

XX. Oaspeți din țară

Prof. univ. dr. Mihai Iacobescu, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava: *Minoritarii „nu ar trebui «să se joace cu focul», sfidând cele mai elementare norme de loialitate față de statul în fruntariile căruia i-a așezat destinul, istoria!”*

În zilele de 20-22 noiembrie 1997, s-a aflat în municipiul nostru prof. univ. dr. Mihai Iacobescu, decanul Facultății de Litere și Științe de la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava. Personalitate cunoscută în lumea specialiștilor, domnul Mihai Iacobescu (n. 5 august 1938) este autorul a circa 150 de studii și eseuri de specialitate și a peste 300 de articole de popularizare, fiind colaborator la 7 volume colective. Și-a obținut doctoratul în istorie, cu teza *România și Societatea Națiunilor (1919-1921)*, publicată, în 1988, la Editura Academiei R.S. România. În 1993 îi apare monumentală lucrare *Din istoria Bucovinei, vol. I (1774-1862). De la administrația militară la autonomia provinciei* (Editura Academiei Române). Când și volumul II, aflat în fază avansată de pregătire, va vedea lumina tiparului, profesorul Mihai Iacobescu va putea fi considerat, indiscutabil, cel mai mare specialist român în istoria Bucovinei.

*

– Cum „se vede” Clujul din Suceava, Domnule Profesor?

– De la Suceava, din preajma fostei Cetăți de Scaun a Moldovei, municipiul Cluj-Napoca „se vede” ca fiind cel mai important centru universitar, științific, cultural, economic, juridic și administrativ al Transilvaniei, „capitala” de drept și de fapt a acestei provincii istorico-geografice a țării.

– *Ce credeți, ca specialist în istoria Bucovinei și ca istoric în general: mai este posibilă revenirea integrală a acestei provincii românești – „lacrima poporului român” – la România?*

– Un răspuns simplist, formal, de *da* sau *nu*, ar fi „o dezertare” de la răspunsul propriu-zis. Cei mai mulți cititori, care cunosc și recunosc drama acestui teritoriu, știu ce s-a întâmplat aici în ultimele două veacuri: timp de 144 de ani, stăpânirea habsburgică a încurajat și dirijat colonizările și imigrările, spre a face din acest teritoriu un mozaic multi-etnico-lingvistic și cultural, încât, la recensământul austriac, oficial, din 1910, se ajunsese la acel Das Volker-Konglomerat sau, după cum se laudă unii istorici străini, „o Europă în miniatură”. După doar două decenii de revenire la statul de la care fusese ocupată și anexată prin forță și amenințare cu forța, o dată cu aplicarea odiosului Pact Ribbentrop-Molotov, partea de nord a fost anexată la imperiul bolșevic. Au urmat deportări, exterminări, colonizări, care, în mai puțin de 50 de ani, au făcut de nerecunoscut zona dintre Prut și Nistru. Statisticile oficiale ale noilor stăpâni, succesorii și profitorii politicii bolșevice, îi prezintă pe românii din nordul zonei ca mai reprezentând doar o proporție de 20% în ansamblul regiunii Cernăuți. Noii stăpâni trec însă total sub tăcere faptul că statisticile demografice actuale sunt consecința calvarului de 50 de ani de deznaționalizare, exterminare, deportare, colonizare... Și totuși, în raionul Herța, ponderea românilor mai este încă și astăzi de 92,9%, iar în raionul Storojineț – de 57,8%. Este o întrebare care se răsucesce în inimile noastre ca un sfredel: dacă statul vecin știe aceste adevăruri triste, de ce n-a făcut gestul să ne restituie cel puțin raioanele cu o populație majoritar românească, spre a avea o dovadă a prieteniei sale și o probă că în Europa de

mîine nu vor mai fi admise abuzurile de ieri? Este cea mai mare rușine a istoriei zilelor noastre ca, de dragul speranței că vom intra în NATO, să abandonăm propriul teritoriu, „de bună voie și nesiliți de nimeni”, celor care l-au mutilat și adus în starea de astăzi! Eu personal cred însă în dreptatea, oricît de târzie, a istoriei: tot ce se dobîndește prin furt se destramă! Vine o judecată dreaptă a istoriei, care va răscumpara și răzbuna lacrimile celor deportați, expulzați, exterminați! Noi și cei ce vor urma după noi nu trebuie să avem „hodină” până când Europa de azi și de mîine nu va afla și acuza nedreptatea de ieri!

– *Ce credeți despre disputele istorice, cu conotații politice, care au avut loc în municipiul nostru?*

– Mi se par, totuși, jocuri periculoase, care pot degenera în lucruri și mai periculoase. În mod firesc, minoritarii și majoritarii trebuie să conviețuiască în pace, înțelegere și respect reciproc. Față de întreaga libertate acordată de români minoritarilor, aceștia nu ar trebui „să se joace cu focul”, sfidînd cele mai elementare norme de loialitate față de statul în fruntariile căruia i-a așezat destinul, istoria. Românul este tolerant, îngăduitor, răbdător, dar orice lucru care ar umple cu vîrf paharul acestei îngăduințe se poate transforma cîndva într-o furtună. Ca istoric, mă întreb nedumerit: în ce țară din Europa s-au acordat, cu aceeași generozitate, astfel de cereri și s-au făcut permanente concesii unor oameni care continuă să ne disprețuiască? Istoric fiind, îmi este rușine că unii dau încă dovadă că n-au învățat nimic din lecția istoriei!

(*Adevărul de Cluj*, an IX, nr. 2137, 25 noiembrie 1997, p. 5)

Prof. univ. dr. Andrei Marga, Ministrul Educației Naționale:

„Creștinismul are, dintre marile viziuni, potențialul conciliator cel mai mare”

– Domnule Rector¹, venind spre biroul Dvs., am trecut pe lângă efigiile din marmură ale atâtor celebrități care au fost odinioară rectori ai Universității „Babeș-Bolyai”. Fie că vreți, fie că nu vreți, numele Dvs. se va alătura cândva acestei galerii ilustre de personalități intrate definitiv în patrimoniul culturii române și chiar universale. Ce sentimente trăiți la gândul acestei apartenențe?

– După ce studiezi cu destulă profunzime filosofia, îți dai seama ce este cu adevărat trainic și ce rămâne definitiv trecător. Firește, atunci când cei din jur recunosc ceva din ceea ce ai făcut, ai o confirmare în plus că, într-o anumită măsură, ai izbutit să nu irosești timpul. Sincer să fiu, m-am gândit la galerie, dar, tot atât de sincer, am zăbovit incredibil de puțin asupra reprezentării că într-o zi numele meu i se va alătura. Sunt multe motive. În definitiv, la 46 de ani, când puteam să fiu luat în seamă pentru ea, eram sincer convins că nu sunt destul de bătrân ca să mă obsedeze ce se va petrece „după”. Sunt, pe de altă parte, încă absorbit de ceea ce trebuie făcut și se poate face în și din universitatea noastră. Nu ascund că memoriile deja apărute (mai sunt câteva să apară!) ale unor iluștri savanți ai universității noastre (David Prodan și Nicolae Mărgineanu, mai ales) nu pot să nu pună pe gânduri pe cel ce reflectează asupra rectoratului clujean. Evident, privind galeria, cel puțin două lucruri îmi vin în minte: apărarea, de către Sextil Pușcariu, a valorii profesionale, împotriva coruperii ei de către forțele provincialismului, și anvergura de creator de instituții în sânul universității a lui Florian Ștefănescu-Goangă.

¹ La data realizării interviului (mai 1997), domnul prof. univ. dr. Andrei Marga era Rectorul Universității „Babeș-Bolyai”.

– Știi, dintr-o emisiune televizată, că ai fost, la absolvirea facultății, șef de promoție pe țară. Cum ai atins această performanță?

– „Secretul” a fost foarte public: lecturi sistematice pe suprafață cât mai întinsă; lecturi de cărți și studii fundamentale, din cultura română, dar – având în vedere universalitatea filosofiei – mai ales din culturile franceză, germană, engleză. Când ai colegi de grupă oameni cu capacitatea și talentul intelectual al lui Ion Cristoiu, Gaspar Tamas, Ecaterina Springer, Marțian Iovan, Gustav Molnar ai, cu siguranță, o ambianță foarte stimulativă.

– Cum era studenția Dvs., comparativ cu, să spunem, cea a studenților de azi?

– Studenția promoției mele (1966-1971) s-a suprapus cu „mica deschidere” a României, începută de *Declarația* din 1964, prin care s-a pus capăt stalinismului doctrinar. Pe de altă parte, eram generația de studenți 1968, care era convinsă că lumea trebuie schimbată, căci structurile postbelice nu aderă la realitate. A fost studenția cea mai liberă a perioadei postbelice. Ca structură – nu neapărat ca listă de discipline – *curriculumul* de atunci (cu 18 ore pe săptămâna, apoi 12 ore în anul IV și 4 ore în primul semestru al anului V) nu a fost încă, din păcate, depășit.

– Care au fost magistrii Dvs. în facultate și prin ce anume v-au influențat?

– Cu promoția mea s-a pensionat D. D. Roșca, o dată cu ea a început să predea, după lunga și absurdă sa detenție, Nicolae Mărgineanu, cu ea au început lucrările principale și au devenit cu adevărat momente în evoluția științelor sociale în România Ion Aluș și Achim Mihu, cu ea Benjamin Zörgö a interogat mai acut psihologia pavloviană, cu ea Gáll Ernő și Nicolae Kallós au adus în față dilemele morale ale intelectualității timpului. Deviza era atunci „gândire creativă”, adică abordare aptă să disloce obișnuințele. Influența lor a fost, evident, de atmosferă. Când am plonjat, însă, în filosofia germană postbelică, un adevărat continent s-a deschis. Iar studiul intensiv și contactele personale cu filosofi de anvergura lui Habermas, Riedel, sociologi ca Luhmann, au fost repere decisive. Iar prin Habermas am descoperit propriu-zis foarte inovativa filosofie americană.

– Se știe că vorbiți trei limbi de circulație internațională: engleza, franceza și germana. Îmi amintesc că această exigență era impusă de Constantin Noica oricărui tânăr cercetător, fie el filosof sau critic literar. Când și cum v-ați însușit aceste limbi, știind că vechiul regim nu prea a încurajat studiul limbilor străine? Mai mult decât atât, vă amintiți că, în ultimii ani ai dictaturii, un ministru de tristă faimă al învățământului a spus, chiar la Cluj-Napoca, la o ședință, că, iată, poți fi ministru al învățământului fără să știi nici o limbă străină!

– Am copilarit într-o comunitate în care majoritatea era germană. Ulterior, în liceu și facultate, am lucrat mult pentru a-mi însuși franceza. La terminarea facultății am reluat, specializat, germana. Engleza am pus-o la punct imediat ce am devenit asistent. Desigur, stagiile ca bursier german și ca bursier american mi-au fost de enormă utilitate. *Este un enorm avantaj pentru un specialist în științele sociale, pentru un european și, nu în ultimul rând, pentru un ardelean, să poată folosi cele trei limbi.* Cu un critic neîndurător în această materie, care este soția mea, nici nu am altă cale decât să învăț mai departe.

– Domnule Rector, am avut ocazia de a asista la câteva ședințe de Senat, unde s-au purtat discuții în cotractoriu, adesea extrem de tensionate. Vă mărturisesc – și nu vreau, Doamne ferește, să vă flatez! – că am admirat răbdarea și calmul Dvs. Nu ați dat cu pumnul în masă – practică obișnuită, după cum știți, în România –, iar nervii nu v-au cedat. Cum se explică această latură a personalității Dvs.?

– Eu cred că trebuie să acceptăm că și atunci când oamenii împărtășesc aceleași scopuri, abordările lor sunt diferite, lucru și mai valabil atunci când scopurile sunt diferențiate! Peste toate, însă, nu reușesc niciodată până la capăt decât soluțiile care sunt împărtășite de cei implicați. Iar pentru a face împărtășite soluțiile, nu este altă cale decât argumentarea, argumentarea continuă, chiar și cu riscul reluărilor, al repetiției. În fapt, însă, o soluție neîmpărtășită, fie ea și bună, irosește mai multe resurse decât resursele ce se consumă pentru a convinge. În sfârșit, formula filosofică a raționalismului discursiv, pe care am îmbrățișat-o în perioada studiilor în Germania, dă legitimitate doar abordărilor argumentative.

– *Apropo, sunteți un om religios? Ce loc ocupă religia în sistemul Dvs. de valori?*

– Generația mea a învățat religia nu în școală, ci paralel cu școala, seara, la biserică, într-un sistem inspirat de pregătirea pe care preoții luterani o fac tinerilor pentru ceea ce se cheamă „confirmarea”. Un preot greco-catolic, trecut la ortodoxism în anii '50, bun cunoscător al teologiei, a făcut elevilor care eram o excelentă introducere în *Vechiul Testament* și în *Noul Testament*. De la el, de la frecventarea, pe de altă parte, a impresionantelor – prin simplitate și raționalitate – servicii religioase luterane, când eram la Freiburg im Breisgau sau în alte orașe germane (inclusiv pentru a învăța limba germană aplicată!), mi-am însușit temeinic distincția dintre religiozitatea exterioară (manifestată în gesturi de ritual) și religiozitatea interioară, oarecum intelectualizată. Profilul meu intelectual firește ține, cred, de aceasta din urmă, care se răsfrânge, general vorbind, în abordarea faptelor în lumina posibilităților lor mai bune, a ceea ce este real în perspectiva unui ideal rațional. *Nu este religiozitate acolo unde nu abordăm realitatea în lumina unui ideal rațional*. Pe de altă parte, în *Filosofia unificării europene* am apărut ideea că, în situația actuală în Europa, creștinismul are, dintre marile viziuni, potențialul conciliator cel mai mare și poate exercita din nou un rol de cotitură în istoria umanității, dacă el însuși înaintează pe trei direcții: raționalizarea necuprinsului, universalizarea, ecumenismul.

– *Aveți o maximă preferată, care ar putea sintetiza idealul vieții Dvs.?*

– Mă conduc – cel puțin în relațiile cu ceilalți – după o maximă simplă, în care cred: „Totdeauna a mai rămas o posibilitate neexplorată și încă nefolosită.”

– *Domnule Profesor, din 1993 sunteți Rectorul Universității „Babeș-Bolyai”. Ați putea să ne faceți o sinteză a „programului Dvs. electoral”, cu care v-ați înscris la concursul pentru funcția de Rector?*

– Redat în termeni tehnici – dar trebuie să vă asigur că acești termeni tehnici, care nu-mi aparțin neapărat, riscă să se banalizeze uneori, fără să se vadă că rezumă întregi viziuni sau, oricum, o viziune coerentă –, acest program este cel al reformei universitare est-europene, așa cum ea s-a profilat mai cu seamă la o reuniune de referință a *Asociației Universităților Europene* la Bonn (1992). El cuprinde șase opțiuni majore: compatibilizarea europeană a *curriculumului*; relansarea cercetării științifice proprii ca bază a

universității; crearea unei noi rețele de conexiuni între universitate, pe de o parte, economie, administrație și cultură, pe de altă parte; informatizarea infrastructurii; management academic orientat spre performanță; integrarea în interacțiunea universităților euro-americe. Contactul cu universitățile americane, stagiile, ca *fellow*, la două institute de cercetare de cea mai mare anvergură – cum sunt *Woodrow Wilson Center* (1991) și *National Endowment for Democracy* (1996) – m-au făcut să pot vedea mai clar cât de vital este și pentru universitățile românești să ajungă la un management modern, distanțat de centralism și de populism.

– Cum ați reușit să mențineți Universitatea în afara disputelor politice?

– Personal, nu am împărtășit și nu împărtășesc „apolitismul” proclamat cu insistență de unii confracți după 1989. „Apolitismul” a fost și este o ideologie foarte politizată, în fapt. De aceea, nu cred că este o scădere a cuiva dacă explicit este angajat politic. Esențial este să se ia argumentele factuale ca bază pentru a tranșa dispute și, mai ales, să se aducă soluții eficiente la probleme. Așa cum am arătat în câteva studii – și cum sper să arăt în curând în volumul *Reconstrucția pragmatică a filosofiei* –, un pragmatism critic (deci un pragmatism cult, solidar cu originile sale) permite soluții mai bune decât „apolitismul” și decât orice „politism” de provincie.

– Ce mesaj ați dori să transmiteți cititorilor revistei **Reporter** și studenților de la Jurnalistică?

– Până astăzi, cu siguranță universitățile de prim plan și presa au cunoscut schimbările cele mai adânci în societatea noastră. Universitățile sunt acum în situația în care percep cel mai direct nevoia tranziției de la atitudinea de așteptare a obținerii a ceva, cândva, de undeva, la atitudinea de obținere de lucruri prin elaborarea de proiecte și prezentarea cu ele în competiția de pe piață. Fie ca jurnaliștii – existenți și potențiali – să perceapă, la rândul lor, această nevoie, la timp. Va fi, cu siguranță, în avantajul relevanței și forței influenței lor și, cu certitudine, în folosul fiecăruia dintre noi.

– Vă mulțumesc!

(*Reporter*, anul I, nr. 1, 1999, p. 5-6)

Marius Mircu: „Nu aş fi fost liniştit dacă, o dată cu plecarea din România, nu aş fi luat cu mine ceea ce numiţi dorul de România, care mă urmăreşte neconţinut”

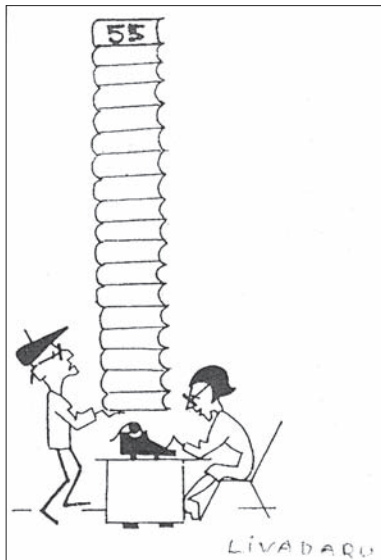
– *Stimate Domnule Mircu, ce înseamnă, după Dvs., a fi ziarist?*

– Iată o întrebare care îmi place grozav! Sunt în elementul meu. N-am să pretind că mă încadrez cu totul în definiţia care urmează, dar îmi place s-o cred.

A fi ziarist înseamnă – după diferiţi ziařişti cu care m-am sfătuit – a avea conştiinţa preotului şi simţul de responsabilitate al educatorului, cunoştinţele profesorului şi curajul exploratorului, isteţimea satiricului şi circumspecţia juristului, meticulozitatea inginerului şi inventivitatea copilului, bunătatea mamei şi asprimea tatălui, agilitatea sportivului şi pasiunea amantului, delicateţea femeii şi tăria bărbatului, stăruinţa încăpăţânatului şi verva umoristului, necruţarea chirurgului şi precizia farmacistului, raţionamentul matematicianului şi viziunea istoricului, elanul nepotului şi calmul bunicului, limbajul poetului şi scrisul caligrafului, talentul prozatorului... A fi ziarist înseamnă a avea toate meseriile existente, toate profesiunile celor despre care scrie...

Ziaristica este, incontestabil, cea mai frumoasă meserie, aproape că o întrece chiar pe cea a medicului. Marfa pe care ziaristul o cumpără foarte scump şi o vinde aproape gratuit, după ce a lucrat-o şi a prelucrat-o, este omul; omul cu însuşirile lui şi cu lipsa de însuşiri. Ziaristul adună o tonă de minereu şi dă cititorului un gram de radium: părerea lui în problema respectivă. Părere care va fi şi a cititorului.

A fi scriitor este infinit mai puţin decât a fi ziarist. Ziaristul trebuie să-şi descopere subiectele şi personajele, scriitorul le poate

născoci, ceea ce e mult mai comod. Și apoi, despre situații și figuri născocite scrii ce vrei, despre cele reale nu poți scrie decât ce se cuvine. Ziaristul e mai hotărât: scrie zilnic și publică a doua zi. Pentru că în ziar se publică cele menite să trăiască o zi. Scriitorul scrie și el zilnic, dar publică atunci când, în sfârșit, s-a hotărât: pentru că în carte se publică cele menite să trăiască veșnic. Ziaristul e chemat să vadă în prezent, scriitorul în viitor; primul cu materie primă proaspătă, al doilea cu conservate. Ziaristul trebuie să fie autentic, scriitorul poate să fie și original. Amândoi sunt necesari deopotrivă; dar sunt două meserii deosebite și n-ar trebui să le amestecăm, cum fac tocmai respectivii, în frunte (sau la coadă) cu mine...

V-am copleșit cu interminabila definiție? Ziaristica este o meserie copleșitoare!

– *Mulți consideră că sionismul e un curent depășit, care a devenit reacționar, naționalist și rasist, o stavilă în calea păcii cu vecinii Israelului. Care este punctul Dvs. de vedere la această întrebare?*

– Dacă puneți o asemenea întrebare, mai că-mi vine să cred că v-ați însușit falsa, absurda lozincă susținută de dușmanii noștri. Înseamnă că nu cunoașteți ce e aia sionism! Sionismul exprimă dorința evreilor de a părăsi lumea largă pe care au „deranjat-o” (nu din voia lor) prea multă vreme și de a reveni în patria lor străbună, de unde au fost cândva izgoniți. Este aceasta o dorință firească sau un curent „reacționar, naționalist și rasist”? Dacă „interesele” o cer, de ce nu? Prin urmare, sionismul nu este numai un curent evreiesc, este totodată o doleanță înfocată a tuturor popoarelor „deranjate” de evrei. „La Palestina!”, îmi strigau în liceu unii colegi. Ceilalți colegi nu-i aprobau, dar nici nu-i dezaprobau. „La Palestina!”, li se striga pretutindeni evreilor. Și evreii, după ce s-au lăsat multă vreme rugați, au pornit în iureș spre Palestina, să-și reîntemeieze țara. Ca acum să li se strige: „Afară din Palestina!”. Care din cele două tabere e rasistă? Sunt, oare, evreii o stavilă în calea păcii? La fel se poate spune că arabii sunt o stavilă în calea păcii cu Israelul. Dar e destul că se spune? Câte nu se pot spune? Arabii sunt și ei, în felul lor, „sioniști”, dacă ar fi să ne luăm după interpretarea lor naționalistă... Vor și ei Sionul!

– *Dacă evreii din lumea întreagă vor veni în Israel, ce se va întâmpla cu sinagogile, cimitirele, cu monumentele construite de aceștia în țările respective?*

– Nu mă implicați în chestii din astea, că nu mă pricep. Ca dovadă iată răspunsul meu: nu vor veni toți evreii în Israel; dar nu ca să nu-și părăsească sinagogile, cimitirele. Aceștia socotesc că țările respective (inclusiv România) mai au nevoie de evrei. Și dacă totuși vor veni toți, toți, toți, știu eu, poate rămân sinagogile, cimitirele în grija neevreilor. Atunci se va vedea dacă într-adevăr popoarele acestor țări (inclusiv românii) și-au iubit evreii... (Nu este aceasta singura Dvs. întrebare la care nu mă pricep; dar m-am căznit să răspund, să nu vă refuz. Sunteți atât de amabil!).

– *Credeți că Eminescu a fost antisemit sau articolele sale antievreiești au explicații vizând contextul social, istoric și politic al epocii?*

– Eminescu s-a manifestat ca antievreu (nu antisemit!) pentru că așa i-o cerea slujba la ziar. Și noi, sub regimul comunist, lucrând în presă, am fost, mai mult sau mai puțin, comuniști.

Este cunoscut că Eminescu nu s-a manifestat ca antievreu în opera sa poetică și aceasta este esențial. În al treilea volum al monumentalei sale ediții (6 volume), îngrijite de poetul, criticul și istoricul literar Dimitrie S. Panaitescu Perpessicius (care a cercetat cu mîgală cele 15 000 de pagini ale manuscriselor lui Eminescu, aflate la Biblioteca Academiei Române), sunt dezvăluite (la ce era necesar?) variante ale renumitei sale *Doine*, în care apar și grosolane proferări antievreiești; dar poetul a avut înțelepciunea să nu le menține în varianta definitivă.

Dar numai reproșuri – chiar în presă – a adus marele poet compatrioților săi evrei? Nu cumva și elogii? Da, elogii! Știm foarte bine că printre reproșurile la adresa evreilor era și acela că au luat locul românilor în unele domenii de activitate. Să vedem dacă au luat ei locul sau li s-a oferit! Dacă nu ca să scuze, atunci măcar ca să explice fenomenul (iar explicația e, adesea, cea mai sănătoasă scuză), Eminescu scrie în unul din articolele sale din ziarul *Timpu*: „Se naște o mișcare nesănătoasă în societatea română, nu bazată pe muncă, ci pe privilegiu... Negustorul, meseriașul român

vor să devină boieri... Rămân goluri economice pe care le umplu evreii. Unde băcanul boierit și-a închis dugheana, și-a deschis-o evreul, unde fiul blănarului s-a boierit, și-a deschis blănarul evreu dugheana, unde ciubotarul român a închis, a deschis evreul...” Și tot Eminescu, pentru a lămuri alt teribil reproș adresat evreilor: „Ne mirăm cu toții de mulțimea crâșmelor din țara noastră, de mulțimea evreilor din țara noastră. Cauza e mulțimea rachiurilor, mulțimea velnițelor..., iar cauza acestora mulțimea grânelor surplus la export, mulțimea cartofilor neconsumați, din care imense cantități iau drumul velnițelor. Dacă e rachiu mult, s-au făcut multe cârciumi, dacă s-au deschis cârciumi era nevoie de mulți cârciumari. Evreii erau disponibili, n-aveau multe mijloace de existență la îndemână (nu sunt îngăduiți în multe domenii). Dar rachiul vândut de ei nu era fabricat de ei, era fabricat de boieri... Totuși, evreii sunt socotiți... otrăvitorii poporului”.

În renumita sa poemă *Scrisoarea III*, dacă Eminescu se referă cu violent dispreț la străinii din țară, nu e vorba de evrei, ci de bulgari și de greci: „Evreii sunt de zece ori mai cinstiți, mai morali, mai umani decât acești oameni”.

– În M-am născut reporter ați arătat motivele care v-au determinat să nu puteți participa la execuția mareșalului Antonescu. La o nouă ediție a cărții, apărută în Israel, v-ați menținut punctul de vedere, ceea ce constituie, în fond, un argument pentru o apreciere foarte obiectivă asupra mareșalului Antonescu, în senul că îi vedeți nu numai scăderile, ci și meritele avute în salvarea atâtor mii de evrei. Mai aveți ceva de adăugat în această problemă atât de complicată?

– Nimeni nu e numai bun sau numai rău. Antonescu a fost un aprig dușman al evreilor; pe urmă, însă, și-a cam dat seama că greșise. Nu el s-a schimbat, împrejurările s-au schimbat, dar a fost destul, au profitat și evreii. Dar dacă el, totuși, n-ar fi fost de acord? Meritul său este că a fost de acord să schimbe macazul.

Sunt și azi destui care gândesc ca el, cel de la început, nu pășitul, că evreii sunt pricina tuturor relelor și numai prin înlăturarea lor... A stârnit vâlvă, nu de mult, faptul că se intenționează să fie prezentată, la un concert în Ierusalim, o lucrare a lui Richard Wagner. Wagner, cel care, în eseuul său *Muzica și iudaismul*, cerea, înainte cu o sută de

ani de Hitler, ca singura soluție: exterminarea evreilor. De ce? Pentru că evreii sunt pricina tuturor relelor, chiar și în muzică. Îndată ce se produce în lume ceva neplăcut: „Căutați evreul!”.

Mă aflu la Iași în zilele pogromului din iunie-iulie 1941. Mi-am putut da seama la fața locului că a fost o imensă diversiune pusă la cale de autorități, la recomandarea guvernului, ca să se „explice” cauza pentru care armata română, căreia i se ordonase să treacă Prutul, în primele zile a suferit grele pierderi. „Din cauza evreilor!”, au lansat zvon, pe toate căile, autoritățile (în special cu ajutorul presei). Dovezi? Când e vorba de evrei nu sunt necesare dovezi, e de la sine înțeles. Și a fost organizată odioasa diversiune, ca să se abată atenția cu un mijloc agreabil mulțimii...

Evreii sunt vinovați! Aceiași evrei pe care publicațiile dușmane evreilor îi prezintă – prin text și caricaturi – niște ființe degenerate, acești evrei domină lumea! S-a spus de atâtea ori – dar fără folos – că nu pentru defectele, ci pentru calitățile lor sunt urâți evreii. Soarta a vrut ca evreii, datorită zbuciumatei lor istorii, să-și însușească o mare experiență a vieții (experiența negativă te învață mult mai mult decât cea pozitivă). „Un ferment și un acid”, se zicea că sunt evreii. Această experiență binefăcătoare au vrut evreii s-o împărtășească popoarelor în mijlocul cărora au fost nevoiți să trăiască. Dar au fost respinși... Au plecat evreii din România: așa e mai bine acolo? (întreb, nu afirm).

Soartă de evreu: sub fasciști evreii au fost obligați să fie evrei, sub comuniști au fost obligați să nu fie evrei!

Profit de prilej ca să cert întreaga omenire că pe dușmanii evreilor îi numește „antisemiți”, când ei nu sunt „decât” antievrei. Nu pentru că sunt semiți sunt urâți evreii, ci pentru că sunt evrei! Mă tot mir că nu se revoltă împotriva acestei ofensatoare denumiri, de pildă arabii, care și ei sunt semiți! Sunt „antisemiții” și împotriva arabilor, sau dimpotrivă?

– *Într-un articol apărut într-o publicație din Israel ați numit România „Egiptul Europei”, deși în România evreii au avut o situație mult mai bună comparativ cu alte țări. Cum vă justificația această afirmație?*

– Nu e o rușine să compari Egiptul cu România! Amândouă sunt țări cu trecut glorios, cu prezent și viitor luminos. Amândouă s-au purtat cu evreii și bine și mai puțin bine; dar nici una nu e de

disprețuit. Dacă din textul meu s-a putut, cumva, înțelege și altceva, îmi cer – rușinat – scuze!

– *Problema păcii este una vitală pentru Israel, pentru viața liniștită a oamenilor care trăiesc aici. Ce soluție vedeți Dvs. pentru a se ajunge la o pace trainică și definitivă cu arabii?*

– Verii noștri, arabii, consideră cu înverșunare că Israelul este un corp străin – deci dușman – în aceste locuri, astfel că trebuie să dispară. Ne trimit înapoi de unde am ieșit, ca în populara înjurătură românească. În consecință, Israelul este nevoit să considere că arabii sunt cei care trebuie să dispară din aceste locuri. Cum asta? Numai dispariția unora ar aduce pace altora? Și marea iluzie a conviețuirii pașnice? Nu văd prea curând realizarea păcii, prea sunt înfierbântate capetele, toate capetele, de o parte și de alta. Palestinienii luptă cu disperare să aibă o țară și își cresc copiii și mai înrăiți dușmani împotriva evreilor. Arabii, însă, nu îngăduie evreilor să aibă aici o țară. Unde, dacă nu aici, unde a mai fost? Au arabii nesfârșite terenuri nefolosite, la ce le-ar trebui și petecul de pământ care este Israelul? Ei au pornit rășcoala, asasinatelor și se revoltă că israelienii reacționează.

Arabii comemorează ca o nenorocire data când ONU a decis, în 1947, crearea statului Israel. Dacă și palestinienii și-ar fi creat atunci un stat, cum tot ONU decisese, aveau azi o țară mai înfloritoare decât Israelul, având în vedere resursele inepuizabile ale lumii arabe. Au pierdut mai bine de 50 de ani în zadar. Cât mai sunt dispuși să piardă? Dar ei vor totul ori nimic. S-au ales, deocamdată, cu nimic. Ca în *El Zorab* a lui Coșbuc: dacă nu obține totul, își sacrifică familia. Le lipsește arabilor un cap limpede; de pildă un cap de... evreu!

Veri arabi, dacă vreți să trăiți, lăsați-i și pe alții să trăiască! De ce să vă pricinuiți în zadar martiri? Nimeni nu trăiește dincolo de moarte! Vă vor fi mai de folos israelienii dacă îi veți socoti prieteni, decât dușmani!

Din păcate, este adânc implicată religia. Multă fericire și multă nenorocire au adus în lume religia, religiile. Ar fi poate un lucru minunat dacă ar exista o singură religie, o credință, un Dumnezeu. Dar există sumedenie, fiecare cu Dumnezeul ei, o armată de Dumnezei înverșunați, toți împotriva celorlalți. Fiecare e încredințată că ea este

cea adevărată, singura adevărată. Religia este – regret că trebuie s-o spun – prima cauză a dezbinării în lume.

O singură religie, spuneam? S-o încercăm și pe asta, ca să eliminăm încă o imensă iluzie.

Numai că problema păcii nu se pune numai în Israel, se pune în toată lumea. Permiteți-mi să mă extind în afara Orientului Mijlociu, dar nu pentru a crea o diversiune. Dacă se va realiza cândva pacea între evrei și arabi, va fi pace în lume?

Dar nu numai religia! Altă cauză a dezbinării în lume, inclusiv în Israel: amestecul de populații. Ideal ar fi ca fiecare popor să aibă o țară și fiecare țară să aibă un popor. Dar de la început a fost greșit croită lumea și tare ar fi greu de corectat. N-a venit încă vremea idealurilor. Va veni o dată cu Mesia. Adică la Sfântu' Așteaptă!

– *Nu vreau să intrăm într-un teren foarte stufos și foarte controversat, dar când eram în Israel am citit niște atitudini și proteste vehemente față de traducerea lui Mircea Eliade în limba sfântă ebraică, pe motiv că acesta a fost în tinerețe legionar. Dar el a scris, în Istoria credințelor și ideilor religioase, foarte frumos și comprehensiv despre iudaism. Acest lucru nu este apreciat?*

– Vă luați după ce cred unii? Avem – slavă Domnului! – extremiști de toate felurile și mărimile, de ce n-am avea și anti-Eliade? Sunt împotriva lui Mircea Eliade cei care nu l-au citit, ori l-au citit parțial.

Aș vrea să fac o remarcă: dacă României îi este (i-a fost) rușine, o vreme, cu Mircea Eliade, de ce ne-am mira că aici este detestat? Nu l-am găsit consemnat nici în *Dicționarul Enciclopedic Român*, vol. II, 1964, nici în *Dicționar de literatură română contemporană* de Marian Popa, 1971. Dar l-am găsit în *Petit Larousse* – 1998.

Timeo danaos... Nu-i apreciez pe cei care s-au pronunțat cândva împotriva evreilor, chiar dacă ulterior s-au răzgândit. Mircea Eliade s-a răzgândit, însă mai serios.

Dacă tot am prilejul, de Mircea Eliade mă leagă o întâmplare. Odată, după un simpozion al grupării Criterion, în sala Fundației Regale, i-am cerut lui Eliade, participant la acel simpozion, un interviu. Tocmai îi ieșise *Maitrey*, autorul era foarte popular, voiam să profit și eu de acest succes. N-a prea făcut mofturi, deși eu nu

eram atunci cel ce – scuzați-mi proverbiala modestie! – sunt azi... Ne-am refugiat alături, la restaurantul Corso. Am stat de vorbă mai bine de o oră. Când ne-am despărțit:

– Înainte să-l predai la redacție – mi-a zis Eliade – să mi-l arăți!

I l-am arătat. Nu mi l-a mai înapoiat. N-aveam copie. Veți spune că, desigur, nu i-a plăcut cum am construit interviul; sau nu i-a convenit, o fi aflat ce neam sunt. Nu voia să se compromită, dar nici să mă compromită.

Mă jenez s-o mărturisesc: sunt unul dintre publiciștii căruia nu i s-au publicat chiar toate articolele pe care le-a propus. Dacă le-aș fi păstrat, aveam acum încă o carte voluminoasă. Le-am distrus, considerând – naiv – că dacă redacțiile le-au socotit nepublicabile, chiar nu erau publicabile. Ce putea fi acum mai atrăgător decât o carte cu titlul *Manuscrise refuzate*, autor Marius Mircu!

– Cum se vede viața la vârsta de 90 de ani, vârstă pe care atât de puțini oameni o ating?

– Vreau mai întâi să precizez că nu vârsta e principalul, că eu nu cu cei 92 de ani ai mei mă laud, ci că la această lăudabilă vârstă sunt activ. Am publicat anul trecut trei cărți: *Boroboafe de Sărbători, La noi, la Bacău și Strălucitul meu secol blestemat*. Am acum sub tipar două cărți, sper că va fi și o a treia. Colaborez regulat la cel puțin zece publicații din Israel, din România, din Canada. Sunt adesea prezent la postul de radio Kol Israel (Vocea Israelului) în limba română. Cel puțin o dată pe lună iau cuvântul la o manifestare culturală... Iată, dau interviuri! Ce mai vreți de la mine?

Cred că prin aceasta am răspuns mulțumitor la întrebarea și la mirarea Dvs. Cât privește viața, la vârsta mea nu se vede altfel decât la precedentele mele vârste, dacă ești dispus să lupți mai departe. Desigur, am acum mai multă experiență, mai multă dexteritate, dar mâine-poimâine voi avea și mai multe, sunt nerăbdător să mă conformez.

Un sfat cititorilor – dacă-mi este permis: străduiți-vă din răspuțeri – nu e chiar așa de greu – să atingeți și să depășiți nonagenatul; dar nu de dragul nonagenatului, nu ca să vegetați!

Profit de prilej ca să arăt că am trăit din plin secolul meu, al douăzecilea, îi sunt martor activ, am multe de spus, de aceea am și

publicat atâtea cărți (deocamdată 54). Și n-am terminat, sunt silit să trăiesc mai departe, a fost un secol mult prea bogat, mult prea năzdrăvan, creat anume pentru reporter.

– *Cărui fapt credeți că i se datorează longevitatea Dvs. biologică și creatoare? Aveți un secret anume?*

– Primul și cel mai de seamă secret: soția („Secretara vieții și activității mele”), care îmi este pur și simplu mamă; dar o mamă avizată, cu studii superioare în această profesiune. Dar și eu îi sunt fiu devotat..., cum nu a mai existat: o ascult cu sfințenie, mai ales dacă e de părerea mea. Mă ajută substanțial și la lucru, oricât de ocupată este în laboratorul ei de creație, prozaic denumit bucătărie. De pildă, îmi bate la mașină textele; dar le bate critic: mereu-mereu se întrerupe, ca să-mi semnaleze... Vai, câte neglijențe ale mele îmi semnalează, uneori chiar cu asprime!... Ducem o viață amuzantă, rimată, cântată, exercițiu minunat pentru lucrul meu... Mă scol dimineața cântând un imn de slavă Secretarei, un catren zilnic altul, text și „muzică” de subsemnatul. Astfel, reușesc să-mi meargă bine toată ziua. Seara, la culcare, alt imn de slavă aceleiași Secretare, astfel îmi asigur un somn bun. Dacă ne certăm câteodată? De ce nu? Prinde bine într-o căsnicie colorată. Altfel, cum îți descarci nervii? Fac zilnic gimnastică, la culcare și la sculare. Nu fumez, nu consum băuturi tari, nu am automobil, umblu multișor pe jos, sub pretext că iau gazeta, laptele, iaurtul, ca un adevărat reporter în căutare de „subiecte grase”. Adică iau contact direct cu lumea înconjurătoare. În felul acesta, beteșugurile agonisite de-a lungul anilor se estompează, mă fac că nu le văd. Sunt o fire veselă, un optimist iremediabil. Nu reiese și din lucrările mele?... Îmi amintește câte unul din israelienii-români care mă cunoșteau atunci că, în timpul celui de-al doilea război mondial, când era rău pentru toată lumea, chiar și pentru evrei, ori de câte ori mă întreba „Ce mai faci?”, strigam cu entuziasm „Foarte bine!”, să se audă-n toată țara. Și nu minșeam, îmi sugeram (metoda Doctorului Coué) că așa este. Era și acesta un medicament, datorită căruia am rezistat vremurilor, destul de teafăr. Asta îl însuflețea și pe cel căruia mă adresam. Astăzi nu mai e nevoie să strig că fac bine, foarte bine. Se vede după fața și comportarea mea. Este?

Este și parcă nu prea este... Nu rar mi se oferă loc, în autobuzul aglomerat. Femeile, mai ales. Dar nu-mi cedează locul pentru că ar coborî la prima stație. Adesea ele călătoresc mai departe decât mine, astfel că am satisfacția să le restitui locul pe care mi l-au împrumutat. Rămân însă cu o nedumerire și mai ales cu un regret: „Cum de și-au dat seama că sunt dintr-aceia cărora e cazul să li se cedeze locul? Și eu care credeam”...

Chiar vă sunt bune toate zilele? – mă veți întreba. Nu, nu sunt toate bune, unele sunt *foarte bune*. De pildă ziua în care îmi apare o carte. Sau ziua în care va apărea acest interviu în revista *Reporter*; cu condiția să apară așa cum l-am dat, iar nu în interpretarea vreunui dirijor de la redacție! Cât timp lucrezi, trăiești, cu condiția ca, atâta timp cât trăiești, să lucrezi.

Secrete, secrete, secrete, care s-au strecurat ca să pot atinge o vârstă onorabilă, dar activă. Pofțiți, serviți-vă de ele!

– *Ce dorință mare ați avut și nu vi s-a împlinit?*

– Nu s-a împlinit încă, dar tot mai sper.

Am un mare of! Trebuie să știți – cei care nu știți, pentru că sunteți nepermis de tineri – că, înainte de a părăsi România, mi-au apărut la București, la prestigioasa Editură Cartea Românească a Uniunii Scriitorilor, trei cărți, toate cu succes de critică și de librărie: *Trimis special* (1974), *Croitorul din Back* (1979) și *M-am născut reporter* (1981). Urma să-mi apară, tot la acea editură, o a patra carte, *Trimis special II*, gata să intre în tipografie; dar mi-a venit aprobarea de emigrare și nu se cuvenea să-mi apară în România – sub regim comunist – o carte, eu aflându-mă în... iadul capitalist! Ei bine, această a patra carte am propus-o din nou editurii, după ce România și-a revenit la normal, în 1989. De trei ori i-am scris, de patru ori nu mi-a răspuns. De ce de patru ori? Pentru că se cuvenea ca editura să ia inițiativa să-mi scrie, să-mi repropună cartea, căci doar ea mi-o comandase. N-avea adresa mea? Era destul că știa țara unde am emigrat, am anunțat-o la plecare. Și chiar dacă uitase țara... Cine nu mă știe, cu imensa corespondență pe care o trimit și o primesc din mai toată lumea...

Desigur, dacă i-am făcut o propunere, editura nu avea obligația s-o și accepte, oricât oi fi eu de... Marius Mircu. Dar avea, cred,

datoria să-mi răspundă, fie și sub forma: „Uite, stimabile, onorabile, propunerea Dvs. e mult prea interesantă, mult prea ispititoare, fără pic de îndoială ar constitui încă un succes al nostru și, bineînțeles, al Dvs... Numai că, din lipsă de hârtie, de spațiu în tipografie, din lipsă de rafturi suplimentare în librării... și câte și mai câte, cu adânc regret nu vă putem satisface dorința, oricât ne-am frământat și ne-am tot frământat...Reveniți, vă rugăm insistent, cam la începutul secolului următor. Al Dvs. admirator...”.

Bine, bine, editura nu-mi poate, deocamdată, scoate cartea, dim motive prea bine întemeiate, e de înțeles; dar nici să-mi răspundă la ispititoare oferta?! Poate nu avea buget pentru mărci poștale, întrucât, precum știe toată lumea, poșta e foarte scumpă, nu numai din România în Israel, dar și – frățește – din Israel în România. Da, asta ar fi o explicație logică, de ce nu am primit încă un răspuns de la editură.

P.S. Mă plângeam că nu am primit răspuns de la editură; mă tem să nu mă plâng că, între timp, mi-a venit răspuns.

– *Ce înseamnă pentru Dvs. dorul de țară? Dorul de țara de origine sau dorul de Israel sau o îmbinare a celor două sentimente?*

– Am plecat din România pentru că simțeam tot mai mult că evreii nu sunt doriți acolo, oricât s-au străduit să fie de folos țării de origine, oricât s-au integrat (sau tocmai din această pricină). Pretindeau unii români că vrem să le luăm locul! Am părăsit România, dar n-am părăsit și cetățenia română, am luat-o cu mine, ca un legământ că nu mă voi desprinde de ea. Sunt cetățean israelian, dar sunt și cetățean român; sunt membru al Federației Scriitorilor din Israel, dar sunt, în continuare, și membru al Uniunii Scriitorilor din România.

Joc la două nunți? De ce nu? E plăcut să joci la o nuntă, cu atât mai mult la două. Joc voios la două nunți înfrățite. E spre paguba cuiva? Împreună cu mai toți israelienii originari din România, am creat și susținem în Israel o mică Românie, spre a nu o uita. Avem presă de limba română (peste 20 de ziare și reviste), cărți (mereu mai multe) în limba română (zeci, anual), emisiuni săptămânale la radio în limba română, manifestări culturale, teatru, fel de fel de organizații ale originarilor din România, toate acestea create spre a cultiva și România. Nu aș fi fost liniștit dacă, o dată cu plecarea din

România, nu aş fi luat cu mine ceea ce numiţi dorul de România, care mă urmăreşte neconţinut.

Dorul de ţară! Mi l-aţi răscolit, stimate Ilie Rad, şi vă mulţumesc pentru aceasta! Dar dacă m-aş afla acum în România, dorul de Israel nu ar fi cu nimic mai prejos!

– *Şi eu vă mulţumesc pentru sinceritatea răspunsurilor Dvs. şi pentru timpul acordat întâlnirii noastre!*

Bat Yam, aprilie 2001

(Reporter, an II, nr. 2, 2000, p. 86-87)

Alex. Ştefănescu, redactor-şef al revistei *România literară*: „*Ca orice om care se apropie de şaizeci de ani, am destule răni în suflet incomplet vindecate*”

– Cum “se vede” Clujul de la Bucureşti, Domnule Ştefănescu?

– Văzut de la Bucureşti, Clujul... intimidează. Pregătindu-mă să vin la Cluj, aveam sentimentul că urmează să merg la o recepţie simandicoasă, la care ţinuta (intelectuală) e obligatorie. Pe de altă parte, mi-era teamă că umorul meu, de fapt, nu umorul, ci obiceiul de-a avea umor nu va găsi înţelegere în oraşul dvs. La faţa locului am constatat însă că lucrurile nu stau aşa.

– Dar Clujul literar? Acesta nu prea e prezent în Istoria Dvs. (avem doar trei prezenţe semnificative: Adrian Marino, Adrian Popescu şi Marta Petreu). De ce?

– Sunt şi alte nume în Istoria mea care evocă viaţa culturală clujeană: Lucian Blaga, A. E. Baconsky, Augustin Buzura, D. R. Popescu, Eugen Uricaru...

Bucureştiul este un aspirator de personalităţi din provincie. Faptul că unii dintre scriitorii pe care i-am menţionat s-au stabilit la un moment dat la Bucureşti nu anulează apartenenţa lor (fie şi parţială) la „Clujul literar”.

Cornel Ungureanu este cel care a conceput, cu acel fantastic simț al erudiției, care îl caracterizează, o „geografie literară”. *Istoria* mea este chiar o istorie, interesată de aducerea succesivă în prim-plan a unor scriitori reprezentativi, eroi ai supraviețuirii literare pe parcursul a jumătate de secol de barbarie comunistă (care a însemnat nu numai închisoare din motive politice, nu numai cenzură, ci și exil). Adresa lor este „limba română”, indiferent dacă au locuit sau locuiesc la București, Cluj, Chișinău, Paris, New York etc.

– *Credeți că receptarea capodoperei Dvs. literare a fost făcută în mod corect la Cluj?*

– Chiar dv. ați scris despre *Istorie* cu înțelegere și exigență (combinație de însușiri rar întâlnită în critica noastră), în revista *Tribuna* (e vorba de articolul *De la G. Călinescu la Alex. Ștefănescu*, în *Tribuna*, anul V, nr. 81, 16-31 ianuarie 2006, p. 6-8 – I.R.).

Au fost apoi cele două discursuri critice admirabile (ceea ce nu înseamnă și integral admirative), rostite de Irina Petraș și Marta Petreu, la festivitatea de lansare a cărții, la Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga”. M-am recunoscut în comentariile celor două doamne (în jocul de paradoxuri al Irinei Petraș, în raportarea cărții la propria ei idealitate, așa cum a realizat-o Marta Petreu), ca și cum m-aș fi privit în două oglinzi venețiene. V-aș rămâne îndatorat dacă mi-ați procura un CD cu înregistrarea acelor discursuri (textul dv. îl am), întrucât la sfârșitul anului voi publica un volum cu toate reacțiile critice la *Istorie*, favorabile sau nefavorabile. (Cele favorabile vor fi tipărite, bineînțeles, cu litere mai mari!).

Știu că vor apărea și alte articole (îl aștept cu maxim interes pe cel al lui Ion Simuț, unul dintre cei mai valoroși critici și istorici literari ai țării, pe care dv., clujenii, nu îl tratați – îmi permit să fac, iată, această observație – cu considerația cuvenită, deși s-a afirmat la... Cluj, ca echinoxist).

– *Ne-ați spus că ați fost, pentru scurt timp, primul decan al Facultății de Jurnalistică de la Universitatea din București. Cum s-a întâmplat?*

– Da, a fost un joc al circumstanțelor. Paul Cornea, care mă cunoștea (fiindcă mi-a fost profesor la facultate, în anii 1965-1970), a ajuns, la scurtă vreme după 22 decembrie 1989, director la Ministerul Educației. Sfătuit și de Nicolae Manolescu (omul providențial al biografiei mele, cel care m-a convins, în 1970 să scriu critică literară, împotriva dorinței mele de a fi... poet), m-a numit peste noapte decan al Facultății de Jurnalistică (pe care o desființase și o reînființase, astfel încât să nu am obligația de a-i prelua pe toți foștii profesori și pe toți foștii studenți – mulți dintre ei ajunși profesori sau studenți exclusiv pe bază de „dosar”, în binecunoscutul stil comunist). Eu l-am propus ca prodecan pe Mihai Coman, un tânăr ziarist supercompetent, autor al unor remarcabile studii etnografice și antropologice, ceea ce s-a acceptat. După numai trei zile am demisionat și Mihai Coman a rămas în locul meu (pentru a construi în următorii ani, cu succes, o facultate de jurnalistică de tip european). Am demisionat atât de repede, pentru că nu mi-au rezistat nervii, pentru că m-a dezgustat modul umil-grotesc în care unii dintre foștii profesori și foștii studenți mă implorau să-i preiau în instituția nou creată.

– *Credeți în eficiența învățământului jurnalistic de tip academic?*

– Sigur că da. Dacă este cu adevărat învățământ, și nu doar o afacere constând în vinderea cu bani grei a unor diplome care n-au acoperire în competență.

În orice caz, nu cred absolut deloc în ziaristii fără facultate. Sunt împotriva amatorismului în orice profesie. Prefer – o spun sincer – să mor de mâna unui medic cu diplomă, decât să mă vindec în urma intervenției unui vindecător cu preținse puteri paranormale, care „scoate mercurul” din mine (eventuala moarte ar reprezenta din punctul meu de vedere un accident, care n-ar pune în nici un fel sub semnul îndoielii valoarea profesionalismului, iar eventuala vindecare ar constitui, la fel, o simplă coincidență, care nu ar valida deloc amatorismul).

– *Nu v-a tentat niciodată o carieră academică?*

– M-a tentat. Dar în anul II de facultate am fost anchetat de Securitate, pentru „denigrarea realizărilor comunismului”, și am

fost dat afară din UTC. Drept urmare, la absolvire, n-am putut să rămân asistent la facultate, la catedra de literatură universală (cum mi-a propus doamna profesoară Comorovschi), ci a trebuit să merg profesor la o școală generală dintr-un sat din nordul Moldovei, unde nu mai fusese niciodată un licențiat. Încercările ulterioare de a lucra în învățământul superior au eșuat și ele, pentru că aveam „dosarul” grevat de acel episod cu excluderea din UTC (chiar dacă ulterior am fost reprimat în organizație).

Apoi, o dată cu trecerea anilor, m-am resemnat, deși am rămas mereu cu o nostalgie. Ca orice om care se apropie de șaizeci de ani, am destule răni în suflet incomplet vindecate. Mă salvează firea mea voioasă, modul prietenos de a privi lumea.

– *Ce vă nemulțumește, cel mai mult, în mass-media actuală din România?*

– Vulgaritatea. Nu este vorba, cum cred unii, de prezența în unele texte a unor cuvinte licențioase, ci de vulgaritatea modului de-a gândi. Un cinism ieftin, o familiaritate jignitoare în relația cu cititorul, o suficiență (constând în convingerea unor ziariști că știu totul despre ființa omenească) – acestea sunt ipostazele vulgarității care mă oripilează.

– *Cum v-ați simțit „aicea, printre ardeleni”?*

– M-am simțit înțeles, respectat și chiar răsfățat. Și am cunoscut oameni minunați: Florina Iliș, de o simplitate gravă, proprie marilor scriitori; Magda Palfi, o doamnă de la Raiffeisen Bank, modestă și demnă, în stilul doamnelor din lumea bună dinainte de război; Ilie Rad, un ardelean informat și eficient, cu vocația prieteniei, care m-a făcut să mă simt la Cluj ca acasă.

(*Adevărul de Cluj*, an XVII, nr. 4645, 8 februarie 2006, p. 5)

Mircea Pospai, directorul Studioului de Radio Craiova: *“Atâta vreme cât nu va dispărea nevoia de companie a omului, nu va dispărea nici radioul”*

Cu ocazia apariției volumului Jurnalism la Radioul Regional și Local (2005), scriitorul Mircea Pospai, redactorul-șef al Studioului de Radio „Oltenia”, din Craiova, a avut o întâlnire cu membrii Catedrei de Jurnalism a Universității “Babeș-Bolyai”, în vederea realizării unor proiecte comune.

Reamintim cititorilor că Mircea Pospai a publicat până în prezent douăsprezece cărți de reportaje și publicistică (Oameni între oameni, 1977; Amintiri din Valea Luminii, 1978; Cântec la cumpăna apelor, 1980; Memoria Băniei, 1985; ediția a II-a, 2003; Locuri și legende în nordul Olteniei, 1987), proză (romanele Reîntâlnire neașteptată, 1986; Cariera, 1989; Casa din altă viață, 2000), poezie (Peronul cu iluzii, 1999) etc., la acestea adăugându-se cele două volume de specialitate, scrise în colaborare cu Gheorghe Verman: Radioul public regional (2002) și la Jurnalism la Radioul Regional și Local (2005). Este coautor la volumul colectiv Ilie Rad (coordonator), Jurnalismul cultural în actualitate (2005), unde a publicat studiul Specificul radioului regional în promovarea jurnalismului cultural.

*

– *Ce legături aveți cu Clujul, domnule Pospai?*

– Am vechi și multiple legături cu orașul de pe Someș. De la prima vizită, copil fiind, prin 1966, am rămas impresionat de măreția și ținuta orașului. Poate a fost și motivul datorită căruia am ales orașul pentru studiile mele universitare, fiind absolvent de istorie la Universitatea “Babeș-Bolyai”, promoția 1977. Pe durata studiilor cred că am descoperit unele dintre trăsăturile de profunzime ale Clujului, pe care nu le-au putut șterge industrializarea forțată și afluența locuitorilor veniți din alte zone și medii. Am cunoscut atunci oameni din mediul cultural și jurnalistic – de la revista *Tribuna* (în care s-a și scris despre cartea mea de debut, în 1977), de la Editura Dacia sau de la Studioul Regional de Radio Cluj. Mulți mi-au devenit și

mi-au rămas prieteni până în ziua de azi. Cu timpul, alegând cariera jurnalismului radiofonic, postul de radio de la Cluj mi-a devenit foarte apropiat, prin mulți dintre oamenii săi, de la Vasile Rebreanu, Miron Scorobete sau Constantin Dumitrescu, până la Horia Bădescu, Cornel Udrea sau Florin Zaharescu. De altfel, consider acest post de radio un reper foarte important în viața economico-socială și culturală a Clujului și unele dintre experiențele de aici mi-au servit drept suport pentru unele din ideile exprimate în cele două cărți de jurnalism.

– *Cele două volume despre jurnalismul radiofonic, pe care le-ați publicat în colaborare cu Gh.Verman, au avut la bază rațiuni didactice?*

– Nu, nu au avut la bază rațiuni didactice, chiar dacă ideea lor a fost sugerată de un om al catedrei, regretatul profesor Alexandru Grad, decanul Facultății de Jurnalism de la Universitatea “Lucian Blaga” din Sibiu. Alexandru Grad ne-a spus, cu vreo 5-6 ani în urmă, mie și reputatului jurnalist de radio și televiziune, Gheorghe Verman, că este păcat să nu facem radioul regional mai cunoscut și să lăsăm să se piardă unele din experiențele acestor posturi. Am trecut curând la lucru și astfel a apărut, în 2002, sub egida Editurii Universității “Lucian Blaga”, cartea *Radioul public regional*. Era o carte de prezentare generală a acestui tip de radio, referindu-se la aspecte ale muncii redacționale sau de management, la poziționarea pe piața audio, la capacitatea de a funcționa în rețea, inclusiv cu posturile centrale. Este adevărat că mulți oameni ai catedrei au considerat că lucrarea avea reale valențe didactice și că problematica tratată se cerea extinsă și aprofundată. Așa am pornit la cea de-a doua carte, *Jurnalism la Radioul Regional și Local*, care a apărut sub girul științific al aceleiași instituții de învățământ superior și căreia i-am dat, într-adevăr, un pronunțat caracter didactic. În concluzie, publicarea celor două volume nu a pornit din rațiuni didactice, dar forma la care am ajuns până la urmă este, după cele mai multe păreri, una cu semnificații didactice.

– *Cum vă explicați faptul că la Craiova nu există o facultate de jurnalistică?*

– Nu pot să răspund, în cunoștință de cauză, la această întrebare. Dar cred că Universitatea din Craiova și-a direcționat activitatea pe baza unor studii efectuate în zonă și, probabil, acestea nu au

reflectat un interes foarte mare pentru jurnalism. Există însă, în cadrul Facultății de Istorie, Filosofie și Geografie, un masterat intitulat *Sociologia comunicării și jurnalism*, care, din câte știu, se bucură de interes din partea tinerilor.

– *Având în vedere vasta Dumneavoastră activitate jurnalistică, ce credeți despre jurnaliștii de azi? Sunt mai buni decât cei de altădată?*

– Ce înseamnă jurnaliști *de altădată* și jurnaliști *de azi*? După părerea mea, între aceștia există doar o separare temporală. Au fost și sunt jurnaliști buni și jurnaliști slabi. După cum descoperă evenimentul sau tema, după cum îi sesizează semnificațiile directe și implicite, după cum reușesc să redea limpede și convingător aceste semnificații, după cum captează și mențin atenția publicului cititor, ascultător sau telespectator. Doar că s-au schimbat și îmbogățit modalitățile de exprimare jurnalistică, față de perioada comunistă, nefiind însă, dacă ne raportăm în general la lumea jurnalismului, nimic nou sub soare. Pe la noi sunt considerate “noutăți” (unele chiar cu pretenția de “descoperiri”) lucruri de care, alții, s-au plictisit de multă vreme. Presa, în ansamblul ei, cere categorii diferite de jurnaliști, de la “știriști” (cei mai mulți), până la reporteri, moderatori sau analiști. Doar în interiorul fiecărei categorii putem vorbi de jurnaliști mai buni sau mai puțin buni. Este foarte adevărat însă că este mare numărul celor cărora le-ar fi necesară (și) cultura domeniului, ca să nu mai vorbesc de cultura generală. La unele publicații nici măcar nu se poate spune că lucrează prea mulți jurnaliști, ci niște oameni care semnează texte ce au ori nu prea au legătură cu problematica reală. Și îmi pare rău că nu avem vreme, pentru acest interviu, să abordăm problemele deontologice.

– *Credeți că radioul pierde teren în favoarea noilor mijloace de comunicare (jurnalismul on-line, de pildă)?*

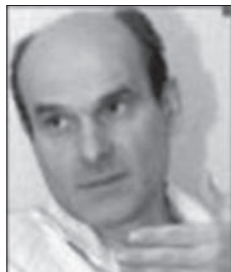
– Radioului i s-a prezis cândva, prin anii '50, o dată cu începutul extinderii televiziunii, chiar sfârșitul. N-a fost așa, ba chiar a avut o explozie de nebănuit. În momentul de față sunt, în lume, circa 30.000 de posturi de radio, dintre care aproape jumătate în Statele Unite ale Americii, țara cea mai tehnologizată din lume. Este de văzut dacă Internetul, jurnalismul on-line vor avea impact mai mare decât televiziunile. Eu nu cred, din simplul motiv că radioul este

singurul mijloc “de companie”. Nu îți cere adică să privești ecranul televizorului, al calculatorului sau fie și al telefonului mobil. Tu poți să îți vezi de treburile tale (să șofezi, să citești, să lucrezi etc.), iar radioul își vede de treaba lui, adică te informează, îți oferă muzică sau programe de divertisment. Și atâta vreme cât nu va dispărea nevoia de companie a omului, nu va dispărea nici radioul.

(*Adevărul de Cluj*, an XVII, nr. 4684, 25-26 martie 2006, p. 5)

Cristian Tudor Popescu: “*Un ziarist nu pune întrebări pentru cultura lui generală și a altora*”

În data de 14 aprilie 2006, Cristian Tudor Popescu, redactorul-șef al ziarului *Gândul*, a ținut la Cluj-Napoca, la invitația Institutului de Studii Europene, conferința *Omul abțibild*. După conferință, cunoscutul ziarist, însoțit de profesorul Andrei Marga, a vizitat mai multe facultăți și departamente din cadrul Universității “Babeș-Bolyai”, între care și Catedra de Jurnalism, unde a avut loc o scurtă discuție cu profesorii și studenții prezenți la întâlnire. Transcriem, în cele ce urmează, scurtul dialog realizat cu acest prilej.

*

– *Domnule Popescu, ce ne puteți spune în legătură cu scandalul de la ziarul **Adevărul**?*

– Un gazetar ar trebui să nu mai înceapă niciodată cu: Am o întrebare, așa și pe dincolo. Spui scurt: Cu privire la scandalul de la *Adevărul*: unu, doi, trei. Răspundeți la cutare și cutare. Dacă-mi pui o întrebare... așa cum mi-ai pus-o pe asta, eu pot să răspund ce vreau. În general, să știi că în gazetărie se pun întrebări la care cunoști răspunsul în proporție de 90%, când iei un interviu sau pui o întrebare cuiva. Nu pui o întrebare ca să afli acum despre ce este vorba. Trebuie să ai un cofraj în cap, deja pregătit, în care răspunsul tău să intre. Altfel, eu îți răspund tot ce vreau eu acum, și tu o să spui: Da! Asta e!

Așadar, dacă ai o întrebare specifică, precisă, care te preocupă, cunoscând problema, îți pot răspunde la ea. Dacă e să-ți povestesc tot ce a fost la *Adevărul*, nu ne ajunge ziua de azi, până deseară. Asta ține de meserie. Ai o întrebare sau nu de felul ăsta? Punctual, precis. Pune-mi o întrebare de ziarist, aici suntem la Facultatea de Jurnalism. Aștept întrebări de ziarști. Alte întrebări.

– *Cum comentați acuzațiile aduse de Traian Băsescu, în legătură cu fraudarea alegerilor, mai ales că, ulterior, el însuși a fost acuzat că a pus la cale o fraudă informatică?*

– Sper să trăiesc ziua în care să nu mai aud în jurnalismul românesc întrebarea “Cum comentați?” Suntem de meserie, hai să discutăm altfel. Nu există întrebarea “Cum comentați?” Măi fraților, meseria asta înseamnă să cunoașteți despre ce întrebați și să înfițiți întrebarea în mici goluri din puzzle-ul respectiv, cu care să întregiți imaginea. Asta înseamnă. Un ziarist nu pune întrebări pentru cultura lui generală și a altora. Un ziarist este o persoană informată, care are *pattern*-ul lui în cap în bună măsură și are nevoie de persoana fizică, vie, din fața lui, ca să-și închidă construcția cu o piesă. Nu să construiască pe loc. Băsescu a comis o fraudă morală, prin faptul că a influențat rezultatul alegerilor în planul psihicului colectiv, prin acel anunț Alianța situându-se în poziția de nedreptățiți: “Uite, mă, fură ăștia de la PSD ș.a.m.d.” Dar nu a pus el la cale fraudă respectivă, care nici nu exista pe atunci.

– *Dvs. ați terminat Facultatea de Automatizări și Calculatoare. În ce măsură pregătirea Dvs. academică v-a influențat în meseria de jurnalist?*

– În foarte mare măsură. Eu cred, în continuare, cu tot respectul pentru școlile de jurnalism, ca gazetar profesionist, care fac un ziar real, cu lefuri, cu oameni, că tinerii care vin la mine, la ziar, nu au nici un avantaj și nici un dezavantaj în a fi absolvenții unei școli de jurnalism. Mă interesează, în primul rând, să fie oameni cu studii superioare, ceea ce înseamnă să aibă o anumită vârstă. Nu se poate face jurnalism înainte de 23-24 de ani. Ar fi o prostie. Este ca la osificarea organismului, de-a lungul timpului. Procesul natural este oprit, alterat. Un băiat de 19-21 de ani sau o fată aruncată în jurnalism pot să capete niște deprinderi și niște deformări ireversibile ulterior. Deci e bine să faci lucrurile la vremea lor: 23-24-25 de ani.

Școala de jurnalism cu tineri la 19-20 de ani a fost una inventată de *Evenimentul zilei*, în anii '92-'93-'94. Luau puști de 18-19 ani de pe stradă și-i făceau jurnaliști. Cu urmările care s-au văzut. Încă nu s-a spus cât de mult rău a făcut școala *Evenimentului zilei* în presa românească. Tot ce vedeți acum – deformările astea groaznice de tip Șapte plus, Atac ș.a.m.d. își au originea în *Evenimentul zilei* de atunci. El a creat malformațiile astea.

Disciplina de gândire am câștigat-o la Facultatea de Automatică – o facultate care te învață, în primul rând, să gândești, fiind una dintre cele mai dificile facultăți din țara asta – prin solicitarea mare, la nivelul structurilor de gândire. Acolo chiar înveți să gândești. Pe mine m-a ajutat foarte mult disciplina mentală strânsă, pe care am căpătat-o la facultate. Mi-a fost ușor apoi să văd ce-i cu jurnalismul. Astea erau cazuri particulare fața de teorema Hemington-Key a algebrei liniare. Era destul de ușor să înțeleg ce-i cu jurnalismul, fiindcă acolo am fost supus la o solicitare intelectuală majoră, pentru care astea erau cazuri particulare. Așadar, eu cred în oamenii care au făcut alte facultăți – nu are importanță care –, dar asta nu înseamnă că îi resping pe cei care au făcut facultatea de jurnalism. Repet, nu e nici un avantaj și nici un dezavantaj. Poți să fii foarte bun nefăcând facultatea de jurnalism și poți să ai facultatea de jurnalism la bază și să te dovedești ineficient în practică. Singurul criteriu care vă validează pe voi să știți că nu sunt examenele astea, pe care le dați aici. Singurul criteriu în meseria asta este redacția. Acolo vedeți cine sunteți. Puteți să aveți zece pe linie aici, la domnii profesori, dar doar când intrați în contact cu realitatea unei redacții, acolo o să vă probați în mod real vocația și acolo o să și învățați cu adevărat meserie. E util ce faceți aici, dar e ceea ce spuneam și dincolo, la Universitate: o să vedeți ce diferență este între ceea ce învățați aici, despre științele comunicării, lucruri foarte interesante, științifice, și o să vedeți ce înseamnă, după aceea, să obții o informație, în mod real, într-o redacție. Ce înseamnă să dai mită pentru o informație – și eu știu ce vorbesc acum – să dai mită! Practic nu e mită. Informația trebuie să o plătești, nu ți-o dă nimeni gratis. Nu vine nimeni – transparent, dispus – la tine să te întrebe ce vrei să știi. Nu, informația este ascunsă, trebuie să te duci s-o cauți, să te faci prieten cu secretara, cu femeia de serviciu, să-i dai cuiwa o “cinste”, altcuiva o sticlă de ceva. Gazetăria nu înseamnă pregătire

academică. Gazetăria este o meserie cu componente urât mirositoare, în bună măsură, pe care trebuie să le controlezi, să nu le lași să te maculeze. Dar trebuie să lucrezi cu ele. Gazetăria este o afacere. Acolo nu vă duceți ca să fiți admirați pentru faptul că știți să scrieți, pentru faptul că aveți coordonatele meseriei. Acolo te duci ca să produci, în regim concurențial. Și va trebui să faceți față la lucrurile astea. Și acolo fiecare dintre voi o să vadă: e capabil să facă față sau nu? Dar nu vă puteți da seama în facultate.

– *Mita este o componentă în gazetărie în general sau doar în gazetăria românească?*

– Este și “afară”. Ai văzut *All the President's Men*? Ai văzut cum se obțin informațiile și acolo? Nu se poate altfel. Mita înseamnă trafic de influență. Înseamnă că, la un moment dat, îl prinzi pe unul cu ceva grav și nu îl execuți pe loc. Este aici, în meseria de gazetar, ca la poliție. Ai putea să îl execuți imediat, dar nu îl execuți, ca să afli cine mai este implicat. Să vezi care este toată rețeaua. Fiindcă te interesează miza mare, să ajungi să decopertezi tot, nu să îl iei numai pe Genică Boierică. Vrei să ajungi la Ristea Priboi. (Autorul face aici aluzie la o știre publicată în ziua de 14 aprilie, conform căreia fostul deputat PSD, Ristea Priboi – fost ofiter în cadrul Direcției de Informații Externe – DI –, a fost pus sub acuzare de DNA, într-un dosar care îl vizează pe omul de afaceri craiovean, Genică Boierică, judecat și condamnat la 8 ani de închisoare, într-un dosar privind restituiri ilegale de TVA – n. I.R.). Iar dacă tu îl execuți rapid pe Genică Boierică, ai rupt firul și nu mai realizezi maximum de eficiență jurnalistică. Și atunci îl mai cruți o vreme pe nea Genică și îi spui: “Mă, mai vinde pe cineva implicat în chestia asta!”. Pe urmă tot îl execuți și pe Genică Boierică, dar mai încolo.

Dar cuvântul mită nu este potrivit. Nu l-am folosit eu bine. Am vrut să fiu foarte sugestiv. Este o plată. Eu am plătit informații cu bani *cheș*. Am întrebat cine a semnat un anumit contract și aveam nevoie de un document în acest sens. Iar partenerul mi-a răspuns: Te costă atâta! Am venit cu banii, i-am pus în palmă și mi-a dat informația. Deci nu este nici o mită. Este un troc *underground*, făcut pe sub masă, aceasta fiind singura modalitate prin care putea să ajungă un subiect exploziv, cu mare impact asupra societății românești, în presă. Cu principiile gazetăriei pe care le știți voi – curate, frumoase,

academice – nu se poate obține informația explozivă. Aceasta se obține prin alte metode.

– *Ziarul la care lucrați susține aceste costuri financiare?*

– Da. Vin băieți și fete la mine cu note de plată. Una a fost la restaurant cu nea Cutare, i-a plătit o masă, ocazie cu care a aflat mai multe informații, stând cu el la masă. I-o decontez, fiindcă văd productivitatea jurnalistei respective, care vine apoi cu o anchetă, cu ceva. Altădată îmi spune că i-a dat o sticlă de whisky. I-o decontez și pe asta. Asta se face în mod transparent. Eu știu că ei fac lucrul acesta și așa și trebuie procedat, altfel nu realizezi nimic.

– *Ați spus cândva, pe vremea când erați la **Adevărul**, că Dvs. dați mai întâi informația și abia pe urmă o verificați. Vă mențineți această afirmație? Fiindcă noi îi învățăm pe studenți să își verifice informația din trei surse...*

– Așa e, sună frumos: trei surse! Putem să scriem tratate despre asta, să facem colocvii. Din nou apare problema vieții reale. Când e șapte și jumătate seara, poți să pierzi trenurile de provincie, trebuie să-ți ajungă ziarele la Cluj, de la București, lucrezi sub presiune, ca un pilot de avion. Dacă ai greșit ceva în momentul acela, te costă enorm. În aceste condiții, îți apare o informație care flotează liber la ora aia: nu ai posibilități de confirmare. Aia cu trei surse e-un basm! N-o s-aveți niciodată trei surse! Vă dau eu în scris! Niciodată! Dacă aveți una *reliable* e bine, e extraordinar. Uneori trebuie să lucrezi fără surse: e o informație flotantă, liberă, știi că ea poate fi luată de celelalte ziare, și atunci ai dilema: o dau sau n-o dau? Dacă n-o dau, atunci mâine dimineată o să-mi dau pumni în cap, pentru c-o s-o dea ceilalți și pierd cuantificat în clipa aceea: abonamente, cititori etc. Ceilalți spun: “Ai citit, mă...?” “Unde?” “În *Evenimentul*!” “Bun. Mă duc să citesc *Evenimentul*. Măine nu mai citesc *Gândul*!”. Deci e sălbatic regimul, dragii mei! Ce am spus eu atunci, că mai întâi dai și după-aia verifici, era o forțare. Folosesc uneori metoda lui Lenin, a “exagerațiunii conștiente”. Eu l-am citit pe Lenin și n-am făcut rău, nu, domn’ profesor? (către Andrei Marga!). Deci forțez exprimarea ca să se înțeleagă ce vreau să spun! Dacă m-aș exprima mai clar și mai normal, nu s-ar reține. Deci ce înseamnă “întâi dai și după aia verifici?” Când ai o informație cu un coeficient mare de interes, exploziv, când e de înalt nivel și există riscul ca ea să fie dată de alții și există regimul ăsta concurențial, o dai!

Mai bine o dai decât n-o dai! Tineți minte de la mine: mai bine o dai decât n-o dai! Dup-aia, a doua zi, s-ar putea să ai niște consecințe, cum am avut eu, dând o informație neverificată – că n-aveam cum s-o mai verific – despre o fată, mă rog, care-ar fi fugit din țară. Informația nu era adevărată, și a doua zi Roșca Stănescu de la *Ziua* mi-a pozat-o pe fata aia despre care spusese eu în ziar c-a fugit din țară, mi-a pozat-o pe o terasă, cu ziarul *Adevărul* în mână, unde se scria c-a fugit din țară! Și a dat pe prima pagină poza asta. Normal, a fost un pumn în plex de toată frumusețea! Dar n-am greșit, pentru că era un moment foarte tensionat, informația era de nivel foarte înalt, gazetăresc, de impact foarte mare și atunci e mai bine să riști lucrul ăsta. E mai bine să riști. A doua zi dai dezmințiri, vine peste tine Parchetul, Procuratura, nu știu ce s-o întâmpla, dar uneori faci ceea ce se numește cel mai prețios lucru, pentru care merită să riști asta, pentru *first break*. Țăla care reușeste să smulgă prima proteină informațională, s-o plaseze, ăla este marele ziarist. Dup-aia vin comentarii, analize, dar *first break*-ul face marele ziarist, face evenimentul, și pentru asta merită să te mai și compromiți uneori. Fiindcă asta-i situația când lucrezi în condiții reale!

Andrei Marga și Cristian Tudor Popescu,
în timpul vizitei la Catedra de Jurnalism

XXI. Oaspeți din străinătate

Prof. univ. dr. Libuše Valentová, Universitatea Carolină din Praga:

„Clujul are, după părerea mea, toate șansele să devină un oraș european”

– *Cu ce gânduri ați venit la Cluj-Napoca, stimată Doamnă Valentová?*

– Cu gânduri bune, în orice caz. Am mai fost la Cluj o singură dată, în 1967, deci acum 30 de ani! Eram studentă pe atunci, iar la Cluj am petrecut doar două zile, invitată fiind de cunoscuta cîntăreață de operă, doamna Stela Simonetti (pe care o însoțisem înainte la Praga, în calitate de translator). Din această scurtă trecere prin orașul Dvs. nu păstrez decât o amintire vagă, dar plăcută. De când mă ocup de literatura română, m-am orientat (sau am fost orientată) mereu spre București. E un fel de „capitalocentrism”, care se manifestă și în cazul Pragăi, ceea ce o mare greșală! Mi-am dat seama de faptul acesta mai ales după ce la Facultatea de Litere din Praga a venit, ca lector de română, doamna Victoria Moldovan, de la Universitatea din Cluj-Napoca. Dânsa a adus la noi nu numai o mulțime de lucrări de înaltă ținută științifică, apărute aici, dar și ceva din spiritul școlii lingvistice de la Cluj, ceva din atmosfera și mentalitatea transilvăneană. De aceea am acceptat cu mare plăcere (și curiozitate) invitația de a participa la Colocviul internațional ***Limba română: comunicare și cultură.***

– *Cum regăsiți municipiul nostru după 30 de ani?*

– Clujul este un oraș frumos și vă rog să mă credeți că nu o spun numai din politețe. Spre deosebire de București, are un râu, un deal..., o așezare geografică mult mai deosebită. În plus, din punct de vedere arhitectural, seamănă cu multe orașe din Cehia (sau din fostul Imperiu Austro-Ungar). Monumentele istorice și de artă mi se par bine întreținute. Străzile sunt curate, iar seara tot centrul este iluminat cu un fel de ghirlande, care la noi apar numai înainte de Crăciun. De la prieteni, însă, nu se așteaptă numai laude, ci și o părere sinceră și deschisă. Mi-aș permite să sugerez municipalității două idei, pentru ca vizitatorii străini să se simtă mai bine la Dvs. În primul rând, aș pleda pentru repararea trotuarelor (turistii se plimbă și pe jos!), iar în al doilea rând, pentru vânzarea vederilor (într-o gamă mai bogată), a timbrelor și cartelelor telefonice peste tot, adică la hoteluri, chioșcuri, tutungerii etc. Turistul care nu găsește astfel de lucruri își cheltuiește banii în altă parte! Dar toate acestea sunt mărunțișuri și aș vrea să subliniez că Clujul are, după părerea mea, toate șansele să devină un oraș european, cu toate consecințele pozitive ale acestui calificativ.

– *Pentru simetria interviului, aș vrea să vă întreb cu ce sentimente vă întoarceți la Praga?*

– Faptul că am putut participa la colocviul amintit a însemnat pentru mine o experiență incitantă, despre care am să vorbesc și la Facultatea de Litere din Praga. Colocviul, desfășurat sub auspiciile rectorului Universității „Babeș-Bolyai” și organizat cu mare dăruire și cu mare pricepere de câteva cadre didactice, în frunte cu doamna prof. univ. dr. Carmen Vlad, a adunat la Cluj-Napoca numeroase personalități de seamă din domeniul lingvisticii, istoriei și criticii literare, al didacticii limbii etc., de la care am aflat fapte și păreri care ne permit nouă, româniștilor din străinătate, să fim în pas cu românistica din România sau, eventual, din alte centre universitare europene unde se cultivă aceasta (Chișinău, Cernăuți, Cracovia, Padova, Roma, Novi Sad, Lund, Budapesta, Jena). M-a impresionat în mod deosebit faptul că am aflat, chiar de la rectorul Universității „Babeș-Bolyai”, domnul prof. univ. dr. Andrei Marga, că domnia sa a avut recent o întâlnire cu rectorul Universității Caroline din

Praga, convenindu-se asupra unui acord de colaborare între cele două universități. În afara personalităților prezente la Facultatea de Litere, am făcut cunoștință cu câțiva critici literari și scriitori clujeni, cu care sper să colaborez în viitor, ceea ce înseamnă foarte mult pentru mine.

(*Adevărul de Cluj*, an IX, nr. 2105, 18 oct. 1997, p. 5)

„În America cel puțin, există sentimentul că presa constituie «câinele de pază» al Guvernului”

Kenneth Starck este profesor la Universitatea din Iowa, Facultatea de Jurnalistică și Științele Comunicării, unde predă cursuri de comunicare internațională și de jurnalism intercultural.

Timp de 21 de ani (1975 – 1996), a ocupat funcția de decan al facultății, ajutând instituția să-și recâștige acreditarea națională. A lucrat apoi ca reporter la ziarul *Decatur* și *Memphis* și a fost corespondent de presă în Scandinavia și China.

În februarie 1997 devine consultant al Companiei mass-media, Cedar Rapids din Iowa, care include un cotidian, posturi de televiziune și radio, precum și mijloace de informare on-line.

Starck a desfășurat activități în domeniile de comunicare internațională și de educare a comunicării jurnalistice și de masă. A beneficiat de două burse Fulbright – în 1986-1987, la Academia Chineză de Științe Sociale, Departamentul de Jurnalistică, Beijing, și în 1994-1995, la Universitatea din București, Facultatea de Jurnalistică și Științele Comunicării.

A predat la Universitatea din Tampere, Finlanda, și a ținut cursuri în Islanda, Ucraina, Marea Britanie, Hong-Kong, Coreea, Norvegia, Suedia, Danemarca și Australia.

Este coautor al cărților *Convorbiri retroactive. Consilii de presă în America* (1972) și *Relații Publice și Comunicare: o nouă teorie* (1988). Ultima dintre acestea, scrisă împreună cu Dean Kruckeberg,

a primit u premiu național pentru „dezvoltare deosebită și cercetările educaționale în relațiile publice”, premiu acordat de către Comisia Națională a Relațiilor Publice pentru Comunicare Verbală.

În 1991 i-a fost publicat, de către Iowa State University Press Ed., volumul *Discipolii Dragonului: un Odiseu al Chinei*, care cuprinde impresiile acumulate într-un an de predare în China.

Articolele sale au apărut în diferite periodice, precum: *Niaman Reports, Journalism Quartely, Gazette, Media Development, Ecquid Novis Australian Journalism Review*.

În 1981-1982 a fost președinte al Asociației de Educație în Jurnalism și Științele Comunicării, iar în 1984-1985 – președinte al Asociației de Școli de Jurnalism și Științele Comunicării.

A îndeplinit funcția de consultant al diferitelor programe de jurnalism și științele comunicării. În prezent este președinte pentru examenele externe ale studenților din Școala de Comunicare a Universității Baptiste din Hong-Kong. Și-a susținut doctoratul în Științele Comunicării, la Universitatea Southern Illinois, și Masteratul în Jurnalistică – la Universitatea din Missouri.

– *Cu ce ocazie vă aflați în România, Domnule Profesor?*

– Aceasta este cea de-a treia vizită a mea în România, prima având loc în 1994-1995, în timpul unui întreg an universitar, când am beneficiat de o bursă Fulbright la Facultatea de Jurnalism și Științele Comunicării a Universității din București. În decembrie 1996 am revenit în România, pentru a lua parte la o activitate de practică în relații publice și comunicare, sponsorizată de către Fundația Soros din Timișoara. Acum sunt aici pentru a participa din nou la aceleași activități din Timișoara. Deoarece este vară și am puțin timp liber, m-am decis să-mi prelungesc șederea în România cu cel puțin o săptămână. Apoi, primăvara trecută, am întâlnit pe cineva în Iowa, care mi-a spus: „Timișoara nu e atât de departe de Cluj, deci ai putea să vizitezi și Clujul!” Cu câteva zile înainte de a ajunge la București, planurile mele de a vizita Clujul erau făcute. Așa că am ajuns la Cluj!

– *Care sunt impresiile dumneavoastră despre țara noastră și despre români?*

– Cred că țara – luată ca întreg – și poporul român au trecut prim momente destul de dificile în ultimii ani. A fost o perioadă grea în timpul lui Ceaușescu, dar acum dificultățile sunt de altă natură. Oamenii înfruntă dificultățile vieții, în încercarea de a reface întreaga societate. Și acest lucru nu înseamnă doar refacerea drumurilor – a căilor ferate, a șoselelor și a străzilor –, ci refacerea întregului sistem social. Și acesta include sistemul educațional, profesia de jurnalist, cea de medic, alte discipline create de Universitate și mai ales științele sociale. Toate acestea aproape că trebuie să fie „reinventate”, „recreate” cu scopul de a facilita bunul mers al societății, de a-i garanta acesteia succesul deplin. Partea tristă este că e nevoie de mult timp pentru toate aceste realizări. Din păcate, sistemul educațional nu poate fi refăcut peste noapte. Trebuie avute în vedere resursele disponibile, iar dacă ele nu există, timpul acordat „refacerii” societății va fi mult mai lung.

Cred că așa stau acum lucrurile în România și îi admir pe români pentru asumarea unei enorme responsabilități. Părerea mea este că vor avea succes și că, chiar dacă succesul obținut în ultimii ani este mai greu de observat, consider, totuși, că există unele îmbunătățiri. Așadar, succesul va fi obținut mai lent, însă cu siguranță va exista și probabil că România va reintra în rândul țărilor democratice din Europa de Est și Centrală, precum și al celorlalte din întreaga lume.

– *Ce știe americanul mediu despre România?*

– Cred că nu deține multe informații. Totuși există trei lucruri importante pe care americanii le cunosc. Primul este faptul că România era controlată foarte sever, că exista o dictatură mult mai dură decât a altor țări aflate sub aceeași formă de guvernământ, inclusiv fosta Uniune Sovietică. A doua fază a avut loc în decembrie 1989, atunci când în Timișoara a început Revoluția – sau transformarea –, care apoi s-a extins în toată țara. Acest proces a fost televizat în întreaga lume. Îmi amintesc perfect despre Decembrie 1989: eram în Iowa, acasă, pregătindu-mă, împreună cu familia, pentru sărbătorile de Crăciun, când CNN a transmis minute întregi, poate chiar ore de știri legate de desfășurările rapide de evenimente care aveau loc atunci în România: la început focurile de armă din București și alte orașe,

apoi încercare lui Ceaușescu de a fugi, prinderea sa și procesul, iar apoi execuția. Toate aceste informații au fost transmise rapid și dramatic de televiziunea americană. Cred că, brusc, mulți americani au aflat despre România, au cunoscut-o în întreaga ei conștiință, doar pentru că se aflau în fața televizoarelor. A treia fază a fost perioada de după 1989, când, după părerea mea, România și românii au apărut în presa americană într-o lumină nefavorabilă. Motivul principal cred că l-au constituit orfanii și orfelinatele. Au fost scrise multe articole despre orfani, prea multe față de alte evenimente importante care au avut loc în România. Știrile despre orfanii români s-au aflat pe prima pagină a ziarelor. Câteva ziare chiar au trimis în România reporteri și fotografi, pentru a afla mai multe despre orfani. Consider că în mințile multor americani s-a creat o impresie falsă despre români și că va trece ceva timp până când aceasta va putea fi schimbată. Recent, au apărut în presa americană articole (nu chiar atât de multe precum cele despre orfani) despre perioada electorală din noiembrie, despre alegerea noului președinte Constantinescu și unda de speranță dată țării de această schimbare. Americanii, care aveau o anumită imagine despre România, erau convinși că, înainte de ultimele alegeri, sistemul de guvernământ al țării Dvs. se apropia de oarecum de cel comunist sau de cel dictatorial din perioada lui Ceaușescu. Așadar, actualele articole de presă despre România vă prezintă țara într-o lumină mai bună, speculând un viitor optimist.

– *Credeți că există un specific al presei americane față de cea europeană?*

– Întrebarea este interesantă, deoarece presa americană s-a dezvoltat ca un rezultat al sistemului economic cu care interacționează. Presa este afectată de sistemul social, politic sau economic în care funcționează. Desigur că în America există un sistem de piață liberă, un sistem capitalist care presupune ca mai întâi mass-media să aducă profit, cu scopul de a-și menține existența.

Astfel, presa americană din jurul anilor 1800 caută să obțină profit, multe ziare fiind vândute ca un penny, dezvoltându-se astfel mass-media. Ziariștii din acea vreme au încercat să dea ziarelor un

conținut care să-i satisfacă pe toți cititorii. Atunci a apărut noțiunea de *obiectivitate*, precum și încercarea ziaristului de a fi cât mai obiectiv în relatarea știrilor, de a nu fi partizan din punct de vedere politic. Se urmărea ca jurnalistul să fie cât mai documentat și mai implicat în problemele economice și mai puțin subiectiv în ceea ce privește sistemul politic. Astfel presa și-a format o altă viziune asupra sistemului politic și a tins să formuleze știrile într-un mod cât mai obiectiv. Presa europeană, pe de altă parte, este mult mai interesată de sistemul politic. Astfel, una din marile diferențe dintre presa americană și cea europeană este aceea că în cea din urmă există mai multe opinii, dezbateri, comentarii, editoriale. Presa americană și-a însușit, cum spuneam, noțiunea de obiectivitate și acest lucru nu a fost atât de greu în SUA, deoarece la noi sistemul politic este alcătuit din doua partide care nu sunt chiar atât de diferite. Așadar, pentru presa americană este destul de ușor să fie neutră față de aceste două partide, în timp ce în alte țări (de exemplu în Scandinavia – cunosc bine sistemul din Finlanda) există un sistem pluripartidist (12, 13, 14 partide principale), iar în România există și mai multe partide politice. Acest lucru dă naștere unui specific al presei, în funcție de țara în care funcționează. Astfel, în unele țări presa este partizană din punct de vedere politic, încercând să prezinte lucrurile doar dintr-un unghi, în timp ce în SUA este prezentat punctul de vedere în ceea ce privește sistemul economic.

Acestea fiind spuse, trebuie să recunosc că nu știu dacă noi avem sistemul ideal în ceea ce privește presa. Cu alte cuvinte și eu și alți oameni am criticat acest sistem, pentru că, chiar dacă presa este o sursă de bani și transmite știrile, oferind editoriale în care se face comentarea evenimentelor, sentimentul pe care îl au unii americani este acela că presa nu este destul de implicată din punct de vedere politic. Un rezultat al acestei stări de lucruri este acela că cetățenii americani se află într-un fel de „hibernare” politică. Presa nu a constituit pentru ei o sursă de inspirație politică, nici nu i-au determinat să se implice în viața politică și nu i-a menținut activi din punct de vedere politic.

Rezumând, principala diferență dintre presa americană și cea europeană este aceea că în Europa știrile sunt prezentate împreună

cu comentariile de rigoare, pe când la noi domină ideea de obiectivitate.

– *Se spune că presa este cea de-a patra putere în stat. Cum se manifestă această putere în SUA?*

– Îmi place întrebarea, pentru că este sugerată ideea că în România presa a devenit a patra putere. Același lucru l-am putea spune și la noi. Sintagma „putere în stat” se folosește mai ales în Anglia și eu provin din această țară, unde, în Parlament, există o mare „putere” reprezentată de moșieri (proprietari de pământ). În acest fel, este sugerat faptul că presa ar trebui să fie puternică, asemenea unui Cerber al Guvernului. În America cel puțin, există sentimentul că presa constituie „câinele de pază” al Guvernului. Cei ce critică presa, nemulțumiți de faptul că nu e mai agresivă din punct de vedere politic, o numesc „cățeluș blând”! Există oameni care consideră că presa devenit cea de-a 5-a sau a 6-a putere în stat, că este prea puternică și că acest lucru a avut loc doar datorită comunicării în societate. Presa joacă un rol foarte important în societate și unii cred că i se atribuie prea multă putere și că este iresponsabilă; de obicei, noțiunile de putere și libertate trebuie să fie însoțite de cea de *responsabilitate*. Sunt dezbateri intense, vorbindu-se de faptul că presa a devenit prea puternică, deși nu suficient de responsabilă. Vă spun asta în calitatea mea de profesor – inițial am lucrat ca jurnalist, apoi multă vreme nu am practicat această meserie, cu toate că am mai scris ceva – și doar acum câteva luni un ziar mare din Iowa mi-a propus să fiu ceea ce se numește „consultant”: când cititorii ziarelor au nemulțumiri vin la mine și eu am libertatea de a investiga și de a scrie articole despre acest lucru.

Astfel, ajut mass-media să fie mai responsabilă – eu însumi fiind un fel de Cerber al presei.

– *Există în Iowa o lege a presei?*

– Da. De fapt cele mai multe state au astfel de legi. Principala lege în America o constituie Primul Amendament al Constituției, care prevede libertatea exprimării, a întâlnirilor, a presei. Într-un fel, această lege este prima și cea mai importantă. Apoi, mai există și alte legi, precum și o lege națională, care prevede libertatea informării. Spre exemplu, dacă suspectezi Guvernul că aceasta ar deține niște

înregistrări (audio sau video) cu tine, iar CIA sau FBI au încă acele casete, ai dreptul să le auzi sau să le vizionezi. Dar ești obligat să aplici anumite proceduri, ca Guvernul să-ți permită să auzi sau să vizionezi casetele. Iar dacă ești reporter și lucrezi la un material și dorești să afli mai multe informații mai greu accesibile, Guvernul este nevoit să ți le prezinte – dacă acest lucru nu pune în pericol securitatea națională. În Iowa și alte state, în general, există două feluri de legi care reglementează libertatea presei. Una dintre acestea vizează întâlnirile: oficialitățile nu pot avea întâlniri secrete. Astfel, dacă un grup de oficialități care fac afaceri este descoperit, persoanele descoperite pot fi date în judecată și apoi condamnate, fiind nevoite să plătească amenzi. Recent a avut loc, în Iowa, de-a lungul râului Mississippi, un astfel de caz: câteva oficialități s-au întâlnit cu primarul, au făcut afaceri, iar niște reporteri i-au descoperit și au făcut totul public. Fiecare oficialitate guvernamentală care a luat parte la aceea întâlnire a fost nevoită să plătească o amendă de 500 de dolari!

Așadar, o lege prevede interzicerea unor astfel de întâlniri. Cea de-a doua dă oricărui cetățean american dreptul de a viziona sau audia casetele pe care e înregistrat – dacă este înregistrat –, casete deținute de Guvern.

Aceste legi sunt destul de noi în Iowa, căci au apărut acum 10-15 ani. Legile sunt tipărite într-o carte mică și fiecare ziarist din Iowa primește câte un exemplar. Noi, de asemenea, dam câte o copie studenților jurnaliști, astfel încât să se știe care le sunt posibilitățile și interdicțiile în practicarea acestei meserii.

– *Cum este cotate în America profesia de jurnalist?*

– Cred că aceasta este cea mai grea întrebare pe care mi-ați adresat-o. Consider că oamenii au un anumit respect față de jurnaliști, dar este un fel de „respect critic”. Publicul realizează că ziaristii dețin o poziție extrem de importantă în societate, căci ei constituie principalul canal de dirijare a informațiilor. Iar oamenii sunt avizi de informație pentru a-și forma propria opinie. Așadar, există respect pentru ceea ce fac jurnaliștii, au și un scepticism față de faptul că aceștia și-ar face meseria cum trebuie.

Oamenii vor fi mereu părtași la anumite evenimente, iar reporterii le vor relata. Publicul va realiza cât de mult sau cât de puțin au fost

modificate acele evenimente de către reporteri. Astfel, oamenii tind să își piardă încrederea în presă și devin din ce în ce mai critici.

Părerea mea este că jurnalismul și chiar comunicarea sunt extrem de complicate și dificile; chiar și realizarea unui interviu presupune multă atenție și concentrare. Totul depinde de cum ne înțelegem reciproc și ce sens capătă cuvintele noastre. Cred că mulți oameni nu știu aproape nimic despre jurnalism și de rolul important pe care îl are jurnalistul.

Unii cetățeni sunt de părere că Guvernul nu trebuie să ofere atâta libertate presei, dar ei susțin acest lucru fără să gândească, căci dacă dorești să existe o libertate a presei și un regim democratic, atunci presa trebuie să fie independentă față de Guvern, și nu să-i fie subordonată. Sentimentul meu este acela că în America nu există o educație a oamenilor în legătură cu meseria de jurnalist sau în legătură cu presa. Cred că noi procedăm bine învățându-i pe studenții legile presei, dar publicul ar trebui să cunoască mai multe lucruri despre presă, pentru a avea mai multă înțelegere și considerație față de ceea ce presa încearcă să facă. Dacă oamenii ar fi mai documentați, criticarea ziarelor – dacă vor mai critica – va fi una pe bună dreptate, iar nu una nesăbuită și provenită din neînțelegeri.

– *Ce perspective de angajare au studenții dumneavoastră după absolvirea facultății de profil?*

– Acest lucru depinde de mai mulți factori, unul, desigur, constituindu-l fiecare student în parte. Unii studenți vor avea dificultăți indiferent de meseria pe care o vor alege, dar studenții buni au o motivație ca să muncească, ei sunt deștepți și documentați, au o minte logică, precum și îndemânare. Trebuie să spun că studenții buni obțin slujbe la fel de bune. Cei mediocri și cei slabi pot obține slujbe, dar nici pe departe dintre cele mai bune și acest lucru este de așteptat.

La facultatea noastră, în fiecare an există 250 de studenți pe care apoi îi selectăm, astfel că în final rămân 40 de studenți masteranzi. Studenții noștri își aleg diferite meserii din domeniul comunicării – unele dintre acestea nici nu existau atunci când ei au început facultatea – acesta este un lucru interesant. Cu alte cuvinte, mediul comunicațional se schimbă rapid, în special datorită computerelor.

Avem, de pildă, un student care a făcut designul primei pagini a ziarului facultății – deși nu există în programă un asemenea curs de design al paginilor. Studentul în cauză a primit o slujbă la un mare ziar – *Philadelphia Enquire*. A fost un student bun, care nu a învățat doar în timpul cursurilor, ci s-a documentat mult și a câștigat experiență. Și astfel, a avut succes în obținerea primei slujbe bune. Mulți absolvenți ai facultății noastre lucrează ca jurnaliști, căci avem un ziar al campusului. Studenții lucrează la acest ziar, și apoi, când își caută slujbe, pot să prezinte proiectul anterior de practică la ziarul facultății. Astfel, se știe dacă studentul este o persoană activă, serioasă și cu experiență în domeniul jurnalistic.

„Filosofia” mea în ceea ce privește educația studentului este aceea că, deși, noi, profesorii, dorim ca studenții noștri să primească o slujbă bună după absolvirea facultății, ar fi ideal ca absolvenții să spună după 20-25 de ani „Am învățat ceva la Iowa care mă mai ajută și astăzi!”

În America avem nelămuriri despre un singur lucru: cât de înțelegi trebuie să fim în aplicarea educației studenților. Nu dorim să fim nici prea direcți, căci dacă un student se specializează pe un anume modul, știe să facă doar câteva lucruri. Va primi o specializare pe măsura specializării lui și peste 25 de ani va avea aceeași meserie, va face deci același lucru, pentru că doar asta știe să facă. Această problemă constituie punctul „cald” al dezbaterilor în ceea ce privește sistemul educațional al studenților.

– *Ce viitor credeți că va mai avea presa scrisă în concurență cu audio – vizualul?*

– Eu personal sunt un ziarist, lucrând în presa scrisă și nefiind atât de atașat de cea vizuală. Trebuie să recunosc însă că audio-vizualul a devenit extrem de important în mass-media din întreaga lume. Din păcate, audio-vizualul are anumite limite, căci nu toate lucrurile importante pot fi filmate sau înregistrate. E foarte greu – practic imposibil – să fotografiezi idei, spre exemplu. Eu întotdeauna am fost de principiul că audio-vizualul face apel la simțuri, în timp ce presa scrisă vizează mintea umană. Dacă te afli în America și vrei să fii un cetățean informat, poți viziona canalele de televiziune CNN, NBC și CBS, dar ai învăța mai mult dacă ai citi un exemplar

din *The New York Times*. Cred în rolul pe care îl are presa tipărită asupra formării unei opinii a publicului larg.

Un lucru pe care l-am descoperit a fost acela că scrisul este extrem de important și pentru presa computerizată, nu doar pentru cea tipărită. Când am stat de vorbă cu directorii unui post de televiziune și de radio, aceștia m-au întrebat ce fel de absolvenți am și au spus că majoritatea oamenilor au impresia că a lucra în televiziune implică ideea de a avea un fizic agreabil, chiar frumos; de asemenea, se consideră că angajații televiziunii trebuie să citească știrile cursiv și să fie zâmbitori. Însă conducerea postului mi-a cerut să la recomand o persoană care scrie bine, care adună informația, în concluzie un reporter bun. Și în mare parte, televiziunea caută astfel de oameni. Așadar, lumea tiparului este la fel de importantă atât pentru ziare, cât și pentru presa electronică.

– *Ce mesaj ați dori să la transmiteți tinerilor jurnaliști din România?*

– Mă faceți să mă simt ca un fel de misionar sau ca un atoteștiutor! Ascultând întrebarea, în primul rând mi-a venit ideea responsabilității. Acesta este un mesaj pe care eu îl dau studenților mei, și anume că, atât timp cât practică meseria de jurnalist, trebuie să fie conștient de enorma responsabilitate pe care o au față de societate. Trebuie să-și facă meseria la cel mai înalt nivel, să fie jurnaliști care relatează evenimentele corect, cu acuratețe și complet, astfel încât să furnizeze oamenilor cea mai bună informație, pentru ca aceștia să fie capabili de a lua propriile lor decizii. Nu știu dacă acest lucru li se cere și studenților români, dar cred că ideea responsabilității sociale este extrem de importantă. Știu că în fosta Uniune Sovietică se vorbea, de asemenea, despre responsabilitatea socială, dar era un altfel de responsabilitate socială – una impusă de către oficialitățile aflate la putere. Acum, responsabilitatea socială este definită și cerută de către directorii editurii și patronii posturilor de Radio și Televiziune, ai ziarelor, dar în același timp ea constituie un imperativ care ar trebui să existe în mințile studenților, astfel ca aceștia să fie conștienți că ceea ce fac ei este foarte important pentru societate, încât e nevoie să-și facă meseria cu multă responsabilitate.

Celălalt mesaj care-mi vine în minte se referă la „filosofia” mea în ceea ce privește educația studenților. Educația dată de Academia de Jurnalism trebuie să fie una de viață, și nu doar pentru o ocupație oarecare și cred că studenții trebuie să fie conștienți de acest lucru. Astfel, când se pregătesc pentru cursuri și când învață, scopul lor nu trebuie să fie acela de a găsi o primă slujbă bună, ci de a fi pregătiți pentru alte meserii pe care societatea le creează, astfel încât să fie receptivi față de șansele și provocările vieții, pe care le vor întâlni în viitor.

– *Vă mulțumim și vă urăm o sedere plăcută în România!*

Cluj-Napoca, iunie 1997

Dialog realizat de **Mihaela Costea** și **Ilie Rad**

Juan Manuel Cotelo, profesor și regizor spaniol: *„Am fost fascinat de ospitalitatea, cultura, spiritualitatea și afecțiunea poporului român”*

Juan Manuel Cotelo s-a născut la Madrid, în anul 1966. Licențiat în Jurnalistică la Universitatea din Navarra (Spania), a urmat apoi cursuri de film și televiziune în Los Angeles. A început să lucreze ca redactor al unei agenții internaționale de televiziune, fiind după aceea redactor-șef al acesteia. Mai târziu a lucrat în redacția unui program de actualități din Los Angeles și a creat o firmă producătoare de reportaje pentru televiziune în Washington DC. La întoarcerea sa în Spania, a creat prima firmă spaniolă dedicată scrierii de scenarii pentru televiziune. A fost scenarist și prezentator al programului săptămânal cu cea mai mare audiență din Andalucia. În 1995 a renunțat la munca din televiziune, pentru a se dedica din plin cinematografilei. Primul său film s-a lansat acum o lună în Spania și a lucrat la el ca scenarist, regizor și producător. Titlul filmului, „Sudoarea privighetorilor”, e inspirat dintr-o poezie a lui Lucian Blaga, în el fiind vorba despre un tânăr muzician care

merge în Spania pentru a cânta într-o mare orchestră. Juan Manuel Cotelo a fost profesor de scenariu la Universitatea din Navarra, iar actualmente predă la Universitatea Complutense din Madrid. Este căsătorit cu Simona Pușcaș, una din surorile Pușcaș, cunoscutele cântărețe de muzică folk.

Cu ocazia prezenței sale la Cluj-Napoca, a fost și oaspete al Catedrei de Jurnalism, ocazie pentru a-i lua un scurt interviu.

*

– *Ce te leagă de România, dragă Juan Manuel?*

– Am venit pentru prima dată în România în anul 1991, ca să fac un reportaj... și m-am întors în Spania îndrăgostit de această țară. Într-o săptămână am cunoscut mulți oameni diferiți și am fost fascinat de ospitalitatea, cultura, spiritualitatea și afecțiunea poporului român. Desigur, ca în orice altă țară, am cunoscut și oameni cu un comportament reprobabil, dar au fost puțini și nu au reușit să schimbe impresia mea pozitivă despre România. Aici am cunoscut persoane excelente, cu o integritate morală pe care o admir profund. Mă refer la țărani și intelectuali, la tineri și adulți, la săraci și bogați. Calitățile morale nu au nimic de-a face cu poziția socială. După acea primă călătorie a mea, am venit de multe alte ori, ca ziarist, ca prieten, ca regizor de film și îndrăgostit de o româncă frumoasă, cu care m-am căsătorit acum șase luni.

– *Ce știi spaniolii despre România? Cum reflectă mediile de informare spaniole realitățile din țara noastră?*

– Ca ziarist, știu că toate mediile de informare reflectă realitatea într-un mod foarte limitat. Pentru acestea, de obicei, nu contează decât aspectele negative (accidente, boli, morți, calamități naturale...), politice (discursuri, greve, votări, certuri între partide...), sportul și, în general, lucrurile spectaculoase. Toate acestea reflectă o realitate foarte restrânsă. De aceea consider că e absurd să pretinzi a cunoaște realitățile unei țări numai din ceea ce reiese din mijloacele de comunicare. Despre România, majoritatea spaniolilor cunosc puțin: trecutul ei comunist (nu și istoria ei anterioară), situația economică grea, pe cei mai buni jucători de fotbal, pe Nadia Comăneci... și că pe-aici a trăit un așa-zis Dracula, cu apucături neobișnuite. Când am venit în România, însoțit de tineri spanioli, am constatat că și ei se îndrăgosteau treptat de această țară. De ce? Pentru că

realitatea românească e mult mai extinsă și mai demnă de iubit decât problemele ei economice, decât fotbalistii, personajele politice sau vampirii ei!

– *Ce crezi că ar trebui făcut în România pentru a depăși situația în care ne aflăm?*

– Aș fi arogant dacă aș încerca să dau într-un minut soluția magică la toate problemele unei țări. Totuși, pentru că mă întreb, îndrăznesc să dau niște sfaturi generale, pentru că mă gândesc că poate sunt valabile. Știm cu toții care e sursa situației actuale. A face să meargă înainte o țară care a suferit patruzeci de ani de oprimare nu e un lucru care să se poată obține în timp puțin, pentru că sunt unele boli care provoacă răni de lungă durată. Totuși e posibil. Experiența istorică din alte țări demonstrează acest lucru. În primul rând, mă gândesc că cel mai important lucru e să se învețe *a uita* și, mai ales, ceva mai greu decât asta: să se învețe *a ierta*. Ce mare pierdere de timp și de energie ar fi ca oamenii să se dedice unei permanente actualizări a trecutului, acuzându-se unul pe altul! E cel mai „eficient” mod de a nu avansa! Punctul de plecare pentru progres e unitatea și respectul față de punctele de vedere diferite de cel propriu. Această atitudine are repercusiuni practice în mediul familial, într-o întreprindere mare sau mică, precum și în întreaga societate. În al doilea rând, mă întreb: ce obiectiv se urmărește? Progresul economic cu orice preț? Dacă e așa, părerea mea e că e vorba de o înșelăciune. Progresul material, în lipsa celui spiritual, e o ruină, o altă formă de prostituare. Este același lucru cu ceea ce face o femeie săracă, obligată, pentru a supraviețui, să-și vândă corpul și, în același timp, sufletul. Atitudinea ei poate fi de înțeles, dar e greșită. În acest sens constituie o gravă greșală dorința de a imita, sub toate aspectele, țările „dezvoltate”, fiindcă multe dintre acestea comit greșeli în dezvoltarea lor morală, intelectuală, familială și școlară. Primele manifestări ale acestui fapt se observă în cultură și educație. Și se ajunge sub altă dictatură, mai subtilă. Dar o colivie, chiar de aur fiind, e tot colivie!

– *Ce ai dori să transmiți cititorilor români?*

– Aș spune ceva evident: cea mai mare comoară a Romaniei sunt românii! Dacă s-ar exploata calitățile cele mai de preț ale românilor, multe lucruri s-ar schimba. Ce păcat ar fi ca tinerii români să

dorească să îi cunoască pe cântăreții americani și să nu-i intereseze compozitorii din țara lor! Se începe cu muzica, mâncarea, limba, cu televiziunea și filmele străine și se ajunge la a-i ignora pe Bлага, Brâncusi, Enescu, Ionescu, Eminescu... E o simplă manifestare a invaziei culturale ce se produce și în țara mea, Spania, și împotriva căreia unii dintre noi încercăm să ne apărăm. De aceea, dacă aș putea, aș striga pe străzile din România următoarele lucruri: români, nu-i invidiați pe cei care *au* mai multe decât voi, căci *nu sunt* mai mult decât sunteți voi! Într-o competiție pe termen lung, prefer să pariez pe înțeleptul sărac decât pe prostul bogat.

Și aș mai adăuga ceva: cine se așteaptă ca politicienii să rezolve situația țării, se înșală amarnic. Și asta se observă de-a lungul istoriei: țări formate din persoane harnice și îndrăgostite de țara lor progresează, în ciuda nenorocirilor. În schimb, dacă se așteaptă ca politicienii să rezolve totul, dacă poporul e leneș și fără inițiativă, se eternizează climatul de critică socială și nu se prosperă. De aceea sunt optimist în ceea ce privește România: pentru că poporul român are foarte multă capacitate de muncă și o mare dragoste față de țara lui.

Cititorilor „Adevărului de Cluj” urarea mea ca Iisus, Adevărul cel mai frumos care există, să renască cu adevărat în inimile tuturor românilor!

(*Adevărul de Cluj*, an IX, nr. 2474, 6-01-1999, pag. 4)

Prof. univ. dr. Henry Steck, SUNY Cortland (SUA): „*Avem obligația morală și profesională de a construi punți de legătură și de a crea noi spații ale prieteniei, cooperării și muncii*”

Prof. univ. dr. Henry Steck este cadru didactic de științe politice la Universitatea de Stat din New York College at Cortland. Dr. Steck deține funcția de director al Proiectului pentru Europa Centrală și de Est de la Universitatea de Stat din New York, fiind și șef al Centrului pentru Educație Internațională. În perioada 23 mai-7 iunie 2001, dr. Henry Steck s-a aflat la

Cluj-Napoca, fiind invitat de Secția de Jurnalistică a Facultății de Științe Politice și Administrative din cadrul Universității „Babeș-Bolyai” să țină mai multe conferințe și să participe la diverse activități științifice și culturale.

*

– Cum s-a născut ideea de a stabili contacte cu Universitatea „Babeș-Bolyai”?

– În urmă cu câțiva ani, eu și colegul meu, profesorul John Ryder, decanul Facultății de Științe și Arte de la State University of New York College at Cortland, am creat un nou proiect la universitatea noastră. Acesta se numește **Proiect pentru Europa Centrală și de Est**. După anii îndelungați ai Războiului Rece și după mulți ani în care noi, cei din Vest, am fost separați de popoarele din Europa Centrală, de Sud, de Est și din Balcani, am crezut că avem obligația morală și profesională de a construi punți de legătură și de a crea noi spații ale prieteniei, cooperării și muncii. Acesta este una dintre cele mai importante convingeri ale comunității noastre academice. Cunoașterea – ca și arta și muzica – nu ar trebui să cunoască granițe. Așa încât acest lucru a fost foarte important pentru noi în a stabili legături cu colegi de la universități și instituții din această regiune. Începând cu anul 1994, noi am stabilit contacte și am dezvoltat relații de colaborare cu prieteni și colegi din Europa Centrală și de Sud. Suntem foarte activi într-o organizație internațională numită AUDEM (Alianța Universităților pentru Democrație). Prin intermediul acesteia am creat, cum spunem noi în Statele Unite, o „rețea” de colegi și prieteni. Avem colaborări cu universități din Cehia și lucrăm cu colegi sau instituții din Bulgaria, Ungaria, Belarus și, desigur, acum și din România. De asemenea, am început să lucrăm la un Consorțiu pentru Dezvoltare Educațională și Schimburi pentru profesori, directori de școli sau studenți, precum și pentru profesori din universități și institute pedagogice. Sperăm să atragem înțelegerea oamenilor tineri care predau – cu o mențiune specială pe educația civică și crearea unei culturi a democrației în școlile noastre – de fapt în Statele Unite și oriunde. Am avut până în prezent mulți oaspeți, incluzându-te și pe tine, Ilie Rad, de la Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. Tu ai predat studenților noștri

un curs despre jurnalismul contemporan est-european și ai ținut câteva conferințe despre situația actuală din România. Cursurile și conferințele tale au fost bine primite de studenții noștri și noi sperăm că în viitor vom putea avea mai mulți oaspeți din Cluj.

Am fost pentru prima oară la Cluj, la Universitatea „Babeș-Bolyai”, cu doi ani în urmă și am rămas impresionat de oraș și de oameni. Călătoria mea de atunci a fost scurtă, iar acum m-am întors pentru o vizită mai lungă. Am venit aici pentru a ține câteva conferințe privind democrația americană, politica externă a președintelui Bush și chestiuni generale legate de universitatea americană contemporană.

– *Ce știi despre România, înainte de 1989?*

– Această întrebare mă pune într-o situație dificilă. Din păcate, americanii știu destul de puține lucruri despre România și despre Europa Centrală și de Est în general. În Statele Unite aveam o imagine destul de neclară despre România sub regimul Ceaușescu. Pe de o parte, știam că Ceaușescu a urmat o politică de desprindere de Uniunea Sovietică în anii 1960-1970 și că a adoptat o poziție independentă privind unele probleme internaționale, precum cele din China sau Israel. Aceste fapte au fost foarte bine primite în USA în timpul Războiului Rece. Din păcate, Războiul Rece a produs o mentalitate conform căreia “inamicul inamicului meu îmi este prieten”, iar aceasta a dus la o toleranță sporită față de Ceaușescu la început (de exemplu la mijlocul anilor ‘70).

De cealaltă parte, în anii ‘80 Ceaușescu avea cea mai proastă imagine dintre dictatori – alături de Enver Hodja din Albania –, mai ales datorită poveștilor care veneau din România, cum ar fi lipsa energiei electrice și a căldurii, lipsa hranei, politica de “sistematizare”, planurile arhitecturale nerealiste și puterea Securității. Acest regim era văzut ca unul brutal și mulți sunt de părere că soții Ceaușescu au primit ceea ce au meritat în Decembrie 1989.

Totuși, cred că majoritatea americanilor știu foarte puține lucruri despre România, însă, din păcate, poveștile cu Dracula continuă să apară prin filmele produse în State.

– *Ce credezi că trebuie făcut pentru a scoate România din criză?*

– Un vizitator care se află aici doar de câteva zile ar trebui să fie politicos, atent și respectuos – ca un student! Adevărul e că eu

încă învăț despre societatea românească. Deoarece România a pornit aproape de la punctul zero, drumul pe care îl are de parcurs este încă foarte lung. România nu are o parte din avantajele Republicii Cehe, ale Poloniei sau Ungariei, dar aspiră la Uniunea Europeană sau NATO – aspiră să facă parte din Vest în ceea ce privește economia și democrația.

Nu mă prea pricep la economie, dar cred că ceea ce ar ajuta foarte mult este dezvoltarea infrastructurii pentru o economie modernă – una care să facă parte din larga comunitate europeană, fie că este o economie de piață sau o economie socială – ca în cazul Suediei. Personal, cred că economia de piață poate deveni extrem de productivă dacă guvernul român asigură un cadru adecvat pentru a exploata puterea creatoare a românilor și a afacerilor existente.

Pentru aceasta e nevoie de un climat favorabil investițiilor externe, iar acest climat include o bună infrastructură. Să vă dau un mic exemplu: mi s-a părut foarte frustrant – dar și foarte interesant – faptul că TAROM-ul mi-a cerut pentru biletul de avion către București să plătesc în lei și nu în dolari (care sunt mai stabili, din punct de vedere economic!). TAROM-ul nu a putut accepta nici plata prin cartea de credit, dar aceasta mi s-a mai întâmplat de două ori și în Budapesta, unde cartea de credit mi-a fost acceptată la hotel, dar nu și în gară. Foarte ciudat! Experiența aceasta cu TAROM-ul a fost frustrantă, dar doamna de la ghișeu, cu care am încercat să-mi rezolv problemele, a fost foarte amabilă și a încercat să facă ceva pentru ca totul să iasă bine.

Toate acestea par chestiuni mărunte, însă ele sunt absolut necesare pentru a crea mediul favorabil investițiilor străine, fie că investițiile înseamnă afaceri sau turism. Bineînțeles că aceste mici probleme pot fi rezolvate, dar e nevoie de timp, iar costul lor e ridicat. Pot să spun că am avut experiențe mult mai proaste în alte părți ale Europei Centrale, dar cred că un oraș atât de important precum este Clujul ar trebui să înceapă imediat această acțiune de îmbunătățire a condițiilor pentru a putea primi fără nici o problemă investitori, studenți sau turiști străini.

Cât privește viața civică, politică și socială, nu mă pot pronunța. În general, cred că nu se cuvine unui american sau cetățean al

Uniunii Europene să spună unui popor cum să construiască o societate civilă, care este bogată în activități. Există o mare nevoie a ceea ce se numește „capitalul social” – încrederea și energia și inițiativa de care dispun oamenii pentru a lucra împreună cu alții, fie că e vorba de politică, sport sau hobby-uri. Eu am spus că România trebuie să iasă din dificultăți și din anii întunecați și că este greu să dezvolti priceperile și dorințele care îi reunesc pe oameni și că e greu să-i ții strânși pe politicieni și să obții pentru aceștia sprijin sau să îi lași pradă criticilor.

Dintre toate revoluțiile din 1989, revoluția română a fost, indiscutabil, cea mai spectaculoasă. Cetățenii și studenții erau foarte curajoși în a se opune armelor conducătorilor – Securitatea și Armata. Am văzut flori la monumentele eroilor din 21-22 Decembrie de la Cluj și știu că bravi oameni au stat în fața dictaturii. Aceasta este o poveste care trebuie să fie spusă copiilor mult timp de acum încolo. Un cetățean care se poate înscrie în rândul martirilor săi și care poate sta în fața armelor de foc poate, de asemenea, să fie răbdător în activitatea de refacere a culturii și a comunității democratice.

– *Care sunt impresiile tale despre Cluj-Napoca?*

– Am impresii foarte bune despre Cluj. În ciuda dificultăților, acesta este un oraș atrăgător, prietenos, deschis valorilor spirituale. Știu că există dificultăți – cum există în orice oraș. Tensiunile etnice și puternicele sentimente naționale sunt printre elementele nedorite în viața oricărei comunități și cineva speră că cetățenii comunității – de la guvern, universități, biserici, grupuri de cetățeni, intelectuali, muncitori – vor pune asemenea lucruri în spatele acestora.

Am participat la Festivalul Berii Ursus – excelent, berea creând o atmosferă festivă, mai ales când aerul era fiebinte, iar soarele ardea cu putere. Am fost impresionat de oamenii tineri. Mulți dintre aceștia erau elegant îmbrăcați, fericiți să fie cu prietenii lor, ascultând muzică, bucurându-se și cheltuindu-și banii pe mâncare și băutură (semn că economia merge bine ori că părinții sunt generoși cu ei!). Indiscutabil, aceasta nu e generația lui Ceaușescu. Există semne bune ale dezvoltării – multe construcții, precum biserici, bănci, oficii

postale (dar așa de multe mașini și așa de puține locuri de parcare); sunt apoi multe computere, bancomate, telefoane mobile și atât de mulți oameni care vorbesc foarte bine englezește. Ca turist am fost efectiv impresionat.

Sunt apoi câteva locuri cu totul deosebite – str. Horea, de exemplu – în timp ce altele încearcă să scape de poverile trecutului. Sper ca la viitoarea mea vizită să găsesc strada Moșilor întinerită!

Un loc liniștit și un semn al trecutului – al trecutului de dinainte de 1945 – este Sinagoga de pe str. Horea. Aceasta este o clădire nobilă și frumoasă – dar ea pare o amintire tăcută nu doar a Holocaustului de la Cluj, ci și a unor timpuri mai bune ale vieții acestei cetăți. Există o altă veche Sinagogă, construită în centru (pe Str. Croitorilor), care a fost transformată într-un magazin. Acest lucru este foarte trist – mai ales pentru comunitatea evreilor din Cluj.

Am vorbit mai sus despre problemele infrastructurii.

Ceea ce este mai important – și eu trebuie încă să învăț mult – este complicata și interesanta istorie a municipiului Cluj-Napoca. O istorie atât de densă a ultimului secol și a secolelor anterioare se reflectă în biserici, sinagogi, în oameni și în arhitectura orașului. Aceasta este o lecție pentru noi toți.

În fine, Clujul este hărăzit să aibă universități minunate. Universitățile sunt instituții civice importante, care oferă atât de mult comunității. Ele oferă nu numai locuri de educație, dar și locuri de instrucție, de cultură, de idei îndrăznețe. Viața civică a comunității ar putea fi îmbogățită de activitatea studenților și a profesorilor. Universitățile sunt unul din fundamentele vibrante ale comunității, ca și freamătul ideilor și dezbaterilor care sunt necesare pe drumul unei vieți democratice. Și, în afară de asta, este totdeauna o plăcere să-i vezi pe studenți – așa de tineri, de energici și de plini de viață!

Prof. dr. Koos Linders (Olanda): „În general, îmi plac oamenii care contribuie la edificarea unei societăți libere și fericite, oamenii hotărâți, cu mult simț al umorului, care sunt și comunicativi”

Koos Linders s-a născut în anul 1947 și a absolvit, în 1975, studiile universitare la Heerlen și Nijmegen, din Olanda, specializându-se în istoria religiilor și în istorie generală. După absolvirea universității, a lucrat în India, unde a evaluat proiecte de dezvoltare social-economică. În 1975 devine profesor de istorie a religiilor și director adjunct la Colegiul Bernardinus din Heerlen, ocupându-se, printre altele, de organizarea schimburilor educative internaționale. A vizitat România de mai multe ori, manifestându-și interesul pentru tradiția învățământului românesc. A stabilit relații de colaborare cu instituții școlare din Oradea, Alba-Iulia, Târgu-Mureș, Târgoviște și Cluj-Napoca. A publicat o carte despre contribuția franciscanilor la dezvoltarea învățământului olandez, fiind și coautorul unei lucrări despre istoria regiunii în care locuiește (Limburg). Învățând foarte repede și foarte bine limba română (luând lecții de la profesorul Sorin Alexandrescu, stabilit în Olanda), Koos Linders publică articole în reviste românești, cum ar fi *22*, sau în *Roemenie Bulletin* (o revistă olandeză, apărută în excelente condiții grafice și editată de Roemenie Comité din Amsterdam), *Il Pilastro* (o revistă olandeză de cultură italiană), precum și în alte publicații, unde abordează subiecte de interes didactic, pedagogic și filosofic. Coordonează diverse proiecte și participă la programe europene pentru învățământ și educație (Programul Socrates, de pildă), având ca parteneri instituții de profil din Germania, Belgia, Polonia, Italia și România. A participat la conferințe și colocvii inițiate de Consiliul Europei și la alte schimburi organizate în țările respective. Pentru a face cunoscute frumusețile, cultura și istoria României, în fiecare toamnă inițiază, pentru olandezi, câte o excursie în Transilvania și Moldova, iar în 1998 a organizat la Heerlen un concert al Ansamblului Baroc „Transilvania”.

– *În ce împrejurări ai luat contact cu România?*

– După 1989, prin aprilie 1990, am văzut la televizor un program despre profesorii din România, care ar fi dorit să stabilească relații cu școli din Occident. Așa am început o corespondență vastă, cu școli din toată țara: Târgu-Mureș, Târgoviște, Pucioasa, Oradea, apoi am coordonat un program de asistență didactică (manuale, cărți, copiatoare etc.). M-am întrebat apoi de ce nu mergem în România, să-i vizităm pe colegii noștri cu care aveam deja o legătură. Prima vizită a fost un șoc, din două puncte de vedere. În primul rând, am găsit o țară epuizată, săracă, dar și frumoasă, plină de surprize privind natura și cultura ei. În al doilea rând, am putut să cunosc oameni pe care îi simțisem până atunci mai îndepărtați decât americanii sau japonezii! Am putut să cunosc, dincolo de fosta „Cortină de Fier”, oameni egali cu mine: cu vise, gânduri, teamă, umor, egoism, ură, dragoste etc. Imediat m-am simțit ca acasă. Chiar m-am gândit: am venit acasă... Ceea ce m-a impresionat atunci a fost lupta oamenilor de a supraviețui, de a clădi o societate bună și prosperă, în libertate și pace. Am simțit optimismul lor, dar din experiența altor țări din Europa de Est, am știut că va fi un drum foarte lung până când își vor atinge idealul. Îmi amintesc că, la o conferință internațională despre integrarea României în Uniunea Europeană, un român a scris pe tablă: „Peste 5 ani, România va fi membru al UE”. Cineva, dintr-o țară occidentală, s-a dus la tablă și a pus un „0” după „5”!...

– *Care a fost, așadar, motivația ta de a veni în România?*

– În primul rând, după cum spuneam, am venit să-i întâlnesc pe colegii noștri, să văd cum trăiesc. După aceea, interesul meu a crescut. Am început să citesc despre istorie și cultură, am căutat cărți, articole și am început să învăț românește. De ce? Pentru că sufletul oamenilor dintr-un popor se regăsește în limba lor. Mi-am făcut mulți prieteni și în fiecare octombrie vin în România cu un grup de olandezi pentru a vizita Transilvania și mănăstirile din Moldova. Nu sunt un agent de turism (nu câștig nimic din asta!), dar vreau să fac cunoscute frumusețile și cultura din această țară și mă bucur când văd că unii dintre participanții la această excursie revin și interesul lor pentru România crește. De altfel, în Olanda avem și un “Roemenie Comité”, care editează publicația *Roemenie Bulletin*,

pentru care scriu diverse articole, mai ales pe teme de învățământ și cultură. Am participat la conferințe în România și la proiecte europene (*Arion: Quality indicators* – Italia, Olanda, România; *Comenius: Nationalite et identite* – Olanda, România, Belgia), care au inclus școli din Oradea, Alba-Iulia, Cluj-Napoca și Târgoviște. Și, nu în ultimul rând, sunt nașul lui David Racz din Târgul-Mureș, băiatul cel mai frumos și mai deștept din România!

– *Ce personalități românești apreciezi?*

– În general îmi plac oamenii care contribuie la edificarea unei societăți libere și fericite, oamenii hotărâți, cu mult simț al umorului, care sunt comunicativi. Îl apreciez pe Emil Constantinescu, deși nu a reușit să schimbe mult în România, pe Sorin Alexandrescu, Pleșu, Dinescu, Doina Cornea. Am o mare admirație pentru filosofia, scriitorii și artiștii români care au îmbogățit cultura universală și aş aminti aici pe Cioran, Noica, Mircea Eliade, Eminescu, Caragiale, Enescu, Brâncuși, Grigorescu sau Luchian.

– *Care a fost percepția olandezilor față de evenimentele din 1989?*

– Înainte de 1989, România era asociată, la noi, cu țiganii, Gheorghe Zamfir, Dracula și muzica folclorică... În politică, Ceaușescu, apărând la un moment dat ca “independent” față de Uniunea Sovietică, a fost, pentru noi, aproape un aliat și știam că în anii ‘60-’70 țara a fost un pic mai liberă și mai prosperă decât celelalte țări din Pactul de la Varșovia. În anii ‘80 am aflat despre distrugerea Bucureștiului și despre Palatul Poporului, despre politica de sistematizare a satelor și despre sărăcirea populației din cauza rambursării accelerate a datoriilor externe.

În preajma Crăciunului din 1989, România era ultima dintre țările Europei de Est aflată sub puternicul și rigidul regim comunist. Aproape toată lumea a fost captivată de programele de televiziune care prezentau evenimentele din București, Timișoara și Târgoviște, inclusiv procesul cuplului dictatorial. Televiziunile au apelat la sentimentul nostru pentru libertate și dreptate (istoria Olandei este plină de lupte pentru libertate: Spania, Franța, Anglia, Germania au fost cândva dușmanii noștri, deci în sentimentul nostru național, libertatea și dreptatea ocupă un loc esențial și vital), așa încât imediat

am fost alături de România și am organizat activități de ajutorare și de sprijin, care continuă și acum. Așa încât și pentru mine aceasta a fost o motivație atunci. Dar acum, situația s-a schimbat pentru mine: din cauza întâlnirilor cu românii, motivația mea a devenit mult mai personală, pentru că prietenia lor a îmbogățit foarte mult și viața mea.

– *Cum vezi societatea românească postrevoluționară?*

– La o primă impresie, o văd ca o societate agitată, fără o direcție clară, dezamăgită, fără speranțe. Transformările sunt prea lente și am remarcat că oamenii nu mai au răbdare, după zece ani de suferințe și sacrificiu. Văd o societate ierarhică, în care aproape nimeni nu se simte responsabil pentru alții, pentru “binele public”, pentru societate, în general. O societate plină de activități mici la bază, mici afaceri, “bișniță”, dar nu pot să văd o politică economică generală. Este o societate în care fiecare încearcă să supraviețuiască în cercul lui de prieteni, colegi, cunoscuți, familie și la acest nivel pot să remarc multă solidaritate. Apreciez în mod deosebit că se acordă multă atenție culturii (cărți, muzică, teatru).

– *Ce părere ai despre presa românească?*

– Citesc *România liberă*, *Adevărul*, *Monitorul de Cluj* pe Internet, iar revistele *22* și *Academia Cațavencu* sunt citite atunci când mă aflu în România sau când cineva îmi trimite un exemplar. Sunt impresionat de numeroasele reviste și ziare care apar în această perioadă. Nu mă consider un expert în ceea ce privește presa și pot să judec numai din punctul de vedere al unui cititor interesat. Am constatat că există ziare independente, cu mesaje destul de obiective, în care comentariile s-au scris separat de faptele prezentate. Dar există și alte publicații, ca și la noi, cărora le spunem *Boulevard-bulk*.

Îmi place foarte mult că sunt așa de multe ziare și reviste – aproape în fiecare zi apare ceva nou. Calitatea nu este întotdeauna bună, dar ceea ce este mai important rămâne. Totuși, pot să văd că și aici crește o “presă de senzație”, cred că este inevitabil pentru fiecare societate democratică, este prețul pe care trebuie să îl plătim pentru libertate. Din această perspectivă sunt îngrijorat în legătură cu legea presei, care este în discuția Parlamentului român.

Știrile prezentate la TV le găsesc interesante, cu referire și la evenimente internaționale. Am mai remarcat și multe seriale americane și latino-americane... Am apreciat existența emisiunilor în limbile maghiară și germană.

– *Dacă ai fi o zână bună și ai putea oferi un dar prețios României, ce i-ai oferi?*

– Un lider cu umor, modest, fără a ține prea mult la apelativul “Domnul...”, dar care să fie hotărât, intransigent, să poată clădi punți între oameni, să știe poezie, să citească beletristică, să fie econom, dar cu o inimă socială și să fie un european “până în adâncul sufletului”.

– *Ce mesaj ai dori să transmiți celor care vor citi aceste rânduri?*

– Suntem condamnați unii la alții. Suntem europeni. Putem să alegem: războiul sau pacea. Să hotărâm pentru pace, colaborare, pentru bucurie.

(Reporter, an II, nr. 1, 2000, p. 86-89)

Interviu realizat de **Ilie Rad** și **Elvira Tocalachis**

Jurnalista Mary Beth Marklein, de la cotidianul american *US*

Today: “Nu am văzut studenți atât de străluciți și de creativi, precum cei români”

Una din preocupările importante ale Catedrei de Jurnalism a Universității “Babeș-Bolyai” o reprezintă activitatea internațională, concretizată în schimburi de studenți și profesori, pentru implicarea lor în activități științifice, didactice sau culturale. Membrii catedrei participă frecvent la reuniuni și simpozioane internaționale, după cum o serie de cadre didactice din străinătate au venit la noi pentru a susține conferințe, cursuri sau seminarii. Aș aminti, în acest sens, numele profesorilor John Ryder, Henry Steck, Thomas Mwanika și Coralee Burch, de la State University of New

York College at Cortland (SUA), Ton Veen și Johan Snel Versoot, de la Facultatea de Jurnalism și Comunicare a Universității din Ede (Olanda), la care se adaugă alte cadre didactice de la facultăți de profil din Franța, Ungaria, Germania, Austria etc.

În acest semestru, catedra are un oaspete mai deosebit: doamna Mary Beth Marklein, de la faimosul cotidian american *US Today*, venită cu o bursă Fulbright. Catedra este deja în tratative cu un alt profesor american, Steve Youngblood, de la Park University, Parkville, Missouri, care intenționează să vină tot ca bursier Fulbright.

*

– *Dragă Mary Beth, cum e să fii jurnalist la unul dintre cele mai prestigioase ziare din Statele Unite, **US Today**?*

– Mă simt extrem de norocoasă că pot să lucrez pentru un ziar atât de cunoscut, pentru că nu mulți au această oportunitate. Standardele sunt foarte înalte și munca este grea. Însă, dacă stau să mă gândesc, lucrând și la alte ziare mai mici, îmi dau seama că și acolo munca era la fel de intensă, dar cerințele erau mai scăzute. Pe plan personal, această slujbă îmi dă ocazia să vizitez multe locuri și să cunosc mulți oameni, lucru care mă încântă de fiecare dată. Și este plăcut să știi că familia și prietenii știu ce ai de făcut și unde ești.

– *Când ai aplicat pentru bursa Fulbright, de ce ai ales România?*

– Într-un fel, România m-a ales pe mine și nu invers! Eram interesată de ideea de a trăi într-o țară care trece printr-o tranziție politică și economică, pentru că mass-media are un rol major într-o democrație. Așa că mi-am trimis dosarul la comitetul care ia deciziile pentru țările est-europene și aceștia mi-au recomandat România. Nici eu nu puteam face o alegere mai bună! Am avut mereu ce discuta cu studenții mei, fie că a fost vorba despre alegerile prezidențiale de anul trecut, din România, de problema jurnaliștilor din Irak sau de ultimele controverse apărute în ziarele naționale.

– *Ai ținut cursuri de jurnalism, un semestru la București și un alt semestru aici, la Cluj-Napoca. După o asemenea experiență, cum ți se par studenții români?*

– Deși lucrez cu studenți din Statele Unite, în domeniul jurnalismului, de peste 15 ani, nu am văzut studenți atât de străluciți și de creativi, precum cei români, fie că au fost din București, fie că

sunt din Cluj. Au pus întrebări excelente și chiar am avut ocazia să învăț și eu de la ei! A fost totuși destul de greu la început, deoarece eu nu știu românește. Studenții au avut răbdare cu mine, ceea ce am apreciat foarte mult.

Am fost oarecum surprinsă însă de slaba prezență la cursuri a unora dintre studenți. Mi s-a spus înainte că mulți studenți au slujbe, însă mi se pare puțin ciudat să plătești pentru o facultate și apoi să nu mergi la cursurile acesteia. Partea bună a fost că m-am putut concentra pe studenții care într-adevăr au vrut să facă treabă și să își depășească limitele – și pe ale mele. În opinia mea, poți realiza ceva doar dacă investești timp și muncă în acel ceva.

– *Cum ai caracteriza stadiul la care se află jurnalismul din Romania de azi?*

– Nu cunosc atât de bine limba română încât să înțeleg perfect fenomenul jurnalistic. Mă bazez doar pe ce îmi spun studenții sau alți români cu care stau de vorbă. Însă am întâlnit personal mulți jurnaliști cu o capacitate mare de investigație, persoane care vor să schimbe ceva în România. Am auzit și de cazuri cu jurnaliști care acceptă mita, care sunt cenzurați de către patronii lor sau sunt implicați în reclamele care apar în ziar. În unele aspecte, nu este chiar atât de diferit față de jurnalismul practicat în SUA. Și acolo sunt mulți jurnaliști profesioniști și responsabili, dar sunt și persoane care se autodenumesc jurnaliști, dar, de fapt, nu sunt!

Chiar dacă, așa cum spuneam, nu înțeleg suficient limba română, îmi place să citesc articolele unor jurnaliști români, fie apărute direct în engleză, fie traduse. Felul în care scriu românii este unul poetic, diferit față de cel american, fiind ceva ce mi-ar plăcea să nu se schimbe niciodată. Câteva dintre reportajele studenților mei mi-au tăiat pur și simplu respirația.

– *Ai vrea să dai un sfat jurnaliștilor români?*

– Doar să țină minte că principala lor îndatorire trebuie să fie către dreptul publicului de a cunoaște adevărul. De asemenea, să își mențină integritatea morală. Ca jurnalist vrei să te culci noaptea cu o conștiință împăcată și nu să te lași pradă evenimentelor și să te complaci situațiilor existente. Poate că tu, ca jurnalist, nu poți schimba lumea, dar poți face o mică diferență.

– Știu că, în perioada petrecută în România, tu ai continuat să trimiți articole la US Today. Suntem curioși să știm care a fost tematica acestor articole.

– Într-adevăr, de când mă aflu în România, am continuat să trimit articole la ziarul la care lucrez, dar nu prea multe, din lipsă de timp. Fiindcă m-ai întrebat de conținutul acestor articole, trebuie să spun că pentru mine a fost extrem de provocatoare campania electorală prezidențială, din România, despre care am scris trei articole. Un alt articol s-a referit la copiii orfani, bolnavi de SIDA, de la Constanța, un altul a avut în vedere “Decada integrării romilor”. Mai am de gând să scriu un articol despre “turismul dentar” din Ungaria, iar unul despre aplicarea Declarației de la Bologna, cu referire specială la Germania.

(*Adevărul de Cluj*, an XVII, nr. 4437, 6 iunie 2005, p. 5)

Prof. dr. Nilüfer Penbecioglu Öcel (Universitatea de Stat din Istanbul): “Cred că între români și turci există o anumită relație specială, o înțelegere mutuală, o prietenie deosebită”

În perioada 7-16 ianuarie 2006, trei cadre didactice de la Universitatea de Stat din Istanbul s-au aflat într-o vizită la Facultatea de Științe Politice, Administrative și ale Comunicării din cadrul Universității “Babeș-Bolyai”. E vorba de dr. **Nilüfer Penbecioglu Öcel**, de la Facultatea de Comunicare, Catedra de Radio, TV și Film, de dr. **Serra Görpe**, de la Facultatea de Comunicare, Catedra de Relații Publice și Publicitate, și de dr. Candan Celik, de la aceeași facultate și catedră. Cu această ocazie, prof. dr. **Nilüfer Penbecioglu Öcel** ne-a acordat un scurt interviu.

– *Dragă Nilüfer, ar fi bine, la început, să ne spui cum s-a născut ideea vizitei voastre la Cluj-Napoca!*

– Așa după cum îți amintești, în vara anului trecut, ne-am întâlnit, cu tine și cu Flaviu Călin Rus, colegul tău de facultate, la o școală de vară din Olanda (Universitatea din Ede), unde am văzut că avem foarte multe lucruri în comun și am decis să ducem mai departe relațiile noastre de colaborare academică. La început totul a fost doar sub forma unor idei de proiect, dar, încet-încet, aceste proiecte au început să prindă contur. Ca prim pas în această colaborare, dr. Călin Rus a colaborat la revista noastră de profil, numită *Academic Communications*, cu articol *Televiziunea din România în drumul spre UE*. Ar putea părea ca un pas mic, însă, de fapt, a fost unul major pentru colaborarea noastră. Următorul pas a fost făcut de doi colegi de-ai mei, din cadrul Departamentului de Publicitate și Relații Publice, care au elaborat un studiu de caz și un chestionar despre imaginea Turciei și a României în Europa. Iar al treilea și ultimul pas a fost invitația oferită de Universitatea “Babeș-Bolyai”, adresată mie și celor două colege ale mele, pentru susținerea unor conferințe, cursuri și seminarii de-a lungul unei săptămâni. A fost un gest extraordinar și o mare onoare pentru noi. Titlul conferinței mele, susținute pentru studenții din cadrul Departamentului de Jurnalism, a fost *Questioning the Media Literacy in the EU: Media Systems and Agenda Setting*. Am încercat să stabilesc anumite lucruri de bază: ce este media, ce este *media literacy*, ce înseamnă stabilirea agendei etc. Sper că aceste teme au fost interesante și educative pentru participanți. De asemenea, aștept cu nerăbdare să particip la alte activități comune, pe viitor. Ne gândim să scriem numeroase articole în acest sens, să participăm la conferințe comune și chiar să scoatem o carte.

– *Știi că nu te afli pentru prima dată în România!*

– Într-adevăr, aceasta nu este prima mea vizită în România. Am mai fost în Maramureș, la Baia-Mare, de mai multe ori. Am foarte mulți prieteni în România și am avut ocazia să mă revăd cu câțiva dintre ei, la Cluj-Napoca. Cred că între români și turci există o anumită relație specială, o înțelegere mutuală, o prietenie deosebită. Odată ce te împrietenești cu un român, prietenia durează

pentru totdeauna. Chiar dacă nu te-ai mai văzut cu ei de ani buni și singurul contact care l-ai mai avut a fost câte un e-mail sporadic, în momentul întâlnirii parcă te-ai despărțit de el doar ieri: aceeași prietenie sinceră, calduroasă și intimă. Mă încântă acest fapt și cred că este un lucru minunat și valoros. Mai ales în epoca modernă, când totul a devenit atât de mecanic, atât de artificial, până și prietenii! De multe ori, grație mijloacelor moderne de comunicare, îți faci prieteni peste tot în lume, însă cu timpul ei devin doar o imagine ștersă sau un nume, nu un prieten adevărat, care să fie alături de tine la nevoie. Nu și în România! Este minunat să vezi că aici oamenii încă mai prețuiesc această latură umană. Găsești în România unele calități și valori ce sunt pe cale de dispariție în alte zone ale lumii: sinceritate și ospitalitate. Totul se face aici din suflet. Este minunat să vezi că, deși stai între străini, chiar dacă nu le cunoști limba, ei sunt gata să te înțeleagă și să te ajute. Asta demonstrează că alienarea socială, individualizarea izolată și neglijarea celorlalți nu au câștigat încă bătălia în România! Deși în timpul comunismului și acum, în era postcomunistă, valorile sociale, culturale și economice s-au transformat de multe ori radical, poporul român își păstrează încă identitatea și valorile.

– *Cum ți se pare Clujul, despre care bănuiesc ca nu știai multe lucruri?*

– A fost prima mea vizită la Cluj. Prin participarea mea la diferite activități academice (cum ar fi conferințe, workshop-uri, cursuri de vară etc), am avut ocazia să vizitez numeroase țări, precum Germania, Elveția, Austria, Marea Britanie, USA, Letonia, Ungaria, Belgia, Olanda, Slovenia, Cehia, Italia, Grecia, Franța etc. Deși orașul meu preferat, dintre atâtea locuri văzute, este Nice, din Franța, Clujul mi-a plăcut foarte mult și am simțit că aș putea sta aici toată viața și că m-aș simți foarte bine. Spre exemplu, când voiam să mergem înapoi la hotelul Universității, unde eram cazate, ne refeream la el drept “acasă”, spunând “haide să mergem acasă”. La fel ne-am referit la facultatea sau departamentul unde am predat: “facultatea noastră”, “clădirea noastră”, “biroul nostru”. Dintr-o dată, am devenit mult mai apropiate de acest oraș.

– *Ce impresie ți-a lăsat Universitatea noastră?*

– Despre Universitatea “Babeș-Bolyai” pot să spun ca mi-a plăcut foarte mult. Este una dintre universitățile prestigioase din Europa, iar facultățile sunt moderne și studenții extraordinari. Trebuie să recunosc că am fost puțin surprinsă de cât de activi și deschiși la colaborare sunt studenții de aici. O altă surpriză plăcută a fost faptul că ei publică și scriu la reviste foarte devreme și chiar au contacte cu mass-media, încă înainte de absolvire. La întâlnirile pe care le-am avut cu ei, au fost foarte entuziaști și comunicativi. Mi-au pus întrebări extrem de interesante, legate nu numai de subiectele date, ci și despre chestiuni globale. Părerea mea e că mulți dintre ei vor ieși jurnaliști foarte buni.

– *Câteva concluzii...*

– A fost extrem de important pentru mine să văd copii și tineri fericiți peste tot. În opinia mea, dacă o țară are tineri fericiți, atunci înseamnă că totul este bine acolo. Majoritatea tinerilor pe care i-am văzut sau cu care am vorbit erau fericiți, entuziaști și dezinhibați. A fost foarte important pentru mine să îi văd că prețuiesc cărțile încă de mici și sunt convinsă că mulți dintre acești copii vor ajunge oameni de o certă valoare profesională și morală. De asemenea, am auzit că multe școli gimnaziale și liceale sunt înscrise în proiectele Uniunii Europene și participă la programe de schimb de experiență. Ca organizator al Congresului “International Children and Communication in Istanbul”, aș vrea să văd copii din România prezenți acolo. Următorul congres va avea loc la mijlocul lui octombrie 2006, în Istanbul. Sper să putem colabora cu cât mai multe școli din România.

Așadar, această vizită a fost foarte importantă pentru mine. Mi-am făcut o imagine mult mai clară asupra României în această perioadă și sper că voi avea ocazia să revin aici în curând. De asemenea, vă așteptăm și pe voi la Istanbul.

(Adevărul de Cluj, an XVII, 18 ianuarie 2006, p. 5)

Larry Gerber, jurnalist american: “Revenind în România, după 20 de ani, pot să spun că m-am întors într-o cu totul altă țară”

În perioada 6-12 martie 2006, Secția de Jurnalism a Universității “Babeș-Bolyai” a fost vizitată de cunoscutul ziarist american, Larry Gerber, bursier în România al Fundației Knight International Press (septembrie 2005-iulie 2006). Jurnalistul american a susținut aici mai multe cursuri și seminarii, a purtat discuții cu studenții și cadrele didactice ale secției, a acordat câteva interviuri presei locale.

Larry Gerber (n. 1947) are o experiență jurnalistica impresionantă. În perioada 1980-1986 a fost șeful biroului Agenției Associated Press pentru Europa Centrală și Balcani, cu sediul la Viena, aceeași funcție având-o pentru birourile Agenției Associated Press din New York (1977-1980), Bonn (1980-1981), Stockholm (1986-1989) și Los Angeles (1989-1993). În această calitate, a transmis corespondențe de la mari evenimente ale secolului XX: prima întâlnire dintre Reagan și Gorbaciov, criza ostaticilor din Iran, vizitele Papei Ioan Paul al II-lea în diferite țări, jocurile olimpice de la Moscova sau Sarajevo, acordarea premiului Nobel, alte evenimente importante. În perioada 1999-2004 a fost redactorul-șef al revistei **Emmy**, editată de U.S. Academy of Television, Arts & Sciences in Los Angeles. În ultimii ani a lucrat, în calitate de consultant, în Afganistan, Armenia, Macedonia, Republica Moldova. A fost director de știri la un post de radio din Vail, Colorado, fiind și fondatorul revistei **Vail**. Este coautor și editor al volumului de memorii **Before You Come Along**.

*

– Dragă Larry, între 1981-1985 ai fost, așadar, șeful biroului pentru Europa Centrală și Balcani al Agenției Associated Press. Ce amintiri ai din acea perioadă despre România, care se afla atunci în plină dictatură ceaușistă?

– Atât pe plan personal, cât și pe plan profesional, a fost una din cele mai bune perioade din viața mea. Mi-a fost dată o mare libertate editorială. Nu numai că acopeream știri generale, dar am ajuns să particip la diverse acțiuni speciale, care m-au purtat printr-o mare

parte a Europei. Pe lângă faptul că îmi vedeam fiica crescând, cel mai bun lucru a fost că am avut posibilitatea să cunosc și să lucrez cu câțiva reporteri curajoși din aceste țări, inclusiv din România.

În acea perioadă, americanii vedeau “blocul comunist” ca o entitate monolitică. În reportajele mele, am încercat să îi arăt diversitatea culturală și economică, nu numai între diferitele țări ale blocului, ci și între zone ale aceleiași țări. De exemplu: cum se diferenția viața unui țăran fermier din Transilvania, față de viața unui funcționar din București; cum își rezolva fiecare problemele, cum avea fiecare un stil de viață diferit etc.

România îmi părea mult mai izolată față de alte țări central-europene. Oamenilor de aici le era tăiată orice legătură cu știrile exacte și adevărate, ceea ce îi făcea mai suspicioși față de reporterii străini decât față de cei din propria lor țară. Era un climat de frică, pe care nu l-am mai văzut în altă parte. Și, după cum știm cu toții, viața de zi cu zi era extrem de grea pentru români, când era vorba de necesități zilnice și elementare, precum mâncarea și căldura.

Accesul la informații era extrem de dificil în România. Întotdeauna rugam pe cineva de la ministerul de resort să îmi mijlocească un interviu cu cineva care îmi putea spune versiunea “oficială” despre un anumit eveniment. Uneori primeam interviul, alteori – nu. Însă trebuia să încerci oricum, pentru a menține un echilibru.

Întotdeauna îmi făceam griji pentru sursele mele “neoficiale”. De multe ori, stând în casa mea din Viena, în siguranță completă, mă întrebam ce s-a întâmplat cu oamenii aceia după ce apăreau articolele mele. Am avut mereu o dilemă etică între a le proteja numele și a da cititorilor destulă informație ca să poată evalua comentariile. Din fericire, există linii de ghid extrem de largi când vine vorba despre surse neidentificate. Personal, cred că de multe ori este mult mai bine ca un cititor să fie informat cum trebuie în legătură cu faptul că o sursă trebuie protejată, decât dacă i-ar ști pur și simplu numele.

– *Ai lucrat, ca jurnalist, în diferite zone de conflict (Afganistan, Iugoslavia, Armenia etc.). Ce rol joacă mass-media într-un asemenea context?*

– Mai întâi aș vrea să fac o precizare: am acoperit, într-adevăr, violența civilă, atacuri teroriste și dezastre naturale, dar niciodată războiul. În Afganistan am editat știrile transmise de reporterii de pe

teren, dar în momentul aflării mele acolo, situația militară era relativ stabilă, iar eu eram în siguranță în biroul meu din Kabul. În timpul conflictului din Iugoslavia, lucram în California de Sud. Deci voi răspunde la întrebare dintr-o poziție mai puțin obiectivă.

Cred că munca reporterilor de război e critică și devine din ce în ce mai periculoasă și importantă. Guvernele au învățat să controleze comunicațiile dintr-o zonă de război, ceea ce înseamnă ca ele controlează informația. Reporterii nu pot schimba asta singuri, doar votanții pot. Dacă oamenii dintr-o țară democratică insistă, atunci agențiile de știri oneste le vor da informația adevărată și completă, cu care pot să evalueze comportamentul guvernelor. Oamenii de acasă, cei din fața televizorului sunt, până la urmă, cei care pot opri cenzura.

– *Ai participat, ca jurnalist, la evenimente cruciale ale secolului XX, cum ar fi: prima întâlnire dintre Reagan și Gorbaciov, criza ostaticilor din Iran, vizita marelui Papă Ioan Paul al II-lea în diverse țări etc. Nu te-au copleșit aceste evenimente epocale? Ai putut fi întotdeauna obiectiv și detașat în reportajele tale?*

– Chiar dacă sună paradoxal, cu cât e mai importantă știrea, cu atât încearcă jurnaliștii să fie mai obiectivi. Ei știu că la un asemenea eveniment va fi prezentă toată presa, toți competitorii, iar cea mai mică greșeală va fi pusă sub lupă. Așa că ei sunt nevoiți să fie extrem de atenți, chiar și atunci când lucrează în viteză. Desigur, marile știri și evenimente sunt, de cele mai multe ori, acoperite de către jurnaliștii mai experimentați, care știu să gestioneze o asemenea situație. Misiunea unui reporter poate să devină extrem de încărcată într-un timp foarte scurt. Deși ai avut un plan perfect, surprizele pot apărea oricând. Aici intervine experiența și educația ta jurnalistică. Dacă la un summit, de exemplu, una din părțile prezente face o declarație, trebuie să știi că nu poți să pierzi timpul încercând să scoți un răspuns de la cealaltă parte a summit-ului.

În cazul evenimentelor ca acelea pe care le-ai menționat, nu conținutul știrii este acela care devine sufocant. Și nu cred să existe vreun reporter experimentat, care să aibă timp să fie impresionat de vreo celebritate, de un politician sau de o altă figură publică, pentru

că el trebuie să se concentreze la alte lucruri în momentul acela, cum ar fi acuratețea, echilibrul și, evident, un articol de calitate.

Ceea ce devine însă sufocant este faptul că uneori ești nevoit să lucrezi non-stop, fără somn, și să îți consumi toate energiile. Asta înseamnă că e foarte probabil să faci unele greșeli, de aceea este extrem de important să știi când să te odihnești. Marile evenimente sunt întotdeauna acoperite printr-un efort de echipă: în cazul în care tu ai nevoie de odihnă, trebuie să fie întotdeauna un coleg care să te înlocuiască.

– *De câteva luni, susții cursuri de jurnalism în București și la diverse universități din țară. Cum ai regăsit România, după aproape 20 de ani?*

– Venind de la Otopeni în București, în septembrie anul trecut, pentru prima dată după 1986, am fost șocat să văd drumurile pline de Peugeot, Renault, BMW, Volkswagen sau Volvo. “Ce s-a întâmplat cu toate Daciile?” l-am întrebat pe șofer. Mi-a arătat un Logan...

Străzile, pe care le știam negricioase și întunecate, erau acum luminate de neonele diverselor firme care au apărut între timp. Băcăniile erau pline de pâine și nimeni nu mai stătea la cozi imense. Nimeni nu m-a mai tras la o parte să îmi ofere valută la schimb, de trei ori mai scumpă decât cursul oficial. Acum banii se schimbau la case de schimb organizate, care aveau pe ușă semne mari, care ofereau valută mai ieftină decât cursul oficial.

Am văzut oameni umblând pe stradă, zâmbind, râzând. Auzeam cum sună clopotele bisericilor. Vedeam ziare cu titluri de o jumătate de pagină, criticând guvernul. La televizor rula peste 50 de canale diverse. Pot să spun că m-am întors într-o cu totul altă țară.

Sigur, acelea s-au dovedit a fi în unele cazuri prime impresii false. De atunci, am avut ocazia să vorbesc cu numeroase persoane și am aflat că mai există încă o groază de probleme. Încă nu sunt destui bani ca să duci o viață confortabilă. Oamenii încă vorbesc de corupție, atât la nivel înalt, cât și la cel de jos. Unii chiar au spus că problemele cauzate de comunismul excesiv au fost înlocuite de către problemele capitalismului excesiv.

Însă fără doar și poate, clasa de mijloc se întărește și crește pe zi ce trece. Fără doar și poate oamenii, în special tinerii, sunt extrem de

mândri că trăiesc într-o democrație. Încă pesimismul e o stare generală, dar e contrat de tot mai mult optimism. Iar disperarea, care acum nu foarte mult timp era dominantă, aproape că a dispărut complet.

Nu mi-am închipuit că voi avea ocazia să vizitez Universitatea “Babeș-Bolyai”, de exemplu, și că voi avea ocazia să vorbesc cu studenți care visează să își înceapă propria revistă, propriul ziar în care să scrie obiectiv și onest despre evenimente. Nu mi-am imaginat că ICJ (International Center for Journalists) din SUA mă va trimite la un birou al centrului din București, unde să găsesc oameni care discută despre reportajul investigativ și unde studenții lucrează la un ziar care îi reprezintă pe ei și care le exprimă ideile.

Bineînțeles, îmi închipuiam că, într-o bună zi, aceste lucruri vor exista în România, însă nu credeam că va fi așa curând. Câtă ironie în faptul că acum stăm la doar câteva blocuri de clădirea fostului sediu al Agenției Associated Press, unde eu și colegul meu trebuia să coborâm și să vorbim în șoaptă unul cu celălalt, într-o conversație privată.

Larry Gerber în mijlocul cadrelor didactice de la Catedra de Jurnalism

– *Timp de câteva zile, ai avut ocazia să vizitezi municipiul Cluj-Napoca, Universitatea “Babeș-Bolyai”, Secția de Jurnalism. Ce impresii ai trăit?*

– Catedra voastră și studenții voștri ar trebui să fie mândri pentru ceea ce fac. La fel și plătorii de taxe. Lumea trebuie să înțeleagă că investițiile făcute acum vor aduce dividende serioase în viitor. Am fost în mod special impresionat de staff-ul de profesori. Eu sper ca lumea să înțeleagă ce muncă dificilă este cea de jurnalist și cât timp și efort trebuie să investești în ea.

Tehnologia implicată în redactarea știrilor e într-o constantă creștere în complexitate și jurnalistul are nevoie de ultimele instrumente. De aceea cred că sprijinul material pentru o facultate de jurnalism nu trebuie să vină doar de la guvern, ci și de la trusturile media și de la sponsori, care, în curând, vor avea nevoie de studenții voștri și de aceea îi vor cântă mai bine pregătiți.

Totuși, am observat un amănunt bizar. Secția de Jurnalism este sub “același acoperiș” cu Secția de Științe Politice. Nu o luați neapărat ca o critică, fiecare țară are propria modalitate de a-și rezolva problemele. Însă, după tradiția și mentalitatea mea, jurnaliștii și politicienii sunt adversari naturali. Când se întâlnesc, deseori este o confruntare. În cazul în care ei colaborează, știrile pot deveni propagandă, democrația va primi o lovitură. Din punctul meu de vedere, a încerca să combini jurnalismul cu științele politice este ca și cum ai amesteca apa cu uleiul!

Eu și soția mea am rămas încântați de Cluj-Napoca. E un oraș frumos, curat și prietenos. Istoria orașului, arhitectura sa sunt fascinante. Nu aș ezita să îl recomand ca un punct de vizită pentru oricine care trece prin România. Iar investitorii străini ar trebui să își îndrepte atenția mai mult către acest oraș, pentru că oportunitățile sunt nelimitate.

Unele aspecte m-au nedumerit, totuși. Sunt curios de ce lumea nu cunoaște “appeal”-ul turistic al Clujului și potențialul de investiție și afaceri al orașului. Singura insatisfacție a fost că unele muzee și obiective turistice erau închise pe termen nelimitat și nu părea că vor fi deschise în curând.

– *Ce sfaturi ai da jurnaliștilor în general, studenților de la jurnalism în special?*

– Absolvă facultatea și apoi caută o slujbă în jurnalism! Începe de jos, dacă trebuie (și probabil va trebui)! Arată că ești dispus să faci tot ce trebuie făcut, ca să scoți un articol de calitate! Dacă ți se cere să stai toată noaptea să răspunzi la telefoane, stai treaz toată noaptea și conformează-te! Mulțumește-te cu acest “privilegiu” pentru moment! Răspunde cu entuziasm, nu lăsa telefonul să sune de două ori!

Dacă vrei să fii un jurnalist bun, ține un jurnal! Începe azi și scrie cel puțin 200 de cuvinte zilnic! Să nu pleci de acasă niciodată fără un caiet și un pix!

Găsește o specializare care te pasionează: sport, afaceri, știință, tehnologie, investigație etc.! Încearcă să devii expert pe domeniul tău și cultivă relațiile cu sursele de informație! Încearcă să vii cu trei idei de știri noi în fiecare zi și dă-le celor în măsură să le publice! Dacă ești refuzat, întreabă politicos editorul, ce ar trebui să faci pentru a îmbunătăți materialul. Scrisul e o meserie în care nu poți niciodată să știi tot, trebuie mereu să ți-l îmbunătățești.

Dacă nu poți să găsești o slujbă în domeniu, fă-ți-o tu! Adună-ți o echipă, caută investitori și pornește tu o revistă, un ziar sau un website! Fii gata să încerci lucruri noi și fii gata să lucrezi ore pline, pentru bani puțini!

Discută cu colegii tăi despre probleme etice! Încearcă să fii tot timpul obiectiv și corect și fii deschis la sugestii și opinii diferite!

– *Având în vedere impresionanta ta experiență de jurnalist, nu te-ai gândit să o transpui într-o carte, pentru a putea fi folosită în școlile de jurnalism?*

– Am luat în calcul această variantă și s-ar putea să o pun în practică într-o bună zi. Dar pe moment îmi place mai mult ficțiunea. După ce am scris despre evenimente reale timp de 40 de ani, este o provocare pentru mine să structurez o știre bună din imaginație. În momentul de față lucrez la două cărți, una cu tentă de istorie fictivă, iar cealaltă cu profil science-fiction. Elaborarea lor merge însă foarte încet, pentru că sunt mai tot timpul ocupat cu slujba mea “reală”. Dar promit să încerc și îți mulțumesc pentru încurajare!

(*Tribuna*, an V, nr. 87, 16-30 apr. 2006, p. VII-VIII)